

Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2005, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel. (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375, e-mail: proc-gen@procuratura.md

21.03.2022 nr.8/1-11d/22-56

Domnului Igor GROSU
Președinte al Parlamentului
Republicii Moldova

Stimate domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3) al Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, prezentăm *Raportul despre activitatea Procuraturii în anul 2021*.

Anexă: Raportul despre activitatea Procuraturii în anul 2021, pe 183 file.

Cu respect,

Procurorul General interimar

Dumitru ROBU

APROBAT
prin Dispoziția Procurorului General
nr. 22 /8/1 din 21.03.2022

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

R A P O R T

DESPRE ACTIVITATEA PROCURATURII ÎN ANUL 2021

**C H I Ș I N Ă U
2022**

CUPRINS

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE	5
1.1. Rolul și misiunea Procuraturii	5
1.2. Priorități și evoluții în activitatea Procuraturii	6
CAPITOLUL II. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI	13
2.1. Resursele umane	13
2.1.1. Funcții de procurori	13
2.1.2. Funcționari publici și personal tehnic	17
2.1.3. Formarea profesională	19
2.1.4. Repartizarea sarcinilor	20
2.2. Integritatea și etica	21
2.3. Finanțe și administrare	24
2.4. Protecția datelor cu caracter personal	27
2.5. Transparența, comunicarea, relații publice	28
CAPITOLUL III. ACTIVITATEA DE URMĂRIRE PENALĂ	30
3.1. Evoluția și tendințele criminalității	30
3.1.1. Tendințele criminalității	33
3.1.2. Factorii criminalității	34
3.2. Exercițarea urmăririi penale	35
3.3. Conducerea urmăririi penale	37
3.4. Domenii specifice de urmărire penală	39
3.4.1. Combaterea traficului ilicit de droguri	39
3.4.2. Combaterea traficului de ființe umane și infracțiuni conexe	44
3.4.3. Combaterea fenomenului torturii și a relelor tratamente	50
3.4.4. Infracțiunile cibernetice și din domeniul telecomunicațiilor	53
3.4.5. Respectarea termenului rezonabil	57
3.4.6. Măsuri procesuale de constrângere	59
3.4.7. Activitatea instituțională de încasare a cheltuielilor	65
3.4.8. Aportul procurorilor la recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni	68
3.4.9. Efectuarea investigațiilor financiare paralele	70
3.4.10. Asigurarea confiscării veniturilor infracționale	73
3.4.11. Activitatea specială de investigații	75
3.4.12. Factorii care influențează activitatea în domeniul urmăririi penale	78
CAPITOLUL IV. ACTIVITATEA JUDICIARĂ	82
4.1. Activitatea judiciară în materie penală	82

4.1.1.	Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond	82
4.1.2.	Activitatea judiciară la nivelul Curților de Apel	83
4.1.3.	Activitatea judiciară la nivelul Curții Supreme de Justiție.....	84
4.1.4.	Politica punitivă.....	85
4.1.5.	Achitarea inculpaților	87
4.1.6.	Încetarea proceselor penale	89
4.1.7.	Tergiversarea examinării cauzelor penale.....	91
4.1.8.	Reabilitarea victimelor represiunilor politice.....	94
4.1.9.	Aplicarea confiscării speciale.....	98
4.2.	Activitatea judiciară în materie non-penală	100
4.2.1.	Activitatea judiciară în materie de proces contravențional	100
4.2.2.	Activitatea judiciară în materie civilă și de contencios administrativ.....	100
4.2.3.	Activitatea judiciară pe domeniul de implementare a CEDO	101
CAPITOLUL V. ACTIVITATEA DE COOPERARE, ASISTENȚĂ JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ		103
5.1.	Integrare europeană și cooperarea internațională.....	103
5.2.	Asistența juridică internațională în materie penală.....	106
CAPITOLUL VI. ACTIVITATEA DE PROTECȚIE A INTERESELOR SOCIETĂȚII		108
6.1.	Activitatea în domeniul protecției patrimoniului public și intereselor societății	108
6.2.	Activitatea în domeniul protecției mediului.....	111
6.3.	Combaterea violenței în familie	115
6.4.	Justiția juvenilă	116
CAPITOLUL VII. ACTIVITATEA PROCURATURILOR SPECIALIZATE		120
7.1.	Activitatea Procuraturii Anticorupție	120
7.1.1.	Exercitarea urmăririi penale	121
7.1.2.	Conducerea urmăririi penale	129
7.1.3.	Reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești	139
7.1.4.	Reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea drepturilor omului	143
7.1.5.	Rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiuni și a cheltuielilor judiciare	144
7.1.6.	Obiective în activitatea Procuraturii Anticorupție pentru anul 2022	145
7.2.	Activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	147
7.2.1.	Exercitarea urmăririi penale	148
7.2.2.	Conducerea urmăririi penale	153
7.2.3.	Reprezentarea acuzării de stat	159

7.2.4. Transparența și promovarea imaginii Procuraturii	166
7.2.5. Obiective în activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pentru anul 2022	167
CAPITOLUL VIII. CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI	170
8.1. Concluzii privind activitatea Procuraturii în anul 2021	170
8.2. Priorități în activitatea Procuraturii pentru anul 2022	170
ANEXE	173

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE

1.1. Rolul și misiunea Procuraturii

În anul 2021, activitatea Procuraturii Republicii Moldova s-a realizat în concordanță cu misiunea instituției, consacrată în *art. 124 al Constituției Republicii Moldova*¹ și *art. 1 al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*², și anume, de a contribui în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

În acest context, Procuratura a activat corespunzător domeniilor de activitate și de competență, în condițiile legii, independent de puterea legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane.

Procuratura Republicii Moldova, ca instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, este un sistem unic, care include:

- 1) Procuratura Generală;
- 2) Procuraturile specializate: Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale;
- 3) Procuraturile teritoriale.

Activitatea de bază a Procuraturii a fost axată pe implementarea politicii penale a statului în contracararea fenomenelor infracționale și protejarea intereselor societății. O atenție deosebită a fost atribuită exercitării și conducerii urmăririi penale, pe dosarele de interes sporit în societate, precum și din domenii specifice ale criminalității, cum ar fi: corupția, spălarea banilor, traficul ilicit de droguri, traficul de ființe umane, crimele cibernetice, infracțiunile contra mediului, infracțiunile economice ș.a.

Astfel, prin eforturi comune cu organele de urmărire penală, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție și Serviciul Fiscal de Stat, precum și cele ce realizează activitatea specială de investigații din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor, Procuratura a asigurat implementarea politicii penale a statului, prevenirea și combaterea criminalității la nivel național.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128016&lang=ro#

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129673&lang=ro#

De asemenea, Procuratura a contribuit la realizarea justiției prin reprezentarea acuzării de stat în instanțele de judecată de toate nivelele, inclusiv prin asigurarea recuperării cheltuielilor judiciare și prejudiciului cauzat prin infracțiuni, precum și participării în cadrul procedurilor judiciare non-penale.

Totodată, în anul 2021 au avut loc mai multe evenimente de impact care au influențat activitatea și imaginea Procuraturii.

Pornirea urmăririi penale în privința Procurorului General, precum și în privința a doi procurori adjuncți ai săi, a constituit una din provocările majore cu care s-a confruntat instituția.

Gradul înalt al corupției dar și al criminalității organizate care persistă la nivel național a determinat necesitatea de consolidare a instituțiilor de drept, inclusiv evaluarea activității și integrității în sistemul Procuraturii.

Prin urmare a fost adoptat un nou cadru normativ ce vizează mecanismul de evaluare a performanțelor Procurorului General și răspunderea disciplinară a acestuia,³ evaluarea extraordinară a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor și respectiv, a tuturor procurorilor.

1.2. Priorități și evoluții în activitatea Procuraturii

Activitatea Procuraturii în anul 2021 a avut ca priorități mai multe obiective, stabilite pe diverse domenii, care au fost avizate de Consiliului Superior al Procurorilor prin Hotărârea nr.1-11/21 din 28.01.2021⁴.

Astfel, în **domeniul managementului instituțional, politici și legislație** a fost elaborat noul document de planificare strategică pentru perioada 2021-2025⁵, în care se conțin obiective strategice ce țin de asigurarea independenței, integrității, transparenței și eficienței în activitatea Procuraturii corespunzător standardelor și practicilor internaționale.

Planificarea operațională s-a realizată în baza *Ordinului Procurorului General nr.103/28 din 30.12.2020 privind aprobarea Regulamentului cu privire la planificarea, monitorizarea și raportarea activității Procuraturii*, care stabilește modul de aplicare la nivel instituțional a instrumentelor de management ce se referă la organizarea procesului de planificare, monitorizare, evaluare și raportare a activității Procuraturii, în concordanță cu propria misiune, prioritățile și obiectivele strategice, în scopul obținerii performanței, în condiții de regularitate și transparență.

³ Legea nr. 102 din 24.08.2021 pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură și Legea nr. 102 din 24.08.2021 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură/ Monitorul Oficial nr.209-210/221 din 03.09.2021.

⁴ <http://csp.md/sites/default/files/2021-03/hot%201-11.pdf>

⁵ http://procuratura.md/file/2021-02-09_PDS%202021-2025%20semnat.pdf

Astfel, activitatea Procuraturii a fost planificată și monitorizată în corespundere cu Planurile operaționale semestriale de acțiuni, aprobate prin *Ordinul Procurorului General nr.7/28 din 19.01.2021* și *Ordinul Procurorului General nr.51/8 din 16.07.2021*.

Prin *Ordinul Procurorului General interimar nr.95/8/1 din 23.12.2021* a fost modificat *Regulamentul cu privire la planificarea, monitorizarea și raportarea activității Procuraturii* urmând ca în continuare activitatea operațională a Procuraturii să fie stabilită anual în conformitate cu prevederile lit. a) alin.(3) art.14 al Legii nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

Totodată, în scopul îmbunătățirii și consolidării managementului instituțional au fost elaborate mai multe acte normative instituționale, după cum urmează:

- *Ordinul Procurorului General nr. 42/8 din 08.06.2021 privind realizarea și evidența deciziilor Consiliului Suprem de Securitate;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 43/10 din 08.06.2021 privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Comisiei de disciplină a Procuraturii;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 45/8 din 11.06.2021 cu privire la aprobarea noului formular al Raportului statistic F-P privind activitatea Procuraturii;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 48/8/1 din 21.06.2021 cu privire la aprobarea Regulamentului privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese în sistemul Procuraturii;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 84/8/1 din 11.11.2021 cu privire la modificarea Regulamentului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 24.09.2016, prin care a fost modificată structura internă a Procuraturii Generale (reînstituirea Aparatului Procuraturii Generale, desființat prin Ordinul Procurorului General nr.81/28 din 21.10.2020);*
- *Ordinul Procurorului General nr. 78/8/1 din 08.11.2021 cu privire la crearea Comisiei de concurs pentru ocuparea funcțiilor publice de consultant al Procurorului;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 83/8/1 din 10.11.2021 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea audienței persoanelor în Procuratură;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 95/8/1 din 23.12.2021 cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la planificarea, monitorizarea și raportarea activității Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.103/28 din 30.12.2020.*

De asemenea, activitatea Procuraturii a fost coroborată la obiectivele stabilite în documentele de politici naționale, cum ar fi:

- *Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022;*
- *Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022;*

- *Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 233 din 10 aprilie 2020;*

- *Planul de acțiuni de implementare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025;*

- *Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2023 ș.a.*

În perioada de referință, dezvoltarea capacităților Procuraturii a fost susținută și prin suportul partenerilor externi de dezvoltare (Uniunea Europeană, Consiliul Europei, Ambasada SUA la Chișinău etc), prin intermediul programelor și proiectelor implementate, după cum urmează:

- Programul UE „Suport pentru prevenirea și combaterea eficientă a corupției în sectorul justiției”;

- Proiectul „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, implementat de Agenția Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ) cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare;

- Programul „Susținerea Reformei Justiției Penale și Combaterea Corupției în Republica Moldova”, implementat de ABA ROLI Moldova;

- Proiectul regional Parteneriatul pentru Buna Guvernare II, co-finanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei „Consolidarea accesului la justiție prin mecanisme de soluționare extrajudiciare pentru victimele discriminării, infracțiunilor motivate de ură și discursurilor de instigare la ură în țările Parteneriatului Estic”;

- Proiectul național PBG II/UE/CoE „Consolidarea capacităților actorilor din sectorul justiției pentru realizarea actului de justiție în conformitate cu standardele europene, în particular pentru combaterea discriminării în Republica Moldova”;

- Proiectul PNUD „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova”;

- Proiectul PNUD „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”;

- Proiectul CoE „Combaterea violenței împotriva copiilor din Republica Moldova”;

- Proiectul regional „CONTACT-Black Sea” implementat de Institutul inter-regional al Națiunilor Unite pentru cercetare în domeniul criminalității și justiției (UNICRI);

- Proiectul regional al CoE: „CyberEast - Acțiune împotriva criminalității cibernetice pentru reziliență cibernetică în regiunea Parteneriatului Estic”;

- Proiectul Ambasadei SUA „Studierea limbii engleze de către procurorii din Procuratura Generală și procuraturile specializate”.

Astfel, cu suportul proiectelor menționate *supra*, Procuratura a beneficiat de asistență tehnică, expertiză și instruiri în diferite domenii, cum ar fi: monitorizarea și evaluarea documentelor de politici; elaborarea proiectelor; investigarea infracțiunilor ce țin de circulația ilegală a drogurilor și crimei organizate; prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; protecția copiilor; aplicarea arestării preventive în concordanță cu standardele CEDO; prezentarea cauzelor în instanța de judecată ș.a.

Tot în perioada vizată, Procuratura a elaborat **33 proiecte** pentru modificarea mai multor acte normative, dintre care **15** au fost expediate Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare, după cum urmează:

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală*, în partea reglementărilor ce țin de activitatea specială de investigații și anume, excluderea termenului de 3 luni de folosire a informațiilor dintr-o cauză penală în alta în conformitate cu prevederile *art.132⁵ alin.(9) Cod de procedură penală*. Modificările au fost propuse întru asigurarea realizării scopului procesului penal, identificarea și descoperirea infracțiunilor, demascarea și tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunilor;

- *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal*, în partea reglementărilor infracțiunii traficului de ființe umane și crimelor conexe. Proiectul de lege are ca scop înlăturarea lacunelor normative constatate în procesul activității și alinierea la prevederile actelor internaționale, și anume, *Protocolul privind prevenirea, reprimarea pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor*, act adițional la *Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*, *Protocolul de la Palermo din decembrie 2000* și *Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane*;

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală*, care vizează drepturile părții vătămate de a lua cunoștință cu materialele cauzei penale. Proiectul de lege are ca scop aplicarea corectă și uniformă a legislației ce reglementează drepturile părții vătămate în cadrul procesului penal, având în vedere și *Hotărârea Curții Constituționale nr.31 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul penal și din Codul de procedură penală* (accesul părții vătămate și al reprezentantului acesteia la materialele urmăririi penale);

- *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal și Codul Contravențional)*, elaborat întru dezincriminarea faptei prejudiciabile indicate în *alineatul (1) art.362*

Cod penal, cu includerea normei de trecere ilegală a frontierei de stat în normativul contravențional, cu excepția componentei agravante prevăzute de *alineatul (2) art.362 Cod penal*.

- *Proiectul de lege consolidat pentru modificarea Codului de procedură penală* în vederea instituirii mecanismului de examinare în procedură scrisă a chestiunilor aferente controlului judiciar al procedurii prejudiciară, inclusiv prin utilizarea mijloacelor tehnice și prin intermediul teleconferinței; excluderea inadvertențelor normative dintre prevederile *art. 53¹ alin.(1) lit. c)* și *art. 299¹ din Codul de procedură penală*; calificarea aspectelor legate de pronunțarea în ședință publică a hotărârilor judecătorești în cauzele examinate în ședință închisă; revizuirea prevederilor *art.298 alin.(2) din Codul de procedură penală* din perspectiva termenelor de contestare a acțiunilor, inacțiunilor organului de urmărire penală și a organului special de investigații;

- *Proiectul de lege pentru modificarea art.471 din Codul de procedură penală* în sensul extinderii competențelor procesuale ale procurorului de a participa și a-și expune poziția în ședințele la care sunt examinate chestiunile specificate la *art.469 alin.(1) pct.1)-5) din Codul de procedură penală* (liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen; înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă; liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave; amânarea executării pedepsei pentru femeile gravide și persoanelor care au copii în vârstă de până la 8 ani; reabilitarea judecătorească). Respectiv, prin modificările propuse se urmărește ca procurorul să poată supune controlului de legalitate, în ordine de recurs, încheierile pe care le consideră ilegale și neîntemeiate, astfel, asigurându-se finalitățile procesului penal.

- *Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (art.322 Cod penal și Codul Contravențional)* în sensul excluderii faptei de transmitere tănuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă, altele decât băuturile alcoolice, a drogurilor, a etnobotanicelor sau a analogilor acestora, a armelor, a substanțelor explozive, toxice, incendiare sau radioactive din *Codul penal* și respectiv modificarea *Codului Contravențional* în sensul completării lui cu un articol care să reglementeze fapta menționată cu stabilirea unor sancțiuni similare celor prevăzute la *art. 322 alin. (1) Cod penal*;

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală (art.274 alin. (1) și (4))* din perspectiva introducerii termenului rezonabil de examinare a sesizărilor despre infracțiuni și posibilitatea restituirii, de către procurorul ierarhic superior a materialelor procesului penal pentru investigații suplimentare;

- *Proiectul de lege privind completarea Codului penal cu art. 322¹ în temeiul căruia să fie posibilă incriminarea faptei de primire, deținere și folosire a telefoanelor mobile în penitenciare de către deținuți;*
- *Proiectul de lege privind operarea modificărilor la art. 132⁸ alin.(2) și la art. 134² alin. (2) Cod de procedură penală, inclusiv introducerea articolului 330² în lista infracțiunilor pentru care pot fi dispuse măsurile speciale de investigație; „Interceptarea și înregistrarea comunicărilor” și „Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară;*
- *Proiectul de lege privind modificarea art. 106¹, 361, 362¹ din Codul penal, din perspectiva revizuirii componentelor normelor de incriminare, precum și art. 132⁸ din Codul de procedură penală, prin extinderea componentelor de infracțiuni, care permit interceptarea și înregistrarea comunicărilor;*
- *Proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, în special reglementarea procedurii de fuzionare prin contopire a Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, pe cale de consecință, constituirea unei singure entități în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor (Colegiul pentru selecția, cariera și evaluarea performanțelor procurorilor);*
- *Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea art.327-329 din Codul penal, în corespundere cu raționamentele expuse în Hotărârile Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017; nr. 33 din 07 decembrie 2017; nr. 22 din 01 octombrie 2018 și nr. 24 din 17 octombrie 2019, privind declararea neconstituțională a unor prevederi din articolele menționate;*
- *Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, în partea reglementărilor care vizează decriminalizarea unor infracțiuni militare;*
- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală, în partea reglementărilor, care vizează competența procurorului la exercitarea urmăririi penale.*

Cu referire la **domeniul urmăririi penale** obiectivul principal l-a constituit contracararea infracțiunilor de corupție și crimă organizată, excluderea din practica procurorilor a cazurilor de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor și de tergiversare a urmăririi penale. Dezvoltarea continuă a procesului de specializare a procurorilor pe investigarea infracțiunilor de categorii specifice, cum ar fi: infracțiunile săvârșite cu folosirea tehnologiilor informaționale, cele cu caracter transnațional și de crimă organizată, cele de spălarea banilor și generatoare de profit ilicit, precum și cele ecologice, la fel a constituit prioritate pentru acest domeniu.

În scopul eficientizării activității procesuale, la nivel instituțional au fost elaborate mai multe acte normative, după cum urmează:

- *Ordinul comun nr. 41/237/164-O/31/315 din 07.06.2021 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modul de ridicare, evidență, păstrare și transmitere a corpurilor delictive, a obiectelor de preț și a altor bunuri de către organele de urmărire penală și Procuratură în cadrul procesului penal;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 49/6/1 din 23.06.2021 pentru aprobarea Instrucțiunilor metodologice „Ghid privind investigarea și judecarea infracțiunilor de evaziune fiscală”;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 54/6 din 23.07.2021 pentru aprobarea Instrucțiunii metodologice privind recuperarea bunurilor infracționale;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 56/6/1 din 17.09.2021 pentru aprobarea instrucțiunilor privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale;*
- *Ordinul Procurorului General nr. 81/6/4 din 08.11.2021 cu privire la organizarea activității de investigare a cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant.*

Din punct de vedere al asigurării managementului eficient al informației din dosarele gestionate, priorități în activitatea Procuraturii au constituit dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat „*Urmărire penală: E-Dosar*” și asigurarea unui nivel înalt de protecție a datelor cu caracter personal.

Cu referire la **domeniul judiciar**, scopul prioritar a fost de a reduce fenomenul tergiversării judecării cauzelor penale; ridicarea calității reprezentării învinuirii în vederea diminuării cazurilor de achitare; promovarea politicilor penale de orientare a instanțelor de judecată la aplicarea unor pedepse alternative detenției: amenda și munca neremunerată în folosul comunității; diseminarea practicii Curții Europene pentru Drepturile Omului și a jurisprudenței Curții Constituționale pentru buna exercitare a activității Procuraturii.

CAPITOLUL II. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI

Realizarea misiunii Procuraturii pentru anul 2021, a fost asigurată inclusiv prin organizarea și implementarea măsurilor de control intern managerial, care vizează managementul resurselor umane; managementul procedurilor disciplinare; managementul finanțelor publice, managementul tehnologiilor informaționale; managementul comunicării; etc.

2.1. Resursele umane

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) din *Legea 3/2016 cu privire la Procuratură*, personalul Procuraturii este format din procurori, funcționari publici, funcționari publici cu statut special și personal tehnic.

Statul de personal al Procuraturii este stabilit prin *Hotărârea Parlamentului nr.78 din 04.05.2010 privind aprobarea numărului de personal al Procuraturii*, constituind **720** unități de procurori și **700** unități de personal.

La data de 31.12.2021, numărul total de angajați în sistemul Procuraturii constituia **1153** de persoane, după cum urmează:

- procurori – **615** persoane;
- funcționari publici – **353** persoane;
- funcționari publici cu statut special – **32** persoane;
- personal tehnic – **153** persoane.

2.1.1. Funcții de procurori

Repartizarea funcțiilor de procurori și a gradului de ocupare a acestora în anul 2021, comparativ cu perioada analogică a anului 2020 este redată în tabelul ce urmează:

Gradul de ocupare a funcțiilor de procuror								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Procuratura Generală	90	90	81	71	6	12	3	7
Procuraturile specializate	102	104	86	83	11	16	5	5
Procuraturile teritoriale	528	526	471	461	38	47	19	18
TOTAL	720	720	638	615	55	75	27	30

Prin urmare se constată că indicele de ocupare a funcțiilor disponibile de procuror (raportat la **720** unități de procurori) în anul 2021 a scăzut în comparație cu anul 2020, fiind de circa **85,4%**. Analizând indicii de ocupare a funcțiilor de procuror în raport cu unitățile structurale se constată că circa **87,6%** din numărul total de funcții au fost atribuite procuraturilor teritoriale, **79,8%** procuraturilor specializate și **78,8%** se regăsesc în Procuratura Generală.

Comparând ponderea funcțiilor de procuror temporar vacante din anul 2021 cu perioada analogică a anului precedent, se constată că acesta este în creștere și constituie **4,2%** din numărul total de funcții disponibile, comparative cu **3,6%** în anul 2020.

La fel a marcat o creștere și numărul de funcții vacante care a crescut în anul 2021 până la **10,4%**, comparativ cu **7,6%** în anul 2020.

Referindu-ne la coraportul între funcțiile disponibile de procuror și cele vacante pentru fiecare categorie de unități structurale, s-a stabilit că în perioada anului 2021 indicele cel mai mare de funcții vacante revine procuraturilor specializate, fiind de **15,7%** din numărul total de **104** funcții de procuror, Procuraturii Generale îi revine **13,3%** iar procuraturilor teritoriale le revine **8,9%**.

Comparativ, în anul precedent indicele funcțiilor de procuror vacante în procuraturile specializate în raport cu numărul de funcții atribuite a constituit **12,8%**, pentru procuraturile teritoriale **8,1%** iar Procuratura Generală **7,4%**.

Analizând dinamica angajării și eliberării din funcție a procurorilor, se constată o descreștere a indicelui de angajare a persoanelor în funcția de procuror. Astfel, pe parcursul anului 2021 au fost numiți în funcție **6** procurori (comparativ cu **18** în anul 2020), iar **32** de procurori au încetat raporturile de serviciu (comparativ cu **34** în anul 2020).

Imaginea fluctuației personalului de procurori este redată comparativ pentru anii 2019-2021, în tabelul ce urmează:

Fluctuația personalului de procurori 2019-2021				
Soluția managerială		Numărul de procurori		
		2019	2020	2021
Angajați în funcție		34	18	6
Eliberați din funcție		34	34	31
Detașați	Consiliul Superior al Procurorilor	5	5	5
	Institutul Național al Justiției	1	1	2
	Studii peste hotare	-	-	-
Suspendați în legătură cu acordarea concediului pentru îngrijirea copilului		51	44	48
Suspendați provizoriu conform art. 200 CPP		1	2	6

Cu referire la gradul de calificare al procurorilor care au activat în perioada anului 2021, raportat la vechimea în funcție, se constată că ponderea cea mai mare o constituie procurorii cu vechimea de la **10 la 20 ani**, sau **39,8%** din numărul total de procurori (**615** procurori), după care urmează următoarele categorii;

- procurorii cu vechimea în funcție de la **3 la 10 ani**, sau **28,9%**;
- procurori cu vechimea în funcție de până la **3 ani**, sau **16,1%**;
- procurori cu vechimea în funcție de peste **20 ani**, sau **15,1%**.

Imaginea gradului de calificare al procurorilor care au activat în perioada anului 2021, raportat la vechimea în funcție este redată comparativ pentru anii 2019-2021, în tabelul ce urmează:

Vechimea în funcția a procurorilor în exercițiu în perioada 2019-2021			
Vechime în funcție	Număr de procurori		
	2019	2020	2021
până la 3 ani	78	101	99
de la 3 la 10 ani	180	177	178
de la 10 la 20 ani	305	257	245
peste 20 ani	77	103	93
Total	640	638	615

După criteriul apartenenței de gen a personalului de procurori, din 615 procurori care au activat în anul 2021, **199** sunt femei (sau **32,4%**), respectiv **416** sunt bărbați (sau **67,6%**).

Repartizarea procurorilor în unitățile structurale după criteriul de gender este redată în tabelul ce urmează:

Repartizarea după criteriu de gen a funcțiilor de procuror 2021					
Unitatea structurală	Procurori în funcție				
	Total per unitate	Femei		Bărbați	
		Nr.	%	Nr.	%
Procuratura Generală	71	27	38	44	62
Procuraturile specializate	83	23	27,7	60	72,3
Procuraturile teritoriale	461	149	32,3	312	67,7
Total	615	199	32,4	416	67,6

Cu referire la numărul de procurori conducători, către 31.12.2021 acesta constituia **108** de unități, ceea ce raportat la numărul de procurori care au activat (**615**) constituie **17,6%**.

Numărul funcțiilor vacante de conducere la finele anului 2021 constituie **18** unități dintre care: Procuratura Generală – **3** unități, procuraturile specializate – **6** unități și procuraturile teritoriale – **9** unități.

Repartizarea procurorilor conducători în unitățile structurale după criteriul de gender este redată în tabelul ce urmează:

Repartizarea după criteriu de gen a funcțiilor de procurori conducători în 2021						
Unitatea structurală	Procurori conducători (procurori-șefi, adjuncți ai procurorilor-șefi)					
	2020			2021		
	Total per unitate	Bărbați	Femei	Total per unitate	Bărbați	Femei
Procuratura Generală	22	19	3	20	17	3
Procuraturile specializate	13	12	1	8	5	3
Procuraturile teritoriale	89	81	8	80	29	11
Total	124	112	12	108	91	17

Un alt aspect care necesită a fi menționat se referă la funcțiile temporar vacante care au creat provocări sub aspect managerial, deoarece acestea sunt mai puțin atractive pentru personalul calificat, iar ocuparea acestora în cele mai multe cazuri a fost posibilă doar prin delegarea procurorilor.

Astfel, în anul 2021 a fost dispusă delegarea în diferite subdiviziuni structurale a **75** procurori, ceea ce constituie o pondere de **12,2%** din numărul total de procurori care au activat, comparativ cu **4,1%** mai puțin decât în anul 2020.

Dinamica managementului resurselor umane la compartimentul delegarea procurorilor pentru perioada 2019-2021 este redată în tabelul ce urmează:

Delegarea procurorilor în perioada 2019-2021			
Unitatea structurală în care au fost delegați procurorii	Numărul de procurori delegați		
	2019	2020	2021
Procuratura Generală	21	16	15
Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	26	29	20
Procuratura Anticorupție	27	25	22
Procuratura mun. Chișinău	27	16	17
Procuraturile raionale	28	18	11
TOTAL	129	104	75

De remarcă, că în perioada anului 2021 s-a menținut la un nivel ridicat numărul procurorilor delegați în procuraturile specializate în scopul fortificării capacităților acestor unități structurale. Astfel, din numărul total de procurori, indicele de delegare pentru Procuratura Anticorupție constituie **29,3%**, pentru PCCOCS constituie **26,7 %**, comparativ cu Procuratura mun. Chișinău (**22,7%**), Procuratura Generală (**20%**) și procuraturile teritoriale (**14,7%**).

În contextul interacțiunii Procuraturii cu Institutul Național al Justiției, constatăm că în perioada de referință, **23** de procurori au cumulat funcția de procuror cu activitatea didactică în cadrul programului de formare inițială și continuă a procurorilor și funcționarilor și altor activități în cadrul Institutului.

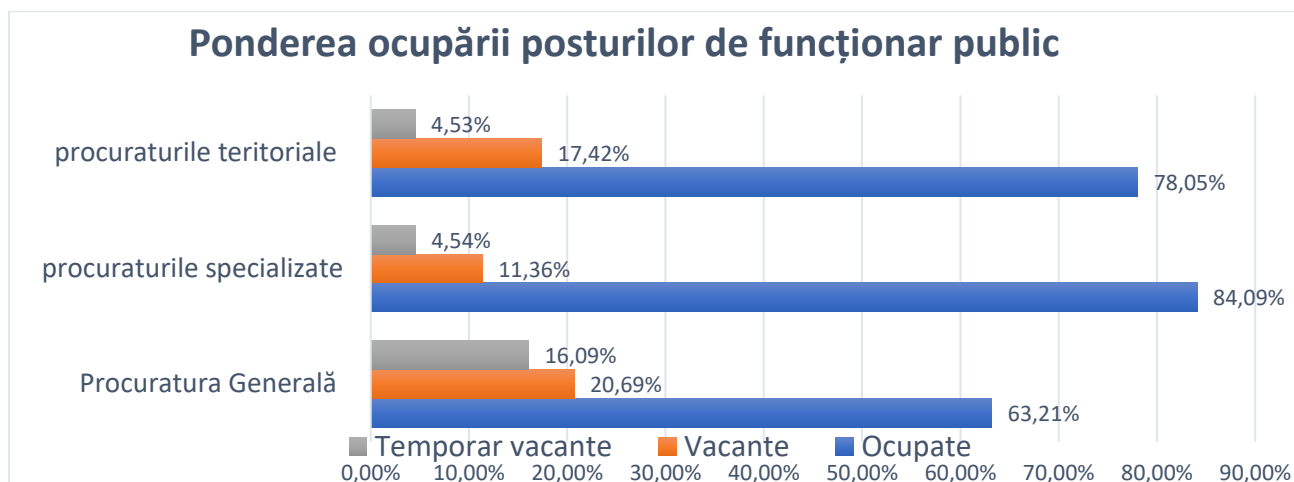
2.1.2. Funcționari publici și personal tehnic

Din numărul total de **462** unități de funcționar public (funcționari publici de conducere și funcționari publici de execuție), în anul 2021, au fost ocupate **353** de unități, ceea ce constituie o pondere de **76,4%**.

Ocuparea posturilor de funcționar public comparativ cu perioada anului 2020 este redată în tabelul ce urmează:

Ocuparea posturilor de funcționar public								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Procuratura Generală	87	87	60	55	17	18	10	14
Procuraturile specializate	88	88	70	74	10	10	8	4
Procuraturile teritoriale	289	287	230	224	40	50	19	13
TOTAL	464	462	360	353	67	78	37	31

Prin urmare se constată, că în total **109** funcții au fost vacante și temporar vacante, ceea ce constituie o pondere de **23,6%**. Ponderea ocupării posturilor de funcționar public este redată de diagrama ce urmează:

Vacanța funcțiilor determină o suprasolicitare a celui alt personal și are impact asupra calității prestației acestuia. Într-o diminuare a acestor riscuri, s-a recurs la acțiuni de suplinire a posturilor vacante, fiind organizate 4 concursuri, în rezultatul cărora au fost angajați 23 de consultanți ai procurorului și 25 de specialiști.

S-a constatat că lipsa de funcționari din cadrul Procuraturii este determinată în mare parte de atractivitatea redusă a funcțiilor publice, având în vedere nivelul scăzut al salariului, existând riscul unui exod al personalului angajat, iar măsurile manageriale temporare nu pot avea efect durabil în soluționarea problemei.

Cu referire la funcționarii publici cu statut special, această categorie este formată din inspectorii Inspecției procurorilor și de ofițerii de urmărire penală și ofițerii de investigație detașați în procuraturile specializate din alte instituții.

În perioada de raport funcțiile de inspector din cadrul Inspecției procurorilor au fost ocupate în proporție de **100%**, iar rata ocupării unităților de funcționar public cu statut special (total 60 unități) prevăzute în structura procuraturilor specializate a rămas aceeași ca în anul 2020 - **43,3%**.

Ocuparea posturilor de funcționar public cu statut special								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Procuratura Generală	6	6	6	6	-	-	-	-
Procuraturile specializate	60	60	26	26	34	33	-	1
Procuraturile teritoriale	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	66	66	32	32	34	33	-	1

Privind fluctuația acestei categorii de personal, se poate menționa că în perioada anului 2021 în procuraturile specializate au fost detașați **4** ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații, iar pentru **4** ofițeri a fost încetată detașarea.

Cu referire la personalul tehnic al Procuraturii, din numărul total de **172** de unități, au fost ocupate **153**, ceea ce constituie o pondere de **89%**. Din cele **19** de posturi care au fost vacante, **11** sunt în Procuratura Generală, **1** în procuraturile specializate și **7** în procuraturile teritoriale.

Cu toate că în mare parte aceste posturi au fost ocupate, în continuare există o fluctuație de personal în acest domeniu, deoarece posturile sunt mai puțin atractive pentru personalul calificat în raport cu sectorul privat care oferă un salariu mai mare. Astfel în anul 2021, au fost angajate **22** de persoane în calitate de personal tehnic, iar altele **22** au încetat raporturile de muncă cu instituția.

Aspectele elucidate *supra* redau unele riscuri ce se referă la calitatea prestației personalului, deoarece persoanele angajate sunt nevoite să execute suplimentar volumul de lucru pentru funcțiile vacante, ceea ce ar putea avea impact asupra eficacității și eficienței exercitării atribuțiilor.

2.1.3. Formarea profesională

Formarea profesională continuă a procurorului de regulă se desfășoară în cadrul instruirilor organizate de Institutul Național al Justiției. Această formare constă în aprofundarea cunoașterii legislației interne, a actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor de judecată naționale și internaționale.

Instruirea continuă a procurorilor se realizează ținând cont de necesitatea specializării lor, care ulterior este supusă aprecierii de către Colegiul de evaluare a performanțelor din cadrul CSP, la evaluarea periodică a performanțelor procurorilor.

Responsabilitatea de formare profesională continuă a procurorilor revine atât Institutului Național al Justiției, conducătorilor procuraturilor, în care aceștia își desfășoară activitatea, precum și fiecărui procuror prin pregătire individuală.

În vederea asigurării realizării activităților de instruire continuă a procurorilor conform Planului de formare continuă pentru anul 2021 al INJ, coordonat cu CSP și Procuratura Generală, în perioada de referință, au fost organizate **153** cursuri de instruire, mese rotunde, seminare cu participarea procurorilor din Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și specializate.

De asemenea, Institutul Național al Justiției în comun cu Procuratura Generală au organizat **62** seminare cu participarea consultanților.

În baza acordurilor încheiate între Procuratura Generală și instituțiile de învățământ superior, au fost repartizați la practică în cadrul sistemului Procuraturii **104** studenți ai Universității de Stat din Comrat, **46** de studenți ai Universității de Studii Europene din Moldova, **53** de studenți și masteranzi ale altor instituții de învățământ superior din cadrul: Institutului de Științe Penale și Criminologie Aplicată din Moldova, Academiei de Studii Economice, Universității Libere Internaționale din Moldova, Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI.

2.1.4. Repartizarea sarcinilor

Sarcinile, rolurile și responsabilitățile procurorilor sunt prevăzute în *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*. Atribuțiile procurorilor la etapa urmăririi penale și reprezentare a acuzării sunt reglementate de prevederile *art.52-53 din Codul de procedură penală*.

Subsecvent, atribuțiile procurorilor sunt prevăzute și în *Regulamentul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.24/28 din 24.09.2016*.

Atribuțiile funcționarilor publici din cadrul Procuraturii sunt reglementate de prevederile *Legii 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarilor publici, Regulamentul privind organizarea activității funcționarilor publici și a personalului tehnic în cadrul Procuraturii*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.48/28 din 07.12.2016, Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice în Procuratură*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.41/28 din 04.09.2017*.

Cu toate că cadrul normativ privind atribuțiile personalului Procuraturii este adoptat la nivel de instituție, s-a stabilit că nu toate subdiviziunile structurale au elaborat fișe de post sau dispoziții de repartizare a sarcinilor de lucru pentru personalul angajat.

De asemenea nu a fost elaborată și implementată o politică adecvată privind funcțiile sensibile și nu au fost descrise toate procesele de bază atribuite Procuraturii⁶.

Spre exemplu, în domeniul judiciar nu au fost stabilite criterii de repartizare a sarcinilor de muncă a procurorilor la etapa de judecare a cauzelor penale în instanțele de judecată.

Subsecvent, lipsesc criterii de repartizare a sarcinilor de muncă și în alte domenii de activitate ale Procuraturii cum ar fi: examinarea petițiilor, a cauzelor contravenționale etc.

Totodată, este de remarcat că în cadrul Procuraturii nu există un mecanism de evaluare intern/extern a modului în care sunt repartizate sarcinile de lucru.

⁶ Potrivit Standardelor naționale de control intern în sectorul public (SNCI 11. Descrierea proceselor și SNCI 12. Divizarea obligațiilor și responsabilităților)

2.2. Integritatea și etica

Inspekția procurorilor este o subdiviziune a Procuraturii Generale, în cadrul căreia activează inspecori, conform competenței stabilite în *art. 52 alin.(6) din Legea cu privire la Procuratură/2016* având calitatea de funcționari publici cu statut special.

Activitatea Inspecției procurorilor are drept scop:

- îmbunătățirea calității actului de justiție, a eficienței activității Procuraturii, performanței organizatorice a procuraturilor și a procurorilor prin intermediul unor verificări independente și evaluarea activității acestora;
- identificarea vulnerabilităților, propunerea soluțiilor optime și a măsurilor aplicabile în scopul eliminării factorilor de risc instituționali și a disfuncționalităților în activitatea organelor Procuraturii, ca urmare a verificării situațiilor în care se invocă încălcarea legislației, eticii și conduitei profesionale;
- responsabilizarea procurorilor și a personalului Procuraturii prin identificarea și examinarea situațiilor sau a cazurilor care cad sub incidența răspunderii disciplinare și etice;
- soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței procurorilor.

În anul 2021 numărul sesizărilor examinate de către Inspecția procurorilor a crescut în comparație cu anul precedent cu circa **10%**. Astfel, inspectorii au examinat **307** sesizări în privința a **367** procurori și ex-procurori, dintre care **27** sesizări au fost restituite autorilor din motivul nerespectării condițiilor de formă și conținut, comparative cu anul 2020 când au fost înregistrate **279** sesizări în privința a **336** procurori, respectiv fiind restituite **12** sesizări.

Mărirea numărului sesizărilor se datorează rolului activ al conducătorilor subdiviziunilor Procuraturii Generale, procuraturilor teritoriale și specializate care în perioada de raport au înaintat **29** sesizări. De asemenea, s-a mărit și numărul sesizărilor depuse de avocați sau persoane, care au semnalat mai multe încălcări în activitatea procurorilor.

Pe parcursul anului 2021, Inspecția procurorilor s-a autosesizat în **3** cazuri, în baza informațiilor difuzate de mass-media și din alte surse, ținând cont de faptul că informația afecta negativ imaginea Procuraturii și reputația profesională a procurorilor.

Din numărul total de sesizări, cele mai multe au fost înaintate în privința procurorilor din Procuratura mun. Chișinău - **119**, Procuratura Anticorupție - **23**, Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale - **25**, Procuratura Generală - **14**, Procuratura raionului Cahul - **6**, Procuratura UTA Găgăuzia - **8**.

În **244** de cazuri au fost invocate fapte privitor la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procurori în activitatea ce ține de exercitarea/conducerea urmăririi penale, și anume,

cercetarea incompletă, superficială și nu sub toate aspectele a circumstanțelor cazurilor, tergiversarea urmăririi penale, încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale, adoptarea unor hotărâri ilegale și neîntemeiate (refuzul în începerea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală).

În **53** de cazuri au fost invocate faptele îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procurorii conducători, care conform atribuțiilor funcționale sânt responsabili de organizarea activității ce ține de exercitarea, conducerea urmăririi penale, reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată.

În **21** de cazuri au fost invocate faptele îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu în domeniul reprezentării acuzării de stat în instanțele judecătorești (neprezentarea procurorului în ședințele de judecată, poziția greșită a acuzatorilor de stat în dezbaterile judiciare, necontestarea hotărârilor ilegale pronunțate de instanțele de judecată, etc.).

De asemenea, au fost semnalate **16** cazuri de comitere a unor acțiuni abuzive sau coruptibile și **26** privind nerespectare a Codului de etică al procurorilor.

După finalizarea verificării sesizărilor parvenite spre examinare, în **225** de cazuri inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au emis decizii de încetare a procedurilor disciplinare, din motivul că nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară.

Din numărul total al deciziilor de încetare a procedurii disciplinare (**225**), în anul 2021 au fost contestate **93**, dintre care **69** au fost contestate de către autorii sesizărilor (avocați și petiționari) la Colegiul de disciplină și etică, care a respins ca neîntemeiate **68** de contestații, iar într-un caz s-a decis restituirea materialelor pentru un control suplimentar. După efectuarea controlului suplimentar în mod repetat a fost emisă decizia de încetare a procedurii disciplinare.

În **29** de cazuri au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară fiind întocmite rapoarte, care împreună cu materialele procedurilor disciplinare au fost transmise Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

Inspectorii au participat la **47** de ședințe ale *Colegiului de disciplină și etică*, unde au fost examinate **225** de proceduri disciplinare.

De asemenea, inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au participat la **19** ședințe ale Consiliului Superior al Procurorilor în legătură cu examinarea contestațiilor înaintate.

Din cele **29** de proceduri disciplinare trimise Colegiului de disciplină și etică au fost examinate **23** proceduri disciplinare, dintre care **2** au fost conexe într-o procedură.

Colegiul de disciplină și etică a adoptat **8** hotărâri cu aplicarea sancțiunilor disciplinare. În **13** cazuri Colegiului a dispus încetarea procedurii disciplinare din motivul lipsei temeiurilor de tragere la

răspundere disciplinară, dinte care **12** hotărâri ale Colegiului au fost contestate de Inspekția procurorilor la Consiliul Superior al Procurorilor. Într-un caz s-a dispus sistarea procedurii disciplinare din cauza încetării raportului de serviciu.

Ulterior, **6** contestații au fost admise de Consiliul Superior al Procurorilor, cu aplicarea sancțiunilor disciplinare față de 2 procurori, în 3 cazuri cu constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurilor disciplinare în privința a 3 ex-procurori, și într-un caz cu constatarea abaterii disciplinare cu sistarea procedurii disciplinare din cauza expirării termenului tragerii la răspundere disciplinară.

O contestație a Inspekției procurorilor a fost respinsă, iar 5 contestații sunt în curs de examinare.

În total, de către Colegiul de disciplină și etică și Consiliul Superior al Procurorilor au fost trași la răspundere disciplinară **10** procurori, fiindu-le aplicate sancțiuni disciplinare, avertisment - **9** procurori și mustrare - **1** procuror.

În afară de verificarea sesizărilor cu privire la faptele ce constituie abatere disciplinară, Inspekția procurorilor a mai examinat **54** de petiții și a întocmit **115** informații privitor la potențiali factori de risc.

În conformitate cu *Legea privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, nr.271-XVI din 18.12.2008*, a fost inițiată verificarea în privința a **112** procurori titulari.

În legătură cu angajarea în sistemul Procuraturii, **62** de candidați la funcții publice și tehnice au fost supuși verificării conform *Regulamentului cu privire la verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, auxiliare și tehnice în organele Procuraturii*.

De asemenea, au fost întocmite **13** informații în adresa altor instituții (SIS, Uniunea Avocaților).

În perioada de referință întru preluarea bunelor practici la examinarea sesizărilor, perfecționarea mecanismului de examinare și ajustarea lor la standardele internaționale, Inspekția procurorilor a beneficiat de un suport de instruire care a inclus **13** seminare, mese rotunde și discuții on-line cu participarea partenerilor de dezvoltare, reprezentanți ai societății civile, experți ai Uniunii Europene.

În anul 2021 nu au fost înregistrate cazuri de influență necorespunzătoare denunțate de procurori și funcționarii publici.

Cu referire la mecanismul instituțional de asigurare a eticii profesionale este de menționat că a fost limitat la proceduri de sancționare disciplinară și de evaluare periodică a performanțelor. În ceea ce privește prevenția manifestărilor și acțiunilor contrare eticii și deontologice profesionale nu au fost întreprinse măsuri eficiente în vederea conștientizării de către procurori, precum și întreg corpul de personal a standardelor de etică și comportament pentru exercitarea atribuțiilor.

La fel, ține de menționat că în contextul managementului riscurilor, în procesul de identificare a riscurilor ce rezultă din activitățile operaționale procesuale și administrative, predominante au fost

riscurile de corupție și cele conexe actelor de corupție, iar deși de către conducerea Procuraturii au fost întreprinse anumite măsuri de control intern pentru a diminua din intensitatea riscurilor identificate, s-a constatat persistența anumitor riscuri, care periclitează buna desfășurare a activității întregului sistem al Procuraturii. Astfel, deși prin Ordinul Procurorului General nr. 76/28 din 17.08.2020 a fost instituit procesul de expertizare anticorupție a proiectelor de acte normative instituționale, acesta nu a fost implementat.

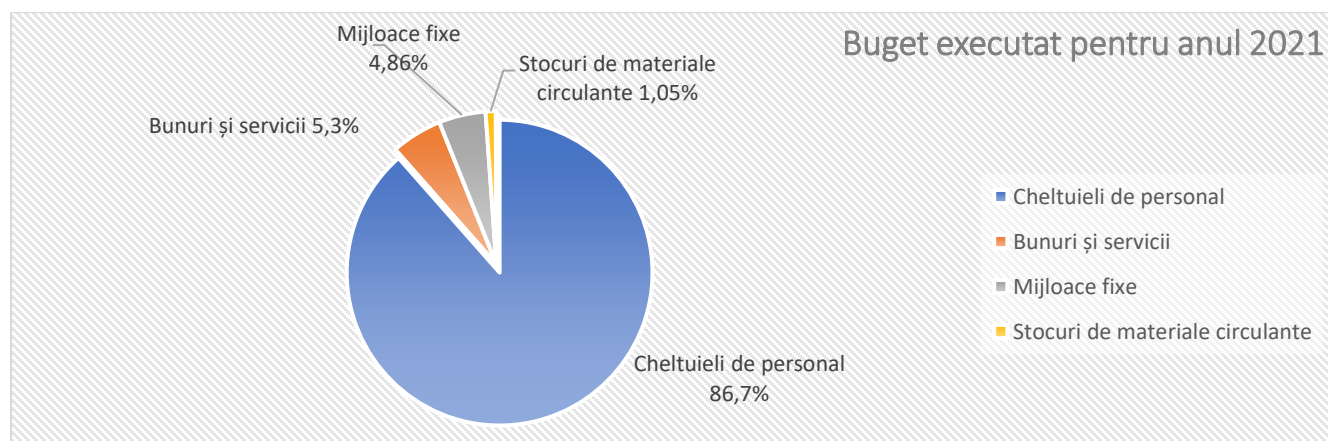
2.3. Finanțe și administrare

Pentru anul 2021, planul de finanțare a Procuraturii Generale din bugetul de stat a constituit **380 295,5** mii lei, cu **17 228,7** mii lei mai mult decât în 2020.

Categoriile de cheltuieli, corespunzător bugetului precizat și executat au fost repartizate după cum urmează:

Categoria de cheltuieli	Plan precizat pe an (în mii lei)	Executat pe perioada de gestiune (în mii lei)
Cheltuieli de personal	310309,6	301041,2
Bunuri și servicii	17232,4	14808,2
Prestații sociale	7717,2	7593,6
Alte cheltuieli	518,9	514,7
Mijloace fixe	21960,0	16342,5
Stocuri de materiale circulante	5328,7	4174,1
Total, mii lei	363066,8	344474,3

În mod grafic, bugetul executat este reprezentat în diagrama ce urmează:

Pentru asigurarea eficienței activității Procuraturii Republicii Moldova în anul de raport au fost achiziționate bunuri, lucrări și servicii, după cum urmează:

- servicii comunale – **4429,7** mii lei;
- servicii informaționale (comunicații electronice, transport de date Layer2, mentenanța paginii web, deservirea echipamentelor telecomunicaționale, securizarea transportului de date, actualizarea informațiilor din baza de date „Produsul informatic”, „MoldLex”, administrarea tehnică a sistemului informațional „e-Dosar”, actualizarea sistemului informatic „e-Administrare”, actualizarea licențelor IBM I2, mentenanța și actualizarea programei de contabilitate „Soft Contabil”, etc.) – **3038,0** mii lei;
- servicii de telecomunicații – **272,4** mii lei;
- servicii de locațiune – **1335,6** mii lei;
- servicii de transport (asigurarea obligatorie RCAI, taxa pentru drumuri, testarea auto pentru **63** unități de transport, etc.) – **156,6** mii lei;
- servicii de reparații curente (autoturismele de serviciu, tehnicii de calcul, sistemelor de aprovizionare cu apă, gaze, reparația pavajului, reparația curentă a încăperilor Procuraturii mun. Chișinău) – **1219,7** mii lei;
- deplasări de serviciu în interiorul țării și peste hotare – **83,5** mii lei;
- servicii medicale (expertize medico-legale, psihiatrice/psihologice, etc.) – **332,4** mii lei;
- servicii editoriale – **48,4** mii lei;
- servicii de pază – **292,4** mii lei;
- servicii judiciare garantată de stat – **1017,6** mii lei;
- servicii poștale și de curierat – **293,6** mii lei;
- servicii neatribuite altor alineate (traducere, interpretare, instalarea sistemului de acces control în sediul principal al Procuraturii Generale, a Procuraturii mun. Chișinău, Procuraturii Anticorupție, oficiul Sud, evaluare și expertizare a bunurilor mobile, imobile și mărfuri, restabilire și punere în funcțiune a sistemelor de anti incendiu și acces control, determinarea stării tehnice a clădirii administrative a Procuraturii Criuleni, montarea contorului electric; elaborarea proiectului sistemului de energie electrică, etc.) – **2288,3** mii lei;
- indemnizații la încetarea acțiunii contractului de muncă – **6170,1** mii lei;
- indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă – **1423,5** mii lei;
- plăți aferente documentelor executorii cu executare benevolă – **514,7** mii lei;
- reparații capitale ale clădirilor (Procuraturile Cantemir; Leova; Soroca; Taraclia; mun. Chișinău, edificiul de pe str. Armenească nr.94/96; Vulcănești; Ungheni) – **5600,3** mii lei;

- mașini și utilaje (sistem de aer condiționat, sistem de supraveghere video, computere de birou, imprimante, camere web, aspiratoare, cazane pe gaz în Procuraturile Glodeni, Ocnîța, Telenești, Vulcănești, etc.) – **4112,4** mii lei;

- unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc (mobiliu de birou în sediile Procuraturilor Anticorupție, oficiul Nord, mun. Bălți, oficiul sud, mun. Cahul, mun. Chișinău, str. Armenească nr.94/96, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul, 2A, mun. Chișinău, oficiul Ciocana, Drochia, Vulcănești, Taraclia, Soroca, Ungheni, Cantemir, Leova, scaune de birou, fotolii de birou, covoare, stingătoare, etc.) – **1980,8** mii lei;

- active nemateriale (programe licențiate, produse Microsoft) – **4648,9** mii lei;
- combustibil, carburanți și lubrifianți – **1638,9** mii lei;
- piese de schimb – **68,2** mii lei;
- medicamente și materiale sanitare (măști și mănuși medicinale) – **51,5** mii lei;
- materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou (soluție antibacteriană, jaluzele verticale pentru procuraturile Leova, Cantemir, Soroca, articole de poligrafie, etc.) – **1889,3** mii lei;

- materiale de construcții (rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități, grătii din metal pentru sediul principal al Procuraturii Generale și Procuratura Dondușeni, uși în Procuraturile mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul, 2A, Vulcănești, etc.) – **317,9** mii lei;

- alte materiale (legitimație de serviciu, drapele, insigne metal cu logotip, medalii „Serviciul impecabil”, insigne „Eminent al Procuraturii”, legitimație distincții, apă potabilă, etc.) – **208,3** mii lei.

În vederea asigurării accesibilității la infrastructură, în conformitate cu prevederile *Ordinului Procurorului General nr. 72/28 din 31.07.2020 privind desemnarea responsabililor de organizarea realizării la nivel instituțional a acțiunilor necesare întru respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități*, în anul 2021 au fost asigurate cu rampe de acces **13** sedii ale Procuraturilor raioanelor: Comrat, Taraclia, Florești, Glodeni, Ocnîța, Nisporeni, Criuleni, Basarabeasca, Cimișlia, Călărași, Căușeni, Orhei, Sîngerei, în comparație cu **5** sedii în anul 2020. Astfel, din numărul total de **52** de sedii ale Procuraturii, la moment **38** dispun de rampe de acces, ceea ce constituie **73%**, iar **14** urmează a fi treptat adaptate.

Totodată, referitor la activitatea de administrare se constată unele deficiențe, după cum urmează:

Cu referire la asigurarea accesibilității la informații a fost planificată modernizarea paginii web a Procuraturii Generale și crearea paginilor web a procuraturilor specializate, acțiune care nu a fost realizată integral în perioada de referință.

De asemenea, nu au fost realizate toate acțiunile planificate conform *Planului de acțiuni privind dezvoltarea și mentenanța Sistemului Informațional Automatizat „Urmărire penală: E-Dosar” pentru anii 2019-2023*”, aprobat prin *Dispoziția Procurorului General nr. 30/4 din 06.08.2019*.

La fel, nu au fost realizate acțiunile prevăzute în *Planul instituțional de acțiuni pentru implementarea soft-ului I2 IBM în cadrul Procuraturii*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr. 81/4 din 16.12.2019*. În vederea realizării acțiunilor planificate, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr.90/6/3 din 13.12.2021* au fost desemnate persoane responsabile de utilizarea softului IBM I2: Anslyst's Notebook, iBase Designer și iBase în cadrul Procuraturii, care urmează să fie configurat și adaptat la necesitățile instituționale.

2.4. Protecția datelor cu caracter personal

Serviciul protecția datelor cu caracter personal din cadrul Procuraturii Generale asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.

Domeniul de acțiune se extinde asupra prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale, în condițiile legii.

În cadrul Serviciului, activează un singur procuror, care dispune de competență specială, asigurând:

- implementarea unitară a politicii la înregistrarea și investigarea cazurilor de încălcare a protecției datelor cu caracter personal;
- monitorizarea conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul Procuraturii cu cerințele cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal;
- asistarea angajaților Procuraturii în chestiunile de protecție a datelor cu caracter personal;
- asigurarea protecției informației documentate și a datelor cu caracter personal;
- asigurarea suportului asupra acțiunilor angajaților Procuraturii care au acces la baza de date;
- efectuarea evaluărilor periodice cu privire la conformitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul Procuraturii și a Sistemelor informaționale ale instituției cu cerințele cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal;
- examinarea solicitărilor sau reclamațiilor cu privire la protecția datelor cu caracter personal în cadrul Procuraturii.

Pe parcursul anului 2021, Serviciul protecția datelor cu caracter personal a asigurat interacțiunea pe acest domeniu, cu instituțiile de resort și a examinat **62** de demersuri ale Agenției Servicii Publice, **25**

petiții depuse de cetățeni, a participat în **10** ședințe de judecată, a examinat **4** sesizări cu privire la infracțiuni din domeniul respectării ordinii de drept în Forțele Armate și protecției datelor cu caracter personal, a întocmit **10** avize la diverse proiecte de modificare a legislației, a pregătit actele și modificările necesare în vederea primirii deciziei de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal privind înregistrarea operatorului de date cu caracter personal și/sau sistemului de evidență a datelor cu caracter personal precum și Decizia pentru autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

2.5. Transparența, comunicarea, relații publice

Informațiile deținute de instituția Procuraturii fac parte din categoria de interes public sporit, respectiv activitatea acesteia este orientată în asigurarea comunicării și informării publice permanente.

Pe pagina web oficială a Procuraturii în internet www.procuratura.md,⁷ sunt plasate comunicate informative despre principalele hotărâri dispuse în cauzele penale de rezonanță sau de interes public major.

Astfel, pe parcursul anului 2021, de către Procuratură au fost organizate **13** briefinguri de presă, iar pe pagina web oficială au fost publicate **189** de comunicate. În baza materialelor examinate din spațiul media a fost pornită urmărirea penală în **9** cazuri, iar într-un caz s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale. Au fost examinate și soluționate **2265** cereri privind accesul la informație.

Nivelul de încredere al societății în activitatea Procuraturii este proporțional realizării misiunii de a contribui la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății, dar și de percepția sau viziunea fiecăruia privind procurorii și activitatea lor per ansamblu.

În acest context, Procuratura și-a propus schimbarea modelului de comunicare orientat pe sporirea gradului de transparență și aplicarea celor mai bune practici de comunicare externă, menite să crească gradul de încredere al populației și vizibilitate a instituției, precum și crearea unui spațiu informațional permanent pentru sporirea conștiinței juridice a societății.

În același timp, Procuratura se confruntă cu o deficiență de personal specializat în cadrul subdiviziunii responsabile de relații publice. Prin urmare, deși prin *Dispoziția Procurorului General nr.83/28 din 26.10.2020* a fost aprobată *Strategia de comunicare externă a Procuraturii*, aceasta nu a fost pusă în aplicare nefiind elaborat planul de acțiuni privind implementarea acesteia.

⁷ <http://procuratura.md/md/newslist/>

Totodată, pentru a asigura o bună activitate în acest domeniu, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr. 59/8/1 din 11.10.2021*, a fost desemnat un procuror responsabil de monitorizarea spațiului informațional, documentare și comunicare cu mass-media.

În vederea perfecționării abilităților profesionale și sporirii transparenței în activitatea procurorilor, au fost publicate două numere ale Revistei Procuraturii Republicii Moldova (nr.7 și nr.8), care apare periodic în temeiul *Ordinului Procurorului General nr. 45/26 din 11.10.2018*.⁸

Revista apare semestrial și este deschisă studiilor, articolelor, comentariilor, analizelor, opiniilor și cercetărilor consacrate instituțiilor de drept penal, drept procesual penal, criminalistică, criminologie, statistică judiciară, drepturile și libertățile fundamentale ale omului etc., fiind o platformă de dezbateră a unor diverse tematici juridice, precum și un instrument de cunoaștere și dezvoltare a corpului de procurori.

Procuratura urmează să-și focuseze în continuare eforturile în vederea mediatizării rezultatelor propriei activități, fiind asigurat un flux constant de informații actualizate către mass-media, pe toate direcțiile și la toate etapele de înlăptuire a justiției.

⁸ <http://procuratura.md/md/RP/>

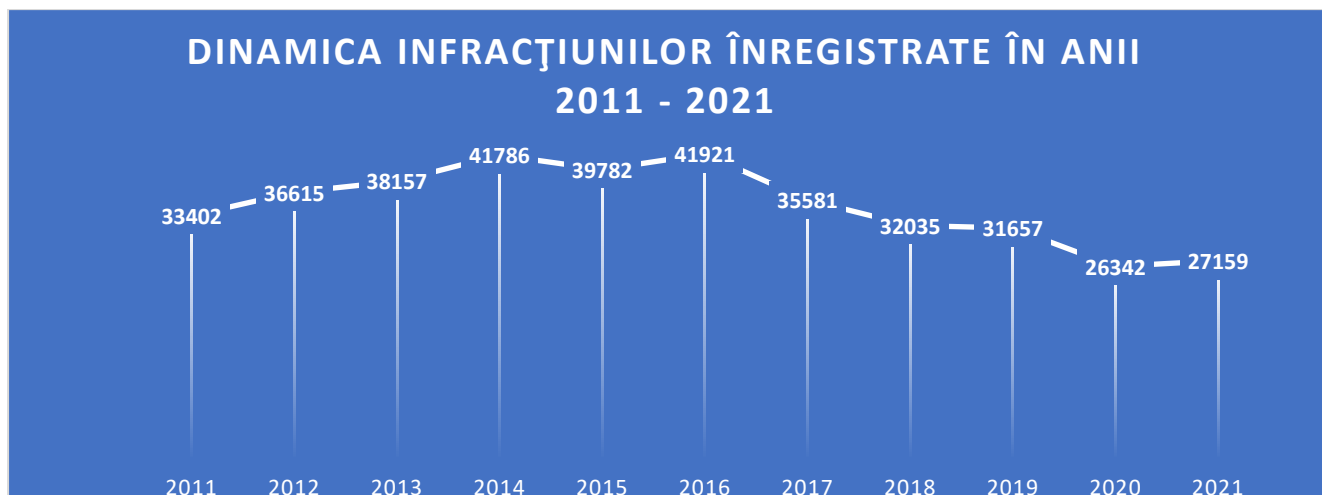
CAPITOLUL III. ACTIVITATEA DE URMĂRIRE PENALĂ

3.1. Evoluția și tendințele criminalității

În anul 2021 pe teritoriul Republicii au fost înregistrate **27159** infracțiuni, ceea ce constituie o majorare a numărului infracțiunilor înregistrate cu **817** infracțiuni, comparativ cu perioada anului 2020.

Astfel, nivelul stării criminalității pe teritoriul țării (exceptând localitățile din stânga Nistrului) atestă o creștere în proporție de **3,1%**.

Dinamica infracțiunilor înregistrate este redată în tabelul ce urmează:

Ponderea în creșterea infracționalității revine următoarelor categorii:

- crimele grave, s-au majorat cu **321** cazuri (**7,8%**);
- crimele mai puțin grave, s-au majorat cu **235** cazuri (**1,7%**);
- crimele ușoare cu **222** cazuri (**3,0%**);
- crimele deosebit de grave cu **29** cazuri (**5,4%**);
- crimele excepțional de grave cu **10** cazuri (**6,1%**).

Analiza nivelului criminalității în baza categoriilor de infracțiuni a reliefat o dinamică în creștere, după cum urmează:

- infracțiunile privind viața sexuală cu **30** cazuri (**5,7%**);
- vătămrile intenționate medii cu **13** cazuri (**3,8%**);
- infracțiunile contra libertății cu **2** cazuri (**1,1%**);
- escrocheriile cu **179** cazuri (**9,2%**); pungășiile cu **171** cazuri (**40,6%**); șantajurile cu **22** cazuri (**37,9%**);
- infracțiunile contra familiei și minorilor cu **51** cazuri (**4,6%**);

- infracțiunile economice cu **61 cazuri (14,2%)**, inclusiv evaziunile fiscale cu **29 cazuri (69,6%)**; contrabanda cu **28 cazuri (23,9%)**;

- infracțiunile în domeniul transportului cu **206 cazuri (3,9%)**; inclusiv cazurile de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate cu **188 cazuri (4,1%)**; cazurile de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere cu **50 cazuri (6,7%)**;

- infracțiunile contra securității publice cu **60 cazuri (5%)**, inclusiv păstrarea ilegală de arme cu **16 cazuri (17,6%)**; huliganismul cu **41 cazuri (3,9%)**;

- infracțiunile contra justiției cu **6 cazuri (0,5%)**;

- infracțiunile săvârșite contra autorității publice cu **482 cazuri (36,2%)**;

- infracțiunile săvârșite de persoanele publice cu **60 cazuri (8,4%)**, inclusiv coruperea pasivă cu **82 (48,8%)**; coruperea activă cu **18 cazuri (13,6%)**, neglijența în serviciu cu **1 caz (5,3%)**.

În scădere se află următoarele categorii:

- infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei cu **30 cazuri (-3,3%)**, inclusiv omoruri cu **29 cazuri (-13,2%)**, vătămrile grave ale integrității corporale cu **2 cazuri (-0,3%)**;

- violurile cu **27 cazuri (-10,6%)**;

- infracțiunile contra patrimoniului cu **2 cazuri (-0,02%)**, inclusiv tâlhăriile cu **1 caz (-1,6%)**; jafurile cu **28 cazuri (-5,1%)** și furturile cu **343 cazuri (-4,3%)**;

- infracțiunile contra sănătății publice cu **95 cazuri (-9,6%)**, inclusiv traficul ilegal de droguri cu **77 cazuri (-8,6%)**;

- infracțiunile de corupere în sectorul privat cu **9 cazuri (-34,4%)**;

- infracțiunile ecologice cu **8 cazuri (-24,2%)**;

- abuzul de putere cu **16 cazuri (-23,2%)**; excesul de putere cu **14 cazuri (-23,2%)**;

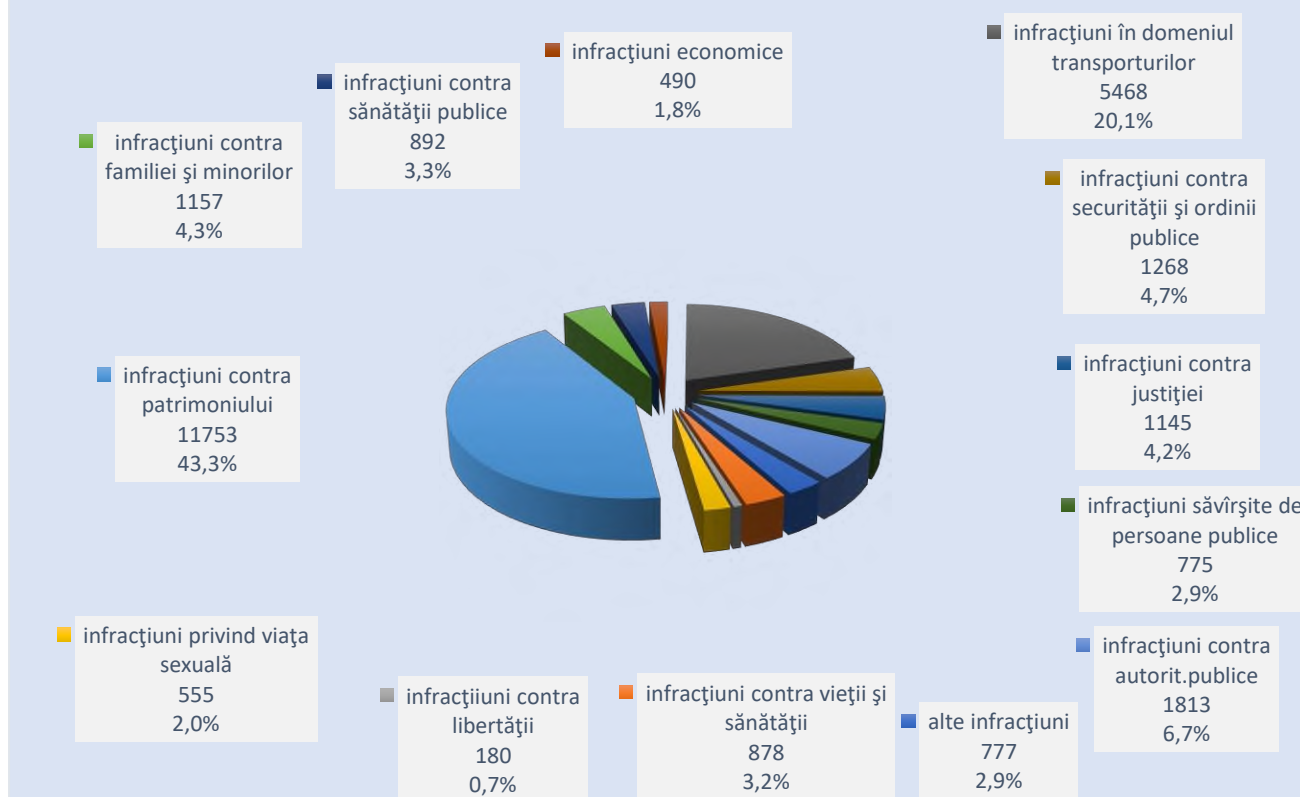
- infracțiunile militare cu **17 cazuri (-15,5%)**;

- trecerea ilegală a frontierei de stat cu **75 cazuri (-24,8%)**;

- infracțiunile comise de grupări organizate cu **45 cazuri (-17,2%)**.

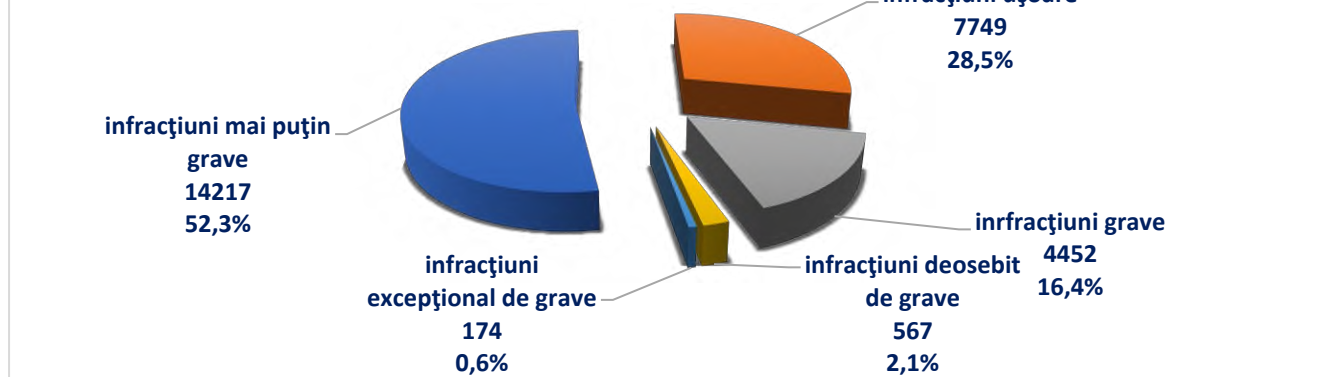
Coraportul categoriilor de infracțiuni care caracterizează starea criminalității în anul 2021

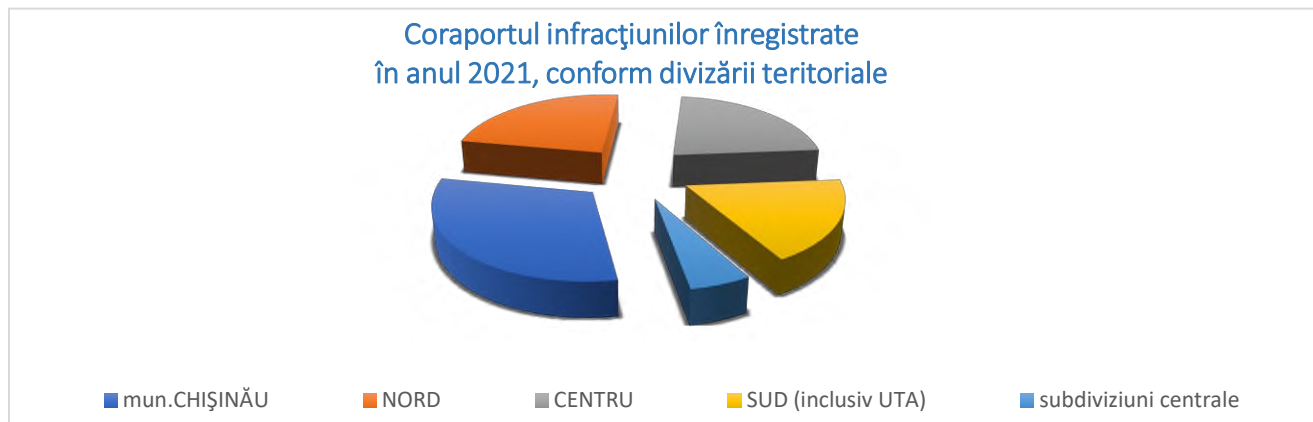
Astfel, în perioada de referință se atestă creșterea criminalității în majoritatea unităților administrativ-teritoriale.

Numărul infracțiunilor înregistrate se află în creștere esențială comparativ cu perioada analogică a anului precedent în mun. Chișinău, mun. Bălți, în raioanele Fălești, Ocnița, Dubăsari, Cantemir.

Coraportul categoriilor de infracțiuni înregistrate în anul 2021

Totodată, se constată o scădere a nivelului stării criminalității în sect. Rîșcani din capitală, mun. Bender, raioanele Florești, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Orhei, Rezina, Șoldănești, Telenești, Cahul, Căușeni, Cimișlia, Ștefan Vodă, Taraclia, Vulcănești.

Conform divizării teritoriale, este de reținut că cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate în mun. Chișinău, circa **30,7%** din numărul total.

3.1.1. Tendințele criminalității

În anul 2021, fiecare a cincea infracțiune este din categoria celor excepțional de grave, deosebit de grave și grave, inclusiv **2,7%** revin infracțiunilor excepțional de grave și deosebit de grave, iar **16,4%** revin celor grave. De asemenea se atestă creșterea numerică a infracțiunilor din categoria celor menționate, precum și a celor mai puțin grave și ușoare în coraport cu perioada similară a anului precedent.

Datele statistice indică asupra scăderii unor infracțiuni violente: omorurilor, vătămarilor intenționate grave ale integrității corporale, violurilor.

Eforturile consolidate ale organelor de drept rezultă în descoperirea multiplelor infracțiuni și tragerea făptuitorilor la răspundere. În același timp, este de reținut faptul că un număr impunător de crime sunt comise în stare de ebrietate alcoolică.

Totodată, se atestă o tendință de creștere a cazurilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate (de la **4410** cazuri în anul 2020 la **4598** cazuri în anul 2021), iar situația la acest capitol rămânând a fi alarmantă.

Prin urmare, activitățile de profilaxie și combatere programate și întreprinse de conducerea și efectivul Inspectoratului Național de Securitate Publică, în vederea sensibilizării opiniei publice prin spoturi publicitare sociale, prin acțiuni de contracarare și mărirea substanțială a sancțiunilor prevăzute de lege, în final încă nu și-au atins scopul de extirpare sau diminuare la minimum a acestui fenomen infracțional.

Astfel, starea de ebrietate în cazul săvârșirii infracțiunilor rămâne a fi una constantă pentru o bună parte de populație, generată de lipsa de ocupație, a unui loc permanent de lucru, de starea psihologică și degradare intelectuală, de nivelul de trai și accesul nestingherit la produsele alcoolice.

Pe de altă parte, referindu-ne la alt segment de criminalitate, a crescut randamentul și eficiența relevării de către Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a persoanelor care încalcă normele ce reglementează modalitatea de calcul, declarare și plată a impozitelor.

Conlucrarea Procuraturii cu MAI și SFS a făcut posibilă stabilirea mai multor scheme criminale utilizate de către persoanele gestionare ale unui șir de afaceri ilegale, care au comis evaziuni fiscale în proporții deosebit de mari. Au fost puse sub sechestru mijloace financiare și bunuri materiale pentru asigurarea recuperării prejudiciului cauzat prin asemenea infracțiuni statului.

Concomitent, în special în contextul pandemiei de COVID-19, se atestă o creștere în anul 2021 a infracțiunilor de escrocherie comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale în privința deținătorilor de carduri bancare. Conlucrarea organelor de poliție și ale procurorilor cu reprezentanții instituțiilor bancare a rezultat relevarea mai multor grupuri de persoane care s-au specializat în vederea comiterii a astfel de fraude, prin obținerea ilegală a datelor cu privire la deținătorii de carduri bancare și cele privind codurile de acces pentru efectuarea tranzacțiilor financiare cu utilizarea sistemelor de plată interpersonale.

3.1.2. Factorii criminalității

Rezumând analiza statistică a nivelului criminalității, este important a se atrage atenția că ponderea infracțiunilor înregistrate în anul 2021, ca și în anii precedenți, a continuat să aparțină infracțiunilor contra patrimoniului – **11753**, în special furturilor – **7723** și escrocheriilor – **2126**.

Dinamica criminalității a fost generată de aceiași factori după cum urmează:

- nivelul scăzut de trai al unor categorii de cetățeni, lipsa surselor de venit permanent, inclusiv pentru asigurarea întreținerii personale, cât și a membrilor familiei, salarizarea insuficientă, rata înaltă de șomaj, starea de criză socială, migrația populației în interiorul și în exteriorul țării, circumstanțe care au determinat în special ponderea infracțiunilor contra patrimoniului care constituie **43,3%** din numărul total de infracțiuni înregistrate;
- dezintegrarea din mediul familial al copiilor, care, în lipsa de mijloace pentru întreținere și a supravegherii corespunzătoare, recurg, în special, la comiterea infracțiunilor de furt și a sustragerilor în proporții mici;
- nivelul scăzut al conștiinței civice, lipsa culturii juridice și a încrederii în autoritatea organelor de drept și în reprezentanții acestora, atitudinea lipsită de responsabilitate față de răspunderea penală,

contravențională a unor categorii de cetățeni, ce duce la comiterea faptelor infracționale cu caracter violent din partea acestora, circumstanțe care au condus la ponderea numărului infracțiunilor de violență în familie, vătămare intenționată a integrității și sănătății, huliganism, violență în privința polițiștilor, violență sexuală etc.;

- ineficiența sistemului de stat în domeniu și a activității de reprimare a infracționalismului, de reeducare și reintegrare în societate a persoanelor condamnate și private de libertate, coroborată și cu ineficiența parțială a politicii punitive a statului, bazată în multe cazuri pe aplicarea de pedepse non-privative de libertate, continuarea activității infracționale de către persoanele în privința cărora a fost încetată urmărirea penală în legătură cu intervenirea împăcării părților, precum și recidivarea de către persoanele care au executat pedeapsa cu închisoarea;

- criminalizarea faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate (*Legea nr.16/2009, art.264¹ din Codul penal*), fapt care a determinat numărul mare de infracțiuni în domeniul transporturilor. În anul 2021 au fost înregistrate **5468** asemenea cazuri, care constituie **20,1%** din numărul total de infracțiuni înregistrate.⁹

3.2. Exercițarea urmăririi penale

În perioada de referință, procurorii au exercitat urmărirea penală în **3376 (3458 în 2020)** cauze penale, prioritar cauzele vizând infracțiuni de omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane publice, infracțiuni comise de grupări organizate, de evaziune fiscală, contrabandă, ecologice, informatice și în domeniul telecomunicațiilor, precum și infracțiuni deosebit și excepțional de grave comise de către minori etc. De asemenea, procurorii au exercitat urmărirea penală în cauze în care s-a constatat efectuarea tendențioasă a urmăririi penale de către ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe, care au impus necesitatea retragerii cauzelor și preluării urmăririi penale.

În context, necesită să se accentueze că ponderea numărului de cauze penale aflate în procedura nemijlocită a procurorilor a continuat să fie determinată de modificările operate în legislația procesual penală prin *Legea nr.179/2018*, prin care articolul 270 din *Codul de procedură penală* a fost completat cu prevederi, potrivit cărora, suplimentar în competența procurorului de a exercita nemijlocit urmărirea penală au fost date mai multe infracțiuni. La fel, în legătură cu punerea în aplicare de la 01.01.2021 a prevederilor *Legilor nr.188/2020 și nr.257/2020* privind competența Serviciului Fiscal de Stat și

⁹ Notă: Informația aferent stării și dinamicii infracționalității, după categorii de infracțiuni, înregistrate în republică în ultimii ani, sunt redată în diagramele din anexele la prezentul Raport.

Serviciului Vamal, au fost atribuite în competența procurorului pentru exercitarea urmăririi penale mai multe categorii de infracțiuni.

Din numărul total de cauze penale aflate în gestiunea nemijlocită a procurorilor, urmărirea penală a fost terminată în **953 (1222 în 2020)** cauze.

De asemenea, în perioada de raport au fost conexe **257 (293 în 2020)** cauze.

Au fost trimise în judecată **401 (445 în 2020)** cauze penale privind comiterea a **499 (593 în 2020)** infracțiuni de către **553 (586 în 2020)** persoane, din care **27 (18 în 2020)** în privința polițiștilor și **11 (22 în 2020)** în privința minorilor.

În instanța de judecată au fost deferite **15** cauze de omucideri, **5** de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, **6** de viol, **35** contra patrimoniului, **45** privind circulația ilegală a drogurilor, **30** evaziuni fiscale și infracțiuni financiar-bancare, **6** contrabandă, **16** încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, **4** huliganism, **46** infracțiuni de corupție și trafic de influență, **10** abuz și exces de putere, **12** cauze de tortură, **3** infracțiuni militare, **17** contra justiției, precum și alte categorii de infracțiuni. Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii doi ani, poate fi redată prin datele cuprinse în tabelul ce urmează:

Dinamica activității de exercitare a urmăririi penale de către procurori				
Indicii de referință		anul 2021	anul 2020	anul 2019
urmăriri penale exercitate		3376	3458	4162
cauze terminate		953	1222	1385
cauze încetate, clasate		535	777	782
	din lipsa elementelor infracțiunii	465	695	715
	pe împăcare	18	21	12
	pe amnistie	7	1	7
	pe alte motive de nereabilitare	45	59	48
cauze trimise în judecată		401	445	598
infracțiuni incriminate		499	593	789
în privința minorilor		11	22	13
persoane inculpate		533	596	840

în privința polițiștilor	27	18	29
cu acord de recunoaștere a vinovăției	6	6	2
cauze conexate	257	293	430
cauze suspendate condiționat	1	1	1
cauze suspendate	345	466	488
pe eschivare	147	120	117
neidentificarea făptuitorilor	196	342	367
cauze rămase în gestiune	1195	1483	1858
cu persoane bănuite, învinuite	320	411	492

3.3. Conducerea urmăririi penale

Procurorii au condus urmărirea penală în **40414 (42248 în 2020)** cauze, din care au terminat cercetările pe **19438 (19568 în 2020)** cauze. În instanța de judecată au fost expediate **13136 (13087 în 2020)** cauze penale privind comiterea a **14708 (14565 în 2020)** infracțiuni de către **14641 (14388 în 2020)** persoane. În perioada de raport au fost conexate **3064 (3094 în 2020)** cauze.

În instanța de judecată au fost deferite **109** cauze de omucideri, **109** cauze de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, **147** cauze de viol, **3169** infracțiuni contra patrimoniului, **677** privind circulația ilegală a drogurilor, **6** evaziuni fiscale și încălcări financiar-bancare, **20** de contrabandă, **1200** cauze privind încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, **813** de huliganism, **153** cauze de corupție și trafic de influență, **20** cauze de abuz și exces de putere, **48** infracțiuni militare, **291** infracțiuni contra justiției, precum și cauze privind alte categorii de infracțiuni.

În **6172** cauze (**6446** în 2020) urmărirea penală a fost încetată/clasată, inclusiv în **3549 (3976 în 2020)** cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, **1611 (1694 în 2020)** cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, **29 (50 în 2020)** cauze în baza actului de amnistie și **983 (731 în 2020)** cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu prescripția sau liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională în baza *art.55 din Codul penal*.

A fost suspendată condiționat urmărirea penală în **46 (34 în 2020)** cauze. De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale, în baza *art.287¹ din Codul de procedură penală*, în **8870 (10300 în 2020)** cauze, inclusiv în **2270 (2465 în 2020)** cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în **6595 (7830 în 2020)** cauze pe motivul neidentificării făptuitorului.

În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas **8986 (9286 în 2020)** cauze, în care sunt bănuite și învinuite **3827 (4315 în 2020)** persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii trei ani, poate fi redată statistic prin următoarele cifre reflectate în tabelul ce urmează:

Dinamica activității de conducere a urmăririi penale				
Indicii de referință		anul 2021	anul 2020	anul 2019
urmăriri penale conduse		40414	42248	46758
hotărâri de neîncepere a urmăririi penale emise		12646	10833	15020
cauze terminate		19438	19568	19963
cauze încetate, clasate		6172	6446	6720
	din lipsa elementelor infracțiunii	3549	3976	3716
	pe împăcare/ plângere retrasă	1611	1694	1975
	pe amnistie	29	50	78
	pe alte motive de nereabilitare	983	731	951
cauze trimise în judecată		13136	13087	13198
infracțiuni incriminate		14708	14565	14586
persoane inculcate		14641	14388	14713
în procedură flagrantă		5	25	3
cu acord de recunoaștere a vinovăției		145	183	291
cauze conexate		3064	3094	2827
cauze suspendate condiționat		46	34	8
cauze suspendate		8870	10300	11511
	pe eschivare	2270	2465	2572
	pe neidentificarea făptuitorului	6595	7830	8934
cauze rămase în gestiune		8986	9286	12457
cu persoane bănuite, învinuite		3827	4315	6069
indicații scrise date pe dosare		5102	7066	8700
cauze restituite pentru completarea urmăririi		1088	958	827
respinse propuneri de punere a persoanelor sub învinuire		133	95	134
respinse propuneri de scoatere a persoanelor de sub urmărire		19	37	23
persoane puse sub învinuire		18839	19502	18818

constatate și luate la evidență infracțiuni anterior neînregistrate	42	6	5
---	----	---	---

3.4. Domenii specifice de urmărire penală

3.4.1. Combaterea traficului ilicit de droguri

Cu referire la domeniul circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, în perioada anului 2021 au fost examinate **992** sesizări, urmărirea penală fiind dispusă în **925** cauze, iar în total, inclusiv din anii precedenți, au fost cercetate **1454** cauze penale, cu **78** cauze penale mai puține comparativ cu perioada anului precedent, reprezentând o micșorare nesemnificativă de **7,8 %**.

Conform indicatorilor statistici, din numărul total al infracțiunilor înregistrate la compartimentul respectiv, **613**, ceea ce constituie **66,3 %**, au fost pornite în baza *art.217 din Codul penal* „Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare”. Comparativ cu indicatorii pentru perioada anului 2020, procentual s-a majorat nesemnificativ raportul infracțiunilor constatate, cu circa **4,1%** (în anul 2020 coraportul fiind de **62,2 %**).

În continuare, în perioada de raport s-au constatat **194** infracțiuni prevăzute de *art.217¹ din Codul penal*, ceea ce constituie **21%** din infracțiunile în domeniul indicat, pentru fapte de înstrăinare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora.

Comparativ cu indicatorii statistici pentru anul 2020, în anul trecut au fost descoperite cu **94** mai puține fapte de înstrăinare a drogurilor (în 2020 – **288**).

Astfel, analizând datele cu privire la urmărirea penală pornite, se relevă tendința continuă a organelor de urmărire penală de a pune accent atât pe depistarea și investigarea faptelor de înstrăinare a drogurilor, cât și cercetarea faptelor de consum de droguri, în scopul reducerii în ansamblu a fenomenului circulației ilegale a substanțelor interzise.

De asemenea, au fost înregistrate: **3** infracțiuni (**0,3%**) în baza *art.217² din Codul penal*, pe faptul circulației ilegale a precursorilor, **5** infracțiuni (**0,5%**) în baza *art.217⁵ din Codul penal*, pe faptul consumului ilegal public sau organizarea consumului ilegal de droguri, etnobotanice sau analogilor acestora, **4** infracțiuni (**0,4%**) în baza *art.218 din Codul penal*, pe faptul prescrierii ilegale a drogurilor, **3** infracțiuni (**0,3%**) în baza *art.219 din Codul penal*, organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, **60** infracțiuni (**6,5%**) în baza *art.248 alin.(6) din Codul penal*, pe faptul trecerii peste frontiera vamală a drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor sau analogilor și,

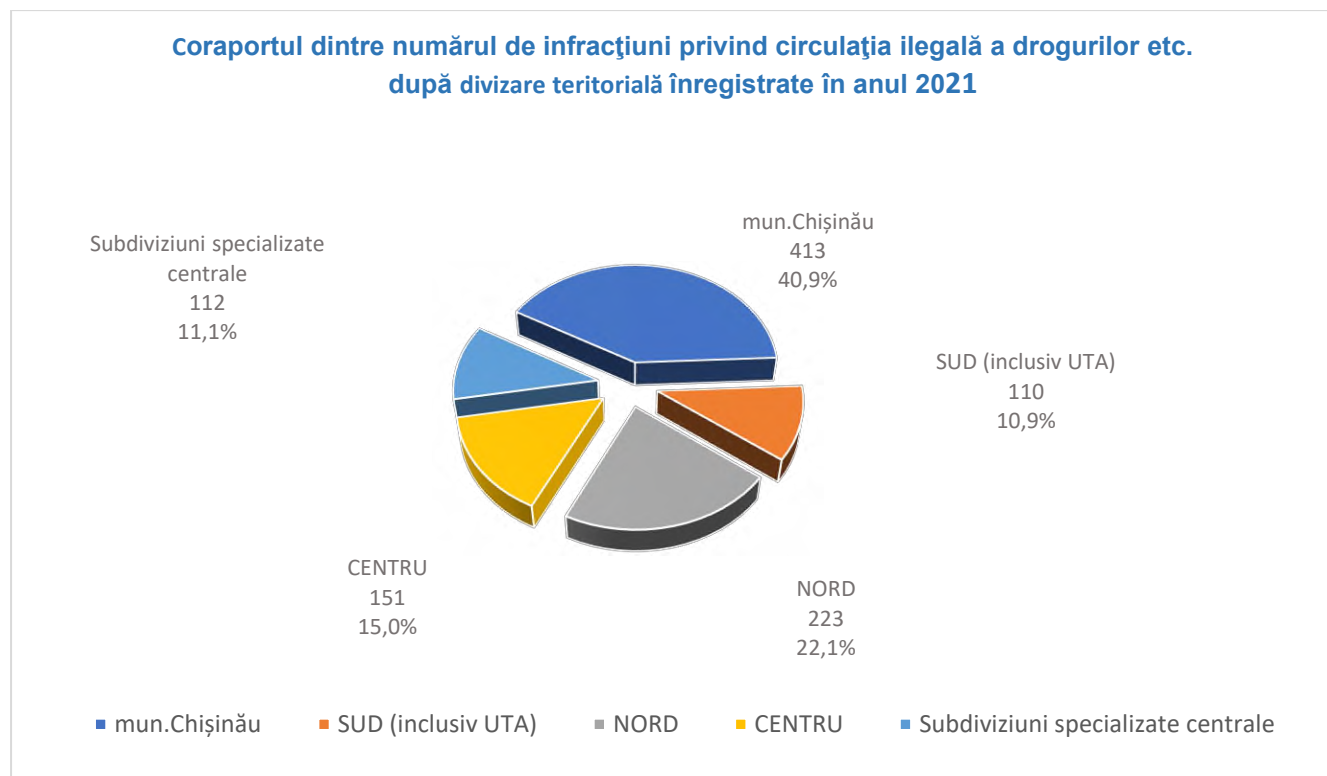

respectiv, **42 infracțiuni (4,5%)** în baza *art.322 din Codul penal*, pe faptul transmiterii ilegale a unor obiecte interzise (droguri) persoanelor deținute în penitenciare.

Se atestă o majorare semnificativă a numărului de infracțiuni înregistrate în perioada anului 2021 prevăzute de *art.248 alin.(6) din Codul penal*, cu **25** mai multe decât în perioada analogică a anului 2020.

În context, se remarcă o majorare nesemnificativă a numărului infracțiunilor pornite în baza *art.322 din Codul penal*, pe faptul „transmiterii ilegale a unor obiecte interzise (droguri) persoanelor deținute în penitenciare”, cu **10** infracțiuni mai multe comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, și respectiv, a celor prevăzute de *art.218 din Codul penal*, pe faptul „prescrierii ilegale a drogurilor”, cu **2** mai multe.

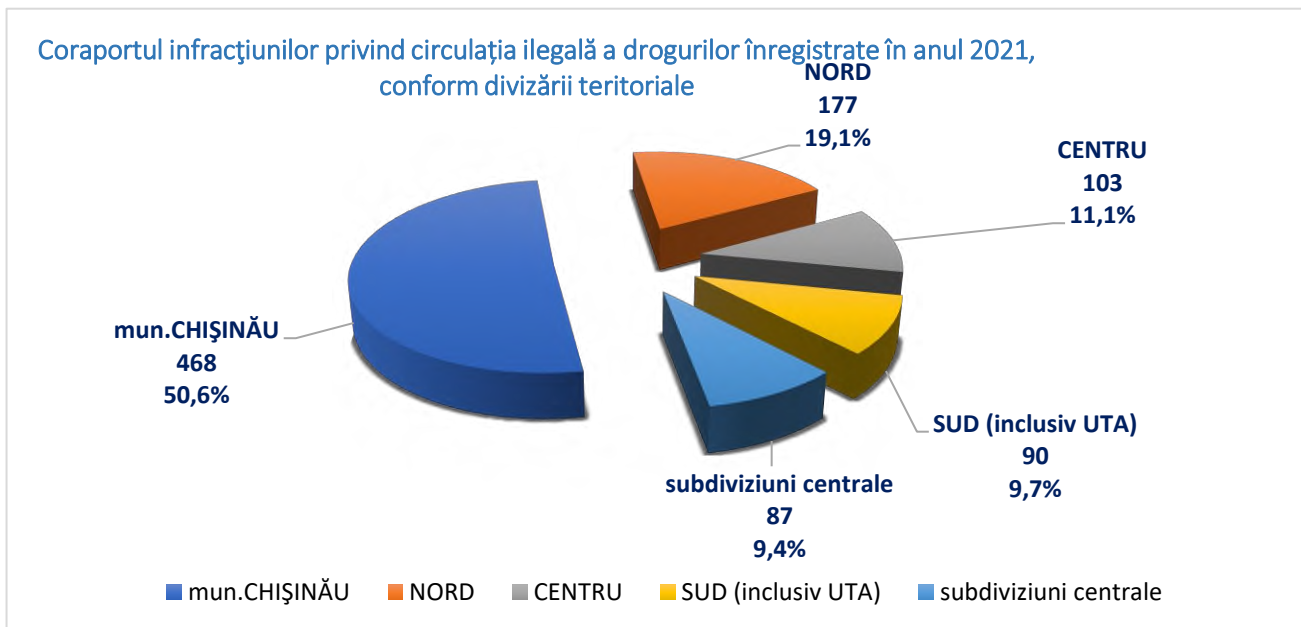
Coraportul privind numărul de infracțiuni înregistrate pe categorii sunt reflectate în diagrama de mai jos:

Conform divizării teritoriale, este de reținut că cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate în municipiul Chișinău - **50,6** la sută.

Coraportul privind numărul de infracțiuni înregistrate conform divizării teritoriale sunt reflectate în diagrama de mai jos:

Datele statistice expuse mai sus denotă în continuare un număr sporit al cauzelor penale pornite pe fapte de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora „fără scop de înstrăinare”, ceea ce indică la faptul că fenomenul respectiv pe teritoriul țării necesită continuitate a măsurilor eficiente de combatere, pentru înlăturarea acestui flagel.

3.4.1.1. Rezultatele urmăririi penale

Potrivit datelor statistice, în perioada anului 2021 au fost deferite justiției 720 cauze în privința 830 persoane, dintre care în privința a 170 a fost aplicată la urmărirea penală măsura arestării preventive sau la domiciliu, după cum urmează:

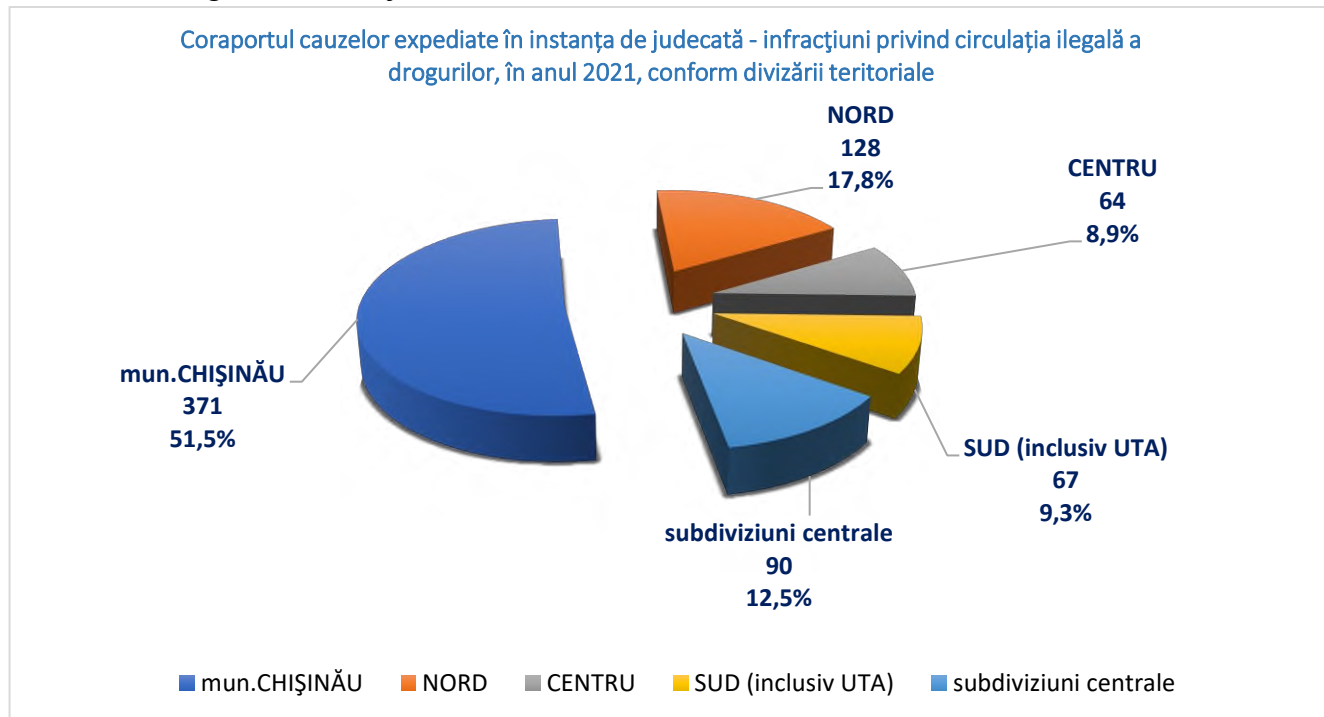
- 494 cauze în privința a 497 persoane, în baza art.217 din Codul penal;
- 194 cauze în privința a 299 persoane, în baza art.217¹ din Codul penal;
- 2 cauze în privința a două persoane, în baza art.217² din Codul penal;
- 1 cauză în privința a 2 persoane, în baza art.217⁴ din Codul penal;
- 4 cauze în privința a 4 persoane, în baza art.217⁵ din Codul penal;
- 1 cauză în privința a 1 persoană, în baza art.218 din Codul penal;
- 3 cauze în privința a 3 persoane, în baza art.219 din Codul penal;
- 7 cauze în privința a 8 persoane, în baza art.248 alin.(6) din Codul penal;
- 14 cauze în privința a 14 persoane, în baza art.322 din Codul penal.

Cele mai multe cauze penale au fost expediate în instanța de judecată de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale - **90**, Procuratura municipiului Chișinău, oficiile Rîșcani - **96**, Buiucani - **84**, Botanica - **73**, Centru - **53** și Procuratura municipiului Bălți - **57**.

Conform divizării teritoriale, este de reținut că cele mai multe cauze penale au fost deferite justiției de către procuraturile din raza municipiului Chișinău - **51,5** la sută.

Coraportul privind numărul de cauze penale expediate în instanță conform divizării teritoriale sunt reflectate în diagrama de mai jos.

Concomitent, pe lângă cauzele penale trimise în judecată, în perioada anului 2021 au mai fost dispuse următoarele soluții:

- de scoatere de sub urmărire penală și clasare a cauzei penale – **92** (*art.217 CP – 42, art.217¹ CP – 13, art.218 CP – 1, art.248 CP – 36*);
- de încetare a urmăririi penale – **23** (*art.217 CP – 16, art.217¹ CP – 4, art.217⁴ CP – 1, art.219 CP – 1 și art.248 CP – 1*) 5 pe motiv că fapta constituie o contravenție și **18** pe alte motive;
- de suspendare a urmăririi penale – **179** (**80** în legătură cu căutarea persoanelor învinuite din motivul eschivării lor, iar **99** pe motivul neidentificării făptuitorului).

La finele lunii decembrie 2021 au rămas în procedură de investigare **391** cauze penale (**147** - *art.217 CP*, **168** - *art.217¹ CP*, **1** - *art.217² CP*, **1** - *art.217 CP³*, **1** - *art.217⁴ CP*, **6** - *art.217⁵ CP*, **3** - *art.218 CP*, **1** - *art.219 CP*, **30** - *art.248 alin.(6) CP* și **32** - *art.322 CP*), în care figurează **217** persoane care au

statut de bănuț/învinut, din care în privința a **35** este aplicată măsura arestării preventive sau la domiciliu.

În acest sens, reieșind din diversitatea și complexitatea fenomenului de trafic ilicit de droguri, este evident că serviciile operative ale organelor de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Vamal, de comun cu procurorii conducători ai urmăririi penale, în continuu își consolidează eforturile sale și acumulează informații pentru confirmarea vinovăției membrilor grupărilor criminale specializate în traficul de droguri, inclusiv cel internațional.

3.4.1.2. Examinarea judiciară

Pe parcursul anului 2021, în instanțele de judecată au fost examinate în fond următoarele cauze penale din domeniul de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, după cum urmează:

- *art. 217 CP* – **468** cauze penale în privința a **492** persoane;
- *art. 217¹ CP* – **163** cauze penale în privința a **245** persoane;
- *art. 217² CP* – **4** cauze penale în privința a **4** persoane;
- *art. 217⁵ CP* – **18** cauze penale în privința a **21** persoane;
- *art. 219 CP* – **3** cauze penale în privința a **3** persoane;
- *art. 248 alin.(6) CP* – **4** cauze penale în privința a **4** persoane;
- *art. 322 CP* – **7** cauze penale în privința a **8** persoane.

Instanțele de judecată, examinând cauzele penale din domeniul circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicelor și analogilor acestora, inclusiv pe cauze penale expediate în anii precedenți, au pronunțat **762** sentințe în privința a **872** persoane, dintre care de condamnare – **667** sentințe în privința a **777** persoane.

În privința condamnaților au fost aplicate următoarele pedepse:

- amendă – în privința a **92** persoane;
- închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei – în privința a **263** persoane;
- închisoare – în privința a **272** persoane;
- închisoare cu suspendarea parțială a executării pedepsei – în privința a **12** persoane;
- muncă neremunerată în folosul comunității – în privința a **138** persoane.

La fel, au fost pronunțate **77** sentințe de încetare a procesului penal în privința a **77** persoane.

În baza *art.55 din Codul penal* au fost încetate **6** cauze penale în privința a șase persoane, iar în privința a **71** persoane au fost pronunțate sentințe de încetare în temeiul *art. 275 pct.4) - 9) din Codul de procedură penală*.

În perioada de referință au fost adoptate **18** sentințe de achitare în privința a **18** persoane din motive că fapta nu întrunește elementele infracțiunii sau fapta nu a fost comisă de inculpat. Toate sentințele au fost atacate cu apel în instanța ierarhic superioară, cauzele fiind în curs de examinare în instanța de apel.

3.4.1.3. Sechestrarea și confiscarea bunurilor infracționale

În vederea urmăririi și confiscării bunurilor provenite din activitatea infracțională, în perioada de raport, urmare a inițierii investigațiilor financiare paralele pe cauzele penale care au vizat circulația ilegală de droguri, au fost identificate bunuri și mijloace bănești provenite din activitatea infracțională pe care s-a aplicat sechestrul în vederea confiscării speciale în sumă totală de **5 441 475 lei**.

Totodată, valoarea cumulativă a bunurilor confiscate în baza sentințelor judecătorești pentru perioada de raport constituie **2 875 147 lei**.

3.4.2. Combaterea traficului de ființe umane și infracțiuni conexe

În perioada anului 2021, ținând cont de restricțiile generate de situația pandemică, Procuratura Generală a întreprins mai multe acțiuni, în scopul menținerii dinamicii activităților întreprinse de corpul de procurori și reprezentanții organelor de drept cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

Combaterea traficului de ființe umane, asistența și protecția victimelor acestui fenomen infracțional constituie una din direcțiile prioritare în activitatea Procuraturii, fapt care a fost accentuat și în cadrul ședinței Consiliului coordonator al organelor de drept cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane de pe lângă Procurorul General, desfășurate în perioada anului 2021.

Activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane desfășurată de organele de drept, s-a axat pe realizarea obiectivelor stabilite în Planurile naționale și cele instituționale, inclusiv implementarea prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, activitatea organelor de drept a fost ghidată de *Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023* și *Planul de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea acesteia*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr.461 din 22.05.2018* (modificată prin *Hotărârea Guvernului nr.319 din 10.11.2021*).

În scopul realizării obiectivelor ce au fost distribuite spre executare Procuraturii potrivit Planului de acțiuni, prin *Ordinul Procurorului General nr.6/2-97 din 29.12.2021* a fost aprobat „*Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii în vederea executării Planului de acțiuni pentru anii 2021-2022 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023*”.

Pentru asigurarea realizării eficiente a standardelor naționale și internaționale, ce vizează segmentul asistenței și protecției victimelor infracțiunilor și realizarea unui cadru complet de asistență a acestora, de către Procuratura Generală a fost elaborată *Instrucțiunea din 21.07.2021 privind îmbunătățirea practicii în domeniul facilitării acordării serviciilor de suport victimelor infracțiunilor traficului de ființe umane și victimelor-copii a exploatării sexuale*,

De asemenea, Procuratura Generală a elaborat și transmis spre promovare Ministerului Justiției 2 proiecte de legi aferente combaterii traficului de ființe umane,

În perioada vizată Procuratura și-a desfășurat activitatea în domeniul anti-traffic în baza a 4 direcții recunoscute la nivel internațional: 1) protecție, 2) parteneriat, 3) pedepsire și 4) prevenire.

În ceea ce privește realizările în domeniul protecției victimelor au fost identificate **335** victime adulte (**130** femei și **205** bărbați) ale traficului de ființe umane (*art.165 Cod penal*), comparativ cu **116** victime identificate (**29** femei și **87** bărbați) în perioada analogică a anului 2020, și **22** victime copii (**21** fete și **1** băiat), comparativ cu **23** victime identificate (**20** fete și **3** băieți) în 2020.

Categoriile victimelor traficului de ființe umane sunt expuse după cum urmează:

- după forma de exploatare:
 - **264** victime adulte (**180** bărbați și **84** femei) au fost supuse exploatării prin muncă (comparativ cu **88** victime în anul 2020);
 - **24** victime (toate femei) au fost supuse exploatării sexuale (comparativ cu **24** victime în anul 2020);
 - **3** victime (**2** bărbați și o femeie) au fost supuse exploatării prin cerșit (comparativ cu **3** victime în anul 2020);
 - **43** victime (**21** femei și **22** bărbați), în scopul însușirii indemnizațiilor sau prestațiilor sociale (în anul 2020 nu au fost identificate victime);
 - **1** victimă (bărbat) a traficului de organe, țesuturi și celule (în anul 2020 identificată 1 victimă).
- după țara de destinație:
 - principala țară a traficului extern (din perspectiva numărului de victime) este Franța, ca țară de destinație cu **122** persoane traficate (**115** bărbați și **7** femei) în scop de exploatare prin muncă și **43**

persoane traficate (**21** femei și **22** bărbați) în scopul însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale;

- zona Uniunii Europene se confirmă ca o destinație constantă cu trend descendent, fiind identificate **299** de victime ale traficului de ființe umane;

- au fost identificate **18** victime adulte (**3** femei și **15** bărbați), care au fost exploatate în Republica Moldova.

Cât privește victimele traficului de copii, se relevă că au fost exploatați pe teritoriul Republicii Moldova **19** copii victime, dintre care în scop de exploatare sexuală - **11** victime-copii, în scop de exploatare prin muncă - **7** victime-copii, mixtă (sexuală/muncă) - **1** copil. Principala țară de destinație pentru victimele-copii constituie Federația Rusă, unde au fost exploatați **3** copii.

Privind realizările în domeniul parteneriatului, în cadrul diferitor proiecte, în activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procurorii au colaborat în perioada de referință cu reprezentanții sectorului neguvernamental, precum și cu organizațiile internaționale, printre care pot fi enumerate Centrul internațional „La Strada”, Ambasada SUA în Republica Moldova, Organizația Internațională pentru Migrațiune, Misiunea OSCE în Republica Moldova și altele.

Cu referire la urmărirea penală în domeniul combaterii traficului de ființe umane s-a constatat că în perioada de referință au fost înregistrate în total pe țară - **202** infracțiuni (222 în perioada anului 2020).

Categoriile de infracțiuni pornite în domeniul combaterii traficului de ființe umane sunt reflectate în tabelul ce urmează:

Infracțiunea	Articolul din Codul penal	Numărul de cauze penale pornite	
		anul 2020	anul 2021
Trafic de organe	158	1	-
Trafic de ființe umane	165	45	50
Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă a traficului de ființe umane	165 ¹	2	-
Munca forțată	168	15	13
Ademenirea minorului în scopuri sexuale	175 ¹	3	11
Trafic de copii	206	21	13
Scoaterea ilegală a copiilor din țară	207	23	30
Pornografia infantilă	208 ¹	45	40
Recurgerea la prostituția practică de un copil	208 ²	-	2

Publicitatea în scopul obținerii ilegale de organe, țesuturi și celule umane sau privind donarea ilicită a acestora	213¹	-	-
Proxenetismul	220	30	23
Organizarea cerșetoriei	302	2	-
Organizarea migrației ilegale	362¹	35	20
TOTAL		222	202

Analizând activitatea de depistare a infracțiunilor ce se referă la fenomenul traficului de ființe umane pentru perioada anului 2021, se constată o creștere a numărului de cazuri de trafic de ființe umane identificate (*art.165 din Codul penal*) și o scădere a cazurilor de trafic de copii identificate (*art. 206 din Codul penal*) în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020. Totuși, se estimează că ponderea scăzută a numărului de cazuri înregistrate a infracțiunilor de categoria respectivă a fost determinată de pandemia COVID -19. Astfel, în perioada stării de urgență instituită la nivel național, dar și în țările Uniunii Europene s-au redus acțiunile pro-active îndreptate spre depistarea infracțiunilor de categoria respectivă și o scădere a deplasărilor populației cât în interiorul țării, atât și peste hotare.

Totodată, cu referire la infracțiunile conexe celor de trafic de persoane, s-a constatat o creștere a cazurilor de scoatere ilegală a copiilor din țară.

La compartimentul cooperare internațională în cadrul urmăririi penale, în perioada de referință, procurorii, acționând în conformitate cu standardele stabilite la *art. 32 al Convenției Consiliului European privind măsurile contra traficului de ființe umane*, au înaintat către alte state **32** cereri de comisii rogatorii în cadrul cauzelor penale privind investigarea cauzelor de trafic de ființe umane (*art.165 din Codul penal*). Țările de referință sunt: Federația Rusă – **11**, România – **1**, Marea Britanie – **1**, Bulgaria – **2**, Republica Elenă – **3**, Italia – **2**, Cipru – **1**, Ucraina – **2**, Portugalia – **1**, SUA – **1**, Franța – **1**, Polonia – **1**, Turcia – **5**.

Totodată, Procuratura Generală a expediat spre executare în România **1** cerere de asistență juridică internațională pe un caz de investigare a traficului de copii (*art.206 din Codul penal*), care a fost executată integral.

Procuratura Republicii Moldova a primit spre executare de la organele de drept ale altor state **3** cereri de comisii rogatorii, ce țin de investigarea cauzelor de trafic de ființe umane (*art.165 din Codul penal*). Țările de referință sunt: Belgia – **1**, Republica Elenă – **1**, Republica Uzbekistan – **1**.

În perioada de raport, pentru cauzele transfrontaliere, a fost aplicat pe larg unul din instrumentele de bază al asistenței juridice internaționale în materie penală, și anume crearea Echipelor comune de Investigații cu organele de drept ale țărilor de destinație.

Spre exemplu, la 04.09.2021, a avut loc Ziua de Acțiune Concomitentă, în rezultat în Italia au fost arestate 6 persoane; în Republica Moldova – arestată o persoană; au fost desfășurate 10 percheziții, în cadrul cărora au fost găsite inclusiv documente false care au fost folosite la trecerea frontierei.

În altă cauză, la data de 15.04.2021, PCCOCS și autoritățile Franței (Tribunalul din Marsilia) au încheiat un Acord ECI privind investigarea unui grup organizat, care se ocupa cu traficul de ființe umane în scop de exploatare sexuală.

Pe parcursul perioadei de raport în rezultatul explicării victimelor traficului de ființe umane a drepturilor procesuale, de către acestea au fost înaintate **23** (în anul 2020 – **73**) acțiuni civile, prin care au solicitat recuperarea prejudiciului material și moral de la traficanți în valoare totală de **2 978 471 lei** (în anul 2020 – **3 653 705 lei**).

În total s-au aplicat sechestre asupra bunurilor rezultate sau folosite la comiterea infracțiunilor, în sumă de peste **28 891 720 lei** (anul 2020 – **21 331 880 lei**).

Pe parcursul anului 2021 urmărirea penală a fost finalizată pe **174** cauze penale din cele atribuite la categoria trafic de ființe umane, infracțiuni asimilate sau conexe acestora (în anul 2020 - **198** cauze penale). Din acestea, **87** cauze penale au fost expediate cu rechizitoriu în instanțele de judecată pentru examinare (în anul 2020 - **102** cauze penale), pe **12** cauze penale urmărirea penală a fost încetată (în anul 2020 - **18** cauze penale), iar **75** cauze penale au fost clasate (în anul 2020 - **78** cauze penale).

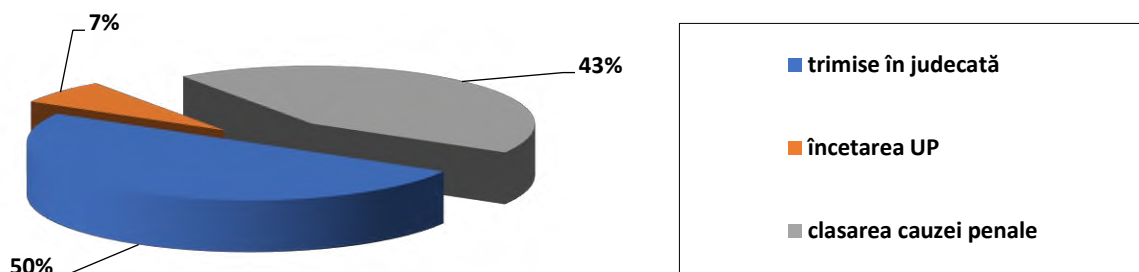

Diagrama 1. Ponderea cauzelor trimise în judecată (total 195 cauze terminate)

În cazurile de trafic de ființe umane (*art.165 din Codul penal*) urmărirea penală a fost finalizată pe **51** cauze penale, dintre care **25** cauze au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanța de judecată, **2** cauze încetate, iar **24** au fost clasate.

În cazurile de trafic de copii (*art.206 din Codul penal*) urmărirea penală a fost finalizată pe **13** cauze penale, dintre care **6** cauze au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanța de judecată, **3** cauze au fost încetate, iar **4** cauze au fost clasate.

Fiind analizată practica judiciară cu privire la infracțiunile de trafic de ființe umane, trafic de copii, infracțiuni conexe sau asimilate acestora a fost constată următoarea stare de fapt:

În perioada de referință instanțele de judecată au pronunțat în total **105** sentințe pe cazurile din categoria traficului de persoane, infracțiuni conexe sau asimilate acestora în privința a **139** inculpați (în anul 2020 - **84** sentințe în privința **122** inculpați), după cum urmează:

- **38** sentințe privind traficul de ființe umane în privința a **53** inculpați (în anul 2020 - **25** sentințe în privința **36** inculpați);
- **16** sentințe privind traficul de copii în privința **28** inculpați (în anul 2020 - **17** sentințe în privința **25** inculpați);
- **6** sentințe privind munca forțată în privința **7** inculpați (în anul 2020 - **4** sentințe în privința **5** inculpați);
- **9** sentințe privind proxenetismul în privința a **9** inculpați (în anul 2020 - **13** sentințe în privința **17** inculpați);
- **2** sentințe privind scoaterea ilegală a copiilor din țară în privința **2** inculpați (în anul 2020 - **3** sentințe în privința **3** inculpați);
- **9** sentințe privind organizarea migrației ilegale în privința a **15** inculpați (în anul 2020 - **10** sentințe în privința **13** inculpați);
- **25** sentințe privind pornografia infantilă în privința a **25** inculpați (în anul 2020 - **10** sentințe în privința **11** inculpați);

Din numărul total de sentințe pronunțate, **73** sunt de condamnare în privința a **94** persoane, după cum urmează:

- **14** sentințe privind traficul de ființe umane în privința a **19** inculpați;
- **13** sentințe privind traficul de copii în privința a **25** inculpați;
- **4** sentințe privind munca forțată în privința a **5** inculpați;
- **8** sentințe privind proxenetismul în privința a **11** inculpați;
- **2** sentințe privind scoaterea ilegală a copiilor din țară în privința **2** inculpați;
- **8** sentințe privind organizarea migrației ilegale în privința a **8** inculpați;
- **24** sentințe privind pornografia infantilă în privința a **24** inculpați;

Totodată, în afară de sentințele de condamnare, în perioada de raport au fost pronunțate **12** sentințe de încetare în privința a **14** persoane și **9** sentințe de achitare în privința a **15** persoane.

În vederea asigurării continuității investigațiilor financiare paralele, concomitent cu aplicarea pedepsei inculpaților, instanțele de judecată au dispus confiscarea în condițiile *art.106* și *art.106¹* din *Codul penal* a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor din categoria

traficului de persoane (tehnică, sume bănești etc.). Astfel, de către instanțele de judecată a fost dispusă confiscarea bunurilor în valoare de **692 853 lei**.

3.4.3. Combaterea fenomenului torturii și a relelor tratamente

Dreptul de a nu fi supus torturii sau altor tratamente inumane și degradante este consfințit ca un drept absolut în toate actele internaționale și naționale de reglementare, statul fiind direct responsabil pentru comportamentul agenților săi față de persoanele aflate în custodia sa.

Fenomenul relelor tratamente, în special lupta cu acesta, măsurile de profilaxie împotriva lor, criteriile și principiile de investigare și pedepsire a persoanelor ce se fac vinovate de admiterea unor asemenea fapte, constituie obiect de discuții la diferite foruri internaționale dar și naționale.

Instituția Procuraturii este direct responsabilă pentru asigurarea investigării tuturor pretinselor fapte de rele tratamente, investigații care trebuie să fie efectuate prompt, independent, imparțial, profund, de către reprezentanți ai organului competent cu asigurarea implicării active a victimelor și posibilitatea de control din partea acestora.

Întru respectarea acestor principii, atât în *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură* (în vigoare din 01.08.2016), cât și prin modificările aduse la *Codul de procedură penală* în anii 2012 și ulterior în 2016, s-a reglementat că unicul organ abilitat cu atribuții de a investiga sesizările și dosarele de tortură sau alte rele tratamente este Procuratura.

În fiecare procuratură teritorială, precum și în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), există procurori responsabili de examinarea cazurilor de rele tratamente, care trebuie să fie înlăturați de la activități în comun cu reprezentanții organelor care pot fi subiecți ai infracțiunilor de rele tratamente.

Specializarea respectivă este necesară și urmează a fi menținută în continuare, or faptele ce se referă la relele tratamente în custodia statului au un caracter specific și necesită a fi investigate prin prisma legislației și a practicii judiciare naționale și internaționale, ceea ce implică niște abilități speciale. Secția combatere tortură din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale contribuie prin acordarea asistenței metodologice procurorilor specializați, intervenind cu recomandări întru sporirea eficienței investigațiilor și desfășurării acestora în mod obiectiv și sub toate aspectele.

Analizând datele privind sesizările despre tortură și alte rele tratamente înregistrate și examinate de organele Procuraturii în anul 2021 (a se vedea tabelul indicat infra), comparativ cu anii precedenți, se constată că numărul acestora tinde spre o dinamică de scădere.

Perioada	Categoriile de sesizări înregistrate				Total
	Constrângerea de a face declarații	Tratament inuman și degradant	Tortură	Violență asupra militarului	
	art.309 Cod penal	art.166 ¹ alin.(1), (2) Cod penal	art.166 ¹ lin.(3), (4) Cod penal	art.368 Cod penal	
anul 2014	7	534	88	34	663
anul 2015	18	530	50	35	633
anul 2016	4	538	61	19	622
anul 2017	12	569	48	10	639
anul 2018	6	635	26	20	687
anul 2019	12	833	13	18	876
anul 2020	15	530	12	6	563
anul 2021	10	486	12	3	511

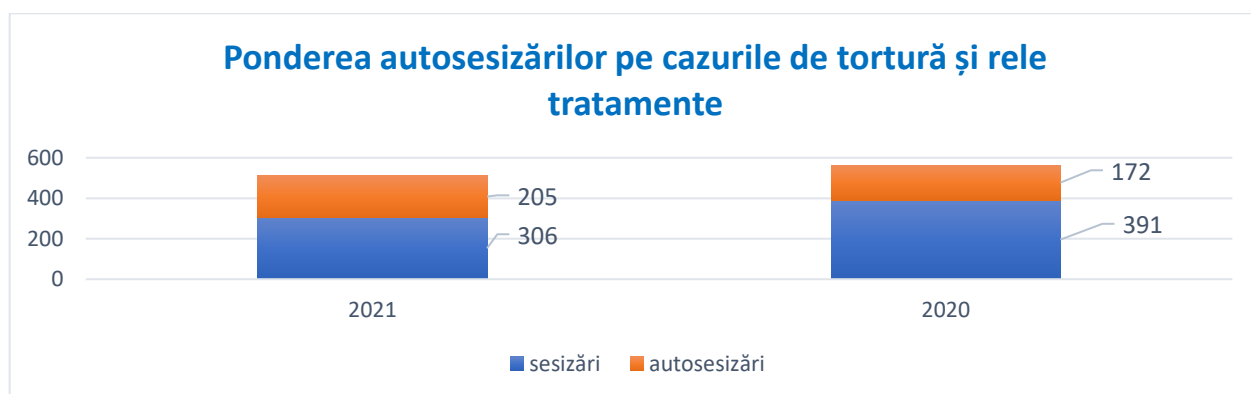
Din datele statistice prezentate în tabel, se observă că, numeric, sesizările au scăzut cu 52 unități.

Totodată, analiza per articol separat, a stabilit că numărul s-a micșorat esențial în comparație cu anul 2020 (de la **530** la **486**) pentru sesizările investigate prin prisma *art.166¹ alin.(1)* și *alin.(2)* din *Codul penal*, precum și de 2 ori s-au diminuat cazurile sesizate privind violența aplicată asupra militarilor.

Cât privește sesizările ce se referă la categoria *art. 309* (constrângerea de a face declarații), se atestă o diminuare cu 5 la număr, iar la *art.166¹ alin.(3), (4)* din *Codul penal* (Tortura), acestea au rămas aceleași.

Spre deosebire de anul precedent, în 2021 a crescut considerabil nivelul de implicare a procurorilor responsabili de examinarea cazurilor de rele tratamente la identificarea și înregistrarea lor prin autosesizări cu **33** de cazuri, iar la capitolul sesizări s-a evidențiat o scădere cu **85** de cazuri.

Ponderea numărului de autosesizări în raport cu cel al sesizărilor este reflectată în tabelul *infra*.

În orice situație, atunci când procurorului îi sunt cunoscute prin intermediul oricăror mijloace (informații veritabile din mass media, din declarațiile participanților la procesul penal, etc.) că o persoană ar fi/fost supusă torturii sau altor rele tratamente din partea subiecților statului, de fiecare dată se reacționează prompt prin demararea investigațiilor propriu zise.

Diminuarea numărului de sesizări poate fi explicată prin eforturile din ultimii ani a Procuraturii și alte organe de drept cu privire la sensibilizarea opiniei publice în ceea ce privește mesajul de ”toleranță zero” față de orice rele tratamente, totodată, ca plus valoare, aceasta a determinat membrii societății să-și cunoască mai profund drepturile sale, iar la necesitate să reacționeze de sine stătător prin plângeri, denunțuri, etc.

Este de reținut că scăderea numărului de sesizări din categoria respectivă putea fi determinată într-o oarecare măsură și de pandemia COVID-19. Astfel, în perioada restricțiilor, s-a conturat o scădere a deplasărilor populației în interiorul țării și ca rezultat au interacționat mai puțin cu subiecții statului sau cu cei care acționează cu titlu oficial.

În perioada de raport, în rezultatul examinării sesizărilor, s-a dispus pornirea urmăririi penale în **46** cazuri sau în **9%** din numărul total al proceselor penale investigate.

În acestea figurează **59** persoane (inclusiv **9** minori) cu statut de victime și părți vătămate care au reclamat și denunțat acțiunile săvârșite de **75** de persoane oficiale.

Perioada	Cazuri de pornire a urmăririi penale				Total
	Constrângerea de a face declarații	Tratament inuman și degradant	Tortură	Violență asupra militarului	
	art.309 Cod penal	art.166 ¹ lin.(1), (2) Cod penal	art.166 ¹ alin.(3), (4) Cod penal	art.368 Cod penal	
anul 2014	-	73	18	27	118
anul 2015	-	72	10	31	113
anul 2016	-	70	23	14	107
anul 2017	-	85	10	8	103
anul 2018	1	78	2	12	93
anul 2019	3	51	8	14	86
anul 2020	1	42	1	3	47
anul 2021	1	38	4	3	46

Din numărul total de **155** cauze penale cercetate pe fapte de tortură, tratament inuman sau degradant, **21** au fost expediate în judecată, pentru examinare. Starea de fapt la capitolul practica judiciară este reflectată în tabelul *infra*:

Articolul din Codul penal	Sentințe pronunțate (dosare/persoane)	Condamnare (sentințe / persoane)				Încetare (sentințe/persoane)	Achitare (sentințe/persoane)
		închisoare	suspendarea condiționată a executării pedepsei	amendă	muncă neremunerată		
art.166 ¹	25/43	3/5	9/19	2/3		5/5	6/11
art.309 ¹	1/2		1/2				
art.328 alin.(2), (3)	1/1					1/1	
art.368	7/7		3/3		1/1	3/3	
TOTAL	34/53	3/5	13/24	2/3	1/1	9/9	6/11

Referitor la combaterea fenomenului relelor tratamente, este de reținut că acțiunile și politicile implementate de Procuratură în ultimii ani continuă să aibă un impact pozitiv.

3.4.4. Infracțiunile cibernetice și din domeniul telecomunicațiilor

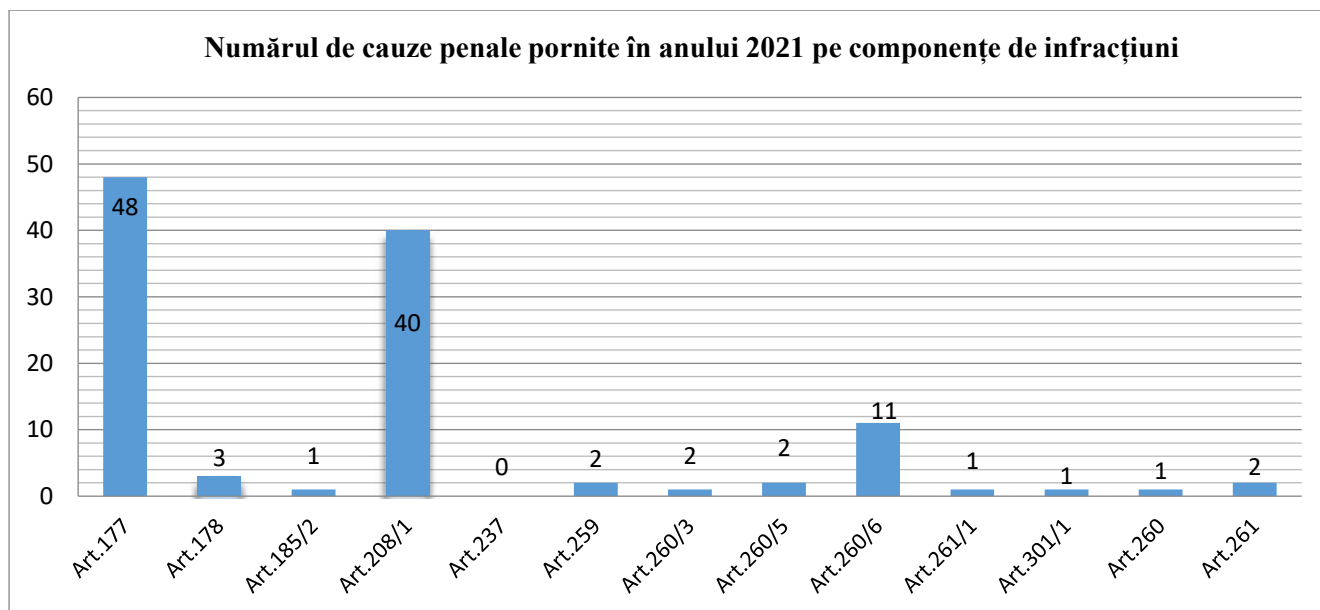
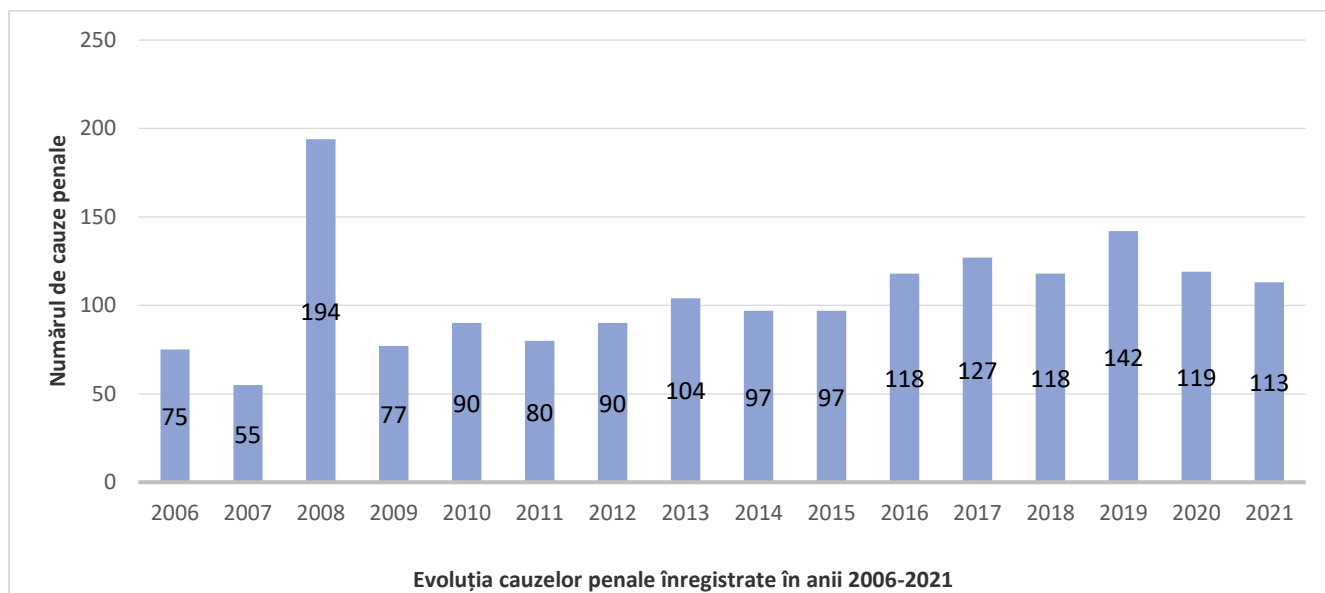
Pe parcursul anului 2021 activitatea de contracarare a criminalității cibernetice a fost realizată de către Procuratură în comun cu Inspectoratul General de Poliție, fiind determinată de rolul care îi revine Procuraturii în virtutea atribuțiilor sale în cadrul procesului de combatere a criminalității, inclusiv a crimelor cibernetice și a avut ca obiectiv realizarea măsurilor cuprinse în *Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică*, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 și ratificată de Republica Moldova la 02 februarie 2009.

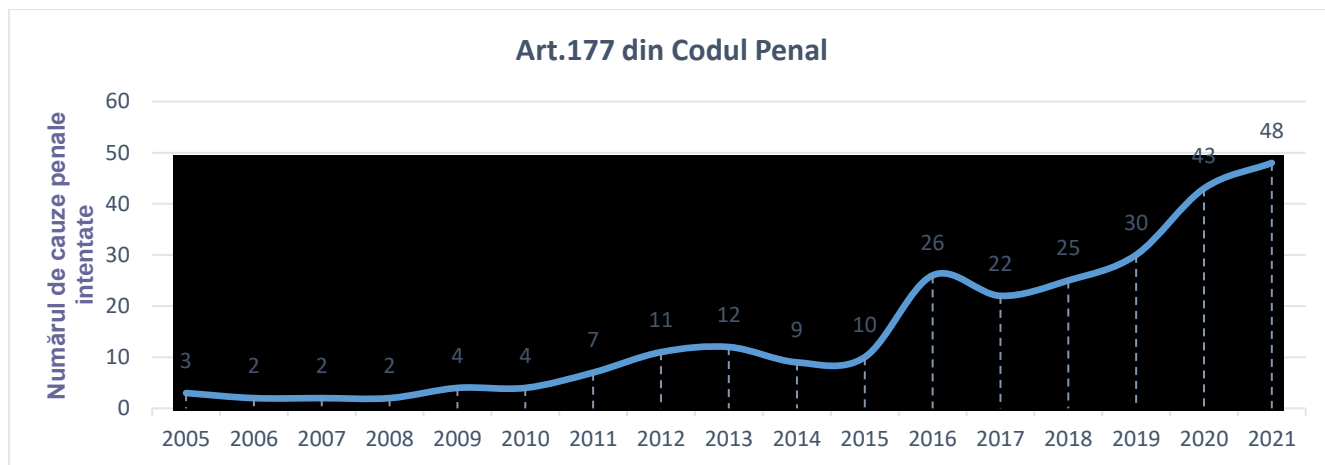
Având în vedere tendințele în domeniu, precum și pericolul criminalității informatice, din 17.08.2018, potrivit art. 270 alin. (1) pct. 2) lit. c) în coroborare cu art. 257 din Codul de procedură penală, exercitarea urmăririi penale în cazurile infracțiunilor informatice, prevăzute la art. 185¹-185³ și art. 259-261¹ din Codul penal, a trecut în competența procurorului din sectorul unde s-a săvârșit infracțiunea (cu excepțiile prevăzute în lege).

Astfel, pe parcursul anului 2021, a fost pornită urmărirea penală în **113** de cauze penale (cu **6** cauze penale mai puțin ca în anul 2020), dintre care pe art.177 CP – **48** cauze penale; art.178 CP – **3** cauze penale; art.185² CP – **1** cauză penală; art.208¹ CP – **40** cauze penale; art.259 CP – **2** cauze penale;

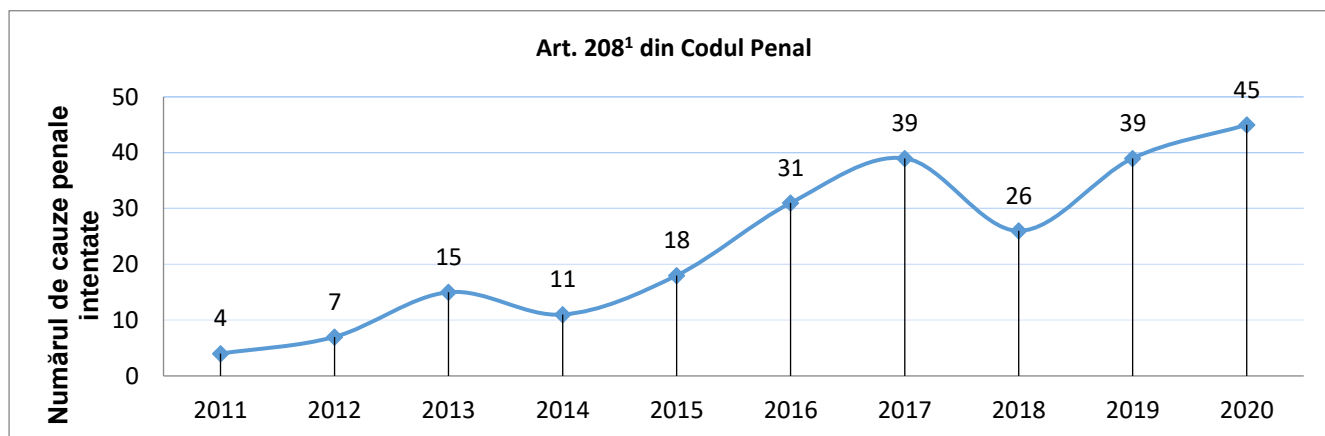

art.260 CP – 1 cauză penală; *art.260³ CP* – 1 cauză penală; *art.260⁵ CP* – 2 cauze penale; *art.260⁶ CP* – 11 cauze penale; *art.261 CP* – 2 cauze penale; *art.261¹ CP* – 1 cauză penală; *art.301¹ CP* – 1 cauză penală.

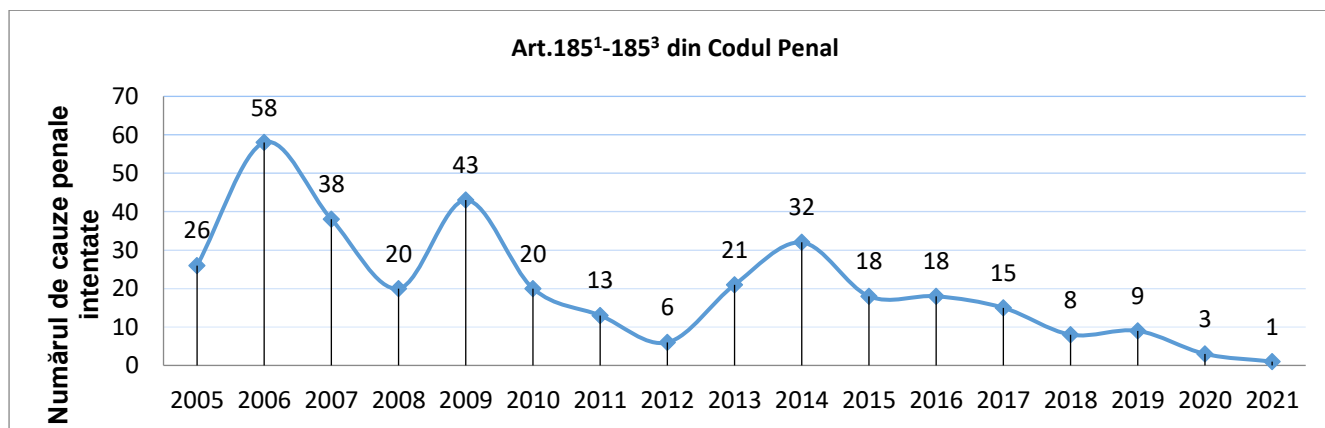

Conform graficului se atestă o creștere semnificativă a numărului cauzelor penale pornite în baza *art. 177 din Codul penal*. Aceste cauze penale constituie circa **73,94%** din totalul cauzelor penale pornite pe fapte de crimă cibernetică pentru anul 2021.

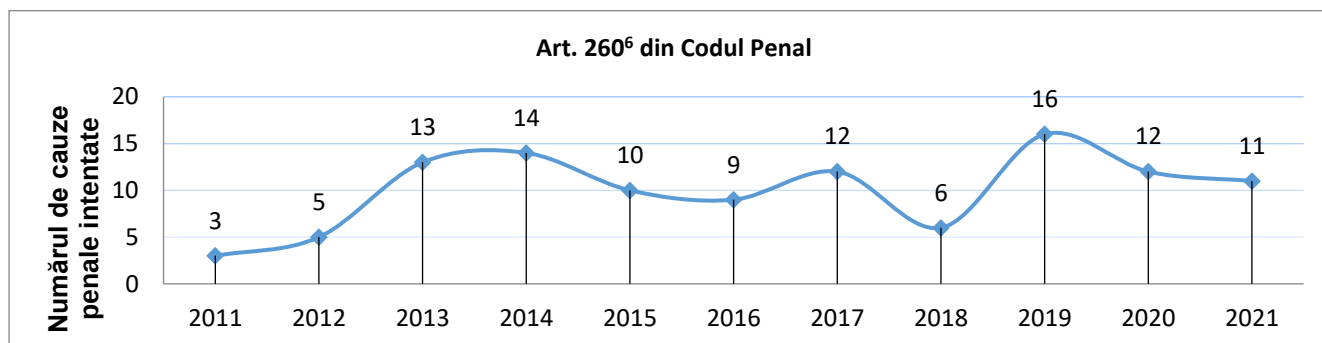

Identificarea și pornirea mai multor cauze penale privind pornografia infantilă, crimă informatică și de telecomunicații în ultimii ani, se datorează activității subdiviziunii specializate în domeniul prevenirii și combaterii crimelor informatice, create în cadrul Inspectoratului General de Poliție.

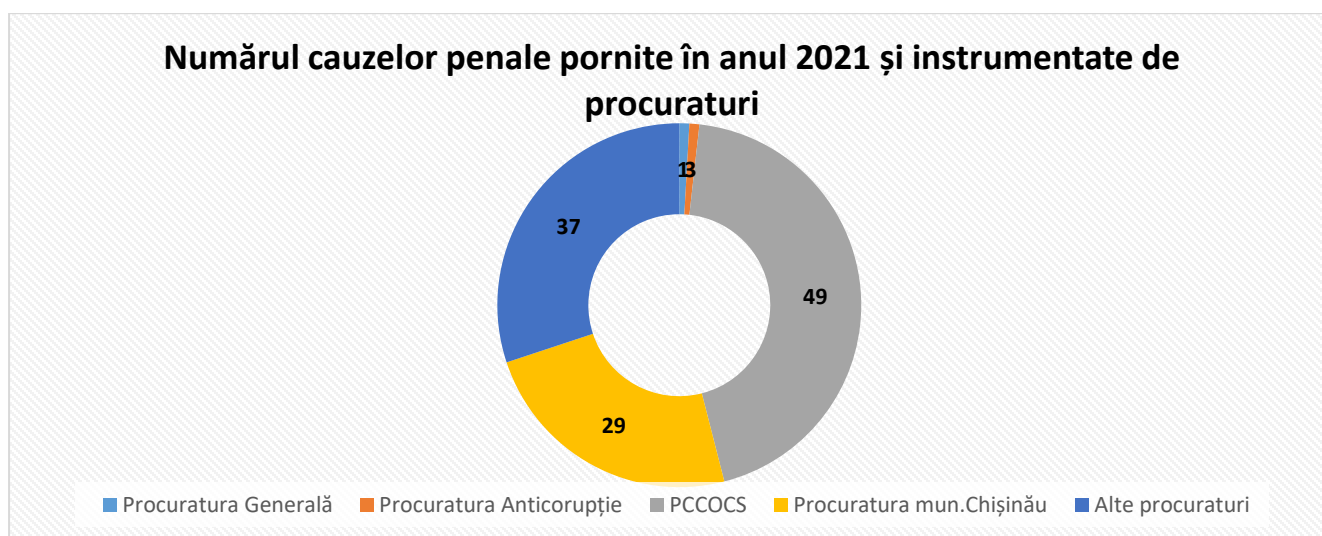

Un motiv relevant privind scăderea numărului cauzelor penale privind infracțiunile împotriva proprietății intelectuale, intentate în ultimii doi ani este modul complicat de depistare și investigare a unor astfel de crime care impun perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul proprietății intelectuale.

Cauzele penale cu privire la investigarea infracțiunilor informatice constituie circa **15 %** din totalul cauzelor penale pornite pe fapte de crimă cibernetică. Numărul acestora a crescut nesemnificativ și este redat în tabelul ce urmează:

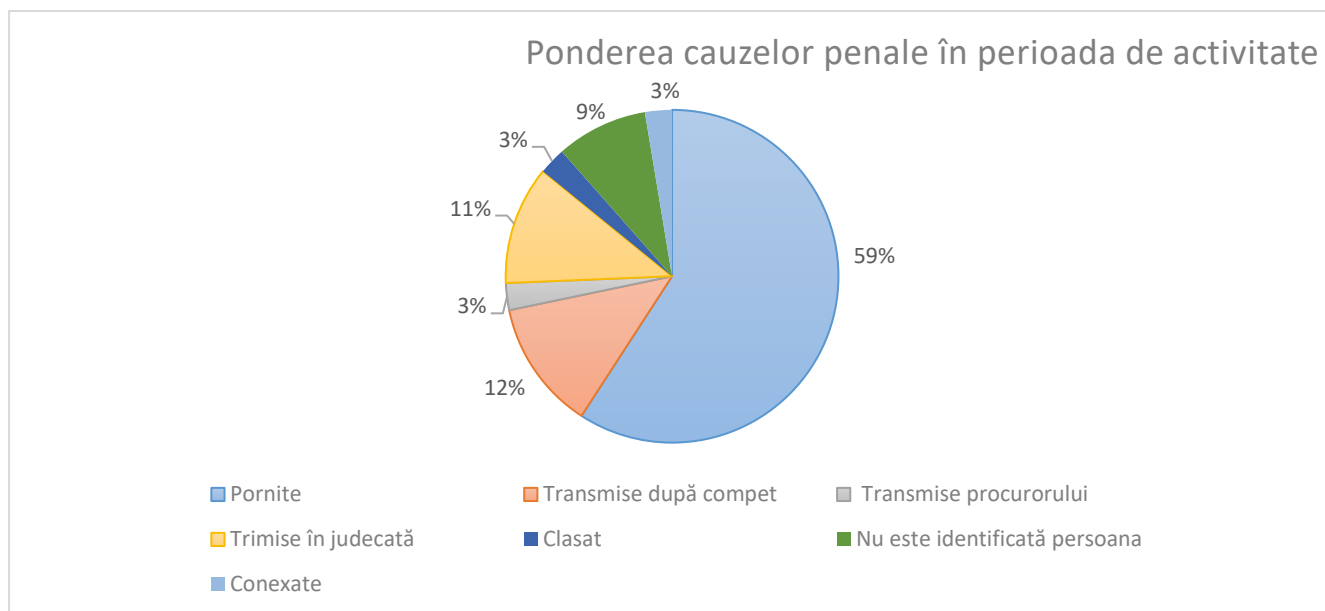

Este relevant de indicat principalii indicatori ai activității organelor de urmărire penală în domeniul pe parcursul perioadei de raport:

Numărul de cauze penale în perioada de activitate - 2021	
Pornite	113
Transmise după competență	24
Transmise procurorului cu propunerea de terminare a UP	5
Clasate	5
Conexate	5

Nu este identificată persoana	17
Trimise în judecată	24
Fără soluții	57

În faza judiciară, de către instanțele de fond au fost examinate **34** cauze penale, dintre care **6** cauze privind comiterea infracțiunii prevăzute de *art. 177 Cod penal*, **26** - cauze penale conform *art. 208¹ Cod Penal*, **1** cauză în baza *art. 185¹ Cod penal* și **1** cauză în baza *art. 185² alin. (2) Cod penal*.

De către instanțele de apel au fost examinate **19** cauze penale, dintre care **15**, privind comiterea infracțiunilor prevăzute de *art. 208¹ CP*, o cauză penală pe *art. 177 CP*, **2** cauze penale pe *art. 260 CP*, **1** cauză penală pe *art. 185² CP*.

De către instanțele de recurs au fost examinate **7** cauze penale din categoria infracțiunilor cibernetice, dintre care **2** cauze penale privind comiterea infracțiunii prevăzute de *art. 177 Cod penal* și **5** cauze penale privind comiterea infracțiunilor prevăzute de *art. 208¹ Cod penal*.

3.4.5. Respectarea termenului rezonabil

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mai multe hotărâri că examinarea într-un termen rezonabil a fiecărei cauze reprezintă o garanție procesuală, scopul căreia este de a proteja toți justițiabilii împotriva duratei excesive a procedurii. Asemenea dispoziție subliniază că justiția nu trebuie să fie înfăptuită cu o întârziere care ar putea compromite eficiența și credibilitatea sa.

Potrivit *Ordinului Procurorului General nr.9/28 din 11.02.2014 cu privire la respectarea termenului rezonabil la conducerea și exercitarea urmăririi penale*, urmau a fi întreprinse măsuri relevante în vederea ridicării nivelului responsabilității procurorilor din subordine și instituirii unui

mecanism eficient de lichidare, în comun cu conducătorii organelor de urmărire penală, a fenomenului de tergiversare a urmăririi penale, cu întreprinderea acțiunilor concrete pentru accelerarea și finalizarea cercetărilor în cauzele penale.

Prin urmare, în perioada anului 2021 au fost întreprinse următoarele măsuri, după cum urmează:

➤ procurorii conducători au luat la un control strict desfășurarea urmăririi penale pe cauze specificate cu verificarea sistematică a acțiunilor de urmărire penală efectuate și termenului de realizare a acestora, cu dispunerea indicațiilor necesare în vederea accelerării investigațiilor;

➤ au fost organizate ședințe operative în cadrul cărora a fost analizată desfășurarea urmăririi penale pe cauzele respective, au fost examinate constatările din încheierile instanțelor de judecată de accelerare a urmăririi penale și s-a decis asupra acțiunilor concrete și termenului de executare a acestora, în scopul accelerării investigațiilor;

➤ au fost organizate, inclusiv și cu participarea ofițerilor de urmărire penală, ședințe speciale cu caracter de perfecționare profesională la care au fost puse în discuție metodică planificării urmăririi penale și conducerii acesteia în cazul anumitor categorii de infracțiuni, metodică cercetării anumitor categorii de infracțiuni;

➤ constatând tergiversarea urmăririi penale, procurorii au inițiat **212** proceduri disciplinare pentru sancționarea disciplinară a ofițerilor de urmărire penală care au comis încălcările respective.

Cu referire la perioada de raport, sunt indicate următoarele date statistice, după cum urmează:

▪ cauze penale cu termenul de urmărire penală mai mare de **6** luni, rămase în gestiune la 01.01.2022 - **1620** (comparativ cu **1831** în anul 2020), ceea ce constituie o scădere cu **12%**, respectiv cu **679** persoane bănuite, învinuite (comparativ cu **922** în anul 2020), ceea ce constituie o scădere cu **26%** ;

▪ cauze penale cu termenul de urmărire penală de peste **1** an, rămase în gestiune la 01.01.2022 - **1685** (comparativ cu **2665** în anul 2020), ceea ce constituie o scădere cu **37%**, respectiv cu **772** persoane bănuite, învinuite (comparativ cu **1283** în anul 2020), ceea ce constituie o scădere cu **40%**;

▪ cauze penale cu termenul de urmărire penală de peste **3** ani, rămase în gestiune la 01.01.2022 - **1005** (comparativ cu **1109** în anul 2020) ceea ce constituie o scădere cu **9%**, respectiv cu **390** persoane bănuite, învinuite (comparativ cu **725** în anul 2020), ceea ce constituie o scădere cu **46%**.

Elementul caracterului îndelungat al cercetărilor provoacă în mare parte participanților la proces neîncrederea în activitatea nemijlocită a ofițerului de urmărire penală/ procurorului responsabil de caz în particular, cât și subdiviziunii respective în ansamblu.

Factorii ce condiționează fenomenul tergiversării urmăririi penale sunt în mare parte aceiași ca și în perioadele precedente, în special, pot fi menționați următorii:

- numărul insuficient de ofițeri de urmărire penală, conform raportului la unitățile de state (atunci când în unitățile de poliție nu este acoperit sută la sută numărul necesar de ofițeri de urmărire penală, calitatea nu poate fi pe măsura așteptărilor – spre exemplu: conform statelor în total pe Republică sunt prevăzute **750** unități de ofițeri de urmărire penală, iar real sunt angajați **620** de persoane, adică **82%**);

- pregătirea profesională insuficientă a unor ofițeri de urmărire penală, coroborată cu fluctuația mare de cadre (condiționată de salarizarea insuficientă) și volumul mare de lucru care îi revine fiecăruia;

- neefectuarea imediată a acțiunilor procesuale ce nu suferă amânare;

- termenele îndelungate de efectuare a expertizelor;

- numărul mare al persoanelor care se ascund de la organul de urmărire penală, coroborat cu căutarea necalitativă a acestora;

- migrarea peste hotare a participanților la proces.

Spre regret, constatările arată că cel mai important factor care influențează termenul rezonabil al urmăririi penale este lăsarea cauzelor penale în nelucrare.

Problema respectării termenului rezonabil la efectuarea urmăririi penale este destul de stringentă, iar de faptul cum autoritățile statale asigură cercetarea în termene rezonabile a fiecărui caz de infracțiune depinde în mare măsură gradul de realizare a unuia din principalele drepturi fundamentale ale persoanei - de a beneficia de un acces liber la justiție și de un proces echitabil.

3.4.6. Măsuri procesuale de constrângere

3.4.6.1. Reținerea și arestarea preventivă

În plan statistic, la faza de urmărire penală, în anul 2021 au fost reținute **2913** persoane (comparativ **4410** persoane în anul 2017, **3363** persoane în anul 2018, **2956** persoane în anul 2019 și **2694** persoane în anul 2020).

De către procurori au fost reținute **231** persoane, de către ofițerii de urmărire penală din cadrul organelor MAI – **2495** persoane, CNA – **153** persoane și Serviciul Vamal – **34** persoane.

În libertate au fost puse de către procurori **1484** persoane (comparativ **1980** în anul 2017, **1771** persoane în anul 2018, **1356** persoane în anul 2019 și **1293** persoane în anul 2020), din lipsa temeiurilor de a priva în continuare persoana de libertate, inclusiv cu aplicarea altor măsuri procesuale de constrângere.

Procurorii au solicitat arestarea preventivă în privința la **1429** persoane (comparativ cu **2843** în anul 2017, **1936** persoane în anul 2018, **1600** persoane în anul 2019 și **1401** persoane în anul 2020), adică în privința a **49** la sută din cei reținuți.

Din numărul total al persoanelor reținute, au fost arestate preventiv **1207** persoane (comparativ cu **2430** în anul 2017, **1592** persoane în anul 2018, **1403** în anul 2019 și **1174** în anul 2020), iar în **222** de cazuri demersurile de arestare au fost respinse.

Astfel, în anul 2021 doar **41,4%** (comparativ cu **55,1%** în anul 2017, **47,3%** în anul 2018, **47,5%** în anul 2019 și **43,5%** în anul 2020) din persoanele reținute au fost arestate preventiv.

Procurorii au contestat cu recurs **120** încheieri prin care judecătorii de instrucție au respins demersurile de arestare preventivă, dintre care au fost admise **54** contestații sau **45%** din recursuri.

La rândul ei, partea apărării a contestat cu recurs **417** de încheieri prin care judecătorii de instrucție au dispus arestarea preventivă, dintre care au fost admise **36** contestații sau **8,6%** din recursuri.

Analiza simplă a datelor specificate mai sus relevă un tablou clar că evaluarea necesității și temeiniciei arestării preventive este făcută inclusiv cu luarea în considerație a argumentelor părții apărării încă la faza reținerii persoanei și continuă la faza examinării demersurilor de arestare de către judecătorii de instrucție.

După cum rezultă din datele statistice, este de reținut că, în perioada specificată, procurorii au efectuat evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărei cauze penale și, constatând lipsa necesității privării în continuare a persoanei reținute de libertate, au decis respectiv punerea în libertate a **1484** persoane (**51** la sută din numărul total al reținuților).

La rândul lor, judecătorii de instrucție nu au aplicat arestarea preventivă în privința a **222** persoane (**15,5%** din numărul total al demersurilor înaintate).

Respectiv, după cum s-a menționat, au fost arestate preventiv doar **41,4%** (comparativ cu **55,1%** în anul 2017, **47,3%** în anul 2018, **45,87%** în anul 2019 și **43,5** în anul 2020) din persoanele reținute în anul 2021.

Astfel, cazurile examinate la curțile de apel reprezintă cea din urmă fază a verificării temeiurilor pentru aplicarea măsurii privative de libertate, după ce au fost trecute prin mai multe filtre de verificări și analize în ansamblul lor, realizate de către procurori și judecătorii de instrucție.

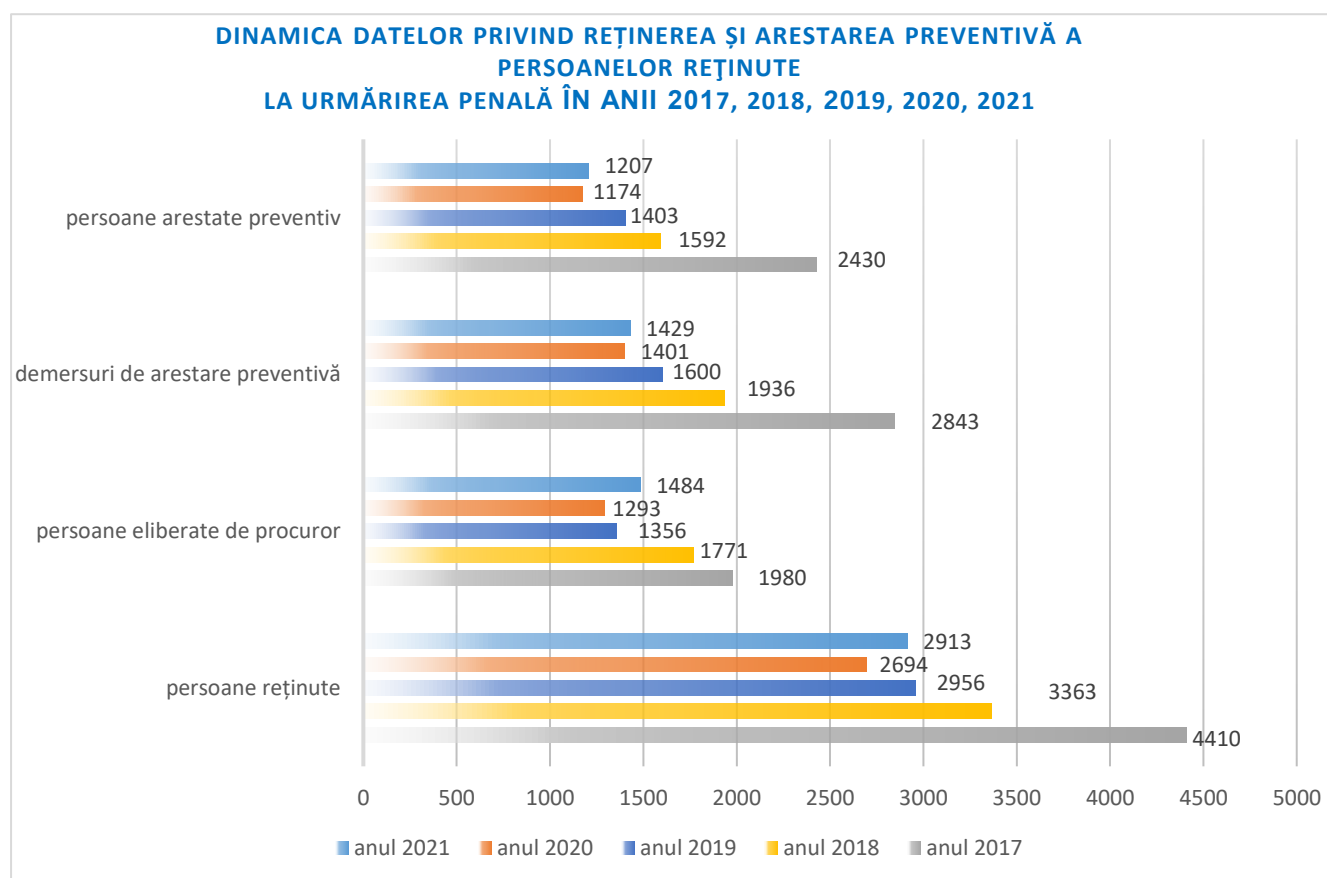
Din aceste considerente, este evident că numărul cazurilor în care s-au admis către instanța de recurs contestațiile părții apărării variază între **5,4%** în anul 2017, **4,3%** în anul 2018, **7,7%** în anul 2019, **13,6%** în anul 2020 și **8,6%** în anul 2021.

Datele statistice indică o majorare a numărului persoanelor reținute cu **219** cazuri față de anul 2020 (cu **7,5%**); a demersurilor de arestare preventivă cu **28** cazuri față de anul 2020 (cu **1,9%**); și a persoanelor reținute care au fost arestate preventiv cu **33** cazuri față de anul 2020 (cu **2,7%**).

Faptul majorării neesențiale a numărului de măsuri preventive nu constituie un indicator al schimbării poziției instituționale în acest sens. Majorarea numărului de rețineri și arestări în anul 2021 a fost dictată de obiectivele și realitățile care au influențat procesul penal, inclusiv:

- creșterea numărului de infracțiuni înregistrate (de la **26343** de infracțiuni înregistrate în anul 2020 la **27159** de crime în anul 2021);
- scăderea numărului de cauze penale exercitate și conduse de procurori (de la **57313** cauze penale în anul 2017, la **51943** dosare în 2018, la **50920** dosare în anul 2019, la **45706** dosare în anul 2020 și la **43790** dosare în anul 2021), inclusiv dosare aflate în circuitul: IGP, CNA, Serviciului Vamal și Poliției de Frontieră.

De notat că, fiind cercetați în stare de libertate, o bună parte dintre bănuți/învinuiți părăsesc teritoriul țării, fiind anunțați în căutare internațională, iar pentru extrădarea lor statul urmând să achite, în mediu, câte 30 – 40 de mii de lei. Numai pe parcursul anului 2021 au fost examinate 237 informații despre reținerea sau localizarea pe teritoriul altor state a persoanelor, anunțate în căutare de către organele de drept ale Republicii Moldova. Din numărul total de informații examinate au fost inițiate **54** de cereri de extrădare, dintre care **40** au fost admise, **2** au fost respinse, iar **12** cereri se află în curs de examinare.

Este alarmant numărul învinuiților/inculpaților și condamnaților aflați în căutare. Astfel, dacă la începutul anilor 2018, 2019 și 2020 în căutare se aflau **6873** de persoane, **7699** persoane și, respectiv **8283** persoane, la 01 ianuarie 2022 erau deja **8913** persoane care se ascundeau de urmărirea penală, de judecată și organele care pun în executare sentința de condamnare.

Totodată, alte **45** persoane învinuite au fost arestate în lipsă, în legătură cu eschivarea de la organul de urmărire penală. Respectiv, numărul total de arestați preventiv la urmărirea penală a constituit **1252** persoane.

Analiza efectuată a stabilit că persoanele arestate preventiv în anul 2021 au fost învinuite de săvârșirea următoarelor categorii de infracțiuni:

- **136** persoane, de comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **305** persoane, de săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **647** persoane, de comiterea infracțiunilor grave;
- **164**, persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din totalul de **1252** persoane în privința cărora s-a aplicat măsura arestării preventive (inclusiv **45** arestate în lipsă), în instanța de judecată au fost trimise în stare de arestare preventivă **633** persoane, după cum urmează:

- **87** persoane învinuite pentru comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **150** persoane învinuite pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **282** persoane acuzate de comiterea infracțiunilor grave;
- **114** persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

3.4.6.2. Arestarea la domiciliu

În anul 2021, au fost arestate la domiciliu **241 persoane** (dintre care la demersul procurorului au fost arestate **83** persoane). În privința la **41** persoane mandatele de arestare la domiciliu au fost emise în ordine de recurs de către curțile de apel:

În instanța de judecată au fost trimise în stare de arestare la domiciliu **86** persoane, inclusiv învinuite pentru comiterea de infracțiuni excepțional de grave **8** persoane, deosebit de grave **29** persoane, grave **43** persoane și pentru comiterea altor categorii de infracțiuni **6** persoane.

3.4.6.3. Alte măsuri procesuale de constrângere

Măsura liberării sub control judiciar s-a solicitat de procurori în privința la **11** persoane. Concomitent, măsura preventivă a fost aplicată de către instanțele de judecată în privința a **106** persoane, dintre care, **54** persoane învinuite au fost trimise în judecată avînd această măsură preventivă.

Măsura de constrângere liberarea provizorie pe cauțiune a fost aplicată în privința a **4** persoane.

Obligarea de a nu părăsi localitatea a fost aplicată în privința la **2224** persoane, din ele **1950** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

Obligarea de a nu părăsi țara a fost aplicată în privința la **4797** persoane, din ele **4262** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

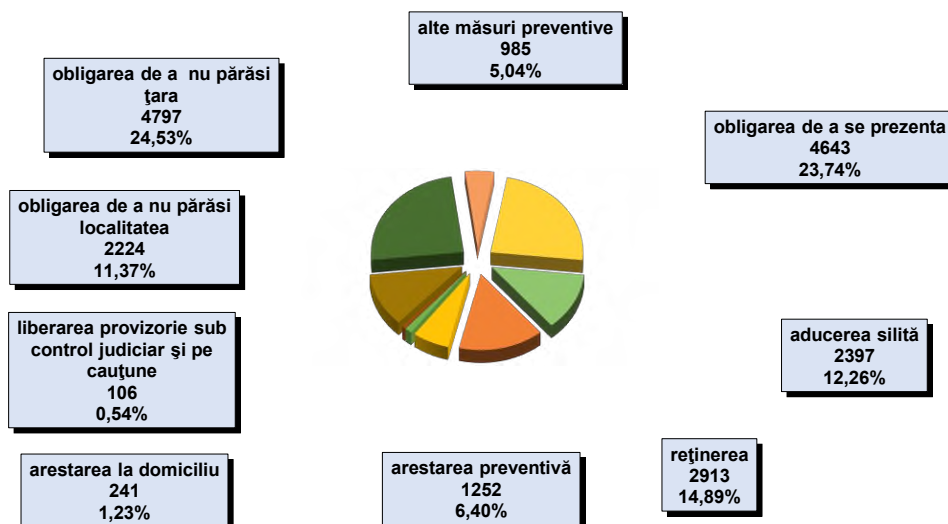
În privința la **985** de persoane au fost aplicate alte măsuri preventive (ridicarea provizorie a permisului de conducere, garanția personală, a unei organizații sau transmiterea sub supraveghere), dintre care **912** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

Obligarea de a se prezenta a fost aplicată în privința la **4643** persoane.

Aducerea silită s-a dispus în privința la **2397** persoane.

Categoriile de măsuri procesuale de constrângere aplicate la urmărirea penală sunt redată în tabelul ce urmează:

Coraportul categoriilor de măsuri procesuale de constrângere aplicate la urmărirea penală în anul 2021

Prin urmare, din numărul total de **19562** măsuri procesuale de constrângere aplicate pentru a asigura buna desfășurare a urmăririi penale în anul 2021, măsura arestării (preventive și la domiciliu) a fost aplicată în privința la **1493** persoane, ceea ce reprezintă **7,6%**.

În total în stare de arest (preventiv și la domiciliu) au fost trimise în instanța de judecată **719** persoane, sau **4,7%** din numărul total de **15171** persoane inculpate deferite justiției de procurori în anul 2021.

Respectarea legislației și drepturilor fundamentale ale omului în cadrul aplicării măsurilor procesuale de constrângere, în special a celor privative de libertate, continuă să se afle în vizorul tuturor subdiviziunilor Procuraturii, asigurându-se determinarea măsurilor de rigoare necesare a fi întreprinse în vederea îmbunătățirii situației existente.

3.4.6.4. Arestarea în faza judiciară

În faza de judecare a cauzelor penale în perioada anului 2021, instanțele de judecată au emis mandate de arestare preventivă în privința a **81** persoane, dintre care **7** mandate pe motivul că inculpații au încălcat condițiile măsurilor neprivative de libertate luate în privința lor, **72** mandate pe motivul că inculpații se eschivează de instanța de judecată și **2** mandate din motivul că inculpații, aflându-se în libertate prezintă un risc iminent pentru securitatea și ordinea publică.

Pe rolul instanțelor de judecată, s-au aflat mai multe cauze penale cu **248** inculpați judecați în stare de arestare preventivă, dintre care:

- **28** persoane învinuite pentru comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **96** persoane învinuite pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **90** persoane acuzate de comiterea infracțiunilor grave;
- **34** persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din numărul total de **248** de inculpați arestați:

- **112** persoane au avut termenul de arestare până la **3** luni;
- **67** persoane au avut termenul de arestare de la **3** luni la **6** luni;
- **69** persoane cu termenul de arestare ce depășește **6** luni.

Totodată, în instanțele de judecată, au fost emise mandate de arestare la domiciliu în privința a **24** persoane, dintre care **1** mandat pe motivul că inculpatul a încălcat condițiile măsurilor neprivative de libertate luată în privința lui și **23** mandate pe motivul că inculpatul se eschivează de instanța de judecată.

La 31.12.2021, pe cauzele penale examinate de instanțele de judecată s-au aflat **38** inculpați judecați în stare de arestare la domiciliu, dintre care:

- **7** persoane învinuite pentru comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **11** persoane învinuite pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **19** persoane acuzate de comiterea infracțiunilor grave;

- **1** persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din numărul total de **38** de inculpați arestați, erau:

- **12** persoane cu termenul de arestare până la **3** luni;
- **9** persoane cu termenul de arestare de la **3** luni la **6** luni;
- **17** persoane cu termenul de arestare ce depășește **6** luni.

3.4.7. Activitatea instituțională de încasare a cheltuielilor

Pentru anul 2021, Procuratura a continuat eforturile privind implementarea noii abordări, cu antrenarea tuturor actorilor din justiție pentru ajustarea practicii în domeniul încasării cheltuielilor judiciare și asigurarea corespunderii acestora standardelor internaționale, inclusiv prin:

- identificarea și eliminarea dificultăților ce țin de reglementarea normativă a procedurii de recuperare a cheltuielilor judiciare;
- crearea și asigurarea funcționării mecanismelor de evaluare a costului acțiunilor de urmărire penală;
- uniformizarea practicii judecătorești de aplicare a dispozițiilor legale privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Subiectul recuperării cheltuielilor judiciare a rămas a fi prioritar în activitatea Procuraturii, sarcinile trasate pentru procurori și organele de urmărire penală fiind neadmiterea situațiilor din anii precedenți când cheltuielile esențiale pe care le suporta nemijlocit statul în legătură cu desfășurarea proceselor penale rămâneau a fi neevaluate și, respectiv, nerecuperate.

La acest capitol au fost obținute următoarele rezultate, după cum urmează:
suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate benevol în timpul urmăririi penale de către participanții corespunzători la proces a constituit **459 293 lei** (comparativ cu **289 912 lei** în anul 2020), dintre care: **373 854 lei** au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor și **85 439 lei** - alte cheltuieli;

- suma totală a cheltuielilor judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată a constituit **995 250 lei** (comparativ cu **583 893 lei** în anul 2020), dintre care: **920 922 lei** au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor; **9110 lei** au constituit cheltuieli pentru traduceri/interpretări; **34 269 lei** au constituit cheltuieli pentru realizarea extradărilor și **30 949 lei** - alte cheltuieli;

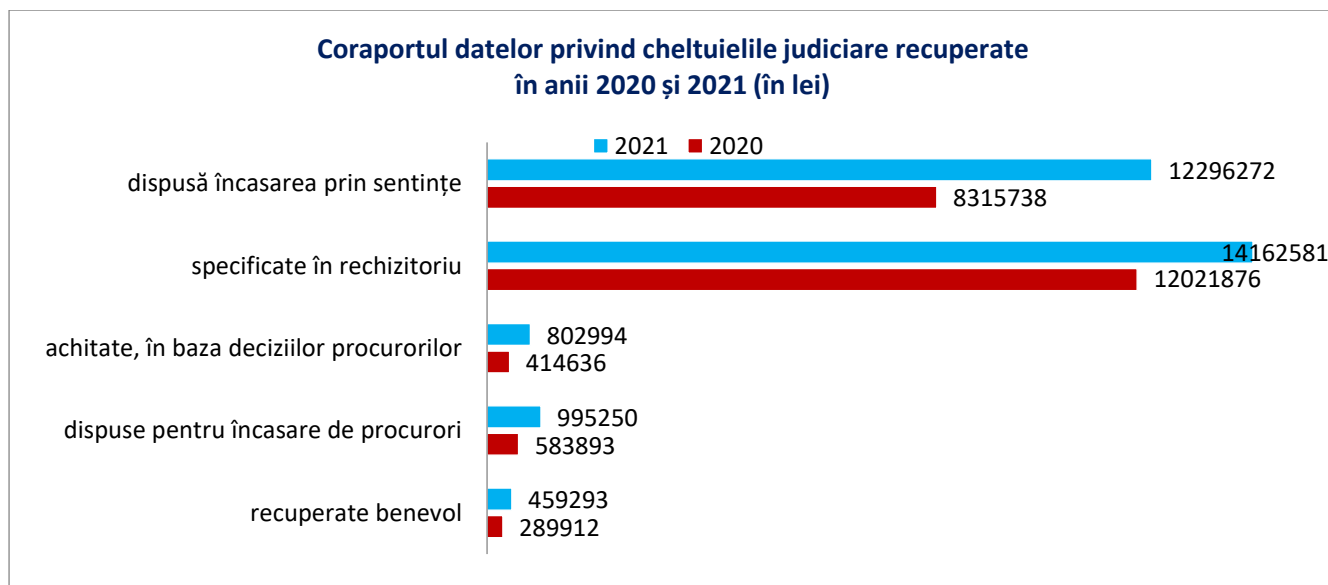
- suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor a constituit **802 994 lei** (comparativ cu **414 636 lei** în anul 2020). În **20** cazuri s-a decis punerea în executare în ordinea prevăzută de Codul de executare a ordonanțelor, în legătură cu lipsa executării benevole;

- suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate pe cauzele penale pe care au fost adoptate în anii precedenți soluții de netrimitere în judecată a constituit **130 937 lei**;

- suma totală a cheltuielilor judiciare specificate în modul stabilit în informația anexă la rechizitoriu, conform *art.296 alin.(4) din Codul de procedură penală*, pe cauzele în care au fost dispuse soluții de trimitere în judecată a constituit **14 162 581 lei** (comparativ cu **12 021 876 lei** în anul 2020), dintre care: **12 749 878 lei** au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor, **131 508 lei** - cheltuieli pentru efectuarea traducerilor, **649 795 lei** - pentru realizarea extradărilor și **631 400 lei** - alte cheltuieli;

- suma totală a cheltuielilor judiciare dispuse prin sentințe de către instanțele de judecată pentru încasare a constituit **12 296 272 lei** (comparativ cu **8 315 738 lei** în anul 2020).

De asemenea, au fost încasate cheltuieli judiciare în baza deciziilor procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale în sumă de **4948 lei**.

În scopul punerii în aplicare a prevederilor concluziei (rezoluției) Conferinței internaționale din 27.09.2017, pe tema „Cheltuielile judiciare în procesul penal și recuperarea acestora. Experiența internațională”, la care au participat reprezentanți ai multor state, inclusiv Letonia, Germania, Estonia și România, a fost elaborat, în cadrul unui Grup de lucru de către Procuratura Generală, în comun cu reprezentanții Curții Supreme de Justiție, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție și Serviciului Vamal, proiectul de lege de modificare a *Codului de procedură penală*, care ulterior a fost remis la Ministerul Justiției pentru realizarea procedurilor în vederea adoptării.

Modificările propuse în proiect au menirea de a înlătura deficiențele actualului mecanism de recuperare a cheltuielilor judiciare.

Odată cu adoptarea legii, va fi posibilă elaborarea cadrului conex normativ cu privire la modul de calculare a anumitor cheltuieli judiciare și a mărimii lor, care la zi nu este stabilit de legislația în vigoare și care urmează a fi reglementat de Guvern, respectiv uniformizarea practicii judecătorești de aplicare a dispozițiilor legale privind încasarea cheltuielilor judiciare, precum și va fi posibilă soluționarea chestiunii privind utilizarea conturilor bancare de achitare a cheltuielilor judiciare.

Datele privind asigurarea încasării cheltuielilor judiciare în perioada de raport sunt redată în tabelul ce urmează:

Cheltuieli judiciare				Total	Procuratură	OUP
încasate pe procesele penale /cu deciziile procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale/			1	4.948	128	4.820
Urmărirea penală						
Cheltuieli judiciare recuperate benevol (până la adoptarea soluției pe caz)	Total (suma în lei)		2	459.293	13.918	445.375
	pentru	efectuarea expertizelor/constatărilor	3	373.854	13.740	360.114
		efectuarea traducerilor/interpretărilor	4	0	-	-
		realizarea extradărilor	5	0	-	-
		alte	6	85.439	178	85.261
Cheltuieli judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimiteră în judecată	Total (suma în lei)		7	995.250	35.528	959.722
	pentru	efectuarea expertizelor/constatărilor	8	920.922	34.328	886.594
		efectuarea traducerilor/interpretărilor	9	9.110	1.200	7.910
		realizarea extradărilor	10	34.269	-	34.269
		alte	11	30.949	-	30.949
Cheltuieli judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor (din cele dispuse, indicate în <u>rândul 7</u>)			12	802.994	29.004	773.990
Nr. de cazuri de punere în executare, în ordinea prevăzută de Codul de executare, a ordonanțelor când nu au fost executate benevol (din cele dispuse, indicate în <u>rândul 7</u>)			13	20	-	20
Cheltuieli judiciare care au fost recuperate pe cauzele cu soluții din anii precedenți de netrimiteră în judecată			14	130.937	-	130.937
Judecarea cauzei						
	Total (suma în lei)		15	14.162.581	1.914.407	12.248.174

Cheltuieli judiciare specificate în informația anexă la rechizitoriu	pentru	efectuarea expertizelor/constatărilor	16	12.749.878	1.374.213	11.375665
		efectuarea traducerilor/interpretărilor	17	131.508	66.751	64.757
		realizarea extradărilor	18	649.795	250.430	399.365
		altele	19	631.400	22.3013	408.387
Cheltuieli judiciare dispuse spre încasare conform sentinței			20	12.296.272		

3.4.8. Aportul procurorilor la recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni

Evaluarea și recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni în perioada anului 2021 a constituit, ca și în perioadele precedente, unul din obiectivele de bază ale activității efectuate de către procurori și organele de urmărire penală.

Pornind de la realitățile constatate, în vederea asigurării aplicării uniforme a dispozițiilor legale la acest compartiment, Procuratura Generală, pentru perioada de referință, a orientat corpul de procurori la:

- asigurarea evaluării permanente în cadrul cauzelor penale aflate în faza de urmărire penală a cuantumului real al prejudiciului cauzat și evidenței măsurilor întreprinse pentru asigurarea recuperării lui;
- întreprinderea în cadrul desfășurării urmăririi penale a măsurilor pentru oferirea participanților la proces a posibilităților de recuperare benevolă a daunelor cauzate;
- asigurarea specificării concrete a consecințelor nemijlocite ale infracțiunilor, inclusiv a daunelor cauzate la punerea sub învinuire a persoanelor, în condițiile *art.282 din Codul de procedură penală*;
- asigurarea în modul stabilit și specificarea informației complete cu privire la daunele cauzate prin infracțiune și măsurile asiguratorii întreprinse în cursul urmăririi penale, la faza dispunerii soluțiilor de trimitere în judecată, cu includerea acestor informații anexă la rechizitoriu, conform *art.296 alin.(4) din Codul de procedură penală*, precum și asigurarea la solicitarea instanței care judecă cauza a dispunerii recuperării prejudiciului.

Analiza activității efectuate de către procurori și organele de urmărire penală a identificat următoarea stare de fapt:

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni în cauzele penale cercetate în perioada anului 2021 constituie **34 444 121 947 lei** (anul 2020 – **40 338 260 988 lei**), fiind recuperați **178 314 689 lei** (anul 2020 – **106 427 939 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze cu soluții de încetare, clasare constituie **377 074 592 lei** (anul 2020 – **293 815 702 lei**), suma prejudiciului recuperat fiind de **122 824 134 lei** (anul 2020 – **29 629 620 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze cu soluții de suspendare constituie **218 568 345 lei** (anul 2020 – **418 599 701 lei**), fiind recuperați **1 243 373 lei** (anul 2020 – **1 613 958 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze rămase în gestiune la data de **31.12.2021** constituie **30 436 018 065 lei** (anul 2020 – **39 340 948 082 lei**), fiind recuperați **12 368 228 lei** (anul 2020 – **26 379 248 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului) constituie **3 412 460 945 lei** (anul 2020 – **281 866 030 lei**), fiind recuperată suma de **41 876 854 lei** (anul 2020 – **47 135 951 lei**).

În vederea asigurării recuperării prejudiciilor cauzate, s-au întreprins măsuri pentru punerea sub sechestru a bunurilor făptuitorilor. Valoarea totală a bunurilor sechestrate constituie **1.228.027.110 lei** (anul 2020 – **2 284 066 968 lei**).

Datele privind asigurarea reparării prejudiciului în cadrul urmăririi penale sunt redată în tabelul ce urmează:

Repararea prejudiciului				Procuratură	OUP
Prejudiciul	Valoarea totală în lei a prejudiciului		1	29.586.730.346	4.857.391.601
		Cauzat autorităților publice/bugetului public	2	16.501.897.198	587.066.043
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	3	2.995.195.896	417.265.049
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	4	112.998.832	245.398.329
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	5	2.968.658	15.708.773
		Pe cauze suspendate condiționat	6	-	-
		Pe cauze suspendate	7	30.894.391	187.673.954
		Pe cauze restante la 31.12.2021	8	26.444.672.569	3.991.345.496
		Din ele: cu autori neidentificați	9	358.791.943	274.471.665
Prejudiciul reparat în cursul	Valoarea totală în lei a prejudiciului		10	9.526.233	168.788.456
		Cauzat autorităților publice/bugetului public	11	3.485.497	13.510.457

urmăririi penale		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	12	3.426.552	38.450.302
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	13	1.631.580	107.768.517
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	14	1.066.449	12.357.588
		Pe cauze suspendate condiționat	15	-	2.100
		Pe cauze suspendate	16	-	1.243.373
		Pe cauze restante	17	3.401.652	8.966.576
		Valoarea bunurilor ridicate și restituite	18	2.694.982	15.106.826
		Prejudiciul reparat benevol	19	1.934.052	22.884.822
Punerea bunurilor sub sechestru	Valoarea totală în lei		20	1.158.761.084	69.266.026
		Pentru asigurarea prejudiciului cauzat autorităților publice/bugetului public	21	104.862.051	7.290.686
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	22	50.498.424	28.286.894
		Pe cauze restante	23	1.107.547.481	39.270.441
		Pe alte categorii de cauze	24	715.179	1.708.691

3.4.9. Efectuarea investigațiilor financiare paralele

Pe parcursul anului 2021, investigații financiare paralele au fost inițiate în **127** cauze penale (anul 2020 - **114** cauze), din ele, pe dosare privind acte de corupție - **57**, spălarea banilor - **15**, trafic de droguri - **11**, trafic de ființe umane - **9**, contrabandă/eschivare de la achitarea drepturilor de import - **7**, evaziunea fiscală - **4**, alte infracțiuni - **24**, inclusiv prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (în continuare - ARBI) în **116** cauze, față de **101** în anul 2020.

În aceeași perioadă, investigații financiare paralele au fost efectuate în **61** cauze penale (anul 2020 - **83** cauze), care s-au soldat cu identificarea bunurilor și mijloacelor financiare utilizate la comiterea infracțiunilor, în valoare totală de **1.091.755.484** lei (cu concursul ARBI - **57.109.354** lei), precum și soldate cu identificarea bunurilor și mijloacelor financiare rezultate din infracțiuni, în valoare totală de **1.637.044.798** lei (cu concursul ARBI - **1.620.207.078** lei).

Din cele care au fost utilizate la comiterea infracțiunilor, au fost puse sub sechestru bunuri în valoare de **1.091.755.484** (anul 2020 - **103.788.397** lei), după categorie fiind bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **3.613.090** lei, bunuri materiale pentru adăpostire (case,

apartamente, etc.) - **406.104.854** lei, bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.) - **647.134.116** și mijloace bănești - **34.903.424** lei.

Din cele rezultate din infracțiuni, au fost puse sub sechestru bunuri în valoare de **1.626.548.954** lei (anul 2020 - **676.843.988** lei), după categorie fiind, bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **41.892.572** lei, bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.) - **845.202.297** lei, bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.) - **304.673** și venituri obținute din valorificarea bunurilor - **739.149.412** lei. De asemenea, fără sechestru au rămas bunuri materiale în valoare totală de **10.495.844**, dintre care bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **814.780** lei și bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.) - **9.681.064** lei.

În perioada de referință, în judecată au fost trimise **24** cauze penale (anul 2020 - **33** cauze), în care au fost efectuate investigații financiare paralele, valoarea bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor a constituit **54.689.098** lei, față de **19.796.385** lei în anul 2020. Pe categorii de infracțiuni valoarea bunurilor sechestrate constituie, spălarea banilor - **9.783.631** lei, corupere - **6.144.384** lei, contrabandă/eschivare de la achitarea drepturilor de import - **4.391.228** lei, trafic de droguri - **1.645.867** lei, evaziune fiscală - **1.311.190** lei și alte infracțiuni - **31.412.798** lei.

Totodată, la data de 31.12.2020, investigațiile financiare paralele în desfășurare erau în **52** cauze penale (perioada analogică a anului 2020 - **42** cauze), din ele, pe dosare privind acte de corupție - **30**, spălarea banilor - **8**, contrabandă/eschivare de la achitarea drepturilor de import - **4**, trafic de ființe umane - **2**, trafic de droguri - **1**, alte infracțiuni - **7**, inclusiv prin intermediul ARBI - în **50** cauze.

Rezumând cele specificate, se constată următoarele aspecte, după cum urmează:

- creștere nesemnificativă a investigațiilor financiare paralele, în anul 2021 fiind inițiate **127**, față de **114** inițiate în anul 2020;
- din numărul total de **24** cauze penale în care investigații financiare au fost inițiate pe dosare privind alte infracțiuni, majoritatea constituie infracțiuni contra patrimoniului;
- în anul 2021 au fost puse sub sechestru bunuri materiale și mijloace financiare, utilizate la comiterea infracțiunilor și rezultate din infracțiuni, în valoare totală de **2.718.304.438** lei, iar în anul 2020 - bunuri și mijloace financiare în valoare de **780.632.385** lei (creștere semnificativă în anul curent);
- descreștere a numărului de cauze penale trimise în instanța de judecată, în anul 2021 - **24** cauze penale față de **33** cauze penale în anul 2020, pe când valoarea bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor financiare paralele, în anul curent a constituit **54.689.098** lei, iar în anul 2020 - **19.796.385** lei.

Situația la acest compartiment este redată în tabelul ce urmează:

Anul 2021			
Nr. de cauze penale în care au fost inițiate investigații financiare paralele		1	127
Inclusiv: - prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI)		2	116
spălarea banilor		3	15
finanțarea terorismului		4	-
corupere		5	57
evaziune fiscală		6	4
contrabandă/eschivare dr. import		7	7
trafic de ființe umane		8	9
trafic de droguri		9	11
alte infracțiuni		10	24
Nr. de cauze penale în care au fost efectuate investigații financiare paralele		11	61
Inclusiv: a) soldate cu identificarea bunurilor sau mijloacelor financiare utilizate la comiterea infracțiunilor (valoarea în lei)		12	1.091.755.484
din ele: - cu concursul ARBI (valoarea în lei)		13	57.109.354
puse sub sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	14	
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	15	3.613.090
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	16	406.104.854
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	17	647.134.116
	mijloace bănești	18	34.903.424
fără sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	19	
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	20	
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	21	
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	22	
	mijloace bănești	23	
b) soldate cu identificarea bunurilor sau mijloacelor financiare rezultate din infracțiuni (valoarea în lei)		24	1.637.044.798
din ele: - cu concursul ARBI (valoarea în lei)		25	1.620.207.078
puse sub sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	26	
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	27	41.892.572
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	28	845.202.297
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	29	304.673
	venituri obținute din valorificarea bunurilor	30	739.149.412
fără sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	31	
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	32	814.780
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	33	9.681.064
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	34	
	venituri obținute din valorificarea bunurilor	35	
Nr. de cauze penale trimise în judecată, în care s-au efectuat investigațiile financiare paralele		36	24
Inclusiv: - cu investigații financiare efectuate prin intermediul ARBI		37	18
valoarea bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor financiare paralele		38	54.689.098
spălarea banilor		39	9.783.631

finanțarea terorismului	40	
corupere	41	6.144.384
evaziune fiscală	42	1.311.190
contrabandă/eschivare dr. import	43	4.391.228
trafic de ființe umane	44	
trafic de droguri	45	1.645.867
alte infracțiuni	46	31.412.798
Nr. de cauze penale în care investigațiile financiare paralele sunt în curs de desfășurare la data de 31.12.2021	47	52
Inclusiv: - prin intermediul ARBI	48	50
spălarea banilor	49	8
finanțarea terorismului	50	
corupere	51	30
evaziune fiscală	52	
contrabandă/eschivare dr. import	53	4
trafic de ființe umane	54	2
trafic de droguri	55	1
alte infracțiuni	56	7

3.4.10. Asigurarea confiscării veniturilor infracționale

Noile scheme de trafic ilicit de droguri, corupție, trafic de ființe umane, evaziune fiscală, contrabandă și altele cu un specific economic, financiar, care au un singur scop, generarea de venituri ilicite, odată cu parcursul sporit de dezvoltare a mediului social, mereu sunt în adaptare.

Procesul de combatere a infracțiunilor din domeniile date, în continuare se prezintă a fi unul anevoios deoarece persoanele implicate în săvârșirea lor recurg la diferite acțiuni bine gândite, menite să evite răspunderea pentru faptele comise. Respectiv, pentru combaterea și prevenirea comiterii de noi infracțiuni, este necesar ca în continuare organele de drept să aplice univoc diferite mijloace legale, cum ar fi confiscarea bunurilor și valorilor obținute din săvârșirea infracțiunilor, deoarece acest procedeu va descuraja făptuitorii la comiterea de noi infracțiuni, iar aceste bunuri, ulterior fiind valorificate, ar putea avea o utilitate, inclusiv vor contribui la recuperarea prejudiciilor cauzate și la compensarea cheltuielilor judiciare.

Activitățile efectuate în acest domeniu de către procurori și organele de urmărire penală în perioada anului 2021, denotă o dinamică pozitivă, fiind stabilite următoarele rezultate, după cum urmează:

- valoarea cumulativă a bunurilor sechestrate pentru asigurarea confiscării pe parcursul anului 2021 a constituit **553.761.913 lei**, cu **1.106.997.486 lei** (comparativ cu **1.660.759.399 lei** în anul 2020);
- valoarea bunurilor puse sub sechestru pentru asigurarea confiscării pe cauzele penale trimise în instanța de judecată pentru examinare în fond constituie **28.969.890 lei**;

- suma sechestrelor aplicate pe cauzele penale pe care au fost emise alte soluții, (clasare/încetare, suspendare sau suspendare condiționată a urmăririi penale) constituie **2.777.549 lei**.

La finele anului 2021, în procedura organelor de urmărire penală și procurorilor se aflau cauze penale pe care au fost aplicate sechestre pentru asigurarea confiscării în sumă totală de **522.014.474 lei**.

În perioada de referință, instanțele de judecată au pronunțat în total **209** sentințe cu dispunerea confiscării speciale, în condițiile *art.106* din *Codul penal* a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor, valoarea cumulativă a bunurilor confiscate constituind suma totală de **49.128.668 lei**, cu **30.546.478 lei** mai mult comparativ cu perioada analogică a anului 2020 (**18.582.190 lei**).

Cel mai mare număr de sentințe prin care instanțele de judecată au dispus confiscarea specială au fost pronunțate pe dosarele investigate de procuraturile specializate: Procuratura Anticorupție - au fost pronunțate **80** de sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor cu valoarea cumulativă de **2.376.916 lei**, de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale - au fost pronunțate **56** sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă totală de **43.468.029 lei**.

Cu participarea procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale de către instanțele judecătorești au fost pronunțate **73** sentințe cu dispunerea confiscării bunurilor în valoare de **3.283.723 lei**.

Totodată, în perioada de raport, de către instanțele judecătorești a fost pronunțată **1** sentință cu dispunerea confiscării extinse a bunurilor în valoare de **1.246.143 lei**.

Informația relevantă, în ansamblu pe țară, se prezintă conform tabelului de mai jos:

Punerea bunurilor sub sechestru	Valoarea cumulativă în lei a bunurilor sechestrate		553.761.913
	Inclusiv	Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	28.969.890
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	2.540.738
		Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	4.600.688
		Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	70.000
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit. d), 256, 324-328, 330 ² , 333 – 335 CP)	7.243.485
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	6.677.974
		Evaziuni fiscale (244, 244 ¹ CP)	1.074.822
		Alte infracțiuni	6.762.183
		Pe cauze restante la 31.12.2021	522.014.474
		Spălarea banilor (art.243 CP)	416.644.329

		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	22.965.112
		Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	840.787
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit. d), 256, 324-328, 330 ² , 333 – 335 CP)	55.752.621
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	14.507.703
		Evaziuni fiscale (244, 244 ¹ CP)	5.922.697
		Alte infracțiuni	5.381.225
		Pe alte categorii de cauze (suspendate, suspendate condiționat, încetate, clasate)	2.777.549
Bunuri confiscate /art.106 CP/	Total sentințe		209
	Inclusiv	Valoarea cumulativă în lei a bunurilor confiscate	49.128.668
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	665.037
		Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	2.875.147
		Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	10.000
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit. d), 256, 324-328, 330 ² , 333 – 335 CP)	2.388.334
		Falsificare de bani, titluri de valoare, carduri, alte instrumente de plată (art.236, 237 CP)	90.652
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	41.701.135
		Evaziuni fiscale (244, 244 ¹ CP)	114.822
		Alte infracțiuni	1.282.741

Reiterăm poziția în partea ce ține de subiectul dezbătut, privind continuitatea acțiunilor în vederea asigurării confiscării veniturilor infracționale, care permanent va constitui în activitatea Procuraturii un obiectiv de bază, realizarea căruia, prin măsuri consolidate ale procurorilor și organelor de drept, urmează să includă acțiuni clare și competente de a identifica, a urmări și a evalua bunurile care sunt supuse confiscării, inclusiv de a lua măsuri asiguratorii, cum sunt blocarea și sechestrarea pentru prevenirea oricăror tipuri de operațiuni, transfer sau înstrăinare a unor asemenea bunuri, de a acționa pentru prevenirea sau anularea acțiunilor care ar fi de natură să împiedice capacitățile statului de a recupera bunul care este supus confiscării și de a lua orice măsuri adecvate de investigare financiară, inclusiv cu concursul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, și de a orienta corect instanțele de judecată în vederea aplicării prevederilor *art.106* și *art.106¹* din *Codul penal*.

3.4.11. Activitatea specială de investigații

În conformitate cu *art. 5* al *Legii nr. 3 din 25.02.2016*, Procuratura efectuează, inclusiv din oficiu, controlul asupra respectării legislației privind activitatea specială de investigații, iar potrivit *art. 38* al

Legii nr. 59 din 29.03.2012, Procuratura prezintă anual un raport în acest sens Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Analiza activității Procuraturii privind controlul executării legilor de către organele care efectuează activitatea specială de investigații pe parcursul anului 2021, a stabilit cazuri de încălcare a legislației de către unii reprezentanți ai subdiviziunilor specializate care, potrivit legii, efectuează măsuri speciale de investigații, precum documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS), fără autorizarea acestor măsuri în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, în perioada de referință Procuratura Generală a pornit 5 cauze penale în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de *art. 177 alin. (1¹) Cod penal*, pe faptul culegerii ilegale a informațiilor ocrotite de lege despre viața personală ce constituie secret personal sau familial, fără consimțământul persoanei, cu utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației.

În conformitate cu prevederile *art.18 alin.(1) pct.2) din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații*, procurorii au examinat 5 demersuri înaintate de ofițerii de investigații din cadrul SIS, fiind autorizate 5 măsuri speciale de investigații.

În temeiul controlului ierarhic superior au fost verificate 2 cauze penale clasificate, aflate în gestiunea Procuraturii municipiului Chișinău, fiind întocmite ordonanțe de anulare a ordonanțelor de clasare și stabilită competența exercitării urmăririi penale de către PCCOCS.

Totodată, la solicitarea unor instituții (SIS, IGP, MAI) a fost prezentată opinia Procuraturii Generale în raport cu aplicarea corectă a legislației referitor la activitatea specială de investigații, la temeinicia încetării cauzelor contravenționale pornite pentru încălcarea regulilor de circulație rutieră de către angajații Serviciului de Protecție și Pază de Stat, etc.

La fel, au fost examinate 75 materiale/documente clasificate, conform rezoluției factorilor decizionali. A fost elaborat și aprobat pașaportul antiterorist cu întocmirea Planului de pază.

În perioada nominalizată au fost verificate materiale cu referire la 43 de procurori care necesită perfectarea dreptului de acces la secretul de stat, în conformitate cu *art. 25 alin. (1) literele a), d), e) și h) din Legea nr. 245/2008 privind secretul de stat*, cu întocmirea actelor necesare, conform *Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și ale altor persoane juridice* și *Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în organele Procuraturii*, fiind petrecute 43 de ședințe de instruire privind modul de lucru cu documentele secrete și protecția informațiilor atribuite la secret de stat. Certificate de acces la documente secrete au fost eliberate la 35 de procurori.

În conformitate cu prevederile *alin. (2) art. 20 din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații*, în perioada de referință în cadrul dosarelor speciale de către procurori au fost autorizate **16** măsuri speciale de investigații comparativ cu **26** în anul 2020, după cum urmează:

- identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic – **9** (anul 2020- **5**) măsuri;
- urmărirea vizuală – **5** (anul 2020- **8**) măsuri;
- investigația sub acoperire – **1** (anul 2020 - **6**) măsuri;
- achiziția de control – **1** (anul 2020 - **7**) măsuri.

În căutare au fost anunțați **5203** învinuiți/inculpați și condamnați (anul 2020 - **4515**), au fost anunțate **25** de persoane dispărute fără urmă (anul 2020 - **30**) și au fost înregistrate **5** cadavre cu identitatea necunoscută (anul 2020 - **3**).

În rezultatul măsurilor speciale de căutare și identificare au fost stabilite **4559** persoane (anul 2020 – **3946**), **13** persoane dispărute fără urmă (anul 2020 – **40**) și **1** cadavru identificat din cele depistate cu identitatea necunoscută (anul 2020 – **9**).

La capitolul controlul dosarelor speciale de căutare a învinuiților/inculpaților, de identificare a cadavrelor și persoanelor cu identitate necunoscută, în perioada supusă raportului, de către procurori au fost verificate **3181** dosare speciale, comparativ cu **3519** în perioada anului 2020. În rezultatul controalelor au fost date **154** indicații, comparativ cu **155** în anul 2020.

În cadrul cauzelor penale aflate în conducerea sau exercitarea procurorilor din procuraturile teritoriale și specializate, subdiviziunile Procuraturii Generale au fost înaintate judecătorului de instrucție **4334** (anul 2020 - **3941**) demersuri, privind autorizarea următoarelor măsuri speciale de investigații:

- cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat – **147** (anul 2020 - **106**) măsuri. Un demers privind autorizarea măsurii date a fost respins;

- supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea – **17** (anul 2020 - **6**) măsuri;

- interceptarea și înregistrarea comunicărilor sau a imaginilor – **2405** (anul 2020 - **2260**) măsuri. În **2** cazuri demersurile privind autorizarea măsurii au fost respinse de către judecătorul de instrucție;

- reținerea, cercetarea, predarea, percheziționarea sau ridicarea trimiterilor poștale – **17** măsuri;
- monitorizare conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice – **11** (anul 2020- **15**) măsuri.

Un demers privind autorizarea măsurii date a fost respins;

- monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară – **254** (anul 2020 - **227**) măsuri. Un demers privind autorizarea măsurii date a fost respins;
- documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice – **592** (anul 2020- **526**) măsuri;
- colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice – **872** (anul 2020- **752**) măsuri. În 14 cazuri măsura dată a fost respinsă.

De asemenea, în conformitate cu prevederile *alin.(2) art.132² CPP*, la demersurile ofițerilor de investigații/urmărire penală de către procurori au fost examinate **1583** demersuri privind autorizarea măsurilor speciale de investigații, după cum urmează:

Activitatea de autorizare de către procurori a măsurile speciale de investigații în perioada anilor 2020-2021		
Masurile speciale de investigații autorizate	Perioada	
	2020	2021
identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic	323	529
urmărirea vizuală	528	512
controlul transmiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate	111	77
investigația sub acoperire	141	166
achiziția de control	224	242
livrarea controlată	40	50
cercetarea obiectelor și documentelor	1	7
TOTAL	1368	1583

Analiza activității de căutare atestă că numărul impunător al infractorilor anunțați în căutare determină dificultăți în stabilirea locului aflării lor și demarării procedurilor de extrădare.

Astfel, la începutul lunii ianuarie 2021 în căutare se aflau **8269** de învinuiți/inculpați și condamnați, care se ascundeau de urmărirea penală, de judecată și de organele care pun în executare sentința (anul 2020 – **7705**), **80** persoane dispărute fără urmă (anul 2020 – **90**) și spre identificare erau **18** de cadavre depistate cu identitatea necunoscută (anul 2020 – **24**). Se constată că numărul persoanelor aflate în căutare este în creștere.

3.4.12. Factorii care influențează activitatea în domeniul urmăririi penale

Situația epidimiologică privind infecția cu COVID-19 și necesitatea aplicării măsurilor întru asigurarea prevenirii și reducerii riscurilor care au condus la declararea stării de urgență în sănătate, au fost factori care au influențat direct procesul de investigare a infracțiunilor.

De asemenea, eficiența activității procurorilor în anul 2021 a continuat să fie determinată și afectată, cu anumite excepții, de mai mulți factori de ordin obiectiv și subiectiv, după cum urmează:

- cadrul legal material și procesual penal, care necesită a fi perfecționat;
- pornirea neîntemeiată a urmăririi penale (în baza rapoartelor fără suport factologic și probatoriu, în lipsa prejudiciului determinat, în prezența pe caz a unor litigii evidente de ordin civil/de contencios administrativ, în baza legii care nu era în vigoare, cu încadrarea juridică camuflată și subiectivă a acțiunilor);
- tergiversarea pornirii urmăririi penale, a examinării sesizărilor despre infracțiuni;
- tergiversarea investigațiilor în cauzele penale (lăsarea cauzelor în nelucrare, cu perioade extrem de îndelungate de timp (chiar mai mulți ani de zile), cu consecințe grave pentru administrarea probelor);
- menținerea pe dosare a calității de învinuit perioade excesive (chiar ani în șir);
- punerea neîntemeiată sub învinuire, inclusiv urmată de clasarea procesului și încălcarea dreptului la un proces echitabil;
- efectuarea cu încălcări a măsurilor speciale (peste termenele admise de lege, vădit ilegal, în lipsă de temeiuri, utilizarea ilegală a rezultatelor măsurilor speciale de investigații în alte cauze, neinformarea persoanelor despre măsurile speciale efectuate);
- trimiterea în instanță a cauzelor care nu fac obiectul învinuirii;
- lipsa în teritoriu a medicilor-legiști;
- inexistența în unele raioane a judecătorilor de instrucție și încărcătura neuniformă, fapt ce necesită deplasarea procurorilor uneori la distanțe de până la 50 km pentru participare la ședințele de judecată;
- contestări pe dosarele penale și la judecătorii de instrucție de către avocați, alți participanți la urmărirea penală a tuturor acțiunilor de urmărire și a actelor procesuale, efectuate în scopul tergiversării urmăririi penale (abuzuri de drepturi procesuale);
- conlucrarea inefficientă a organelor de urmărire cu cele care efectuează măsurile speciale de investigație;
- caracterul unilateral, incomplet și tendențios al cercetărilor penale, neplanificarea acțiunilor de urmărire, neutilizarea metodicii și tacticii criminalistice la efectuarea anchetei;
- terminarea urmăririi penale în condițiile în care nu este completă, inclusiv neverificarea alegațiilor aduse de învinuit în apărarea sa;
- înaintarea propunerilor și adoptarea soluțiilor procesuale premature și neîntemeiate;

- executarea formală de către reprezentanții organelor de urmărire penală a indicațiilor formulate de procuror și/sau ignorarea acestora, precum și a încheierilor judecătorilor de instrucție;
- concentrarea eforturilor în cercetarea cauzelor penale curente, neproportionalitatea distribuirii și planificării activității reprezentanților organelor de urmărire penală;
- organizarea necorespunzătoare și controlul insuficient ale investigațiilor în vederea căutării învinuiților care se sustrag de la urmărirea penală, mimarea căutării persoanelor învinuite (materialele privind dispunerea efectuării investigațiilor în vederea căutării învinuiților sunt expediate subdiviziunii de căutare cu întârziere de la câteva luni până la câțiva ani);
- analiza insuficientă a necesității privării persoanelor de libertate, care rezultă aplicarea cu derogări a arestării (lipsa analizei dacă privarea de libertate a persoanei este proporțională cu circumstanțele individuale ale cauzei penale, coroborată cu motivarea insuficientă a unor demersuri privind aplicarea și prelungirea acestei măsuri preventive);
- existența unui număr mare de funcții vacante a ofițerilor de urmărire penală în inspectoratele teritoriale de poliție și pregătirea profesională slabă a unora dintre aceștia, întocmirea necalitativă a actelor procesuale;
- deficiențe la interpretarea legislației în vigoare, aplicarea eronată și neuniformă de către organele de urmărire penală și procurori a prevederilor legale, ce duc la calificarea incorectă a faptelor infracționale, la încălcări de lege la administrarea și aprecierea probelor, precum și la aplicarea incorectă a procedurilor de liberare de răspundere penală;
- practica judecătorească neuniformă, divergențe la interpretarea normelor legale, anularea de către judecătorii de instrucție, neîntemeiat și nemotivat, a unor hotărâri care nu sunt susceptibile controlului judiciar, refuzarea autorizării acțiunilor de urmărire penală, a măsurilor speciale de investigații, practici care sunt susținute în multe cazuri de curțile de apel și care sustrag procurorii de la activitățile lor;
- nerespectarea dispozițiilor actelor interdepartamentale care privesc evidența infracțiunilor, cauzelor penale și persoanelor care au comis infracțiuni, introducerea în fișele statistice, în baza cărora este constituită statistica judiciară oficială, a unor date ce nu întotdeauna corespund realității;
- măsuri insuficiente pentru evaluarea și asigurarea reparării prejudiciului cauzat, precum și pentru asigurarea stabilirii, inclusiv prin investigații financiare paralele, a bunurilor rezultate din infracțiuni și confiscarea lor;
- asigurarea insuficientă a respectării cadrului legal și garanțiilor privind prelucrarea și folosirea datelor cu caracter personal;

- problema transnistreană, care substanțial determină eficiența procesului de prevenire și combatere a criminalității și, în acest context, merită o atenție și un tratament deosebit pentru găsirea unor soluții adecvate, inclusiv prin implementarea unei justiții tranziționale;

- diferența esențială a ponderii (încărcăturii) activității procurorilor, inclusiv din cauza unui mare număr de funcții vacante în procuraturile teritoriale, ceea ce a implicat reevaluarea statelor de personal în vederea uniformizării împărțirii volumului de activitate între procurori.

Îndeplinirea obiectivelor urmăririi penale, asigurarea legalității și respectarea drepturilor fundamentale ale omului în cadrul procesului penal de către reprezentanții instituțiilor cu atribuții și obligații procesuale prin eforturile lor consolidate ar duce la diminuarea substanțială a deficiențelor enumerate supra, respectiv la îmbunătățirea aprecierii activității desfășurate și implicit la ridicarea gradului de încredere a cetățenilor în organele și urmărire penală în particular și în actul de justiție în general.

CAPITOLUL IV. ACTIVITATEA JUDICIARĂ

4.1. Activitatea judiciară în materie penală

4.1.1. Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond

Potrivit datelor statistice, în perioada de raport, de altfel ca și pe parcursul ultimelor ani, se atestă o creștere a numărului cauzelor penale examinate cu pronunțarea unei sentințe (cauze examinate în instanțele de fond). Excepție de la constatarea dată fiind doar anul 2020, când datorită situației pandemice a fost paralizată activitatea instanțelor de judecată, iar drept consecință numărul cauzelor penale finite cu adoptarea unei sentințe s-a micșorat esențial.

Anume din considerentul expus (situația pandemică), în perioada de raport, se atestă o creștere semnificativă a numărului total de cauze penale finite cu adoptarea unei sentințe, comparativ cu anul precedent, în număr total de **12 439** sentințe adoptate, în privința a **13 614** persoane.

Concomitent, s-a înregistrat o creștere atât a numărului sentințelor de achitare, cât și a persoanelor achitate, numărul acestora fiind de **277** sentințe de achitare în anul 2021, comparativ cu **202** sentințe pe parcursul anului 2020 și **232** sentințe pe parcursul anului 2019. Cu toate acestea, deși numărul sentințelor de achitare s-a majorat, ponderea acestora din numărul total al sentințelor adoptate se menține la același nivel (2021 – **2,22%**, 2020 – **2,02%**, 2019 – **2,68%**).

Informațiile statistice cu privire la activitatea judiciară în materie penală, potrivit datelor din sistemul informațional al instituției Procuraturii, sunt reflectate în tabelul de mai jos, după cum urmează:

Soluții adoptate dispuse prin sentințe	Anul 2019		Anul 2020		Anul 2021	
	Sentințe	Persoane	Sentințe	Persoane	Sentințe	Persoane
de condamnare	9750	10783	8504	9158	10480	11310
de achitare	232	341	202	277	277	358
de încetare	1624	1920	1208	1434	1575	1839
cu caracter medical	67	67	60	60	107	107
Total	11673	13111	9974	10929	12439	13614

În procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției s-au examinat **134** cauze penale, în privința a **145** persoane, ce constituie **1,08%** din numărul total al sentințelor pronunțate.

Concomitent, aplicabilitatea procedurii simplificate stabilite la *art.364¹ din Codul de procedură penală*, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, se menține la aceeași cotă de **62,48%**.

Astfel, în conformitate cu prevederile *art.364¹ din Codul de procedură penală*, au fost examinate **7773** cauze penale, în privința a **8198** persoane.

Ponderea de **63,56%** la examinarea cauzelor penale în proceduri simplificate este un indicator pozitiv, care vine să contribuie la reducerea termenelor de examinare a cauzelor, micșorarea numărului de cauze penale aflate pe rolul instanțelor de judecată, cât și indică indirect asupra calității efectuării urmăririi penale (în creștere).

Analiza indicatorilor statistici generali, confirmă tendință de menținere a unei calități înalte a actului justiției, astfel, în **84,25%** din numărul total de cauze penale expediate pentru examinare în fond instanțelor de judecată (fără a lua în calcul sentințele de încetare a procesului pe motiv de nereabilitare), au fost pronunțate sentințe de condamnare a inculpaților, în acest sens eforturile Procuraturii în ce privește combaterea criminalității aduc anumite rezultate pozitive.

4.1.2. Activitatea judiciară la nivelul Curților de Apel

Pe parcursul anului 2021, de către Curțile de Apel Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat, au fost examinate în ordine de apel și recurs **3767** cauze penale, în privința a **4171** persoane, în creștere comparativ cu anii precedenți, fapt cauzat exclusiv din cauza sistării activității instanțelor de apel sau recurs (pentru care nu este prevăzută calea de atac în ordine de apel) în perioada anterioară, ca rezultat al măsurilor luate de autorități în contextul pandemiei COVID-19. În anul 2019, numărul cauzelor examinate în ordine de apel/recurs a fost de **4090** cauze penale.

Din numărul total al deciziilor adoptate, **1396** sentințe în privința a **1659** persoane au fost contestate de către acuzatorii de stat. Dintre acestea, **863** apeluri și recursuri în privința a **1032** persoane au fost admise, ceea ce constituie o pondere de mai bine de **61,7%**, semnificativ mai mare decât anul precedent, când acest indicator era sub **50%**.

În același timp de către celelalte părți la proces au fost declarate **2371** apeluri și recursuri în privința la **2582** persoane, dintre care, au fost admise **736** cereri în privința la **845** persoane, totodată fiind respinse **1637** cereri de apel și recurs, în privința la **1737** persoane, ponderea cererilor de apel și recurs admise fiind de doar **28,5%** în scădere continuă (în anul 2020 fiind de **33%**).

În comparație cu anii precedenți, din cauzele expuse supra s-a majorat numărul cauzelor penale care se află pe rol în instanța de apel/recurs. La ziua de 01.01.2022 pe rol erau înregistrate **2497** cauze penale, față de **1980** cauze penale înregistrate în rest la începutul anului 2021, adică cu aproximativ **26,1%** mai mult.

În aceeași perioadă de timp, procurorii participanți în instanța de apel, au înaintat în Curtea Supremă de Justiție **494** recursuri ordinare, adică, au fost contestate **13%** din numărul total al deciziilor adoptate.

4.1.3. Activitatea judiciară la nivelul Curții Supreme de Justiție

În perioada anului 2021 Procurorii Secției reprezentare a învinuirii în Curtea Supremă de Justiție au participat la ședințele publice în Curtea Supremă de Justiție la examinarea a **24** recursuri ordinare pe cauzele penale, în care au fost vizați **24** de inculpați.

De asemenea au fost depuse referințe conform *art.431¹ din Codul de procedură penală*, în **1484** cauze penale examinate în ordine de recurs ordinar și recurs împotriva încheierilor Curților de Apel, inclusiv în cele ce au fost examinate în Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, urmare a declanșării căilor extraordinare de atac (recurs în anulare).

Din cele **1484** de recursuri aflate în anul 2021 pe rolul Curții Supreme de Justiție, **566** cereri de recurs ordinar în privința a **626** persoane, examinate au fost înaintate de procurorii participanți în instanțele de apel. Din ele:

- a) **226** recursuri în privința a **256** persoane au fost declarate inadmisibile;
- b) **340** recursuri, în privința a **370** persoane au trecut procedura de admisibilitate, în final fiind:
 - **285** în privința a **313** persoane admise, cu casarea deciziilor Curților de Apel;
 - **55** în privința a **57** persoane respinse, cu menținerea deciziilor instanțelor de Apel.

Raportat la temeiul invocat în cererile de recurs ordinar declarate admisibile, acestea pot fi clasificate, după cum urmează:

- pe motivul aplicării greșite a individualizării pedepsei, au fost examinate **221** recursuri, în privința a **244** persoane dintre care **177** în privința a **200** persoane au fost admise, iar **44** în privința a **44** persoane respinse;
- pe motivul achitării ilegale au fost examinate **77** recursuri în privința a **82** persoane din care **70** în privința a **74** persoane au fost admise și **7** în privința a **8** persoane respinse;
- pe motivul reîncadrării acțiunilor au fost examinate **38** recursuri în privința a **44** persoane din care au fost admise **33** în privința a **39** persoane și **5** în privința a **5** persoane respinse.

Concomitent au fost admise **84** și respinse **4** recursuri în anulare declarate de către adjunctul Procurorului General (toate au vizat reabilitarea persoanelor supuse represiunilor politice).

Analizând recursurile ordinare declarate de procurori și deciziile pronunțate de Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, prin care au fost casate deciziile Curților de Apel în ordine de recurs

ordinar, se constată că temeiurile pentru casarea acestora, în majoritatea cazurilor a servit încălcarea prevederilor art. 414, 417 și 419 din Codul de procedură penală și încălcarea prevederilor art. 61, 75, 84, 90 din Codul penal.

Pe parcursul anului 2021, pe rolul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție au fost înregistrate **4** cereri de revizuire a hotărârilor devenite irevocabile. Toate **4** cereri au fost înaintate de către inculpați și avocații lor. Colegiul penal lărgit a examinat, cu participarea procurorilor Secției, în ședințe publice, **3** cereri de revizuire, dintre care **2** au fost respinse ca inadmisibile și **1** a fost admisă, cu dispunerea rejudecării cauzei, iar una a rămas încă ne examinată.

4.1.4. Politica punitivă

Pe parcursul perioadei de referință, formarea unei practici unitare a aplicării pedepselor penale în general, cât și pentru anumite categorii de infracțiuni, a constituit unul dintre principalele obiective ale Procuraturii în cadrul monitorizării examinării judiciare a cauzelor penale.

Potrivit datelor statistice, în perioada de raport au fost finisate cu adoptarea sentințelor **12439** dosare, în privința la **13614** persoane, din acestea de condamnare **10480** în privința a **11310** persoane.

Starea de fapt la capitolul politicii punitive este reflectată în tabelul ce urmează:

Dinamica politicii punitive în perioada anilor 2019-2021					
			2019	2020	2021
Sentințe de condamnare		Dosare	9750	8504	10480
		Persoane	10783	9158	11310
Inclusiv	Închisoare	Persoane	2358	1843	2743
	Suspendarea executării (art.90 CP)	Persoane	2531	2094	2105
	Munca neremunerată	Persoane	3768	4212	5051
	Amendă	Persoane	2126	1009	1106

Pe parcursul perioadei de referință, instanțele de judecată au aplicat în mod prioritar pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (**44,7%**), fiind urmată de pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea reală a acesteia (**24,2%**), apoi pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendare condiționată a executării pedepsei (**18,6%**), pedeapsa sub formă de amendă (**9,8%**) și pe ultimul loc condamnarea cu suspendarea parțială a exercitării pedepsei cu închisoarea (**1,1%**).

Analiza indicilor comparativi pentru perioada indicată, a scos în evidență faptul că munca neremunerată în folosul comunității continuă să se afle printre pedepsele prioritar aplicate de către instanțele de judecată, situația datorată atât modificărilor operate la art. 64 din Partea Generală a Codului penal, cât și celor din Partea Specială a Codului Penal, potrivit cărora cuantumul amenzilor s-a majorat esențial, inculpații deseori acceptând, chiar solicitând pedeapsa muncii neremunerate în folosul

comunității, deoarece nu dispun de mijloace bănești pentru achitarea amenzilor mari stabilite pentru anumite infracțiuni. Pe de altă parte, numărul mare al pedepselor sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este condiționat de numărul mare al infracțiunilor de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, pentru care este prevăzută o singură pedeapsă principală – munca neremunerată în folosul comunității.

Cu toate că pedeapsa menționată supra, numeric este aplicată în cele mai multe cazuri, se constată că, aplicarea ei în calitate de pedeapsă penală, nu își atinge scopul, devenind un instrument costisitor pentru justiție. Una din cauzele care generează această stare de fapt este acțiunea dispersată la compartiment a organelor de probațiune, care la punerea în aplicare a sentințelor cu privire la muncă neremunerată nu urmăresc de fapt utilizarea acesteia în folosul comunității, dar în interesul factorilor de decizie din cadrul organelor administrației publice locale.

În vederea redresării situației la capitolul punerii în executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se impune consolidarea eforturilor reprezentanților Serviciului de probațiune, întru identificarea segmentelor, necesităților și intereselor comunitare în care ar fi necesară direcționarea muncii neremunerate. La acest compartiment remarcăm o scădere neesențială a numărului de pedepse penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității de la **48,5%** pe parcursul anului 2020 la **44,7%** pe parcursul anului 2021.

Pedeapsa închisorii cu executare reală, dar și cu suspendare condiționată a executării a fost aplicată în mărime de **24,2%** și respectiv, **18,6%**, de cele mai deseori, acestea fiind unicele pedepse prevăzute de sancțiunea normei penale și posibil a fi aplicate.

Una dintre prerogativele Direcției Judiciare este aplicarea de către procurori a pedepselor penale sub formă de amendă, în detrimentul pedepsei cu suspendare condiționată a executării.

Referitor la pedeapsa penală sub formă de amendă, potrivit datelor statistice, comparativ cu anul 2020, pe perioadă anului 2021 se observă o descreștere nesemnificativă de la **10,4%** la **9,8%**.

Merită a evidenția faptul că, Direcția Judiciară în analiza și monitorizarea pedepselor penale stabilite, urmărind scopul unificării practicilor punitive, a orientat corpul de procurori spre aplicarea în mod prioritar al pedepselor penale sub formă de amendă în toate cazurile în care sancțiunea permite aplicarea acesteia, precum și în alte cazuri dictate de *art.78 din Codul penal*, reieșind din principiul individualizării pedepsei penale.

4.1.5. Achitarea inculpaților

În 12 luni ale anului 2021, instanțele de judecată de toate nivelurile au pronunțat **318** sentințe de achitare în privința a **413** inculpați, după cum urmează:

- **277** dosare penale/**358** inculpați, pronunțate de către instanțele de fond;
- **40** dosare penale/**54** inculpați, pronunțate de către instanțele de apel;
- **1** decizie în privința a **1** persoană, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție.

La nivelul instanțelor de fond, ponderea cauzelor în care au fost achitați inculpați pentru anul 2021 este de **2,22%**, un indice asemănător cu cel înregistrat în anii precedenți.

Referitor la categoriile de infracțiuni pe care au fost pronunțate hotărâri judecătorești de achitare, ca și în anii precedenți, prevalează infracțiunile: contra patrimoniului; vizând încălcarea regulilor de circulație a transportului; conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate; de contrabandă și legate de circulația ilegală a drogurilor, acest fapt fiind generat de prezența unor învinuiri superficiale, fără indicarea expresă a cuantumului prejudiciilor cauzate prin infracțiune, prezența unor raporturi civile în cazul infracțiunilor de escrocherie, existența cazurilor de provocare, etc.

Astfel, clasificându-le după categorii de infracțiuni s-a constatat că, cele mai multe persoane achitate de către instanțele de judecată au fost acuzate de comiterea infracțiunii prevăzută de *art.190 din Codul penal*, numărul lor constituind **54** persoane ceea ce prezintă **17%** din numărul total al persoanelor achitate.

În aceeași ordine de idei s-a constatat că, câte **19** persoane au fost achitate fiind inculpate de săvârșirea infracțiunile prevăzute de *art.art.186 și 287 din Codul penal*, **18** persoane au fost achitate fiind inculpate de săvârșirea infracțiunii prevăzute de *art.324 din Codul penal*, **14** persoane au fost achitate pe infracțiuni prevăzute de *art.264¹ din Codul penal*, **10** persoane au fost achitate pe infracțiuni prevăzute de *art.217¹ din Codul penal*, câte **9** persoane pe infracțiuni prevăzute de *art.art. 217 și.165 din Codul penal*, **7** persoane pe infracțiuni prevăzute de *art.248 din Codul penal*, iar câte **5** persoane au fost achitate pe infracțiuni prevăzute de *art.264 din Codul penal* și, respectiv, *art.145 din Codul penal*.

Sinteza situației de fapt la capitolul dat atestă o stare relativ satisfăcătoare și, corespunzător, rebutul activității la etapa urmăririi penale precum și deficiențe grave la acest compartiment a anumitor procuraturi. Lider la clasamentul persoanelor achitate în perioada anului 2021 a fost Procuratura municipiului Chișinău, care urmare a reprezentării acuzării de stat în instanțele de judecată a finisat examinarea a **91** cauze penale cu achitarea a **105** persoane, fapt ce constituie o pondere de **32,85%** din numărul total de **277** sentințe de achitare pronunțate în anul 2021 de către instanțele de fond.

În aceeași ordine de idei se atestă faptul că, numărul de **91** cauze penale pe care persoanele au fost achitate constituie o proporție de **3,19%** din numărul total de **2852** cauze penale pe care procurorii din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău au reprezentat învinuirea în numele statului în instanța de judecată.

De asemenea s-a constatat că, în perioada vizată în rezultatul reprezentării în instanțele de judecată a învinuirii în numele statului de către acuzatorii de stat din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale, au fost achitate **44** persoane în **25** cauze penale.

Totodată, urmare a sintezei efectuate s-a constatat că, în perioada anului 2021, în rezultatul reprezentării învinuirii în instanța de judecată în numele statului de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție, **51** persoane au fost achitate în **32** cauze penale.

Analiza temeiurilor de pronunțare a sentințelor de achitare, reflectă următoarele date statistice:

- lipsa elementelor infracțiunii – **196** cauze penale, în privința a **254** persoane;
- lipsa faptului infracțiunii – **51** cauze penale, în privința a **72** persoane;
- fapta nu a fost săvârșită de inculpat – **67** cauze penale, în privința a **83** persoane;
- legitimă apărare – **2** cauze penale, în privința a **2** persoane;
- fapta nu este prevăzută de legea penală – **2** cauze penale, în privința a **2** persoane;

De menționat că în perioada anului 2021, **30** persoane (în **17** cauze penale) au fost achitate în legătură cu renunțarea de către acuzatorii de stat la învinuire potrivit prevederilor *art. 320 alin. (5) din Codul de procedură penală*.

Motivele care au generat adoptarea soluțiilor de achitare, permite sistematizarea lor în trei categorii:

1) aprecierea de către instanța de judecată a probelor potrivit art.101-104 din Codul de procedură penală, dând prioritate probelor apărării în detrimentul probelor acuzării, aprecierea diferită, în majoritatea cazurilor unilaterală, neobiectivă și fără o analiză corespunzătoare a probelor sau, în general, fără o apreciere a acestora;

Asemenea situații cel mai frecvent se admit de judecători în procesul examinării cauzelor penale din domeniul corupției sau circulației ilegale a drogurilor, în scop de comercializare (*art.217¹ din Codul penal*). Acțiunile inculpaților sunt superficial motivate prin invocarea pretensei provocări fie din partea victimelor acțiunilor de extorcare, fie ale agenților sub acoperire, ca ulterior, examinând minuțios și în evoluție toate acțiunile făptuitorilor, instanțele ierarhic superioare să caseze aceste sentințe;

2) prestația procurorilor la instrumentarea cauzelor penale, expedierea în instanța de judecată a cauzelor penale în lipsa unor probe suficiente pentru obținerea condamnării sau a cauzelor penale cu omisiuni procesuale, precum și fără efectuarea tuturor acțiunilor de urmărire penală ce se impun, inclusiv

cu întocmirea unor acte de acuzare superficiale fără indicarea tuturor chestiunilor enunțate de prevederile *art.281 din Codul de procedură penală*, cu încălcarea normelor și termenelor procedurale, etc;

3) comportamentul participanților în proces, la caz poate fi enunțată schimbarea declarațiilor de către partea vătămată sau martori, imposibilitatea aducerii și audierii acestora în ședința de judecată din cauza plecării lor peste hotare, concluziile divergente ale contraexpertizelor sau expertizelor judiciare suplimentare (în special cele medico-legale sau autotehnice) numite pe parcursul judecării cauzei etc.

Continuând a fi una dintre priorități, Secția unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată a Procuraturii Generale își asumă rolul de monitorizare în permanență a evoluției judiciare a cauzelor penale în care au fost pronunțate sentințe de achitare vădit ilegale, fie tendențios, fie prin interpretare arbitrară sau ilegală a probelor și își propune informarea despre existența a astfel de situații a Consiliului Superior al Magistraturii și după caz, a Inspecției procurorilor.

Modul în care evoluează judecarea în timp a cauzelor penale în care au fost pronunțate hotărâri de achitare, a demonstrat că pentru a avea un tablou real al ponderii hotărârilor de achitare din numărul total al cauzelor examinate, este necesar un ciclu de aproximativ 3-4 ani. Or, datorită dificultăților care apar la judecarea cauzelor cu inculpați achitați, de mai multe ori instanțele ierarhic superioare dispun rejudecarea cauzelor penale, iar pe cale de consecință, o hotărâre de achitare devine irevocabilă după aproximativ 3-5 ani sau chiar mai mult reieșind din faptul că în cele mai multe cazuri acestea sunt remise repetat la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție.

4.1.6. Încetarea proceselor penale

Comparativ cu anul precedent, în anul 2021 se constată o creștere a numărului persoanelor în privința cărora procesul penal a fost încetat în instanțele de judecată. Ponderea sentințelor de încetare a proceselor penale în anul 2021 a constituit circa **12,5 %** (în anul 2020 – **11,7%**).

Astfel, dacă pe parcursul anului 2020 au fost pronunțate **1208** sentințe de încetare a procesului penal în privința a **1434** persoane, în anul 2021 se atestă **1575** sentințe în privința a **1839** persoane.

Din numărul total al proceselor penale încetate în instanțele de judecată:

- **44,9 %** – s-au încetat pe motivul împăcării părților (*art.109 din Codul penal* - **708** sentințe);
- **30,0 %** – în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (*art.60 din Codul penal* – **472** sentințe);
- **9,1 %** – la intervenirea decesului făptuitorului (*art.275 pct.5) din Codul de procedură penală* - **143** sentințe);

- **4,3 %** – urmare a liberării persoanelor de răspundere penală și tragerii acestora la răspundere contravențională (*art.55 din Codul penal – 68 sentințe*);
- **3,6 %** – pe motivul retragerii plângerii prealabile (*art.275 pct.6) din Codul de procedură penală – 57 sentințe*);
- **2,6 %** – există alte circumstanțe prevăzute de lege care exclud urmărirea penală (*art.275 pct. 9) din Codul de procedură penală – 41 sentințe*);
- **2,4 %** - fapta persoanei constituie o contravenție administrativă (*art.332 alin.(2) din Codul de procedură penală – 38 sentințe*);
- **1,2%** – aplicarea amnistiei (*art.107 din Codul penal – 19 sentințe*);
- **1,2 %** – urmare a liberării minorilor de răspundere penală (*art.54 din Codul penal – 19 sentințe*);
- **0,5 %** – pe motiv că în privința persoanei există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri (*art. 275 pct.7) din Codul de procedură penală – 9 sentințe*).

Pentru perioada anului 2021, comparativ cu anii precedenți, se constată o creștere a numărului persoanelor în privința cărora procesul penal a fost încetat în instanțele de judecată, în temeiul *art.60 din Codul penal*, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală constituind circa **30,0%** (în anul 2020 – **24,8%**, în anul 2019 – **18,8%**).

Numărul proceselor penale încetate în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală în ședința de judecată este destul de mare în continuare în Procuratura UTA Găgăuzia, și anume **72** sentințe în anul 2021 (în anul 2020 s-au pronunțat **75** sentințe de încetare în temeiul *art.60 din Codul penal*).

S-a stabilit că din numărul total al cauzelor penale încetate cu liberarea persoanelor de răspundere penală în baza *art.60 din Codul penal*, majoritatea se atribuie la infracțiuni ușoare (*art.264/1 din Codul Penal* – conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat).

Având în vedere acest fenomen acut al tergiversării examinării cauzelor penale, având ca consecință încetarea proceselor penale, Secția unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată a sesizat Secția analiză criminologică avizare și propuneri de legiferare, aferent elaborării unui proiect de lege pentru modificarea *Codului penal* și anume modificarea *art.60 din Codul penal*, în sensul măririi termenului de prescripție de tragere la răspundere penală de la 2 la 3 ani pentru categoriile de infracțiuni ușoare.

Practica existentă la moment, denotă o poziție de aplicare neuniformă de către instanțele de judecată a legii penale ce vizează instituția prescripției tragerii la răspundere penală.

În acest sens, au fost constatate cazuri în care instanțele de judecată, în situația expirării termenelor de prescripție prevăzute la *art.60 din Codul penal*, prin hotărârile pronunțate, fie au recunoscut inculpații vinovați în comiterea infracțiunilor incriminate, cu liberarea acestora de pedeapsă penală, fie au recunoscut persoanele vinovate de comiterea infracțiunilor incriminate cu liberarea acestora de răspundere penală, fie au dispus încetarea proceselor penale în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală

În temeiul *art. 465¹ din Codul de procedură penală*, a fost declarat recurs în interesul legii privind unificarea practicii referitor la soluția ce urmează a fi adoptată de către instanțele judecătorești în cazul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

4.1.7. Tergiversarea examinării cauzelor penale

Fenomenul tergiversării judecării cauzelor penale per ansamblu a cunoscut o dinamică progresivă, determinată în special de starea de urgență în sănătate publică generată de infecția cu COVID-19, care a fost prelungită pe toată perioada anului 2021 pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În pofida acțiunilor întreprinse în scopul excluderii caracterului îndelungat al judecării cauzelor penale, analiza datelor statistice din sistemul informațional al Procuraturii Generale de la data de 01.01.2022 denotă o situație alarmantă aferent numărului de cauze penale restante ce se află în curs de examinare în instanțele de fond cu termen de examinare mai mare de 6 luni.

Analiza în dinamică a numărului de cauze aflate în curs de examinare, cu termen mai mare de 6 luni, este redată în tabelul ce urmează:

Numărul de cauze penale cu termen de examinare mai mare de 6 luni						
Perioada	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cauze	2998	4177	5182	5401	7045	9484
Inculpați	4161	5821	7429	7315	9694	12580

Deși se constată o creștere imuabilă cu aproximativ **25-30%** anual a numărului cauzelor penale a căror judecare depășește 6 luni din momentul sesizării instanțelor, în anul 2019 rata de creștere a fost una nesemnificativă constituind doar **4%**, iar numărul persoanelor inculpate fiind chiar în descreștere cu **1,5%**, în anul 2020 situația radical s-a schimbat, rata de creștere constituind **23%** în cazul numărului de cauze penale și **25%** privind numărul persoanelor inculpate, iar în anul 2021 această creștere a fost și mai mare constituind deja **34%** în cazul numărului cauzelor penale și **30%** aferent numărului persoanelor

inculpate, din care se atestă că: **1817** cauze penale în privința a **2463** inculpați se examinează de către instanțele de judecată mai mult de 12 luni, **812** cauze în privința a **1171** inculpați - se examinează mai mult de 2 ani, iar **697** cauze penale în privința a **1360** cauze - se află pe rolul instanțelor de judecată pentru examinare în fond mai mult de 3 ani.

Situația la capitolul dat rămâne a fi critică în cazul Procuraturii mun. Chișinău, care reprezintă acuzarea în numele statului la data de 31 decembrie 2021, pe **4097** cauze penale în privința a **5141** persoane, din care **529** cauze sunt cu termen de examinare judiciară mai mare de 3 ani, ceea ce constituie peste **75%** din numărul total de cauze care se examinează mai mult de 3 ani în fond de către întreg sistemul judecătoresc.

O situație similară se atestă și în cazul Procuraturii Anticorupție, PCCOCS, procuraturile mun. Bălți, Ialoveni, Hâncești, Căușeni, Ștefan Vodă, unde numărul de cauze restante pe rolul instanțelor de judecată este în creștere semnificativă de la an la an.

De menționat că, în conformitate cu informația furnizată de procuraturile teritoriale și cele specializate au fost identificate și cauze penale a căror examinare în instanțele de fond depășește și 10 ani. Spre exemplu, s-a stabilit că, la data de 31 decembrie 2021 de către acuzatorii de stat din cadrul Procuraturii Anticorupție acuzarea de stat este susținută pe 5 cauze penale în privința la 12 persoane fizice și o persoană juridică, pe parcursul unei perioade mai mare de 10 ani.

În pofida aplicabilității în circa **62%** din cauzele penale examinate a procedurilor simplificate privind acordul de recunoaștere a vinovăției și judecarea cauzelor penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, creșterea constantă a numărului cauzelor penale cu termen de examinare mai mare de 12 luni, creează premise nu doar pentru încasarea despăgubirilor în legătură cu nerespectarea termenelor rezonabile de examinare a cauzelor dar și intervenirea termenului de prescripție, circumstanță care pe parcursul perioadei de raport a fost invocată de către instanțele de judecată în peste **30%** din sentințele de încetare a procesului penal, ceea ce reprezintă **472** sentințe adoptate cu referire la prevederile *art. 60 din Codul penal* din numărul total de **1575** sentințe de încetare adoptate în privința a **1839** inculpați, dar și impedimente pentru buna funcționare a sistemului de justiție și chiar o posibilă blocare a acestuia.

Se va reține că, deși numărul de cauze penale a căror termen de examinare este tergiversat rămâne a fi unul impunător, inexplicabilă este atitudinea acuzatorilor de stat vizavi de prevederile legale a *art.20 din Codul de procedură penală* ce stipulează că, judecarea cauzelor penale se face în termene rezonabile, iar în situația în care, există pericolul încălcării termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa

instanței care judecă în fond cauza o cerere privind accelerarea urmăririi penale sau a procedurii de judecare a cauzei.

Spre exemplu, procurorii din cadrul mun. Chișinău pe parcursul anului 2021 au înaintat doar **11** cereri de accelerare în adresa Judecătoriei mun. Chișinău, deși au susținut acuzarea în perioada raportată în **6949** cauze penale.

Se conchide că, cele mai frecvente tergiversări au loc de regulă, în cauzele ce implică mulți participanți, fiind complicată sincronizarea participării tuturor, iar efectuând o analiză a factorilor și condițiilor care au determinat tergiversarea examinării cauzelor penale, ajungem la concluzia că nu există o determinantă anume ce ar influența dinamica acestora, iar aprecierea circumstanțelor de fapt ale fiecărei cauze penale în parte, ne permite a pune în evidență principalii factori și condiții obiective, care influențează examinarea judiciară îndelungată și, pe cale de consecință, a amânării cauzelor penale, inclusiv cu inculpați în stare de arest preventiv, după cum urmează:

- complexitatea cauzelor penale care implică efectuarea unui volum mare de lucru atât la faza de urmărire penală, cât și în instanța de judecată, inclusiv și generat de conexarea altor cauze penale pe parcursul cercetării judecătorești;
- contestarea în ședința preliminară, la faza de cereri și demersuri, a probelor acumulate în faza de urmărire penală, invocarea nulității acestora, abuzarea cu rea-credință de formularea cererilor repetitive de recuzare etc;
- conduita instanței de judecată la numirea dosarelor penale spre examinare, în unele cazuri ca rezultat al volumului mare de lucru al judecătorilor, ședințele de judecată fiind amânate la intervale de timp cuprinse între 2 și 3 luni, inclusiv în rezultatul intervenirii concediilor anuale de odihnă ale participanților la proces;
- lipsa magistraților din instanțe, condiționată de transferul sau eliberarea din funcție a judecătorilor, ce la rândul său generează o încărcătură extrem de mare per judecător;
- ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate din partea apărării;
- necesitatea acumulării probelor suplimentare, în cazul urmăririi penale incomplete, sau la solicitarea apărătorului inculpatului sau părții vătămate, inclusiv numirea expertizelor, efectuarea cărora durează;
- neprezentarea în proces a părților, a martorilor și apărătorilor.

În acest sens, în cazul neprezentării în ședințe a părților vătămate, martorilor, procurorii urmează să antreneze în executarea procedurilor de citare organele Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv prin utilizarea prevederilor *art.199 din Codul de procedură penală* - aducerea silită;

Concomitent, în cazul neprezentării nemotivate în ședințele de judecată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului sau apărătorului legal citați la instanță și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară, procurorii vor solicita instanțelor de judecată sancționarea acestora cu amendă judiciară în cazul în care absența acestora a dus la cheltuieli judiciare suplimentare.

Totodată, rămâne o problemă dispunerea nelimitată a soluțiilor de rejudecare, atât de către Curtea Supremă de Justiție în ordine de recurs ordinar, cât și de către Curțile de Apel, care în unele cazuri fiind dispuse chiar mai mult de 3 sau 4 ori, epuizează părțile vătămate și martorii, creând impedimente pentru asigurarea prezenței lor în instanțe.

4.1.8. Reabilitarea victimelor represiunilor politice

În scopul executării prevederilor *art.5 alin.3) și 5² din Legea nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, în vederea executării atribuțiilor sale, Procuratura Generală are competențe de constatare și verificare a dosarelor (aflate la păstrare în arhivele Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, cât și în Arhiva Națională), în care au fost adoptate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare referitor la persoanele indicate la *art.3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, adică aplicarea represiunilor politice față de cetățeni pe motive politice, naționale, religioase sau sociale sub formă de privațiune de libertate, deportare, expulzare și alte măsuri de constrângere.

Reieșind din atribuțiile prevăzute de *articolul 7 din Legea nr.1225/1992*, Procuratura Generală, examinează materiale și dosare, parvenite de la Serviciului de Informații și Securitate, fără cereri de reabilitare, având dreptul de a adopta decizii în problema dată, inclusiv asupra cărora nu au fost depuse cereri.

Astfel, pe parcursul anului 2021 din **6** cereri restante de reabilitare din 2020 și cele **414** parvenite de la persoanele supuse represiunilor politice, moștenitorii acestora sau de alte persoane fizice sau juridice interesate privind eliberarea certificatelor, de către Procuratura Generală, au fost soluționate **358** solicitări, din care au fost admise **251** cereri, cu întocmirea a **236** concluzii de reabilitare și eliberare a **249** certificate de reabilitare. Totodată, s-a refuzat admiterea cererilor pe motiv că, contravin prevederilor *Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice* în **107** cazuri, cu expedierea explicațiilor de rigoare referitoare la: modalitatea stabilirii faptului represiunii politice pe cale judiciară din lipsa temeiurilor de reabilitare, restituirea bunurilor confiscate sau recuperarea valorii acestora, ca urmare a aplicării represiunilor politice.

În conformitate cu prevederile *art.3 pct. d) și art.51 din Legea nr.1225/1992* în adresa MAI conform competenței, pentru examinare au fost remise **48** petiții.

Necesită de menționat, că întru adoptarea soluțiilor întemeiate și motivate pe petițiile înaintate în domeniul de reabilitare, de către procurori au fost adresate **473** solicitări organelor de resort pentru remiterea în Procuratura Generală a dosarelor de condamnare și deportare.

În rezultatul studierii dosarelor parvenite, privind aplicarea represiunilor politice, au fost întocmite și remise petiționarilor răspunsuri, cu restituirea cauzelor în adresa MAI, SIS și Arhiva Națională.

În baza *hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 12.01.2021 pentru controlul constituționalității unor prevederi din articolul 1 din Legea nr. 296 din 23 noiembrie 1994 pentru interpretarea unor prevederi ale Legii nr. 1225 din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (drepturile persoanelor născute în locurile de represiune sau în drum spre ele)*, a fost declarată neconstituțională sintagma „copiii persoanelor supuse represiunilor care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele se consideră copii proveniți din căsătoria încheiată până la represiune.”

Astfel, victime ale represiunilor politice se consideră și copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, dacă măcar unul din părinți este victimă a represiunilor politice. Odată cu intrarea în vigoare de la 12.01.2021 a modificărilor nominalizate, categoriile de persoane sus-menționate, la care anterior le-a fost refuzată reabilitarea, s-au adresat repetat la Procuratura Generală, ori deja s-a constatat temei legal de întocmire a concluziei de reabilitare și a certificatului de reabilitare.

Ca urmare, dacă în anul 2020 au parvenit spre examinare **231** cereri, atunci în anul 2021 constatăm, că numărul de cereri și adresări este în creștere, aproape dublă, fiind înregistrate pentru soluționare **414** cereri.

În baza *art.3 al Legii nr.1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice stabilește principiile reabilitării*: „Sânt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat”.

Spre exemplu, examinând materialele dosarului despre activitatea infracțională cu nr. de arhivă 32064, s-a constatat, că prin decizia Consfătuirii Speciale de pe lângă „MGB” URSS din 31.05.1947, Andronic Andrei Vasilievici, a.n.1884, de naționalitate moldovean, căsătorit, originar din or. Orhei, RSSM, la momentul aplicării pedepsei – locuitor al or. Orhei, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de *art.54-1 lit. „a” din Codul penal al RSSU* – trădare de patrie, i-a fost aplicată pedeapsa cu trimiterea

în exil, pe un termen de 5 ani, cu ispășirea pedepsei în regiunea Kazahstanul de Nord, RSS Kazahstan, cu calcularea termenului de la 10.08.1945.

Andronic Andrei Vasilievici, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind pe teritoriul temporar ocupat de către trupele militare ale inamicului, în timpul retragerii armatei române, a comis trădare de Patrie, prin recrutarea de către Serviciul de Informații române în calitate de agent secret, fiind lăsat în spatele frontului Armatei Roșii cu însărcinări de spionaj, adică a săvârșit infracțiunea prevăzută de *art.54-1 lit. „a” din Codul penal RSSU*.

Decizia nominalizată a fost aplicată fără prezența lui Andronic Andrei, iar în cursul anchetei penale, s-a încălcat în mod flagrant și dreptul acestuia la apărare, fiind audiat de nenumărate ori inclusiv pe timp de noapte.

Reiterând cele expuse, decizia Consfăturii Speciale de pe lângă „MGB” URSS din 31.05.1947, emisă în privința lui Andronic Andrei, este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform *art. 6 pct. 44) din Codul de procedură penală* reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Prin urmare, în lipsa unei sentințe de condamnare a unui tribunal legal instituit, deciziile organelor extrajudiciare au fost ilegale, ele fiind bazate doar pe niște presupuneri care nu pot sta la baza aplicării unei pedepse legale lui Andronic Andrei Vasilievici.

În temeiul celor expuse, la data de 28.05.2021 de către Procuratura Generală conform *art. 53¹ alin.(2) lit. d) din Codul de procedură penală, art.2, 3 lit. a), 5², 7, 9 și 10 ale Legii nr.1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, s-a dispus abrogarea deciziei Consfăturii Speciale de pe lângă „MGB” URSS din 31.05.1947, emisă în privința lui Andronic Andrei Vasilievici, învinuit în baza *art.54-1 lit. „a” din Codul penal al RSSU*, cu sancționarea acestuia cu trimitere în exil pe un termen de 5 ani, cu ispășirea pedepsei în regiunea Kazahstanul de Nord, RSS Kazahstan.

Totodată, a fost încetată urmărirea penală în privința lui Andronic Andrei Vasilievici, învinuit în baza *art.54-1 lit. „a” din Codul penal al RSSU*, pe motiv că există circumstanțe prevăzute de lege care exclud urmărirea penală, cu clasarea procesului penal, fiind declarat nevinovat pentru acuzația imputată, considerat victimă a represiunilor politice, reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturile politice, sociale și civile, pierdute în legătură cu represiunile politice. Astfel de hotărâri, de către Procuratura Generală s-au adoptat și în privința altor 3 persoane, condamnați ilegal prin decizia Consfăturii Speciale de pe lângă „MGB” URSS.

Potrivit *art.4 din Legea nr.1225/1992* „Nu pot fi reabilitate persoanele care au fost condamnate legitim pentru săvârșirea crimelor de genocid, contra păcii, umanității sau pentru săvârșirea infracțiunilor de drept comun, precum și persoanele recunoscute vinovate de falsificarea dosarelor penale în această perioadă sau care au participat nemijlocit la represiuni politice, chiar dacă ele însăși au fost ulterior supuse represiunilor”.

Ca urmare a examinării dosarelor și materialelor, inclusiv și în cazurile, când nu sunt depuse cereri de reabilitare, astfel de decizii au fost întocmite în **8** cazuri față de **8** persoane.

Necesită de menționat, că pe dosarele penale parvenite de la Serviciul de Informații și Securitate spre studiere și adoptare a deciziilor corespunzătoare (inclusiv, dosare în privința persoanelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare) – în scopul reabilitării persoanelor condamnate din motive politice, cât și în baza cererii de reabilitare, depusă nemijlocit de persoana condamnată, pentru eschivare de la înrolarea în serviciul militar pe motive religioase de către Procuratura Generală au fost declarate la Curtea Supremă de Justiție, **39** recursuri în anulare împotriva hotărârilor judecătorești ilegale, adoptate în privința a **45** persoane, fiind solicitată casarea, încetarea proceselor penale cu reabilitarea persoanelor.

Totodată, prin *Legea nr.1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, Procuraturii Generale i-au fost atribuite în temeiul *art.3 lit. f)* competențe de reabilitare în privința persoanelor internate în lagărele de concentrare sau de control și filtrare sovietice pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea Război Mondial (PFL), cu formularea concluziilor de reabilitare sau după caz, de refuz (aflate la păstrare în arhiva SIS).

Ca rezultat al studierii în anul 2021 a celor **256** dosare din această categorie în privința a **256** persoane, au fost întocmite concluzii de reabilitare față de **20** persoane, fiind declarate nevinovate și reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, astfel considerate victime a represiunilor politice, iar în celelalte cazuri, s-a refuzat reabilitarea acestora, din lipsa temeiurilor legale, cu restituirea dosarelor în adresa SIS.

Reieșind din atribuțiile menționate, în perioada de referință la cerere sau din oficiu, de către Procuratura Generală au fost studiate și verificate în total **489** dosare de arhivă (dosare de condamnare și deportare, parvenite de la MAI și SIS în legătură cu examinarea cererilor de reabilitare, dosare penale parvenite de la SIS (fără cereri) spre studiere și luare a deciziilor de reabilitare, materiale control și filtrare), parvenite de la MAI, SIS sau după caz de la Arhiva Națională.

4.1.9. Aplicarea confiscării speciale

Urmare a analizei informațiilor statistice prezentate de către procuraturile teritoriale și specializate, s-a stabilit că în perioada anului 2021, instanțele de judecată (instanțele de fond) au pronunțat în total **207** de sentințe (**132** de sentințe în perioada anului 2020) cu dispunerea confiscării speciale, în condițiile *art.106 din Codul penal*, a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor, valoarea cumulativă a bunurilor confiscate constituind suma totală de **49 097 271,57** lei, la acest capitol fiind atestată o creștere semnificativă a bunurilor confiscate, cu **30 515 082,57** lei mai mult comparativ cu perioada analogică a anului 2020 (**18 582 189** lei).

Cel mai mare număr de sentințe prin care instanțele de judecată au dispus confiscarea specială au fost pronunțate pe dosarele investigate de procuraturile specializate: Procuratura Anticorupție – au fost pronunțate **80** de sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor în valoarea cumulativă de **2 376 916** lei și de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale fiind pronunțate **56** sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă totală de **43 496 628** lei, iar cu participarea procurorilor din cadrul Oficiului reprezentare a învinuirii în instanța de judecată a Procuraturii mun. Chișinău – **48** sentințe cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă totală de **544 447** lei.

Cu participarea procurorilor din cadrul altor procuraturi teritoriale de către instanțele judecătorești au fost pronunțate **23** sentințe cu dispunerea confiscării bunurilor în valoare de **2 679 280** lei.

Informația relevantă în ansamblu pe Republică se prezintă conform tabelului de mai jos:

Valoarea cumulativă în lei a bunurilor confiscate	
Spălarea banilor (art.243 CP)	
Finanțarea terorismului (art.279 CP) ș.a. legate de terorism	
Participarea la grupuri criminale organizate (art.282, 283, 284 CP)	
Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	
Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	
Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	
Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² -333 – 335 CP)	
Falsificare de bani, titluri de valoare, carduri, alte instrumente de plată (art.236, 237 CP)	
Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	
Evaziuni fiscale (244, 244 ¹)	
Alte infracțiuni	

49 097 271,57	800	-	-	665 037	2 869 649,83	18399	2 388 334	90652	4 1 721 335,51	114 822	1 228 242,23
---------------	-----	---	---	---------	--------------	-------	-----------	-------	----------------	---------	--------------

Este de menționat, că de către instanțele de fond pe **1** cauză penală au fost aplicate prevederile *art.106¹ din Codul penal*, adică confiscarea extinsă. Astfel, pe **1** cauză penală cu participarea procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție instanța de judecată a dispus confiscarea extinsă a bunurilor în suma totală de **1 246 143** lei.

Analiza practicii judiciare la capitolul dat denotă faptul, că solicitările acuzatorilor de stat privind aplicarea prevederilor *art.106 și 106/1 din Codul penal*, se resping deoarece în opinia instanțelor judecătorești lipsesc temeiurile de confiscare a bunurilor (în majoritatea cazurilor a mijloacelor de transport), pe motiv că aplicarea confiscării speciale ar crea un raport de disproporționalitate dintre fapta comisă cu măsura aplicată pentru realizarea interesului general și protecția acordată individului, invocând totodată dispozițiile *art.46 din Constituția Republicii Moldova*.

Totuși, actualmente în practica judiciară națională s-a conturat o opinie unică referitor la aplicarea confiscării speciale în privința mijloacelor de transport recunoscute drept corpuri delictive sau a contravalorii acestora, în cazul comiterii infracțiunilor, prevăzute de *art.248 (Contrabanda) din Codul penal*, care este guvernată de principiul proporționalității și stabilește echilibrul dintre rezonabilitatea restricțiilor aplicate unei persoane și a drepturilor lezate.

În această ordine de idei, se relevă că principiul proporționalității, consacrat nemijlocit în legislație, presupune că orice restrângere trebuie stabilită și aplicată numai în scopul pentru care a fost prevăzută și în limitele strict necesare, în funcție de situația care o justifică. Dacă nu există dispoziții legale care să determine limitele proporționalității, problema se soluționează pornind de la situațiile și circumstanțele concrete (de fapt), care trebuie verificate și apreciate de către autoritate.

Reiterăm poziția în partea ce ține de subiectul vizat, privind continuitatea acțiunilor în vederea asigurării confiscării veniturilor infracționale, care permanent va constitui în activitatea Procuraturii un obiectiv de bază, realizarea căruia poate fi atins prin orientarea corectă a instanțelor de judecată în vederea aplicării prevederilor *art.106 și art.106/1 din Codul penal*.

4.2. Activitatea judiciară în materie non-penală

4.2.1. Activitatea judiciară în materie de proces contravențional

În perioada anului 2021, procuraturile teritoriale și specializate au intentat **1524** proceduri contravenționale și au examinat **598** proceduri contravenționale potrivit competenței *art. 396 alin. (1) din Codul contravențional*. Au fost transmise în instanțele de judecată, pentru examinare conform competenței **250** cauze contravenționale. Din ele, în **95** de cazuri au fost adoptate decizii de sancționare a contravenienților, **24** au fost încetate. Restul cauzelor se află la etapa examinării.

De către procurori nemijlocit s-au adoptat soluții în **598** cauze. Din numărul indicat, **63** cauze au fost încetate în baza temeiurilor stabilite la *art. 441 din Codul contravențional*. Totodată, suma cumulativă a amenzilor dispuse spre încasare este de **454 652 lei**.

În **676** de cazuri procesele contravenționale intentate au fost expediate pentru examinare conform competenței agenților constatatori. De asemenea, au fost înaintate **8** contestații împotriva deciziilor agentului constator și **4** recursuri împotriva hotărârilor judecătorești, toate fiind admise.

4.2.2. Activitatea judiciară în materie civilă și de contencios administrativ

La nivel național, de către procuraturile teritoriale și specializate în perioada de referință au fost înaintate **14** acțiuni în valoare totală de **4 736 702 lei**. Din numărul total al acțiunilor a fost examinată și admisă **2** acțiuni cu valoarea de **416 368 lei**.

În procedura contenciosului administrativ au fost examinate **77** cereri (inclusiv din anii precedenți).

Caracterul acțiunilor civile intentate în baza cererii înaintate de procuror, sunt:

- formarea și executarea bugetului – **8** acțiuni, în valoare de **1 742 898 lei**;
- repararea prejudiciului de către persoanele care au comis infracțiunea – **2** acțiuni – în valoare de **1 808 559 lei**;
- în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane – **1** acțiune în valoare de **37 900 lei**.

Pe parcursul perioadei nominalizate procurorii secției au participat în **936** de ședințe judecătorești, la examinarea a **167** cauze civile, contencios administrativ și în procedură penală. Din ele, a fost asigurată participarea în instanțele de fond comun în **88** dosare, iar la Curtea de Apel în **77** dosare.

În perioada raportată la nivel național au fost înaintate **48** cereri de apel și **24** cereri de recurs asupra încheierilor și hotărârilor judecătorești.

4.2.3. Activitatea judiciară pe domeniul de implementare a CEDO

Pe parcursul anului 2021, în privința Republicii Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat **60** hotărâri, în **49** hotărâri fiind constatată cel puțin o violare a Convenției din partea Republicii Moldova, în **4** cauze nu a fost constatată nici o violare a Convenției (dintre acestea responsabilitatea Federației Ruse a fost constatată în **7** cauze). Suma prejudiciilor pe care Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să le achite reclamanților se ridică la **478 511** euro, plus **2** mln. Euro acordate de CtEDO pentru prejudiciul material suportat societății reclamante în speța *Fabrica de Zahăr Ghindești vs. Republica Moldova*.

Potrivit hotărârilor pronunțate, printre principalele drepturi încălcate se enumeră: *Articolul 3 – interzicerea torturii; Articolul 5 – dreptul la libertate și la siguranță; Articolul 6 – dreptul la un proces echitabil; Articolul 8 – dreptul la respectarea vieții private și de familie; Articolul 13 – dreptul la un remediu efectiv; Articolul 1 din Protocol 1 – dreptul la protecția proprietății.*

Majoritatea violărilor constatate în 2021 se referă la activitatea judecătorilor. Din cele 49 de violări ale CEDO (50%) se referă la un singur articol al CEDO – *art. 6 (dreptul la un proces echitabil)*, 10 din aceste violări se referă la anularea hotărârilor judecătorești irevocabile. Printre cele mai importante și de rezonanță, din punct de vedere juridic, hotărâri pronunțate în 2021, se numără cauzele *Fabrica de Zahăr Ghindești vs. Republica Moldova*, *Petrenco și alții v Republica Moldova* etc.).

Decizii ale CtEDO în temeiul *art.37 din Convenție*, prin care să fie admise acorduri de reglementare amiabilă în anul 2021 au fost pronunțate în **6** cazuri și **5** declarații unilaterale formulate de Guvern și acceptate de CtEDO - suma care urmează a fi achitată în baza acestor decizii este de **14 500** euro, ceea ce indică o scădere semnificativă față de anii precedenți, de exemplu în anul 2018 pentru aceeași perioadă, această sumă era de **56 000** euro. De asemenea, se observă o creștere semnificativă a numărului cererilor respinse de CtEDO. Astfel, în anul 2021 au fost declarate inadmisibile și au fost radiate peste **27** cereri, de pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului

În anul 2021, Procuratura a întocmit **56** de observații în temeiul *articolului 10 din Legea cu privire la Agentul guvernamental* și avize în procedurile de reglementare amiabilă inițiate pe **17** dosare, fiind examinate în jur de **42** de demersuri ale agentului guvernamental.

Activitatea Procuraturii în domeniul implementării CEDO s-a concentrat în mare parte și pe dezvoltarea dialogului cu Agentul guvernamental, în special pe următoarele direcții:

1. Asistența Agentului guvernamental în vederea formulării observațiilor în cauzele pendinte la CEDO, potrivit *articolului 10 din Legea cu privire la Agentul guvernamental*, fiind examinate **56** demersuri.

2. Diseminarea hotărârilor CtEDO pronunțate de Curtea Europeană în privința Republicii Moldova sau alte hotărâri ale Curții, au fost întocmite **16** rezumate ale hotărârilor și deciziilor. Dacă anterior la acest capitol am avut o problemă legată de traducerea și publicarea hotărârilor pronunțate, dat fiind faptul că singura entitate responsabilă de traducere, potrivit *art. 20 alin. (2) al Legii cu privire la Agentul guvernamental*, actualmente aceasta s-a rezolvat, Procuratura Generală fiind informată în termeni proximi.

3. Asistența Agentului guvernamental la elaborarea și planurilor de măsuri de ordin general și individual în cauzele contra Republicii Moldova și implementarea acestora – **34** cauze .

4. Coordonarea rapoartelor și planurilor de acțiuni în grupurile de cauze aflate sub supravegherea Comitetului de Miniștri, care urmează a fi raportate sau radiate – **2** avize.

5. Menționăm că, prin rezoluțiile adoptate de către Comitetul de miniștri în anul 2021 au fost scoase de sub supravegherea executării hotărârilor CEDO *versus* Republica Moldova 4 grupuri de cauze, Procuratura Generală prezentând în acest sens informații ce vizează evoluția cauzelor la nivel național, ceea ce a stat la baza rapoartelor întocmite de Agentul guvernamental în acest sens.

CAPITOLUL V. ACTIVITATEA DE COOPERARE, ASISTENȚĂ JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ

5.1. Integrare europeană și cooperarea internațională

Cooperarea internațională a Procuraturii Republicii Moldova pe parcursul anului 2021 a fost orientată spre dezvoltare și a fost realizată prin mai multe acțiuni de conlucrare prin intermediul organismelor internaționale și a instituțiilor de drept din alte state.

Procuratura a prezentat către MAEIE informații cu privire la implementarea și urmarea în continuare a recomandărilor care se conțin în rapoartele anuale ale Comisiei Europene în contextul Mecanismului de Suspendare a Regimului de Vize participând și la procesul de definitivare a Agendei de Asociere RM-UE 2021 – 2027.

Reprezentanții Procuraturii au participat la ședințele Subcomitetului Libertate, Securitate și Justiție și ale Dialogului pentru Drepturile omului UE și OSCE cu prezentarea statisticilor referitoare la cazurile de corupție de nivel înalt, delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție, cazurile de rezonanță, evoluții în investigarea fraudei bancare și Echipa comună de investigații pe caz, combaterea rețelilor tratamente și torturii (statistici, tendințe) etc.

Informații similare au fost transmise și pentru ședința Consiliului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

În contextul publicării de către Comisia Europeană a documentului cu propunerile privind viitoarele obiective de cooperare în cadrul PaE - JOINT STAFF WORKING DOCUMENT Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities¹⁰ – acestea urmează să fie luate în considerație și în procesul de reformă instituțională.

Cooperarea cu EUROJUST, prin intermediul Punctului de contact, în anul 2021 a constat în următoarele solicitări de asistență:

- **3** cazuri (Bulgaria, Romania, Italia) adresate către Membrii Naționali din cadrul Eurojust - referitoare la unele investigații din statele Membre despre care s-a aflat din presă, în care sânt implicați și cetățeni ai Republicii Moldova (trafic de organe, trafic de ființe umane, corupere activă și pasivă). Au fost solicitate informații despre cazuri și exprimată deschiderea de cooperare.
- **14** cazuri în care Membrii Naționali din cadrul Eurojust au solicitat de la autoritățile Republicii Moldova asistență (Italia și Franța (câte 2), Romania (7), Spania, Letonia, Bulgaria (câte 1), în 3 din care a urmat și formarea ECI (Italia, Romania, Franța).

¹⁰ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf

- Totodată, au fost organizate **8** ședințe de coordonare (**6** on-line și **2** în regim real) și **1** ședință de evaluare a cooperării între Republica Moldova și Eurojust.

Dintre solicitări **3** se refereau la comisii rogatorii de competența Ministerului Justiției, **4** la comisii rogatorii de competența Procuraturii Generale și **7** la investigații concrete.

Pe parcursul anului 2021 au fost negociate **13** și semnate **9** Acorduri de constituire a echipelor comune de investigații (ECI/JIT). Dintre acestea **8** sunt cu asistența Eurojust, iar **5** fără asistența acestui for. În negocierea ultimilor 5 a fost acceptată asistența unor organisme regionale, ca SELEC și EUBAM.

ECI se referă la infracțiuni ca spălarea banilor, corupere pasivă și activă, contrabandă, trafic de ființe umane, corupție, spălare de bani și alte infracțiuni grave. Țările de cooperare sunt România, Italia, Franța, Bulgaria, Muntenegru, Ucraina.

În unele din aceste Echipa comune de investigații (ECI) s-au reușit rezultate bune și progrese semnificative pentru investigațiile din ambele state. De exemplu:

- ECI cu Italia – rezultatele Zilei de Activitate Comună - în urma căreia în Italia au fost **6** arestați, în Republica Moldova - **1** arestat (**2** suspecți percheziționați), **10** percheziții domiciliare efectuate, au fost găsite documente false care au fost folosite la trecerea frontierei în timpul pandemiei de COVID-19.¹¹

- ECI cu Ucraina - rezultatele Zilei de Activitate Comună - destructurarea schemei de introducere în țară a peste **200** kg de droguri.¹²

Totodată, pe parcursul anului 2021 Procuratura Republicii Moldova a avut prima reușită în recuperarea de la Eurojust a cheltuielilor de traduceri a actelor primite ca urmare a Zilelor de Acțiune Comună în cadrul unei ECI cu Franța – fiind restituite în bugetul de stat suma de **100 947** lei.

Cooperarea cu Misiunea Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în Moldova și Ucraina - EUBAM s-a axat pe exerciții practice și anume exerciții de efectuare a livrării controlate între Republica Moldova și Ucraina. În baza rezultatelor acestora, ambele state, prin coordonarea din partea EUBAM au elaborat Ghidul pe livrări controlate cu referire la legislația Republicii Moldova și Ucrainei. Ghidul a fost transmis pentru cunoștință și utilizare subdiviziunilor Procuraturii.

Cooperarea Procuraturii cu Consiliul Europei, pe lângă Proiectele comune desfășurate, a constat și în asigurarea participării experților naționali-procurori la ședințele Comitetelor CoE, unde au fost desemnați de către MAEIE – GRECO, Moneyval, CDPC și PC-CP. Este de menționat că ședințele respective au fost desfășurate preponderent în format on-line.

¹¹ <http://www.procuratura.md/md/news/1211/1/8683/>

¹² <http://www.procuratura.md/md/news/1211/1/8616/>

La ședința din 29 noiembrie – 03 decembrie 2021 a GRECO a fost pus în discuție și adoptat Raportul Interimar de Conformitate a runde a patra și fiind concluzionat că nivelul de conformitate cu recomandările rămâne „la nivel global nesatisfăcător”.

Pe parcursul anului 2021 reprezentanții Procuraturii au participat la runda pilot de monitorizare a programului subregional de evaluare inter pares „Planul de acțiuni anticorupție de la Istanbul”. Totodată au fost prezentate propuneri de revizuire a Metodologiei de efectuare a evaluărilor.

Procuratura a participat activ în procesul de revizuire a legislației Republicii Moldova în vederea asigurării cooperării cu Curtea Penală Internațională, astfel prin *Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 235 din 23.12.202 au fost modificate și completate Codul de procedură penală și Legea nr. 371 cu privire la asistența juridică în materie penală*, în care se regăsesc și propunerile înaintate de Procuratura Generală.

Pe parcursul anului 2021 Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii (SELEC) a participat activ în procesul de negociere și activitate în ECI cu Muntenegru, dar și în alte cazuri concrete de interes comun. La fel, a avut loc **1** ședință ordinară în regim on-line cu Grupul consultativ al procurorilor din Europa de Sud-Est (SEEPAG) cu subiectul Crima cibernetică.

În anul 2021, în legătură cu jubileul de 30 de ani al Consiliul Coordonator al Procurorilor Generali ai statelor-membre a Comunității Statelor Independente, în perioada 23-24 iunie 2021 procurorii au participat la seminarul internațional în regim de videoconferință cu tematica ”Asistența juridică internațională în materie penală” (or. Nur-Sultan), organizat de Academia organelor de drept pe lângă Procuratura Generală a Republicii Kazahstan în comun cu Procuratura Generală a Republicii Kazahstan, UNODC și CCPG CSI.. La data de 23.09.2021 în or. Nur-Sultan a avut loc cea de-a 31-a ședință a Consiliului, organizată de Procuratura generală a Republicii Kazahstan (în regim real). Procuratura Republicii Moldova a fost reprezentată de delegația formată din 2 membri condusă de Procurorul General. Tema subiectului prezentat a fost – atribuțiile discreționare ale procurorului în Republica Moldova. La fel, au fost realizate acțiuni de cooperare referitoare la realizarea Programelor de cooperare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente și schimb de informații.

Pe parcursul anului 2021 a continuat comunicarea prin mesaje electronice și întrevederi cu magistrații și/sau ofițerii de legătură acreditați pe lângă Ambassade – Franța, Italia, Marea Britanie, Olanda, SUA, etc.

Au avut loc întrevederi în regim real cu ofițerii de legătură pentru Italia, SUA și Franța în cadrul cărora s-au discutat aspecte de asistență pe dosare penale concrete, dar și aspecte generale de facilitare a ajutorului posibil de acordat. Procurorii au mai participat la diverse instruirii on-line – organizate de

INTERPOL, CoE, UNODC etc. Prin intermediul Ambasadei SUA, procurorii au participat și la un șir de instruiți ale ILEA și CELI pe subiecte de corupție, trafic de droguri, probe digitale, „Cryptocurrency și Ransomware”, contrafacerea pesticidelor ș/a.

În perioada de raport au fost organizate **56** deplasări de serviciu, dintre care pe parcursul anului 2021 au fost realizate **55**.

La 07 martie 2021 între Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Generală a Federației Ruse a fost semnat Programul de cooperare pentru anii 2021 – 2023. Acesta are scop de a pune în aplicare Acordul de cooperare semnat între aceeași subiecți la data de 27.01.2017.

La 29 noiembrie 2021 a fost semnat Acordul de colaborare între Institutul Național al Justiției, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Reprezentanța Organizației Internaționale a Francofoniei pentru Europa Centrală și de Est. Obiectul prezentului Acord îl constituie cooperarea interinstituțională în vederea îmbunătățirii formării profesionale a angajaților procuraturii prin desfășurarea activităților de instruire pentru promovarea valorilor democrației și statului de drept.

În pofida situației dificile de desfășurare a întrevederilor, Procuratura Republicii Moldova a colaborat în anul 2021 în regim continuu cu reprezentanții organismelor internaționale: reprezentanții misiunilor diplomatice (SUA, Marea Britanie, România), Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, Fondul Monetar Internațional etc. Astfel, au fost organizate **15** întâlniri de protocol. La toate ședințele cu prezență fizică s-au asigurat cerințele minime de protecție legate de pericolul răspândirii COVID-19 (măști, dezinfectant, distanță de comunicare).

5.2. Asistența juridică internațională în materie penală

Pe parcursul anului 2021, Procuratura a primit spre examinare:

- **19** cereri de extrădare primite de la autoritățile statelor străine (**21** în anul 2020, **18** în anul 2019), dintre care **9** demersuri de extrădare au fost depuse în instanța de judecată (**13** în anul 2020, **15** în anul 2019), urmate de admiterea a 5 din ele (**9** în anul 2020, **7** în anul 2019). Restul demersurilor se află la etapa de examinare în instanța de judecată. **7** cereri de extrădare primite de la autoritățile competente străine au fost respinse de către Procuratura Generală, din diferite motive prevăzute de legislația procesual-penală a Republicii Moldova (**8** în anul 2020, **3** în anul 2019);

- **237** informații despre reținerea sau localizarea pe teritoriul altor state a persoanelor, anunțate în căutare de către autoritățile Republicii Moldova (**248** în anul 2020, **267** în anul 2019). Din numărul total de informații examinate au fost inițiate **54** (**66** în anul 2020, **83** în anul 2019) demersuri de extrădare, dintre care **40** (**32** în anul 2020, **26** în anul 2019) au fost admise, **2** fiind respinse (**15** în anul 2020), iar

restul **53** informații (**38** în anul 2020, **73** în anul 2019) au fost transmise conform competenței Ministerului Justiției în baza *art. 541 alin. (3) din Codul de procedură penală*.

Procuraturilor teritoriale și specializate le-au fost expediate spre executare **433** cereri de comisie rogatorie (**332** în anul 2020, **352** în anul 2019) primite de autoritățile competente străine, din totalul de **517** cereri recepționate de Procuratura Generală (**378** în anul 2020, **394** în anul 2019). **79** cereri (**46** în anul 2020, **42** în anul 2019) au fost restituite autorităților străine fără executare, iar **21** cereri (**18** în anul 2020, **28** în anul 2019) au fost executate nemijlocit de către procurorii Procuraturii Generale.

Autoritățile naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state **319 cereri de comisie rogatorie** (**358** în anul 2020, **352** în anul 2019). Din acest număr, **288** de cereri (**314** în anul 2020, **300** în anul 2019) au fost transmise pentru executare în străinătate. **31** cereri (**44** în anul 2020, **52** în anul 2019) au fost restituite organelor de urmărire penală ca fiind necorespunzătoare din punct de vedere a formei și conținutului prevăzute de lege.

Procuratura Generală a recepționat **41** cereri privind preluarea urmăririi penale din străinătate (**41** în anul 2020, **84** în anul 2019), fiind dispusă admiterea a **37** cazuri (**38** în anul 2020, **80** în anul 2019). În **4** cazuri (**3** în anul 2020, **4** în anul 2019) a fost refuzată preluarea dosarelor pentru continuarea urmăririi penale pe teritoriul Republicii Moldova pe temei de curgere a termenului de prescripție, a lipsei incriminării faptei sau elementelor constitutive ale infracțiunii din Codul penal al Republicii Moldova.

În același timp, din numărul total de **8** cauze penale, aflate în faza de urmărire penală, parvenite în adresa Procuraturii Generale pentru transferul urmăririi penale, **7** cauze (**1** cauză în anul 2020, **16** în anul 2019) au fost transmise în alte state pentru continuarea urmăririi penale, într-un caz demersul de transfer a fost respins, cu restituirea cauzei penale inițiatorului.

Procurorii au participat la examinarea:

- **32** demersuri (**29** în anul 2020, **48** în anul 2019 și **124** în anul 2018) privind transferul persoanei condamnate de un stat străin pentru continuarea executării pedepsei, dintre care **22** demersuri (**20** în anul 2020, **33** în anul 2019 și **103** în anul 2018) au fost admise, iar **1** demers (**4** în anul 2020, **9** în anul 2019 și **1** în anul 2018) a fost respins.

- **24** demersuri (**30** în anul 2020, **34** în anul 2019, **27** în anul 2018), dintre care au fost admise **4** (**10** în anul 2020, **8** în anul 2019, **13** în anul 2018) privind recunoașterea hotărârilor penale definitive străine. **6** demersuri au fost respinse (**6** în anul 2020, **5** în anul 2019, **5** în anul 2018) drept motive fiind: lipsa elementelor infracțiunii, emiterea hotărârii judiciare de către statul de condamnare în lipsa persoanei condamnate; principiul dublei incriminări, iar **1** încetat (**4** în anul 2020) pe motivul retragerii de către Ministerul Justiției a demersului înaintat.

CAPITOLUL VI. ACTIVITATEA DE PROTECȚIE A INTERESELOR SOCIETĂȚII

6.1. Activitatea în domeniul protecției patrimoniului public și intereselor societății

În perioada anului 2021 mai multe cazuri de rezonanță au fost în vizorul Procuraturii Generale, inclusiv cele de fraudare a intereselor publice, fiind elocvente investigațiile care au vizat sectoare importante ale economiei naționale precum: electroenergetic, subvenționarea antreprenorilor, achizițiile publice, extragerea zăcămintelor naturale, gestionarea fondului forestier, privatizarea și gestionarea patrimoniului statului.

În majoritatea cazurilor realizarea schemelor infracționale, a fost posibilă datorită implicării funcționarilor din cadrul: ex-Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ex-Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Economiei, Unității de implementare și administrare a proiectului creșterii producției alimentare, Autorității Aeronautice Civile, Agenției Naționale de Reglementare în Energetică, Agenției Servicii Publice, Centrului pentru achiziții publice centralizate în sănătate, Agenției de mediu, Agenției „Moldsilva”, S.A. „Moldovagaz”, S.A. „Energocom”, Î.S. „CRIS Registru”, altor entități.

Cu referire la activitatea privind investigarea cauzelor de gestionare frauduloasă a patrimoniului public (altul decât cel din domeniul mediului), în perioada de referință la Procuratura Generală au parvenit **10** sesizări de la Curtea de Conturi, fiind pornite **14** cauze penale conform *art.191, art.327 alin.(2) lit.b¹, art.328 alin.(1), art.352¹ și art.361 alin.(2) lit. b) din Codul penal*.

Spre exemplu, în rezultatul examinării Hotărârii Curții de Conturi nr.16 din 29.04.2021 și Raportului de audit privind contractarea serviciilor de consiliere pentru ex-directorul Autorității Aeronautice Civile, la 15 iulie 2021 s-a dispus pornirea urmăririi penale conform *art.327 alin.(2) lit.b¹) și art.328 alin.(1) din Codul penal*.

Un volum mare de acțiuni a fost efectuat în procesul examinării Hotărârii Curții de Conturi nr.11 din 25.03.2020, cu privire la Raportul auditului de conformitate a gestionării fondurilor publice de către Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, soldat cu pornirea a două cauze penale:

1) în baza *art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*, fiind stabilit că factori de decizie din cadrul UIACPA în cârdășie cu persoane care gestionau o întreprindere (fondată de primii), urmărind scopul însușirii mijloacelor financiare din cadrul Acordului de grant, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material, sub pretextul procurării a trei combine (care nu au fost livrate până în prezent), în anul 2012, au transferat furnizorului suma de **1 386 756** lei.

2) în baza *art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*, privind acțiunile ilegale ale factorilor de decizie ai UIACPA la construcția fabricilor de producere a peleților, finanțate de Guvernul Japoniei, fiind stabilite acțiuni abuzive la procurarea și instalarea a 25 cazane pe biomasă în cadrul unor instituții publice din localitățile rurale, precum și edificarea cu abateri a unei fabrici în mun. Chișinău, cauzând bugetului UIACPA prejudiciu în valoare de **3 586 160** lei.

În procesul instrumentării cauzelor penale menționate, procurorii au depistat o altă infracțiune comisă de funcționarii din cadrul ex-Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediu, care în complicitate cu factorii de decizie ai Agenției pentru Modernizarea și Dezvoltarea Agriculturii (fondată de MADRM), în lipsa deciziei Comitetului de supraveghere al Agenției și acordul partenerilor finanțatori (*Guvernul Japoniei*), au transmis ilegal cu titlu gratuit unor persoane juridice tehnică agricolă și alte bunuri, în valoare de **4,6** mil. lei, mijloace financiare provenite din donații externe. La 19.07.2021, pe cazul dat a fost dispusă pornirea urmăririi penale în baza *art.240 alin.(4) lit. b) și lit. c) din Codul penal*.

Investigațiile procuraturilor raioanelor Soroca, Sîngerei, Briceni și Fălești privind ilegalitățile reflectate în *Hotărârea Curții de Conturi nr.36 din 16 iulie 2021*, cu referință la repartizarea locuințelor pentru pături socialmente vulnerabile, s-au soldat cu pornirea a **3** cauze penale în baza *art.352¹ din Codul penal*.

Un alt domeniu vulnerabil, derivat din *Rapoartele de audit ale Curții de Conturi*, vizează achizițiile publice, iar investigațiile Procuraturii Generale au depistat în acest context unele scheme infracționale, soldate cu utilizarea banilor publici în interesul terțelor persoane, în baza cărora au fost pornite mai multe cauze penale, cum ar fi :

- cauza penală pornită la 24 septembrie 2021, în temeiul *Hotărârii Curții de Conturi nr. 50 din 10 septembrie 2021, în baza art.42, art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*, pe faptul acțiunilor de abuz în serviciu, comise de factorii de decizie ai Ministerului Afacerilor Interne la achiziționarea în anul 2017 a echipamentelor de comunicații, proiectării, instalării și interconectării rețelei de radiocomunicații în standard TETRA, prejudiciul cauzat bugetului de stat fiind estimat la **38,9** mil. lei;

- cauza penală pornită la 22 decembrie 2021 în temeiul *Hotărârii Curții de Conturi nr. 54 din 28 septembrie 2021, în baza art. 327 alin. (2) lit.b¹) din Codul penal*, pe faptul acțiunilor de abuz în serviciu, comise de factorii de decizie ai Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, la achiziționarea în anul 2020 a dezinfectanților pentru mâini, prejudiciul cauzat fiind estimat la suma de **7,4** mil.lei;

- cauza penală pornită la 22 decembrie 2021 în temeiul aceleiași *Hotărâri a Curții de Conturi (nr.54) în baza art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*, pe faptul acțiunilor de abuz în serviciu, comise

de factorii de decizie ai MECC, la achiziționarea laptopurilor, prejudiciul cauzat fiind estimat la suma de **466 mii lei**;

- cauza penală pornită la 22 decembrie 2021, în temeiul aceleiași Hotărâri a Curții de Conturi (nr.54) în baza *art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*, pe faptul acțiunilor de abuz în serviciu, comise de factorii de decizie ai MECC, la contractarea în anul 2020 a lucrărilor de reparație capitală a grupurilor sanitare din Blocul de studii n.2 al Universității de Stat din Cahul, prejudiciul fiind estimat la **197,6 mii lei**.

În domeniul achizițiilor medicamentelor, investigațiile efectuate de procurori au constatat că, factori de decizie din cadrul Spitalului „Toma Ciorbă” și Centrului pentru achiziții publice centralizate în sănătate, prin participare, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material, în scopul realizării altor interese personale și în interesul unei terțe persoane, cunoscând cu certitudine despre existența stocurilor mari și suficiente de medicamente de tip „daclaget” și „cuverol”, achiziționate în cadrul Programului național de combatere a hepatitelor virale B,C și D, au organizat în anii 2017 și 2018 licitații publice și procurat în exces medicamente de același tip de la un agent economic cu valoarea de **4,5 mil.lei**. Ulterior, pe motivul neutilizării și expirării termenului de valabilitate al medicamentelor, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale la 07 decembrie 2020 a dispus achitarea sumei de **163 685 lei** pentru serviciile de nimicire a acestora. La 29 decembrie 2021, pe cazul dat a fost pornită urmărirea penală în baza *art.42 și art.327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*.

Unul din cazurile de rezonanță și interes public investigat de procurori a constituit acțiunile pretins ilegale ale factorilor de decizie ai Î.S. „CRIS Registru” și Agenția Servicii Publice, manifestate prin încheierea contractelor de prestări servicii și acorduri adiționale frauduloase, care au generat majorarea nejustificată a costului serviciilor prestate în perioada anilor 2014-2021 (achiziționare a blanchetelor cu tehnologii de personalizare pentru actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, permise de conducere și certificate de înmatriculare), prejudiciu fiind estimat la **158 mil. lei**. Pe caz, la 22 octombrie 2021 a fost pornită cauza penală în baza *art.327 alin.(2) lit. b¹) din Codul penal*.

O altă cauză penală pornită la 10 septembrie 2021 de procurori, în baza *art.191 alin.(5) din Codul penal*, vizează faptul delapidării mijloacelor financiare ale statului prin intermediul unor scheme criminale în procesul de import a energiei electrice în Republica Moldova în perioada lunilor mai 2008 – iunie 2009, cauzând un prejudiciu de **124 mil. lei**. Complexitatea cazului derivă din metoda în care au acționat subiecții implicați și impactul negativ atât asupra economiei naționale, cât și consumatorilor de energie electrică.

Totodată, Procuratura Generală a deconspirat și o altă schemă infracțională, privind gestionarea frauduloasă a procesului de intermediere a gazelor naturale, implementată în perioada anilor 2020 - 2021, prin intermediul unei companii private către diverși agenți economici, inclusiv întreprinderi și societăți cu capital de stat, soldată cu devalizarea finanțelor publice. Potrivit probatoriului acumulat, persoane din anturajul ex-conducerii de vârf a țării, urmărind scop de profit din activitate economică în sectorul energetic, cu concursul unor persoane din organele de conducere ale S.A. „Moldovagaz”, au determinat administratorii mai multor întreprinderi în care statul este fondator, să procure de la SRL „SD Energy Engineering Group” (companie aflată sub controlul acestora) gaze naturale la prețuri mai mari, comparativ cu prețurile oferite la direct de furnizorii de gaze naturale, precum SRL „Transautogaz”, afiliată S.A. „Moldovagaz”. Pe acest caz, la 08.12.2021 a fost pornită urmărirea penală în baza *art.46, art.335 alin.(3) din Codul penal*.

Cu referire la cazurile de deposizare a proprietăților statului din Ucraina, acestea au fost investigate în cadrul cauzelor penale vizând:

- Î.S. „Cariera de pietriș și nisip din Cernăuți”, amplasată în Ucraina, regiunea Cernăuți, raionul Kițmani, satul Nepocolovți, ca rezultat al înstrăinării ilegale a patrimoniului statului s-au cauzat daune Agenției Proprietății Publice, în valoare de **8 503 900** lei. Pe cazul dat, la 22 februarie 2021 a fost dispusă pornirea urmăririi penale *art.42, 327 alin. (2) lit. b¹) din Codul penal*;

- Î.S. „Cariera de piatră concasată din Pervomaisc” amplasată în Ucraina, regiunea Nicolaev, raionul Pervomaisc, satul Kinețpili, s-a constatat că a fost înstrăinat ilegal patrimoniul statului, cauzând daune Agenției Proprietății Publice, în valoare de circa **22 164 500** lei. La 22 februarie 2021, pe acest caz a fost pornită urmărirea penală în baza *art.42, 327 alin.(2) lit.b¹) din Codul penal*. Exercițarea urmăririi penale în ambele cauze a fost dispusă Procuraturii Anticorupție.

6.2. Activitatea în domeniul protecției mediului

Cu referire la investigarea și combaterea infracțiunilor ce atentează la fondul forestier și terenurile din fondul silvic, în anii 2020-2021 au fost pornite **13** cauze penale conform *art. 231 din Codul penal (Tăierea ilegală a vegetației forestiere)*. Pentru comparație, în anul 2019 a fost pornită **1** cauză penală conform *art.231 din Codul penal*. Totuși statistica nu reflectă situația reală la compartimentul tăieri ilicite a vegetației forestiere, deoarece din studiu se constată că, în multiple situații tăierile ilicite de arbori din fond forestier, constituie obiect al cauzelor penale pornite conform *art.186 din Codul penal*.

Un impediment la investigarea infracțiunii prevăzute de *art.231 din Codul penal*, este calcularea prejudiciului cauzat fondului forestier, care se efectuează conform metodologiei reglementate de Codul

silvic, care este depășită și stabilește sume minime în coraport cu prejudiciul real cauzat mediului.

La acest compartiment, sunt relevante faptele de înstrăinare a masei lemnoase de către angajații întreprinderilor silvice, subiect care a fost în atenția societății și mass-media. Preponderent, au fost reflectate fraudele comise în raionul Hîncești, acestea fiind obiectul investigațiilor jurnalistice, în consecință, intervenția procuraturii teritoriale s-a soldat cu pornirea a **5** cauze penale.

La fel, la 13 august 2021, Procuratura raionului Hîncești a finalizat și expediat în instanța de judecată, cauza penală de învinuire a factorilor de decizie ai Ocolului Silvic „Buțeni”, în baza *art.191 alin. (2) lit. d) din Codul penal*, prejudiciul cauzat fiind estimat la **401 351** lei.

Procuratura raionului Ungheni a exercitat urmărirea penală și a remis în instanța de judecată, cauza penală pornită în baza *art.191 alin. (5) din Codul penal*, în privința angajaților Î.S. Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”, care în fondul forestier al ariei naturale protejate de stat, situat în perimetrul localității Rădenii Vechi, raionul Ungheni, au efectuat tăieri și obținut ilicit masă lemnoasă în valoare de **520 430** lei, care ulterior au comercializat-o, iar echivalentul bănesc l-au însușit.

Tot, din această categorie este cauza penală expediată de Procuratura Anticorupție în instanța de judecată în baza *art.231 lit. a), b) și art.191 alin.(5) din Codul penal* cu referință la, persoanele din conducerea Î.S. Rezervația Naturală „Prutul de Jos”, prejudiciul fiind estimat la **288 058** lei.

În perioada de raport, Procuratura Generală a examinat alte trei cazuri de gestionare frauduloasă a fondului forestier din ocolurile silvice Dondușeni, Ocnița a Întreprinderii Silvice Edineț și ocolul silvic Bujor a Întreprinderii Silvice Hîncești, în rezultat fiind dispusă pornirea urmăririi penale în baza *articolelor 191 și 231 din Codul penal*.

Alt domeniu afectat de ilegalități, a fost constatat în cazul multiplelor investigații efectuate de Procuratură privind gestionarea frauduloasă a terenurilor din fondul forestier.

Pe parcursul lunii februarie din anul 2021 societatea a fost bulversată de informația privind tăierea arborilor și edificarea construcțiilor ilegale, pe terenul din fondul forestier cu suprafața de 40 ha, din extravilanul mun. Chișinău.

Potrivit informației Inspectoratului pentru Protecția Mediului, pe lotul vizat au fost constatate doar tăieri ilegale a arborilor cu valoarea prejudiciului estimat la **13 017** lei, fapt care în contextul imaginilor și reportajului video publicat pe portalul „*www.zdg.md*”, nu corespundea situației reale, iar Agenția „Moldsilva” a furnizat cu tergiversarea termenului, informații incomplete din conținutul cărora nu rezultau încălcări esențiale pe cazul dat.

Potrivit investigațiilor, ilegalitățile în cazul dat au fost comise cu implicarea concertată a funcționarilor din cadrul Agenției „Moldsilva”, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Primăriei or.

Durlești și Agenției Servicii Publice, soldate cu folosirea terenului de către arendaș, contrar legislației silvice și de mediu, iar după executarea tăierilor ilicite a vegetației forestiere, au edificat 7 temelii sub formă de construcții capitale nefinalizate, care ilegal, au fost înregistrate separat la organul cadastral teritorial în proprietate privată după arendaș, ulterior, 6 construcții prin contracte de vânzare-cumpărare au fost înstrăinate terțelor persoane.

În consecință, prejudiciu cauzat Agenției „Moldsilva” constituie **4 587 075 lei**, exprimat, inclusiv prin schimbarea *de facto* a destinației porțiunilor de teren ocupate de construcții și preluarea lor definitivă în stăpânire de către proprietarii construcțiilor fără nici o interdicție sau obligație în schimb. La 12 aprilie 2021 și 17 mai 2021, pe faptele expuse s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza de *art.45, art.231 lit. a) art.327 alin.(2) lit. b¹) art.191 alin.(5) din Codul penal*.

Un alt exemplu, constatat de Procuratura Generală, vizează încălcarea prevederilor *art.35 din Legea nr.591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale*, potrivit căroră, reducerea suprafețelor spațiilor verzi este interzisă. Răspunderea deplină pentru reducerea suprafețelor spațiilor verzi o poartă autoritățile administrației publice locale și autoritatea centrală pentru mediu, și anume Primăria or. Vadul lui Vodă pentru transmiterea în arendă unui agent economic a terenului din parcul Nistrean și eliberarea documentației de urbanism, iar Agenția de Mediu pentru eliberarea avizului pozitiv al expertizei ecologice la lucrările de construcție pe suprafața de 2,2 ha a unui complex de imobile constituit din: bloc administrativ, bloc tehnic, trei parări și 23 complexe ce vor include fiecare: căsuță de odihnă cu un nivel, garaj, saună, terasă și barbecue. Totodată, pe teren se prevedea pavarea cu beton plastifiat și dale din beton a căilor de acces auto și trotuare. Urmare a acțiunilor ilegale menționate supra, a fost estimat prejudiciu la **2,6 mil. lei**.

Actualmente, potrivit paginilor web specializate în vânzări imobiliare, sunt comercializate construcții din cele vizate, la prețul de **149 mii Euro**.

Pe faptele expuse, la 03 și 15 decembrie 2021, s-a dispus pornirea a două cauze penale în baza *art.42 și art.327 alin.(2) lit.b¹ din Codul penal*.

La compartimentul practicii investigării proceselor și cauzelor penale în perioada ultimilor doi ani, obiectul căroră vizează vânatul și pescuitul ilegal, au fost pornite **28** cauze penale conform prevederilor *art. 233 și două în temeiul art. 234 din Codul penal*, fiind remise în instanța de judecată **12** cauze penale.

În perioada de referință instanțele de judecată au examinat și pronunțat **8** sentințe de condamnare, pedeapsa aplicată fiind munca neremunerată ori amenda. O problemă la subiect, constituie necorespunderea sancțiunilor cu caracter pecuniar, acestea fiind nesemnificative.

Similar, au fost stabilite încălcări la tematica valorificării ilegale a substanțelor minerale ale

zăcămintelor, cel mai elocvent caz vizează extragerea minereurilor din cariera „Micăuți”, amplasată în satul Gornoe, raionul Strășeni.

Cu toate că, constatarea ilegalităților din acest domeniu este de competența Inspectoratului pentru Protecția Mediului, examinarea cazului a demarat la inițiativa Procuraturii urmare a publicațiilor din mass-media, mai mult, pe parcurs, sub diverse pretexte fosta conducere a Inspectoratului a tergiversat intervenția inspectorilor de mediu pentru cercetarea și prezentarea materialelor referitoare la valoarea prejudiciului.

Grație eforturilor procurorilor, pe cazul dat, la 10 martie 2021 s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza *art.191 alin.(5) și art.335 alin.(1) din Codul penal*, fiind stabilit că factorii de decizie ai antreprenorului, *contrar prevederilor art.13 alin.(2) și art.59 alin.(1), art.61 alin.(1) lit. g), art.72 alin.(4) lit. e) din Codul subsolului*, urmărind interes material și personal, intenționat au extras ilegal și înstrăinat substanțe minerale, valoarea prejudiciului cauzat mediului constituind **684 mil. lei**.

În această speță a mai fost constatat că, *contrar prevederilor art.71 din Codul funciar și Capitolului III din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1170 din 25 octombrie 2016*, beneficiarul subsolului a efectuat lucrări miniere pe terenurile cu destinație agricolă cu suprafața de 20 4954 ha, fără schimbarea destinației acestora și achitarea pierderilor de producție agricolă, prejudiciul cauzat autorității administrației publice locale fiind estimat la suma de **2,7 mil. lei**.

Astfel, urmare a acțiunilor ilegale descrise *supra*, prejudiciul cauzat prin acțiunile factorilor de decizie ai beneficiarului constituie **687, 7 mil. lei**.

Tot din această categorie este cauza penală, pornită la 04 iunie 2021 de procurori, în privința factorilor de decizie ai unui agent economic, care *contrar prevederilor art.13 alin.(2) și art.59 alin.(1), art.61 alin.(1) lit. g) art.72 alin.(4) lit. e) din Codul subsolului*, samavolnic a extras ilegal și înstrăinat substanțe minerale de calcar în cantitate de 4 571 m³, din cariera „Badea”, amplasată pe loturile de teren proprietate publică a comunei Bolohani, mun. Orhei, cu suprafața de 16 ha, fiind cauzat prejudiciu estimat la **834 298 lei**.

În perioada supusă analizei, au fost examinate în baza *art. 274 din Codul de procedură penală* **16** materiale, din ele **7** inițiate în temeiul denunțurilor Inspectoratului pentru Protecția Mediului și **9** urmare a autosesizărilor procurorilor, soldate cu începerea urmăririi penale în **14** cazuri, cel mai frecvent conform *art. 186, art. 191, art. 228, art. 352 din Codul penal*. De menționat că, **11** cauze au fost începute de subdiviziunea specializată a Procuraturii Generale.

Din totalul cauzelor inițiate și aflate în gestiunea procurorilor (inclusiv din anii precedenți), **7** cauze

penale au fost expediate cu rechizitoriu în instanțele de judecată pentru examinare.

Starea de fapt, în domeniul valorificării subsolului a constituit obiectul raportului prezentat de conducerea subdiviziunii în cadrul ședinței Comisiei parlamentare de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului din 23 noiembrie 2021 și 01.02.2022.

În perioada de raport, conform informației statistice, procuraturile teritoriale și specializate au examinat **121** cazuri vizând pretinse încălcări a legislației de mediu și conexe, inclusiv abateri în sfera publică, în **106** s-a dispus începerea urmăririi penale, iar în **15** au fost adoptate soluții de refuz în pornirea urmăririi penale.

6.3. Combaterea violenței în familie

În perioada anului 2021 în vederea aplicării corecte, uniforme a legislației în domeniul combaterii violenței în familie, Secția justiție juvenilă a întocmit *Recomandări metodice nr.8/3-3d/21-250 din 29.06.2021 privind practica punitivă în cauze penale de violență în familie și circulara nr.8/3-3d/21-359 din 27 octombrie 2021 privind implementarea Legii nr.144 din 14.10.2021 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul)*, care au fost expediate procurorilor pentru ghidare și aplicare în activitate.

În anul 2021 procurorii au condus urmărirea penală în **947** cauze penale pornite în baza *art.201¹ din Codul penal* (violența în familie), fiind înregistrată o creștere comparativ cu anul 2020, în care s-au pornit **866** cauze penale (**969** – 2019, **998** – 2018). În **56** cauze penale victimele au fost copii (2020 – **34**). Totodată, agenții constatori și procurorii au inițiat în anul 2021 – **1662** cauze contravenționale în baza prevederilor *art. 78¹ din Codul contravențional* (în 2021 – **1587** cauze).

Pentru protecția victimelor violenței în familie, au fost emise **766** ordonanțe de protecție, inclusiv în cadrul urmăririi penale, în conformitate cu prevederile *art.215¹ din Codul de procedură penală*.

Pe fapte de încălcare a ordonanței de protecție, procurorii au condus urmărirea penală în **373** cauze penale în temeiul *art. 320¹ din Codul penal* – neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie (comparativ cu **281** cauze penale pornite în anul 2020).

În vederea asigurării legalității, investigării multilaterale și obiective a infracțiunilor și contravențiilor pe cazurile de violență în familie, precum și în scopul asigurării victimelor accesului efectiv la justiție și protecție, Procuratura Generală a sesizat Inspectoratul General al Poliției.

Concomitent a formulat propuneri de îmbunătățire a cadrului legal în adresa Consiliului coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Procuratura Generală a propus instituirea unui mecanism intersectorial de monitorizare și analiză a cazurilor penale referitoare la violență în familie, soldate cu deces și/sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, în cadrul Consiliul Coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

În contextul desfășurării *Campaniei* „16 Zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, Procuratura Generală a încurajat implicarea procurorilor în cadrul *Campaniei*, în limitele competenței, prin activități de informare, sensibilizare, inclusiv prin publicații mass-media a informației relevante fenomenului combaterii violenței în familie, exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, abordarea tematicii în instituțiile de învățământ pentru a-i familiariza pe copii cu prevederile legale relevante, posibilele sancțiuni în caz de încălcare a legii, aspectele ce îi pot proteja de consecințe fizice sau juridice nedorite.

6.4. Justiția juvenilă

În anul 2021 procurorii au condus urmărirea penală în **987** cauze penale privind **1087** copii - victime ai infracțiunilor, comparativ cu **509** cauze penale în 2020, vizând **558** copii - victime.

În perioada de referință a crescut numărul cazurilor în care copiii au fost victime ale infracțiunilor cu caracter sexual și infracțiunilor contra vieții și sănătății: **370** copii (**212** - în 2020) au devenit victime ale infracțiunilor cu caracter sexual, dintre care în **51** cazuri (**69** – 2020) copiii au fost abuzați în familie (de către părinți biologici – **18**, tatăl vitreg – **10**, concubin – **9**, alte rude – **14**), **51** copii au devenit victime ale infracțiunilor contra vieții și sănătății.

Procuratura Generală evaluează semestrial și prezintă Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale informația vizând protecția drepturilor copiilor victime/martori ai infracțiunilor întru elaborarea și implementarea politicilor de protecție a drepturilor copilului și familiei, identificarea direcțiilor prioritare de intervenție în domeniul protecției copilului și familiei.

În perioada de raport au fost înregistrate **128** cazuri de violență în instituțiile de învățământ (**124** – 2020) dintre care: profesori față de elevi – **16** cazuri; elevi față de profesori – **9** cazuri; între semeni – **96** cazuri.

În anul de raport au fost înregistrate **83** cazuri de încercare de sinucidere, comparativ cu **97** cazuri în 2020 și **9** cazuri de suicid comparativ cu **6** în anul 2020, cazurile fiind investigate prin prisma prevederilor *art.150 din Codul penal*.

Pe faptul eschivării cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament, au fost investigate **97** cauze penale în baza *art.201² din Codul penal*, **153** copii fiind scoși din familie și plasați în diverse forme de protecție.

Totodată, pentru responsabilizarea persoanelor în obligația cărora intră îngrijirea și educația copilului, în perioada vizată au fost pornite **1884** (anul 2020 – **1881**) proceduri contravenționale în temeiul *art.63 din Codul contravențional*. În scopul protecției interesului superior al copilului au fost pornite **136** (anul 2020 – **92**) proceduri contravenționale pe faptul împiedicării exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa, în temeiul *art.64 din Codul contravențional*.

În anul de referință au fost audiați în condițiile *art.110¹ din Codul de procedură penală* **247** (2020 – **167**) copii, din care **198** (2020 – **131**) copii au fost victime ale violenței în familie, trafic de copii sau abuz sexual și **49** (2020 – **36**) copii au fost audiați în calitate de martori ai infracțiunilor. Printre copiii audiați în condiții speciale sunt și cei cu vârsta de peste 14 ani, astfel prevederile *art.110/1 din Codul de procedură penală*, fiind aplicate în cazurile în care interesele minorului o cer.

În contextul promovării justiției prietenoase copilului, Procuratura Generală ghidează procurorii la respectarea procedurii speciale în cauzele cu minorii, aplicarea prevederilor *art.110¹ din Codul de procedură penală*, astfel încât în condiții speciale să fie audiați toți copiii victime/martori.

În perioada de referință, procurorii au finalizat urmărirea penală în **491** cauze penale în care victime au fost minori, în instanța de judecată au fost expediate **354** cauze penale. Urmare a examinării în fond au fost pronunțate **170** sentințe de condamnare, fiind stabilite următoarele categorii de pedepse:

- închisoare – **72** persoane;
- munca neremunerată în folosul comunității – **29** persoane;
- închisoare cu suspendarea executării pedepsei – **61** persoane;
- amendă – **7** persoane;
- aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical – **1** persoană.

În anul 2021 procurorii au condus și exercitat urmărirea penală în **695** de cauze penale privind infracțiunile comise de minori (în anul 2020 – **606**), fiind înregistrată o creștere în proporție de **14,69%**.

Ponderea delincvenței juvenile, ca și în anii precedenți aparține infracțiunilor contra patrimoniului, fiind pornite **445** cauze penale, comparativ cu **341** în anul precedent, în special furturi – **367**, jafuri – **66**

(**40** – 2020), tâlhării – **12** (**2** – 2020). Concomitent sunt în creștere infracțiunile privind viața sexuală - **19** (**13** - în anul 2020); contra sănătății publice: huliganism – **45** (**24** – în anul 2020).

De asemenea, pe parcursul anului 2021 minorii au fost implicați într-o serie de fapte penale violente: omucideri – **4** cazuri, vătămări intenționate ale integrității fizice – **2**.

Statistica indică o creștere a faptelor penale comise de copii sub vârsta răspunderii penale, fiind înregistrate – **298** (**94** – în anul 2020).

Pentru săvârșirea infracțiunilor grave cu aplicarea violenței, deosebit de grave sau excepțional de grave, au fost reținuți **33** minori (**23** – în anul 2020), arestul preventiv fiind aplicat în privința a **24** minori (**18** – în anul 2020).

De asemenea, în anul 2021 în privința minorilor au fost inițiate **757** proceduri contravenționale, fiind înregistrată o creștere a numărului procedurilor contravenționale comparativ cu perioada analogică a anului precedent, în care au fost inițiate – **608**.

În anul 2021 procurorii au finalizat urmărirea penală în **663** cauze penale privind minorii (**565** cauze penale – în anul 2020). Justiției au fost deferite **530** cauze penale (**454** – în anul 2020), în **130** cauze urmărirea penală a fost încetată (**106** – în anul 2020), iar în **3** cauze urmărirea penală a fost clasată – pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii (**5** – în anul 2020).

În **89** de cauze urmărirea penală a fost încetată în conformitate cu *art.109 din Codul penal*, în legătură cu împăcarea părților. În **11** cauze, urmărirea penală a fost încetată cu liberarea de răspundere penală a minorilor și aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ.

În **9** cauze penale urmărirea penală a fost încetată în baza *art.285 alin.(2), p.2) din Codul de procedură penală* pe motiv că persoana nu a atins vârsta răspunderii penale.

În **21** cauze penale urmărirea penală a fost încetată în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată.

În plan statistic, în anul 2021 instanțele judecătorești au examinat cu pronunțarea sentințelor **420** cauze penale în privința a **589** de minori (**410** – în anul 2020), dintre care **99** sentințe de încetare în privința a **106** de minori (**93** – în anul 2020), **321** sentințe de condamnare în privința a **479** de minori (**317** – în anul 2020) și **4** sentințe de achitare în privința a **4** minori.

În perioada de referință, instanțele judiciare au pronunțat următoarele categorii de pedepse: **285** de minori au fost condamnați la închisoare (**262** – în anul 2020); **110** de minori au fost condamnați la închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (**140** – în anul 2020); **61** de minori au fost condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității (**65** – în anul 2020); **23** de minori a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă.

Instanțele judecătorești au dispus liberarea de pedeapsă penală, cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ, prevăzute de *art. 104 din Codul penal*, în **12** cauze penale (**12** – în anul 2020).

În **69** cauze penale instanța de judecată a adoptat sentințe de încetare cu aplicarea instituției împăcării, în **18** cauze penale procesul penal a fost încetat în legătură cu retragerea plângerii.

În anul 2021 activitatea Procuraturii Generale a fost axată pe consolidarea capacităților procurorilor specializați în problemele copiilor în vederea asigurării respectării particularităților procedurii speciale în cauzele penale cu minorii care au comis fapte penale, aplicarea alternativelor la detenție și excluderii copiilor din sistemul justiției penale prin valorificarea căilor non-penale ce oferă șanse de reeducare și reintegrare în societate.

CAPITOLUL VII. ACTIVITATEA PROCURATURILOR SPECIALIZATE

7.1. Activitatea Procuraturii Anticorupție

Procuratura Anticorupție activează în baza Regulamentului aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 8/28 din 17.02.2017 și este o entitate independentă în cadrul sistemului Procuraturii, care își desfășoară activitatea în baza principiilor de organizare și de activitate în baza *Legii nr.159 din 07.07.2016 cu privire la procuraturile specializate* și a *Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*, fiind specializată în investigarea infracțiunilor de corupție și a celor conexe, cu competență teritorială pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cauzele date în competența sa, conform *art. 270/1 din Codul de procedură penală*, în cazul infracțiunilor prevăzute la *art.181¹, 181², 242¹, 242², 324–329, 332–335 din Codul penal* și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu, prevăzute la *art. 190 și 191 din Codul penal*:

1) dacă au fost săvârșite de:

a) persoane cu funcții de demnitate publică, în sensul *art. 123 alin. (3) din Codul penal*, cu excepția primarilor și viceprimarilor satelor și comunelor, consilierilor locali ai satelor și comunelor;

b) funcționari publici de conducere de nivel superior;

c) ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații;

d) avocați;

e) executori judecătorești;

f) administratori autorizați;

g) persoane ce reprezintă conducerea întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat;

h) persoane ce reprezintă conducerea băncilor comerciale;

i) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 5000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 50000 de unități convenționale;

3) dacă valoarea finanțării, resurselor administrative, a donațiilor, alocațiilor de la bugetul de stat și/sau mijloacelor din fondul electoral utilizate la săvârșirea infracțiunii depășește 5000 de unități convenționale – în cazul infracțiunilor prevăzute la *art.181² din Codul penal*.

Totodată, Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de Centrul Național Anticorupție (CNA) și reprezintă învinuirea în instanțele de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele în care a condus sau exercitat urmărirea penală.

Este de menționat că în anul 2021, activitatea Procuraturii Anticorupție a fost afectată de fluctuațiile în statele de personal, cum ar fi demisionarea unor procurori, suspendarea relațiilor de muncă cu alți procurori, delegarea procurorilor pentru exercitarea atribuțiilor în alte subdiviziuni ale organelor Procuraturii, schimbarea procurorilor-șefi ai instituției etc.

În anul 2021 Procuraturii Anticorupție a avut ca obiectiv principal sporirea eficienței investigațiilor desfășurate cu privire la infracțiunile de corupție comise de demnitari, magistrați ori persoane cu funcții de conducere în administrația publică centrală și locală și reprezentarea unor astfel de cazuri în instanțele de judecată. Investigațiile au vizat cauze complexe privind fapte grave de corupție sau fapte de corupție comise de persoane cu funcții de răspundere și de demnitate publică.

Întru realizarea acestor obiective au fost întreprinse măsuri pentru a spori eficiența serviciilor operative, cât și a organului de urmărire penală CNA la depistarea și investigarea infracțiunilor din categoria respectivă.

Rezultatele și eficiența activității în domeniul prevenirii și combaterii corupției au fost influențate de existența în gestiune a unui număr mare de cauze în care procurorii au exercitat nemijlocit urmărirea penală, dar și de efectele și restricțiile impuse la nivel național în legătură cu pandemia generată de virusul SARS-CoV-2 (COVID-19).

Procuratura Anticorupție a urmărit desfășurarea activității în conformitate cu legea și cu respectarea tuturor garanțiilor procesuale, creșterea standardelor calitative și cantitative ale activității, efectuarea cu celeritate și profesionalism a urmăririi penale și susținerea activă a acuzării în faza de judecată.

7.1.1. Exercițarea urmăririi penale

În gestiunea Procuraturii Anticorupție, în anul 2021 au fost preluate **313** sesizări despre comiterea infracțiunilor de corupție și conexe, adică, cu **40** mai multe decât în anul 2020 și cu **239** mai puține, comparativ cu anul 2019.

Dinamica examinării sesizărilor în perioada anilor 2017-2021 este redată în tabelul ce urmează:

DINAMICA EXAMINĂRII SESIZĂRIILOR DESPRE INFRAACȚIUNI PARVENITE ÎN PROCURATURA ANTICORUPȚIE												
	Soluții adoptate		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Sesizări restante la începutul perioadei de raport		19		21		52		46		45	
2.	Sesizări înregistrate în perioada de raport		294		252		500		532		657	
3.	Sesizări aflate în gestiunea procurorilor		313		273		552		578		702	
4.	Transmise după competență		0		14		6		8		14	
5.	Sesizări soluționate de procurori	Dispusă pornirea UP	270	139 (51%)	240	97 (40%)	525	252 (48%)	518	351 (68%)	642	449 (70%)
		Dispusă neînceperea UP		131 (49%)		143 (60%)		273 (52%)		167 (32%)		193 (30%)
6.	Sesizări restante la sfârșitul perioadei de raport		43		19		21		52		46	

În rezultatul examinării sesizărilor, în anul 2021 a fost pornită urmărirea penală în **137** cazuri din **270** de sesizări soluționate de procurori, comparativ cu 2020, când au fost pornite **97** de cauze din **240** de sesizări. În același timp, numărul de sesizări asupra cărora procurorii au decis a refuza în pornirea urmăririi penale a scăzut de la **143** în 2020 la **131** în 2021.

Astfel, dacă în anul 2020, coraportul soluțiilor de începere/refuz în pornirea urmăririi penale a reprezentat **40 %** soluții de începere a urmăririi penale (în **97** cauze penale) și circa **60 %** soluții de neîncepere (asupra a 143 procese penale), atunci în anul 2021, pornirea urmăririi penale a fost dispusă în **51,48 %** din procesele penale, iar refuzul în **48,51 %** din sesizările înregistrate.

În perioada de raport numărul cauzelor penale aflate în exercitare la procurorii anticorupție a scăzut comparativ cu anul 2020, de la **485** de cauze penale, la **393** de cauze penale în anul 2021, scădere care a fost determinată de mai mulți factori, printre care scăderea numărului de cauze penale parvenite de la alte organe, precum și scăderea numărului cauzelor restante la începutul perioadei de raport, care la 01.01.2021 constituia **152** de cauze penale, comparativ cu **264** la începutul anului 2020.

Dinamica exercitării urmăririi penale de către procurorii anticorupție pe parcursul anului 2021, comparativ cu perioada anilor 2017-2021 este redată în următorul tabel:

DINAMICA EXERCITĂRII URMĂRIRII PENALE DE CĂTRE PROCURORII DIN CADRUL PROCURATURII ANTICORUPȚIE												
	Soluții adoptate		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Restanță la începutul perioadei de raport		152		264		593		594		484	
2.	Pornită urmărirea penală		143		101		251		352		453	
3.	Cauze parvenite de la alte organe, reluate, disjuse		88		120		179		156		296	
4.	Total în gestiune		393		485		1023		1102		1233	
5.	Cauze în care s-a terminat urmărirea penală	Trimise în judecată	88	45	156	34	220	81	228	113	301	177
		Încetate, clasate	100%	(51,1 %)	100%	21,8%	100%	36,8%	100%	49,6%	100%	58,8%
				43		122		139		115		124
				(48,9%)		78,2%		63,8%		50,4%		41,2 %
6.	Suspendate		11		13		17		19		10	
7.	Conexate		80		69		151		159		195	
8.	Transmise după competență		41		95		371		103		133	
9.	Restante la sfârșitul perioadei de raport		173		152		264		593		594	

Scăderea numărului cauzelor penale în care procurorii au exercitat urmărirea penală pe parcursul anului 2021 a generat și o scădere a numărului per general de cauze, în care urmărirea penală a fost finisată. Astfel, numărul cauzelor finisate cu rechizitoriu și expediate în judecată a crescut de la **34 (21,8 %)** în 2020, la **45 (51,1 %)** în 2021.

Pe de altă parte, numărul cauzelor penale încetate/clasate, a înregistrat o scădere, de la **78,2 %** din numărul cauzelor penale cu soluție în 2020, la **48,9 %** din numărul cauzelor penale cu soluție în 2021.

Divizând cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție, **27 din 34**, date reflectate în tabelul de mai jos:

Categorii de infracțiuni		Cauze penale / persoane trimise în judecată									
		2021		2020		2019		2018		2017	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	27/34	5/6	25/42	7/11	31/66	12/27	55/75	11/18	100/147	37/60
	(art.325 CP)		9/12		5/16		4/13		7/9		16/23
	(art.326 CP)		13/16		13/15		15/26		37/48		47/64
	(art.333 CP)		-		-		-		-		-

(art.334 CP)	-	-	-	-	-
abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)	1/2	-	7/7	13/21	22/38
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)	2/5	1/1	3/5	5/12	11/17
neglijență (art. 329 CP)	-	-	2/2	3/3	2/6
infracțiuni contra justiției (art. 303-323 CP)	1/1	1/1	6/6	5/8	20/21
trafic de ființe umane (art. 165 CP)	-	-	1/1	-	-
circulația ilegală a substanțelor narcotice (art. 217-219 CP)	-	-	-	-	-
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)	9/24	7/14	11/12	10/20	12/16
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)	-	-	2/7	4/11	1/5
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250)	1/1	-	2/6	3/8	1/1
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249)	-	-	-	-	3/6
alte categorii	4/8	-	16/26	15/15	5/7
Total	45/75	34/58	81/138	113/173	177/264

Pe parcursul anului 2021, de către Procuratura Anticorupție au fost reținute **59** de persoane. În privința a **36** de persoane procurorii au solicitat aplicarea arestului preventiv, iar judecătorii de instrucție au dispus aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în **19** cazuri, în privința altor **17** persoane au dispus aplicarea altor măsuri preventive.

Pe cauzele penale în care Procuratura Anticorupție a exercitat urmărirea penală și le-a expediat în judecată, au fost vizați următoarele categorii de subiecți:

SUBIECȚII INFRACTIUNILOR ÎN CAUZELE PENALE EXPEDIMATE ÎN JUDECATĂ DE PROCURATURA ANTICORUPȚIE ÎN CARE PROCURORII AU EXERCITAT URMĂRIREA PENALĂ						
CATEGORIILE DE SUBIECȚI		2021	2020	2019	2018	2017
Justiție	judecători	1	-	5	5	19
	funcționari publici	-	-	1	-	-
colaboratori ai organelor Procuraturii	procurori	4	2	4	3	4
	funcționari publici	1	-	-	3	-
executori judecătorești		2	-	1	4	4
avocați		3	4	8	10	15
notari		-	-	-	-	-
Administratori autorizați		-	-	5	-	3
Ofițeri de urmărire penală	ai MAI	1	2	1	4	6

	ai CNA	-	-	-	-	1
	ai Serviciului Vamal	-	-	-	-	1
Colaboratori ai CNA		-	-	-	-	-
Colaboratori ai MAI		15	11	23	19	36
Serviciul Vamal		-	-	11	3	24
Angajați ai birourilor de probațiune		-	-	-	-	-
Angajați ai instituțiilor penitenciare		-	-	-	-	2
Administrația publică locală	președinți de raion	-	-	-	1	2
	primari	1	3	-	1	4
	viceprimari	-	-	-	1	-
	consilieri	-	1	-	-	2
	secretari ai consiliului	-	-	-	1	-
	alți funcționari publici	1	-	1	1	2
Parlamentul RM	Deputați	1	-	-	-	1
	Funcționari publici	-	-	-	-	-
Guvernul RM	Prim-miniștri	-	-	-	-	-
	Prim-viceprim-miniștri	-	-	-	-	-
	viceprim-miniștri	-	-	-	-	-
	miniștri	-	-	-	-	2
Organele centrale de specialitate ale administrației publice	vice-miniștri / secretari de stat	-	-	-	-	1
	conducători ai altor autorități administrative centrale	-	-	1	1	1
	funcționari ai ministerelor și subdiviziunilor acestora	-	-	-	7	5
	funcționari ai altor autorități administrative centrale	-	3	6	-	8
Întreprinderi de stat sau municipale	administratori	2	-	-	2	-
	contabili	-	-	-	-	-
	alți angajați	15	10	5	-	-
Agenția Servicii Publice	Înregistrarea și evidența populației / înmatricularea mijloacelor de transport și calificare auto	-	-	-	-	-
	Cadastru / înregistrarea și licențierea unităților de drept	-	-	-	-	1

Sectorul financiar-bancar	conducători ai instituțiilor financiare și subdiviziunilor acestora	3	1	2	2	9
	alți angajați	4	-	5	8	2
Societăți comerciale	persoane juridice	1				
	administratori	6	2	14	22	24
	contabili	1	-	3	3	1
	alți angajați	1	-	4	7	4
Colaboratorii instituțiilor medico-sanitare publice	directori și vice-directori	-	-	-	-	-
	contabili	-	-	-	1	-
	medici	-	-	1	9	1
Angajații în sfera învățământului	directori și vice-directori	-	-	-	-	-
	contabili	-	-	-	-	-
	pedagogi	-	-		1	-
Societăți necomerciale	membri ai ONG	-	-	-	-	-
	membri ai partidelor	-	-	-	-	-
	alte societăți	-	-	-	-	-
Alte categorii		12	19	37	52	69
TOTAL		75	58	138	173	264

Din totalul de **393** de cauze gestionate de Procuratura Anticorupție în 2021, soluția de clasare a fost dispusă în **43** de cauze penale, comparativ cu **122** în anul 2020, când în gestiune au fost **485** de cauze penale.

Divizând cauzele penale clasate după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție, **54** cauze din **122**, date reflectate în tabelul de mai jos:

Categorii de infracțiuni		Cauze penale clasate									
		2021		2020		2019		2018		2017	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	24	12	54	25	40	26	33	23	44	25
	(art.325 CP)		2		10		4		2		2
	(art.326 CP)		10		19		10		8		17
	(art.333 CP)		-		-		-		-		-
	(art.334 CP)		-		-		-		-		-
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		9		23		35		31		24	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		3		21		32		28		30	
neglijență (art. 329 CP)		3		4		5		5		8	
infracțiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		-		5		2		4		3	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		3		4		13		5		8	

infrațiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)	-	1	-	-	-
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250)	-	2	4	4	-
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale(art.248, 249)	-	-	-	-	-
alte categorii	1	8	8	5	7
Total	43	122	139	115	124

La situația din 31.12.2021, Procuratura Anticorupție exercita urmărirea penală în **173** cauze penale din care în **97** cauze, cu termenul de urmărire penală de peste 1 an.

Motivele care duc la tergiversarea urmăririi penale pe cauzele penale aflate în procedură sunt:

- volumul mare de lucru, fapt ce afectează adoptarea unei decizii pe caz în termen rezonabil;
- numărul crescut al funcțiilor vacante de procuror, determinate inclusiv de lipsa doritorilor de a candida la concursurile anunțate privind suplinirea funcțiilor de procuror în Procuratura Anticorupție;
- complexitatea cauzelor penale aflate în procedură, care impun efectuarea expertizelor judiciare (financiar-economică, expertiză contabilă, în construcții, etc.), executarea cărora durează mai mult timp;
- activitatea neuniformă realizată de judecătorii de instrucție asupra activității de urmărire penală a Procuraturii Anticorupție, care generează soluții diferite pentru situații similare, deseori nemotivate sau bazate pe motive formale, fapt care împiedică mersul urmăririi penale sau adoptarea unei soluții de către procuror, etc.
- starea epidemiologică din țară în contextul creșterii numărului de cazuri confirmate de COVID – 19, a afectat inerent activitatea Procuraturii Anticorupție, în toate domeniile (exercitare, conducere, reprezentarea acuzării).

Printre cauzele penale complexe și de rezonanță în care Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală, este de menționat faptul că în perioada anului 2021, în special perioada lunilor octombrie – decembrie 2021, au fost pornite mai multe cauze penale pe faptul îmbogățirii ilicite săvârșite de persoane publice sau persoane cu funcție de demnitate publică, categorii de dosare ce necesită o abordare complexă, cu implicarea mai multor specialiști în acțiunile de urmărire penală efectuate de procurori.

Astfel, în perioada anului 2021, pe faptul îmbogățirii ilicite săvârșite de persoane publice sau persoane cu funcție de demnitate publică, infracțiuni prevăzute de *art. 330/2 alin. (1) Cod penal* sau de *art. 330/2 alin. (2) din Codul penal*, au fost pornite **14** cauze penale, dintre care **2** au fost expediate în judecată în privința unui fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova, precum și în privința unui fost procuror-șef, comparativ cu perioada anului 2020, când nu a fost pornită nici o cauză penală pe categoria respectivă de infracțiuni.

La 31.12.2021, în procedură rămăseseră **14** cauze penale, în care se întreprind acțiuni de urmărire penală și măsuri speciale de investigație, în vederea stabilirii conduitei infracționale și adoptării deciziei întemeiate pe caz.

Începând cu perioada anului 2009 până în prezent, Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție, au instrumentat și instrumentează în continuare mai multe cauze penale ce țin de activitatea frauduloasă a celor trei bănci comerciale: S.A. Banca de Economii, S.A. Banca Socială și S.A. Unibank.

Totuși, generic „*fraudă bancară*” este investigată preponderent în cadrul cauzei, în care urmărirea penală a fost pornită de către Procuratura Anticorupție la 04.12.2014, privind bănuiala rezonabilă de comiterea infracțiunii prevăzute la *art.335 alin.(1/1) din Codul penal*, pe faptul abuzului de serviciu, comis de factorii de decizie ai băncilor comerciale S.A. „Banca de Economii” și S.A. „Banca Socială”, care au cauzat un prejudiciu de **13,34** miliarde lei, ce reprezintă suma hârtiilor de valoare emise de stat în vederea acoperirii creditelor de urgență acordate de BNM în favoarea BEM, BS și UB în conformitate cu Hotărârile de Guvern din 13.11.2014 și 30.03.2015,

La prezenta cauză penală au fost conexate alte **45** de cauze penale, pe care urmărirea penală a fost pornită în baza *art.190, 191, 238, 239, 239/1, 239/2, 243, 244, 284, 329 Cod penal*, pe faptele escrocheriei, delapidării averii străine, dobândirii creditului prin înșelăciune, încălcarea regulilor de creditare, gestionarea frauduloasă a băncilor, obstrucționarea supravegherii bancare, crearea și conducerea unei organizații bancare, spălării banilor, evaziunii fiscale, în proporții deosebit de mari și neglijența în serviciu.

Subiecții care sunt vizați în aceste cauze penale sunt persoane fizice, persoane juridice (beneficiari ai creditelor bancare), funcționari din cadrul celor trei bănci comerciale, persoane publice și persoane cu funcție de demnitate publică.

În cadrul cauzei penale, de la momentul pornirii urmăririi penale până în prezent, au fost aplicate măsuri asiguratorii în mărime de **7 270 382 175,57** lei, ceea ce constituie **54,5%** din total.

Per total, în cadrul examinării cauzei au fost formulate **85** de cereri de comisii rogatorii în Letonia, Federația Rusă, Ucraina, România, Germania, Elveția, Cipru, Grecia, Marea Britanie, Qatar, Turcia, Luxemburg, Singapore etc.

De asemenea, la data de 17.06.2020 Procuratura Republicii Moldova a semnat cu Procuratura Letoniei un Acord privind crearea unei Echipe comune de investigații în cauza penală în care se investighează *Frauda Bancară*. În cadrul acesteia, grupurile de urmărire penală realizează schimb de informații și probe în regim real. Grupurile de urmărire penală sunt formate, în mare parte, din procurori și ofițeri de urmărire penală. Suplimentar, din partea Republicii Moldova, în grup au fost incluși

reprezentanți din partea ARBI, SIS și SPCSB. Acestea se referă atât la identificarea tuturor persoanelor implicate în „frauda bancară”, cât și la identificarea bunurilor ce pot fi sechestrate în afara Republicii Moldova.

Până în prezent părțile au transmis reciproc un volum impunător de informații, care au permis la identificarea unor beneficiari ai „fraudei bancare”, persoanelor implicate, precum și aplicarea sechestrelor.

Grupul de urmărire penală leton a realizat o deplasare în Republica Moldova în perioada 22-26 noiembrie 2021, iar grupul de urmărire penală autohton a realizat o deplasare în Letonia în perioada 26-30 decembrie 2021.

Procuratura Anticorupție colaborează cu instituții naționale (ARBI, SPCSB, CNA, SIS), precum și autorități de drept din alte state în vederea identificării locului aflării bunurilor obținute prin infracțiune și recuperării lor.

Totodată, este de menționat că, până în luna iunie a anului 2021, grupul de urmărire penală, primea informații sumare de la Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, cea mai mare parte din informații fiind direcționată în adresa Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Referitor la mecanismele strategice de recuperare, la 18.05.2021, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au aprobat Mecanismul de recuperare a banilor, proveniți din Frauda Bancară.

Mecanismul conține **24** de acțiuni și **46** de subacțiuni, ce urmează a fi realizate în vederea eficientizării procesului de recuperare a mijloacelor sustrate din sistemul bancar.

7.1.2. Conducerea urmăririi penale

Procurorii Anticorupție, în corespundere cu atribuțiile prevăzute de *art. 52* și *art. 274 Cod de procedură penală*, au examinat și adoptat soluții cu privire la propunerile parvenite de la CNA, aferent examinării sesizărilor și comunicărilor despre infracțiuni.

Astfel, în perioada anului 2021 au fost înregistrate **1047** de sesizări, comparativ cu **1042** în 2020. Rezultatele examinării sesizărilor în dinamică pentru anii 2017-2021 sunt reflectate în tabelul ce urmează:

Dinamica activității de examinare de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție a sesizărilor despre infracțiuni parvenite la CNA												
Nr	Perioada de activitate		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Sesizări restante la începutul perioadei de raport		43		17		37		61		140	
2.	Sesizări înregistrate în perioada de raport		1047		1025		933		1085		1135	
3.	Sesizări aflate în gestiunea procurorilor		1090		1042		970		1146		1275	
4.	Transmise după competență		47		48		21		41		44	
5.	Acte înaintate procurorului în temeiul art. 274 CPP		1024		994		830		1119		1342	
6.	Sesizări soluționate de procurori	Dispusă pornirea UP	983	628	951	642	932	640	1068	714	1170	720
				63,9%		67,5%		68,7%		66,9%		61,5%
		Dispusă neînceperea UP		355		309		292		354		450
				36,1%		32,5%		31,3%		37,1%		38,5%
7.	Sesizări restante la sfârșitul perioadei de raport		60		43		17		37		61	

În rezultatul examinării sesizărilor cu privire la infracțiuni, în perioada raportată s-a dispus pornirea urmăririi penale în **628** cauze penale, inclusiv **217** – privind coruperea pasivă, **79** – referitor la coruperea activă, **120** – aferent infracțiunii de trafic de influență, **49** cauze – privind abuzul de putere sau abuzul de serviciu, **10** cauze – referitor la excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, **7** – privind neglijența în serviciu, **18** cauze – privind escrocheria și **16** cauze – privind delapidarea averii străine, **3** cauze – privind infracțiuni contra justiției, **16** cauze – privind evaziunea fiscală și **93** cauze – din alte categorii.

Potrivit gravității infracțiunii în legătură cu care s-a pornit urmărirea penală, cauzele penale inițiate în 2021 se clasifică după cum urmează: **9** cauze – privind infracțiuni deosebit de grave, **387** – privind infracțiuni grave, **221** cauze – referitor la infracțiuni mai puțin grave și **11** cauze – pentru infracțiuni ușoare.

În aceeași perioadă procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție, stabilind prezența circumstanțelor, care exclud urmărirea penală au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în **355** cazuri.

Divizând după categoriile de infracțiuni la care se referă, comparativ cu anii 2019-2020, starea de fapt a activității de examinare a sesizărilor de către organul de urmărire penală al CNA și soluțiile asupra lor în anul 2021, este reflectată în următorul tabel:

Infracțiunea comunicată prin sesizare		2021						2020						2019					
		Sesizări soluționate		Pornirea UP		Neînceperea UP		Sesizări soluționate		Pornirea UP		Neînceperea UP		Sesizări soluționate		Pornirea UP		Neînceperea UP	
Infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	518	238	416	217	85	21	457	140	355	130	102	10	533	179	427	154	106	25
	(art.325 CP)		102		79		19		58		45		13		127		95		32
	(art.326 CP)		178		120		45		249		179		70		223		175		48
	(art.333 CP)		-		-		-		1		1		-		3		2		1
	(art.334 CP)		-		-		-		-		-		-		1		1		-
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		161		49		107		151		50		101		104		43		61	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		53		10		41		42		13		29		90		27		63	
neglijență (art. 329 CP)		46		7		37		30		3		27		39		13		26	
infracțiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		10		3		6		9		3		6		7		6		1	
circulația ilegală a substanțelor narcotice și psihotrope(art.217-219)		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
infracțiuni contra patrimoniului (art.186-191)		47		34		8		138		130		8		42		35		7	
infracțiuni financiar-bancare (art. 238, 239, 251)		-		-		-		6		4		2		4		3		1	
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241, 243, 244)		22		13		9		17		8		9		13		10		3	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale(art.248, 249)		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
alte categorii		167		96		62		110		76		34		100		76		24	
TOTAL		1024		628		355		951		642		309		932		640		292	

Dinamica rezultatelor activității de conducere a urmăririi penale realizată de către procurorii în Procuratura Anticorupție pe cauzele penale exercitate de Centrul Național Anticorupție pe parcursul anilor 2017-2021 este caracterizată de următorul tabel:

Dinamica activității de conducere a urmăririi penale de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție												
N	Cauze penale		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Restanță la începutul perioadei de raport		396		587		735		888		842	
2.	Pornită urmărirea penală		631		642		640		714		722	
3.	Cauze parvenite de la alte organe, reluate, disjuncte		299		346		494		378		421	
4.	Total în gestiune		1326		1575		1869		1980		1985	
5.	Cauze în care s-a terminat urmărirea penală	Trimise în judecată (dosare/ persoane)	427	203/246 (47,5%)	517	170/203 (32,9%)	596	267/331 (44,8%)	619	284/327 (46%)	610	278/348 (45,6%)
		Încetate, clasate (dosare)		224 (52,5%)		347 (67,1%)		329 (55,2%)		335 (54%)		332 (54,4%)
6.	Suspendate		35		32		25		30		18	
7.	Conexate		290		376		344		308		266	
8.	Transmise după competență		160		254		317		288		203	
9.	Restanță la sfârșitul perioadei de raport		414		396		587		735		888	

În perioada de raport numărul cauzelor penale aflate în conducerea Procuraturii Anticorupție a scăzut cu **15,8 %** sau cu **249** cauze, de la **1575** în 2020, la **1326** în 2021. Scăderea dată a fost determinată de următorii factori:

- scăderea numărului cauzelor restante la începutul perioadei de raport, care la 01.01.2021 constituia **396** comparativ cu **587** la situația începutului anului 2020;
- scăderea numărului de cauze parvenite de la alte organe, reluate sau disjuncte, de la **346** în 2020 la **299** în 2021.

Scăderea numărului cauzelor penale în care procurorii au condus urmărirea penală pe parcursul anului 2021 a generat și o scădere *per general* a numărului de cauze terminate, care este cu **90** de cauze penale mai mic în comparație cu 2020.

Tot la acest capitol putem menționa că numărul cauzelor finite cu rechizitoriu și expediate în judecată a crescut cu **33** de cauze penale sau cu **19,4%**, de la **170** cauze penale în 2020, la **203** cauze penale în 2021. Totodată, o rată de creștere s-a înregistrat și pentru numărul de persoane deferite justiției, de la **203** persoane în 2020 la **246** în 2021.

Divizând cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție (153 cauze penale din 203 cauze penale), date reflectate în tabelul de mai jos:

Categorii de infracțiuni		Cauze penale / persoane trimise în judecată									
		2021		2020		2019		2018		2017	
Infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	153/ 185	30/46	126/ 149	21/31	186 / 224	28/35	194/ 217	24/29	170/ 197	31/52
	(art.325 CP)		47/49		39/40		61/63		59/60		47/47
	(art.326 CP)		73/87		63/79		95/124		107/124		90/96
	(art.333 CP)		3/3		3/3		1/1		2/2		2/2
	(art.334 CP)		-		-		1/1		2/2		-
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		14/15		13/13		20/25		28/31		20/24	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		2/2		-		5/6		8/8		20/28	
neglijență (art. 329 CP)		-		-		3/6		4/5		5/10	
infracțiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		3/6		2/2		1/1		1/1		-	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		9/11		5/5		17/24		13/19		20/30	
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253 CP)		-		1/1		2/7		-		1/1	
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250 CP)		1/1		1/1		2/2		5/8		6/8	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale(art.248, 249 CP)		-		-		1/1		-		-	
alte categorii		21/26		22/28		30/35		31/38		36/50	
Total		203/246		170/203		267/331		284/327		278/348	

Pe parcursul anului 2021, pe cauzele penale în care procurorii au condus urmărirea penală, au fost reținute 153 de persoane. Din numărul persoanelor reținute, în privința la 88 de persoane (57,5%) a fost solicitată aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, dintre care în privința la 47 de persoane (30,7%), instanțele de judecată au dispus aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv.

Din totalul numărului de persoane reținute, **106** persoane au fost puse în liberate, dintre care în privința a **95** de persoane a fost dispusă aplicarea altei măsuri preventive decât arestarea preventivă, iar alte **11** persoane, au fost eliberate în legătură cu expirarea termenului de reținere.

În cauzele penale în care Procuratura Anticorupție a condus urmărirea penală realizată de către Centrul Național Anticorupție și le-a expediat în judecată pe parcursul anului 2021, au fost vizați următorii subiecți:

SUBIECȚII INFRAȚIUNILOR ÎN CAUZELE PENALE EXPEDIAȚE ÎN JUDECATĂ DE PROCURATURA ANTICORUPȚIE ÎN CARE PROCURORII AU CONDUS URMĂRIREA PENALĂ						
CATEGORIILE DE SUBIECȚI		2021	2020	2019	2018	2017
Justiție	judecători	-	-	-	-	-
	funcționari publici	-	-	-	-	1
colaboratori ai Procuraturii	procurori	-	-	-	-	-
	funcționari publici	-	-	1	-	-
executori judecătorești		-	-	-	-	-
avocați		2	-	6	4	-
notari		-	-	-	-	-
Administratori autorizați		-	-	2	-	-
Ofițeri de urmărire penală	ai MAI	1	-	-	1	1
	ai CNA	-	-	-	-	-
	ai Serviciului Vamal	-	-	2	-	-
Colaboratori ai CNA		-	-	-	-	-
Colaboratori ai MAI		14	12	31	25	-
Serviciul Vamal		7	2	2	2	-
Angajați ai birourilor de probațiune		-	-	-	-	-
Angajați ai instituțiilor penitenciare		-	1	1	-	-
Administrația publică locală	Președinți de raion	-	-	-	-	-
	primari	1	-	4	15	6
	viceprimari	1	-	-	-	3
	consilieri	-	-	3	1	5
	secretari ai consiliului	1	-	2	1	5
	alți funcționari publici	-	7	8	9	17
Parlamentul RM	Deputați	-	-	-	-	-

	Funcționari publici	-	-	-	-	-
Guvernul RM	Prim-miniștri	-	-	-	-	-
	Prim-viceprim-miniștri	-	-	-	-	-
	viceprim-miniștri	-	-	-	-	-
	miniștri	-	-	-	-	-
Organele centrale de specialitate ale administrației publice	vice-miniștri / secretari de stat	-	-	-	-	-
	conducători ai altor autorități administrative centrale	-	-	-	-	1
	funcționari ai ministerelor și subdiviziunilor acestora	-	-	14	2	7
	funcționari ai altor autorități administrative centrale	4	-	-	1	-
Întreprinderi de stat sau municipale	administratori	-	-	17	4	4
	contabili	-	-	5	3	1
	alți angajați	-	4	32	2	14
Agenția Servicii Publice	Înregistrarea și evidența populației / înmatricularea mijloacelor de transport și calificare auto	4	2	-	5	1
	Cadastru / înregistrarea și licențierea unităților de drept	-	1	-	1	-
Sectorul financiar-bancar	Conducători ai instituțiilor financiare și subdiviziunilor acestora	-	-	-	-	-
	alți angajați	-	-	-	-	-
Societăți comerciale	administratori	19	-	-	27	31
	contabili	-	-	1	1	2
	alți angajați	13	-	23	23	8
Colaboratorii instituțiilor medico-sanitare publice	directori și vice-directori	1	-	4	1	-
	contabili	-	-	-	-	-
	medici	1	2	3	6	2
Angajații în sfera învățământului	directori și vice-directori	-	-	7	3	5
	contabili	-	1	2	-	2
	pedagogi	2	1	1	9	8

Societăți necomerciale	membri ai ONG	-	-	-	-	-
	membri ai partidelor	-	-	-	-	-
	alte societăți	-	-	-	2	2
Alte categorii		175	170	160	179	176
TOTAL		246	203	331	327	348

Divizând cauzele penale clasate după categoriile de infracțiuni, se constată că predomină cele privind infracțiunile de corupție, **81** cauze penale din **224**.

În dinamică cu perioadele anterioare 2017-2020, datele sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Categorii de infracțiuni		Cauze penale clasate									
		2021		2020		2019		2018		2017	
Infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	81	33	101	34	87	34	66	22	76	35
	(art.325 CP)		19		31		21		28		28
	(art.326 CP)		29		35		28		14		12
	(art.333 CP)		-		-		1		-		1
	(art.334 CP)		-		1		3		2		-
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		40		76		79		96		61	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		38		71		82		82		95	
neglijență (art. 329 CP)		9		10		25		29		37	
infracțiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		1		2		-		-		-	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		10		19		1		6		6	
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253 CP)		2		1		3		1		5	
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250 CP)		9		22		12		9		13	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249 CP)		7		-		1		-		1	
alte categorii		27		45		39		46		38	
Total		224		347		329		335		332	

Numărul total al cauzelor penale clasate pentru anul 2021 a constituit **224**, ceea ce reprezintă o pondere de **52,5%** din numărul cauzelor terminate, comparativ cu **347** cauze sau **67,1%** în anul 2020, fiind stabilită o diferență de **123** cauze penale.

Din cele **224** de cauze penale **203** au fost clasate din lipsa elementelor infracțiunii sau a faptului infracțiunii, iar **21** pe diverse motive de reabilitare.

Suspendarea urmăririi penale a fost dispusă în **29** de cauze penale, dintre care în **8** cazuri temei a servit imposibilitatea identificării persoanelor care pot fi puse sub învinuire, în **20** de cauze motivul eschivării învinuitului de la urmărirea penală și **1** caz pe motivul îmbolnăvirii învinuitului de o boală psihică sau de altă boală gravă.

Este de remarcat că pentru perioada de raport s-a constatat o tendință pozitivă de stabilire a competenței și retragere din gestiunea Centrului Național Anticorupție a cauzelor penale cu grad de complexitate minoră. Astfel, s-a realizat sarcina de concentrare a forțelor de activitate pe cauzele penale ce poartă un caracter complex și cu aspect de fenomen de corupție în instituții.

La situația din 31.12.2021, Procuratura Anticorupție conducea urmărirea penală în **414** cauze penale din care în **335** cauze cu termenul de urmărire penală de peste 30 zile.

Procuratura Anticorupție, în perioada anului 2021, a condus urmărirea penală în mai multe cauze penale de corupție cu rezonanță social-sporită, cum ar fi:

- cauzele penale pornite pe faptul coruperii pasive a arhitectului unei primării, care a pretins și a primit mijloace financiare și alte bunuri pentru rezilierea contractelor de folosință funciare a terenurilor și semnarea altor contracte cu alte persoane, în scop de deposedare, eliberarea certificatelor de urbanism, etc.;

- cauza penală pe faptul spălării banilor în proporții deosebit de mari săvârșită în perioada anilor 2012-2019 de către factorii de decizie din cadrul unor companii nerezidente, în sumă totală **1.846.512** euro și **982.787** dolari SUA;

- cauza penală pe faptul pariurilor aranjate din perioada anilor 2017-2020, comisă de unele persoane, care afirmând că fac parte din conducerea unei organizații sportive și că le este cunoscut despre existența unor înțelegeri în privința trucării meciurilor din Campionatul național și Cupa Moldovei la fotbal, disputate cu participarea echipei menționate, transmiteau informația cu referire la faptul că evenimentele sportive disputate vor fi manipulate, în vederea determinării altor persoanelor de a participa la pariuri pentru meciurile respective;

- cauzele penale pe faptul traficului de influență, privind existența în cadrul a unor întreprinderi a unor grupuri de persoane, format din factorii de decizie, angajați de rând, dar și în participație cu terți, în scopul comiterii sistemice de infracțiuni, îndreptate spre obținerea ilegală de bani în diverse forme, ca infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică a patrimoniului, susținând că au influență asupra persoanelor publice din cadrul Agenției Servicii Publice, Autorității Naționale pentru Cetățenie și

direcțiilor publice de evidență a persoanelor și stare civilă din România, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI și notari în dependență de serviciile prestate în procesul de redobândire a cetățeniei române, de eliberare a cererilor de transcriere, înscriere a certificatelor, extraselor multilingve, perfectarea actelor de stare civilă și documentelor de identitate, inclusiv depunerea actelor prin procură contrar prevederilor legale, și aferent obținerea cazierului judiciar în lipsa consemnării faptului prezenței înscrierilor în Registrul informației criminalistice și criminologice, luându-se în considerație stingerea antecedentelor penale și/sau aflarea persoanei sub urmărire penală pentru care pretind și primesc mijloace bănești cuprinse între 50-5000 euro;

- cauzele penale pe faptul coruperii active și pasive, referitor la medicii veterinari din cadrul ANSA, care acceptau contra remunerației ilicite, comercializarea produselor din carne, inclusiv alterată, la piețele comerciale;

- cauzele penale pe faptul abuzului de putere și spălării banilor, comis de factorii de decizie din cadrul unei primării orașenești, în scopul realizării intereselor personale sau intereselor unor terțe persoane, au aplicat în mod eronat tariful și coeficientul la calcularea prețului normativ al pământului în borderoul de calcul al prețului normativ al terenului, diminuând astfel prețul de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile și respectiv cauzând un prejudiciu bugetului public local în sumă de **3 225 183 lei**;

- cauza penală pe faptul escrocheriei în proporții deosebit de mari în sumă de **7 171 866 lei** și abuzul de serviciu săvârșit în interesul unei terțe persoane admise în procesul executării contractului de antrepriză, privind achiziția lucrărilor la sistemul de canalizare și stației de epurare dintr-o localitate din r-ul Strășeni în valoare de **31 939 995 lei**;

- cauza penală pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către un ex-director al SPPS, fiind cauzat prejudiciu în sumă de **188 800 lei**;

- cauza penală pe faptul coruperii pasive a directorului Centrului Sportiv pentru Pregătirea Loturilor Naționale în sumă de **200 000 euro**, pentru a încheia între societăți comerciale și Ministerul Tineretului și Sportului, a unui contract de societate civilă;

- cauza penală pe faptul coruperii pasive a angajaților Sectorului de Poliție de Frontieră „Aeroportului Internațional Chișinău” al IGPF al MAI, care au creat și implementat o schemă de obținere ilicită a mijloacelor bănești de la cetățenii RM, care călătoresc spre țările europene și alte țări cu destinații turistice, în privința cărora apar suspiciuni de deținere și prezentare a testului PCR COVID-19 cu semne de falsificare;

- cauzele penale pe faptul traficului de influență a persoanelor care își desfășoară activitatea în calitate de brokeri ipotecari pe teritoriul mun. Chișinău, susținând că, au influență asupra registratorilor

din cadrul Serviciului Cadastral al Agenției Servicii Publice, pretind și primesc mijloace bănești ilegale de la persoane fizice și juridice care sunt în proces de achiziționare a bunurilor imobile, pentru a influența registratorii în vederea eliberării actelor necesare tranzacțiilor în „regim de urgență” și fără respectarea ordinii interioare stabilite;

- cauzele penale pe faptul eliberării contra unei sume de bani, de către angajații din cadrul Instituțiilor Medicale Sanitare Publice a certificatelor de vaccinare contra COVID 19, persoanelor care de facto nu au fost imunizate, mai mult ca atât o parte dintre aceștia nici nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova la data vaccinării. În aceste condiții, se atestă implicare într-o schemă infracțională atât a persoanelor intermediare și a lucrătorilor medicali, dar și a beneficiarilor finali a certificatelor de vaccinare anti COVID-19, care de facto nu au fost imunizați;

- cauza penală pe faptul abuzului de putere a persoane publice din cadrul Î.S. „Poșta Moldovei”, care au adjudecat contracte de prestării servicii fictive de valoare mică privind asigurarea și configurarea echipamentului din dotare, valoarea totală a cărora constituie **229 000** mii lei;

- cauza penală pe faptul spălării banilor de către persoane care administrau sau controlau o societate comercială, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor (mijloacelor financiare) în sumă totală de **4 791 135** lei, cu întocmirea contractelor de împrumut fictive cu persoane fizice, care nu aveau disponibilitate financiară de a acorda astfel de împrumuturi;

- cauza penală pe faptul spălării banilor, urmare a desfășurării concursului de privatizare a complexului patrimonial unic Î.S. „Vibropribor”.

Cu referire la interacțiunea Procuraturii Anticorupție cu Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în activitatea de conducere a urmăririi penale, este de menționat că pe parcursul anului 2021 în cadrul efectuării urmăririi penale pe cauzele penale aflate în gestiunea organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, au fost înaintate **35** demersuri cu privire la aplicarea sechestrului în vederea confiscării pe **34** cauze penale, fiind sechestrate bunuri în valoare de **27 150 708** lei.

Totodată, în **82** de cazuri din totalul cauzelor penale, aflate în conducerea Procuraturii Anticorupție au fost realizate activități analitice de către subdiviziunea responsabilă a Centrului Național Anticorupție.

7.1.3. Reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești

Cu participarea procurorilor din Procuratura Anticorupție, pe parcursul anului 2021, de către instanțele de judecată de fond au fost pronunțate **197** sentințe, dintre care de condamnare **122** în privința a **138** persoane, de încetare - **44** sentințe în privința a **51** persoane și de achitare - **31** sentințe în privința a **60** persoane.

Rezultatele examinării cauzelor penale de către instanțele de fond în anul 2021 cu participarea Procuraturii Anticorupție, comparativ cu anii 2017 - 2020, sunt reflectate în tabelul ce urmează:

Dinamica rezultatelor examinării de către instanțele de fond a cauzelor penale trimise în judecată de către Procuratura Anticorupție						
Perioada de raport		2021	2020	2019	2018	2017
Sentințe pronunțate	Cauze	197 (100%)	208 (100%)	264 (100%)	292 (100%)	270 (100%)
	Persoane	249 (100%)	243 (100%)	324 (100%)	357 (100%)	327 (100%)
Inclusiv	condamnare	Cauze penale	122 (61,9%)	156 (75%)	195 (73,9%)	237 (81,2%)
		Persoane fizice	138 (55,4 %)	174 (71,6%)	229 (70,7%)	258 (78,9%)
		Persoane juridice (dosare/ persoane)	2/3	2/2	-	1/1
	încetare	Cauze penale	44 (22,4%)	37 (17,8%)	50 (18,9%)	40 (13,7%)
		Persoane	51 (20,5%)	48 (19,8%)	64 (19,8%)	53 (14,8%)
	achitare	Cauze penale	31 (15,7%)	15 (7,2%)	19 (7,2%)	15 (5,1%)
		Persoane	60 (24,1%)	21 (8,6%)	31 (9,5%)	27 (8,3%)

Numărul cauzelor penale finisate cu sentințe în instanțele de fond pentru anul 2021 a fost în scădere, cu **11** cauze. Totodată, este de remarcat faptul, că deși numărul *per total* al sentințelor este în scădere, acestea sunt în privința a unui număr mai mare de persoane, circumstanță, care determină complexitatea cauzelor penale examinate.

Din numărul total de cauze examinate în 2021 în instanțele de fond **171 (86,8%)** în privința a **209** persoane (**83,9%**) se referă la infracțiuni de corupție, în rest sunt infracțiuni conexe corupției și conexe competenței exclusive a Procuraturii Anticorupție.

În 2021 instanțele de judecată au pronunțat ca urmare a examinării în fond **122** de sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei, astfel încât celor **138** de persoane în perioada de referință le-au fost stabilite următoarele categorii de pedepse:

- închisoare/închisoare cu amendă – pentru **16** persoane (**11,6%** din totalul celor **138** persoane, comparativ cu **6,3%** în 2020);
- închisoare sau închisoare cu amendă, în ambele cazuri cu aplicarea art.90 CP – pentru **66** persoane (**47,8%**, comparativ cu **50%** în 2020);

- amendă – pentru **54** persoane (**39,2%**, comparativ cu **40,8%** în 2020),
- muncă neremunerată în folosul comunității – pentru **2** persoane (**1,4%**, comparativ cu **2,9%** în 2020).

Astfel, în 2021 amenda a fost dispusă în **51** sentințe în privința a **54** persoane, în mărime totală de **8 237 000** lei, comparativ cu anul 2020 când pedeapsa cu amenda a fost dispusă în mărime de **6 480 000** lei.

Totodată, în 2021 instanțele de fond în **80** de sentințe au dispus aplicarea confiscării speciale a bunurilor provenite din sau destinate pentru comiterea infracțiunii, în valoare totală de **2.376.916** lei, precum și s-a dispus aplicarea confiscării extinse a bunurilor – în **1** cauză penală (*art.330/2 Cod penal*) în valoare de **1 246 143** lei, comparativ cu **72** de sentințe în anul 2020 - valoarea bunurilor supuse confiscării speciale constituind **2 157 720,58** lei.

În ce privește cele **44** sentințe de încetare pronunțate de instanțele de fond în privința a **51** persoane, din acestea:

- în **29** sentințe în privința a **34** persoane procesul penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului prescripției;
- în privința a **4** persoane procesele penale au fost încetate pe motivul decesului inculpaților;
- în alte **6** cauze în privința a **7** persoane procesele penale au fost încetate pe motiv că faptele constituiau contravenții;
- în privința a **3** persoane procesele penale au fost încetate în legătură cu existența altor circumstanțe ce exclud urmărirea penală ;
- în **2** cauze în privința a **2** persoane procesele penale au fost încetate pe motivul împăcării părților, exclusiv în cauzele ce permiteau aplicarea prevederilor *art. 109 Cod penal*;
- în privința a **1** persoană procesul penal a fost încetat în temeiul *Legii cu privire la amnistie*.

În temeiul *art. 55 Cod penal*, în perioada anului 2021, nu a fost încetat nici un proces penal.

Cu referire la sentințele de achitare pronunțate de instanțele de fond în anul 2021, lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile persoanei a servit drept temei pentru achitarea a **29** persoane, alte **29** persoane au fost achitate pe motivul lipsei faptului infracțiunii. Pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat a fost achitată **1** persoană, iar altă **1** persoană a fost achitată pe motivul că fapta nu este prevăzută de legea penală (în speță fiind declarată neconstituțională prevederea referitor la prejudiciul cauzat).

În ce privește termenele de examinare a cauzelor penale în instanțele de judecată, urmează de menționat că la 01.01.2021 Procuratura Anticorupție reprezenta învinuirea în **446** de cauze în privința a **867** persoane, iar la situația din 31.12.2021 în **508** de cauze în privința a **929** persoane.

Cu referire la numărul de dosare complexe a căror termen de examinare este mai mare de 12 luni, au fost înregistrate la sfârșitul perioadei înregistrate **324** de cauze în privința a **679** persoane, delimitarea acestora fiind redată în tabelul de mai jos.

Termenii de examinare a cauzelor	Mai mult de 1 an	Numărul de cauze	Numărul de persoane
	peste 1 an	165	400
	peste 2 ani	74	128
	peste 3 ani	85	151
	Total	324	679

Astfel, persistă o extindere în timp a termenilor examinării judiciare în unele cauze penale și aceasta datorită specificului categoriilor de infracțiuni, complexității cauzelor și numărului mare de participanți la proces.

Totodată, necesită imperativ a fi remarcat faptul că, la finele perioadei de raport, în Secția Judiciară a Procuraturii Anticorupție activau doar - **7** procurori, dar, cu toate acestea, pe parcursul anului 2021 acuzatorii de stat din cadrul Procuraturii Anticorupție au participat în total la **4067** ședințe de judecată. Astfel, deși nu toate ședințele de judecată s-au soldat cu pronunțarea unei sentințe nemijlocit în perioada supusă analizei, totuși considerăm că a fost depus un efort uriaș (raportat și la numărul de acuzatori evidențiat supra) în vederea cercetării juste, multilaterale și rapide a cauzelor penale deferite justiției.

Deopotrivă, printre motivele tergiversării cauzelor penale pot fi evidențiate:

- punerea pe rol cu întârziere a cauzelor penale de către judecători, precum și amânarea ședințelor de judecată pentru intervale mari de timp, în unele cazuri și până la două luni;
- stabilirea de către instanța din oficiu a datei și orei ședinței de judecată, fără a coordona cu agenda acuzatorului de stat desemnat pentru reprezentarea învinuirii, dar și fără a cita în modul stabilit de lege acuzatorul de stat ori părțile în proces;
- schimbarea completelor de judecată în legătură cu demisionarea sau transferul în alte instanțe a judecătorilor;
- lipsa participanților la proces fie din motiv de aflare în concediul anual/medical, fie din alte motive obiective (antrenarea judecătorilor/procurorilor și avocaților în diverse instruiri, întruniri, conferințe);
- situația pandemică legată de răspândirea virusului COVID -19;
- neprezentarea părților vătămate, a martorilor în proces, adesea aceștia fiind plecați peste hotarele țării;
- absența nejustificată a apărătorilor la ședințele judiciare, fapt care determină contramandarea ședințelor de judecată pentru a nu leza dreptul inculpaților la apărare;

- solicitarea schimbării avocatului, ceea ce duce la întreruperea ședinței pentru studierea dosarului și pregătirea pentru apărare;
- materialul probant impunător ce urmează a fi administrat în instanțele de judecată.

7.1.4. Reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea drepturilor omului

În perioada de raport, Procuratura Anticorupție a primit spre examinare **283** de petiții, care în dinamică, pot fi catalogate, după cum urmează.

Categoriile indicilor	Indicele numeric pe ani				
	2021	2020	2019	2018	2017
Petiții restante la sfârșitul perioadei de raport	18	10	5	23	97
Petiții parvenite	283	290	438	2929	3157
Expediate spre examinare altor organe	23	4	20	325	521
Petiții soluționate (admise, respinse, atașate la d.p, după competență)	189	161	278	723	635
Petiții respinse	170	113	217	476	389
Petiții admise	19	48	61	247	246
Acte de reacționare	14	13	32	84	99
Soluționate solicitări privind accesul la informație	320	105	29	162	143
Anexate la cauze penale	71	115	135	1881	1904

În anul 2021 au fost expediate spre examinare altor organe **23** petiții comparativ cu **4** petiții în 2020. Procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție au soluționat **189** petiții, comparativ cu **161** petiții în 2020.

Din numărul total de petiții soluționate, în **170** de cazuri a fost dispusă respingerea acestora, iar 19 petiții au fost admise ca întemeiate, cu emiterea actelor de reacționare în **14** cazuri.

În același timp au fost soluționate și **320** solicitări privind accesul la informație, din care **71** petiții au fost anexate la cauze penale, cu examinarea lor în cadrul acestora.

Petițiile anexate la cauzele penale fac parte din categoria adresărilor ce necesitau o verificare nemijlocită în contextul urmăririi penale.

7.1.5. Rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune și a cheltuielilor judiciare

În perioada anului 2021, Procuratura Anticorupție a realizat activități în domeniul recuperării prejudiciului, a bunurilor obținute pe cale criminală și a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu desfășurarea urmăririi penale și judecarea cauzei.

Tabelul ce urmează conține date privind asigurarea recuperării prejudiciului în cadrul urmăririi penale pe parcursul anului 2021. Tabelul este structurat în trei blocuri: prejudiciul cauzat, prejudiciul reparat în cursul urmăririi penale și cuantumul bunurilor puse sub sechestru.

RECUPERAREA PREJUDICIULUI			N	PROCURATURA	OUP
Prejudiciul cauzat	Valoarea totală în lei a prejudiciului		1	25.775.479.711	170.102.433
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	2		157.293.673
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	3		25.056.957
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	4		836.464
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	5		
		Pe cauze suspendate condiționat	6		
		Pe cauze suspendate	7		
		Pe cauze restante la 31.12.2021	8		144.209.012
		Din ele: cu autori neidentificați	9		
Prejudiciul reparat în cursul urmăririi penale	Valoarea totală în lei a prejudiciului		10		5982
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	11		
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	12		5982
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	13		
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	14		
		Pe cauze suspendate condiționat	15		
		Pe cauze suspendate	16		
		Pe cauze restante	17		
		Valoarea bunurilor ridicate și restituite	18		
	Prejudiciul reparat benevol		19		5892
Punerea bunurilor sub sechestru	Valoarea totală în lei		20	10.059.753	15.924.215
	Inclusiv	Pentru asigurarea prejudiciului cauzat autorităților publice/bugetului public	21		
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	22		3.285.419
		Pe cauze restante	23		12.638.796

În tabelul următor este redată informația statistică referitoare la rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul asigurării recuperării cheltuielilor judiciare la faza urmăririi penale. Tabelul

conține trei compartimente de bază: cheltuieli judiciare recuperate benevol, cheltuieli judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată și cheltuieli judiciare potrivit rechizitoriului.

Cheltuieli judiciare încasate pe procesele penale /cu deciziile procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale			Nr	Procuratură	OUP
			1	-	-
Urmărirea penală					
Cheltuieli judiciare recuperate benevol	Total (suma în lei)		2	-	-
	Inclusiv	Pentru expertizelor/constatărilor efectuarea	3	-	-
		Pentru traducerilor/interpretărilor efectuarea	4	-	-
		Pentru realizarea extrădărilor	5	-	-
		Altele	6	-	-
Cheltuieli judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată	Total (suma în lei)		7	-	-
	Inclusiv	Pentru expertizelor/constatărilor efectuarea	8	-	-
		Pentru traducerilor/interpretărilor efectuarea	9	-	-
		Pentru realizarea extrădărilor	10	-	-
		Altele	11	-	-
Cheltuieli judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor (din cele dispuse, indicate în rândul 6)			12	-	-
Nr. de cazuri de punere în executare, în ordinea prevăzută de Codul de executare, a ordonanțelor când nu au fost executate benevol (din cele dispuse, indicate în rândul 6)			13	-	-
Cheltuieli judiciare care au fost recuperate pe cauzele cu soluții din anii precedenți de netrimitere în judecată			14	-	-
Cheltuieli judiciare specificate în informația-anexă la rechizitoriu	Total (suma în lei)		15	135.284,94	137.780
	Inclusiv	Pentru expertizelor/constatărilor efectuarea	16	80.431,84	137.780
		Pentru traducerilor/interpretărilor efectuarea	17	20.604,10	-
		Pentru realizarea extrădărilor	18	34.249	-
		Altele	19	-	-
Cheltuieli judiciare dispuse spre încasare conform sentinței			20	-	-
Din ele: 1) pe cauze trimise în judecată în 2021			21	-	-
2) pe cauze trimise în judecată în anii precedenți			22	-	-

7.1.6. Obiective în activitatea Procuraturii Anticorupție pentru anul 2022

Pentru perioada anului 2022, ca obiective prioritare în activitatea Procuraturii Anticorupție au fost stabilite:

- 1) combaterea corupției de nivel înalt;

2) identificarea și investigarea schemelor de corupție în diferite domenii ale vieții sociale (medical, învățământ, organelor de control, achiziții publice, etc.);

3) avansarea în investigațiile efectuate în cauzele penale de rezonanță socială sporită;

4) avansarea în investigațiile efectuate în cauza penală privind fraudă bancară.

Suplimentar, activitatea Procuraturii Anticorupție urmează a fi direcționată către:

➤ micșorarea numărului de cauze penale aflate în exercitare, fapt ce ar putea fi posibil de realizat prin reducerea competențelor atribuite exclusiv în exercitarea procurorilor;

➤ micșorarea volumului sporit de lucru în cauza penală privind „Furtul Miliardului”, ce implică un număr mare de procurori, ofițeri de urmărire penală și etc.. Această cauză fiind o prioritate, se depune toată diligența necesară în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, în vederea soluționării acesteia și adoptării unei hotărâri obiective;

➤ identificarea cazurilor de fraudare a fondurilor internaționale și asigurarea investigării în termeni rezonabili a cazurilor;

➤ asigurarea aplicării active a procedurilor speciale în procesul penal în vederea reducerii cheltuielilor judiciare;

➤ investigarea cazurilor de scurgere a informației în cauzele penale din gestiune;

➤ efectuarea investigațiilor financiare și a proprietăților în cadrul urmăririlor penale, aplicarea măsurilor asiguratorii pentru asigurarea confiscării speciale și extinse a bunurilor;

➤ asigurarea recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, a obiectului infracțiunilor de corupție și a cheltuielilor judiciare atât pe cauzele penale trimise pentru examinare în instanța de judecată, cât și cele pe care urmărirea penală a fost încetată pe temei de nereabilitare;

➤ înaintarea propunerilor de modificare a *Legii nr. 59 din 29.03.2012*, sub aspectul de a oferi posibilitate ofițerilor de investigație detașați în Procuratură să efectueze activitatea specială de investigații, în vederea asigurării confidențialității anchetei.

➤ în vederea soluționării problemei legate de dotarea instituției cu suficient personal auxiliar, fiind necesar stringent traducători/interpreți autorizați, care ar fi disponibili la sediul Procuraturii Anticorupție (cel puțin traducători/interpreți de limbă rusă și limba engleză), lipsa acestora îngreunează mult procesul de finisare și executarea a anumitor acțiuni procesuale;

➤ completarea și după caz mărirea numărului de state de personal, astfel încât fiecare procuror să poată fi asistat de un consultant și un ofițer de urmărire penală, or, activitatea privind exercitarea nemijlocită de către procuror a urmăririi penale, este o activitate complexă și necesită promptitudine, în unele cazuri fizic nu se poate realiza efectuarea (elaborarea) anumitor acțiuni.

➤ asigurarea efectuării cu celeritate a urmăririi penale pe cauzele penale restante aflate în procedură de exercitare sau conducere a urmăririi penale în vederea respectării termenului rezonabil al urmăririi penale și micșorări numărului de cauze penale restante din gestiune.

➤ adoptării cu prioritate a deciziilor pe cauzele penale pe care figurează mai multe persoane cu statut de învinuit și pe cele cu termen de menținere în această calitate o perioadă îndelungată.

7.2. Activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare PCCOCS) activează în baza *Regulamentului aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.7/28 din 17.02.2017*, fiind o entitate independentă în cadrul Procuraturii, care își desfășoară activitatea în baza principiilor de organizare și de activitate, în conformitate cu *Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*.

Procurorii din cadrul PCCOCS exercită urmărirea penală în cauzele penale potrivit *art. 270² alin.(1) lit. a) – e) din Codul de procedură penală*, inclusiv în infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni contra securității publice și ordinii publice, infracțiuni săvârșite de grupuri criminale organizate și organizații criminale, precum:

- a) infracțiunilor cu caracter terorist în sensul *art.134¹¹ din Codul penal*;
- b) infracțiunilor prevăzute la *art.135–144, art.166¹ alin.(3) și (4), art.283, 284, 295–295², 337–346 din Codul penal*;
- c) infracțiunilor prevăzute la *art.244, 248, 248¹, 248², 249, 259–261¹ din Codul penal*, dacă valoarea în vamă a mărfurilor, a drepturilor de import sau a prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește valoarea de 50000 unități convenționale;
- d) infracțiunilor săvârșite de un grup criminal organizat în sensul *art.46 din Codul penal*, al infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, cu excepția celor menționate la *art.270¹alin.(1)* din prezentul cod;
- e) infracțiunilor săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul *art.47 din Codul penal*.

Totodată, procuratura specializată în conformitate cu prevederile *art. 270² alin.(2) din Codul de procedură penală* conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competența pe întreg teritoriul Republicii Moldova, menționate la *art. 266, 268 și 269² din prezentul cod*.

PCCOCS conduce urmărirea penală realizată în cadrul a 7 subdiviziuni ale organelor de urmărire penală:

- Organul de urmărire penală al Centrului pentru combaterea traficului de persoane al INI al IGP al MAI (în continuare CCTP);
- Organul de urmărire penală al Inspectoratului general al poliției de frontieră al MAI (în continuare IGPF);
- Organul de urmărire penală al Direcției investigații infracțiuni informatice al INI al IGP al MAI (în continuare DIII);
- Organul de urmărire penală al Direcției generale urmărire penală al IGP al MAI (în continuare DGUP);
- Organul de urmărire penală al Serviciului protecție internă și anticorupție al MAI (în continuare SPIA);
- Organul de urmărire penală al Serviciului Vamal (în continuare SV);
- Organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat (în continuare SFS).

Multitudinea și complexitatea cauzelor determină o încărcare a sarcinilor de muncă care revin unui procuror, deoarece la momentul constituirii PCCOCS, aceasta conducea urmărirea penală în 5 subdiviziuni ale organelor de urmărire penală, ulterior și SV, SFS, astfel la sfârșitul lunii decembrie în conducerea procurorilor din cadrul PCCOCS au rămas **749** cauze penale, o medie lunară pentru anul de raport.

În conformitate cu prevederile *art. 9 alin.(4) lit. c) al Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, procurorii din cadrul PCCOCS reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele în care au condus sau exercitat urmărirea penală, în anul 2021 fiind **694** cauze penale în privința a **1397** inculpați.

7.2.1. Exercițarea urmăririi penale

În perioada anului 2021 în Registrul sesizărilor despre infracțiuni R-1 al PCCOCS au fost înregistrate **203** procese penale, care au fost examinate în baza *art.274 din Codul de procedură penală*, **3** procese penale au rămas restante, fiind înregistrate în anul 2022.

Pe parcursul anului, în **151** cazuri, au fost adoptate hotărâri de pornire a urmăririi penale, iar în **48** de cazuri au fost dispuse ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale, **7** procese penale rămânând restante la 31.12.2021.

Una din principalele direcții de activitate a PCCOCS este exercitarea nemijlocită a urmăririi penale. Ca urmare, în perioada de raport, procurorii au exercitat urmărirea penală în **574** cauze penale. La 01.01.2021 în gestiunea procurorilor erau restante **261** dosare penale.

Pe parcursul anului de la alte organe au parvenit – **81** dosare. Urmărirea penală a fost reluată în – **16** dosare. La dosarele din gestiunea procurorilor au fost conexate alte – **75** cauze penale. Expediate conform competenței altor organe de urmărire penală – **69** dosare.

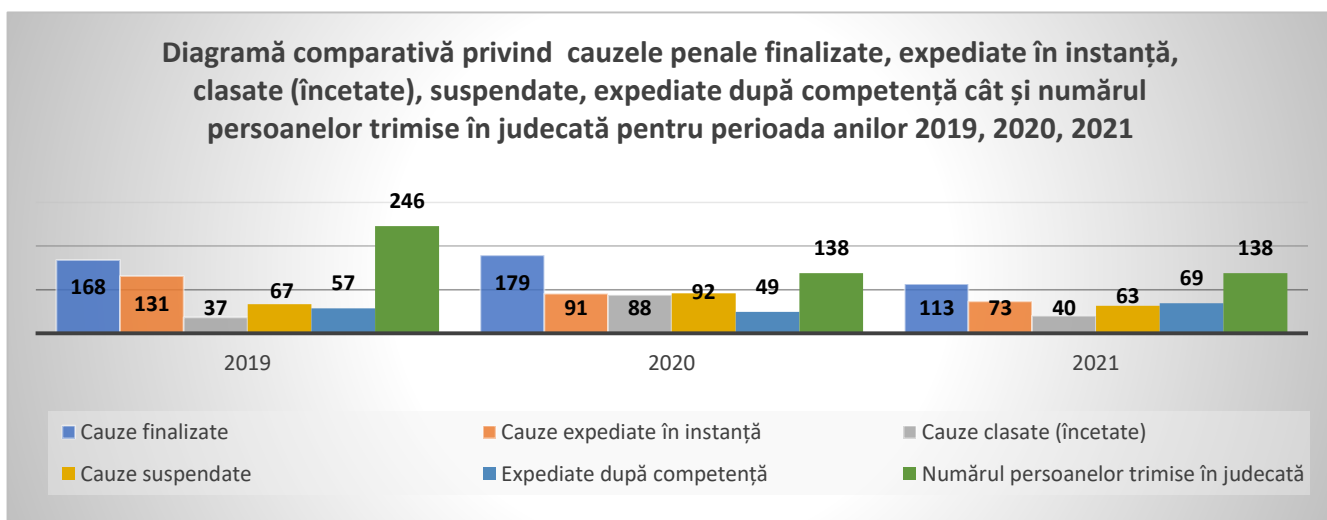
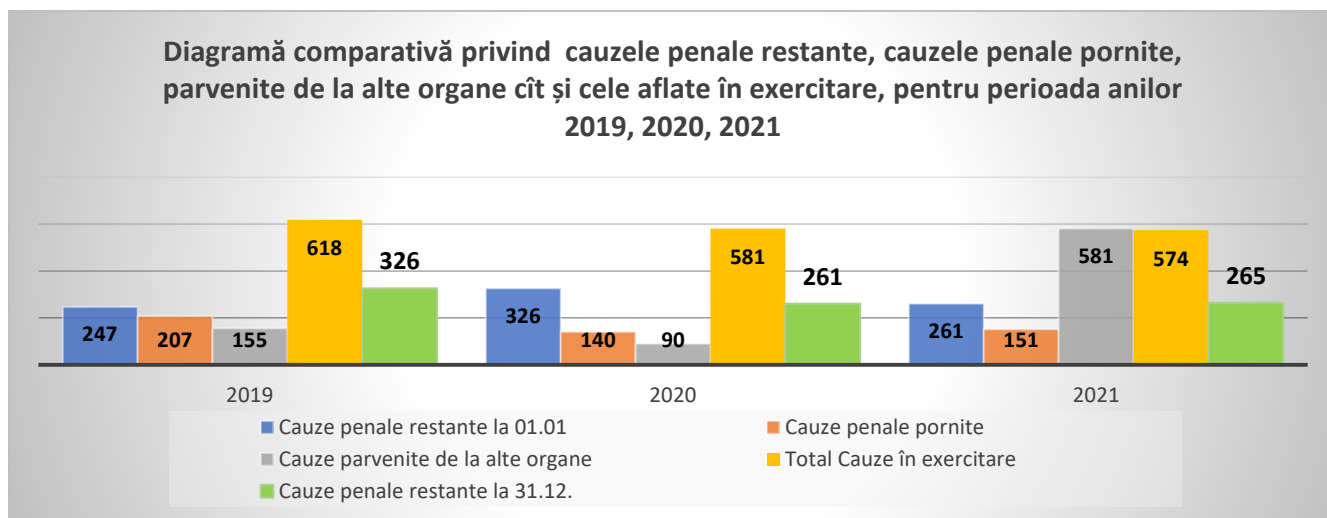
Suspendarea urmăririi penale s-a dispus în – **63** cauze penale, din ele **27** cauze au fost suspendate potrivit art.287/1 alin.(1) pct.(1), **35** cauze potrivit art.287/1 alin.(1) pct.(2) și o cauză potrivit art.287/1 alin.(1) pct.(3) din Codul de procedură penală.

Concomitent, în perioada de raport, procurorii au finisat urmărirea penală în **113** cauze penale, în privința a **138** persoane, pe **139** episoade, dintre care:

- expediate în instanța de judecată – **73** cauze, în privința a **138** persoane;
- dispusă încetarea/clasarea urmăririi penale – în **40** cauze penale.

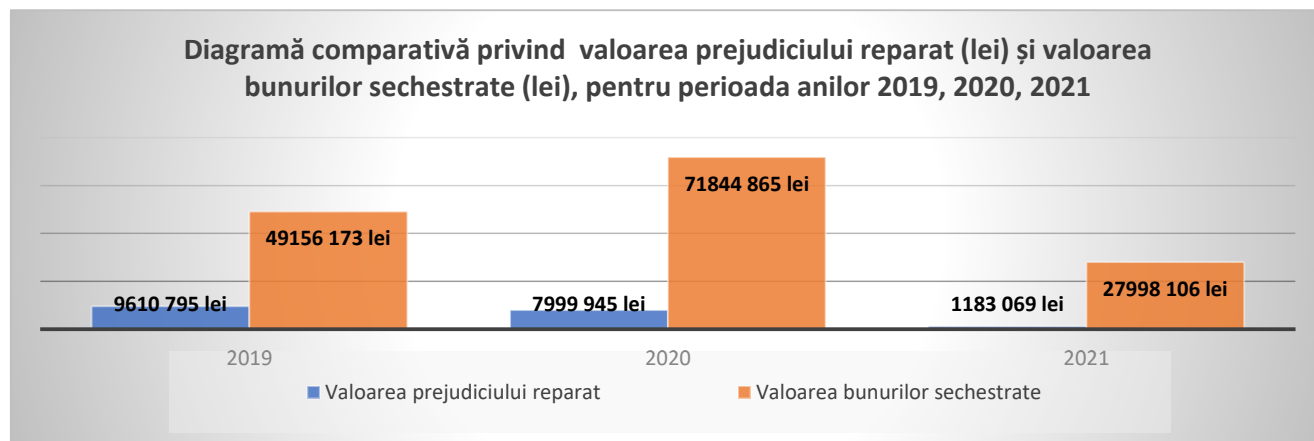
La sfârșitul perioadei de raport în gestiunea procurorilor se aflau **265** dosare penale.

În continuare sunt prezentate date privind dinamica activității de exercitare a urmăririi penale, în raport cu perioada similară a anului 2019-2020.

Tot în perioada de raport, a fost confiscată valută străină în sumă de **1 620 755** euro (cazul contrabandei cu valută vama Leușeni), ceia ce constituie circa **33** mil. lei.

De asemenea, în 2021, în calitate de bănuți de săvârșirea infracțiunilor, pe cauzele din exercitare, au fost reținute **83** persoane, dintre acestea fiind aplicată arestarea preventivă și arestarea la domiciliu în privința a **77** persoane (**92,8%**), alte **4** persoane eliberate de procurori și **2** persoane au fost puse în libertate de către judecătorul de instrucție, iar recursurile depuse de către procurori, în aceste cazuri au fost respinse de către Curtea de Apel.

La finele perioadei de raport, pe cauzele restante, în stare de arest se aflau **4** persoane în **2** cauze penale privind circulația ilegală a substanțelor narcotice.

Conform datelor oficiale din sistemul informațional INFO-PG, precum și din registrele de strictă evidență, întru autorizarea măsurilor speciale de investigații procurorii au adresat în instanța de judecată – **1036** demersuri.

De asemenea, în cadrul urmăririi penale, în instanța de judecată au fost înaintate – **2091** demersuri (primare sau pentru prelungire) privind autorizarea acțiunilor de urmărire penală și speciale de investigație, care pot fi descrise corespunzător datelor din tabelul ce urmează.

TOTAL MSI		2091
TOTAL	Inițiate	810
	Prelungite	594
	Legalizate	687
	PERTINENTE	476
	NEPERTINENTE	211

Interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice sau a imaginilor:		1320
Inițiate	430	TOTAL
Prelungite	388	
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	502	
PERTINENTE	315	

NEPERTINENTE		187	
Documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice:		442	
Inițiate	172	TOTAL	
Prelungite	161		
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	109		
PERTINENTE	99		
NEPERTINENTE	10		
Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat:		85	
Inițiate	30	TOTAL	
Prelungite	32		
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	23		
PERTINENTE	16		
NEPERTINENTE	7		
Supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea:		9	
Inițiate	5	TOTAL	
Prelungite	1		
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	3		
PERTINENTE	1		
NEPERTINENTE	2		
Monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice:		4	
Inițiate	4	TOTAL	
Prelungite	0		
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	0		
PERTINENTE	0		
NEPERTINENTE	0		
Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară:		13	
Inițiate	2	TOTAL	
Prelungite	6		
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	5		
PERTINENTE	3		
NEPERTINENTE	2		
Colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice:		188	
AUTORIZATE	143	TOTAL	
Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI/	45		
PERTINENTE	42		
NEPERTINENTE	3		

Referitor la valorificarea investigațiilor interstatale necesită a menționa că în condițiile în care criminalitatea transnațională organizată, are o amploare din ce în ce mai mare, procurorii s-au axat tot mai des pe o cooperare judiciară internațională în materie penală.

Astfel, pe lângă cooperarea prin intermediul comisiilor rogatorii, schimbului de informație prin INTERPOL, EUROPOL, EUROJUST, SELEC, procurorii tot mai des apelează la activități comune de investigație (JIT). În acest sens, în perioada anului 2021, Secția exercitare a urmăririi penale a efectuat investigații în cadrul a **3** echipe comune de investigație cu organele competente din România și Muntenegru, pe cauze penale de contrabandă cu țigarete, droguri și cauze penale privind organizarea migrației ilegale.

Cauzele penale expediate în instanța de judecată, pe categorii de infracțiuni, se prezintă în felul următor: omor – **2**; furt – **2**; tâlhărie – **2**; șantaj – **2**; escrocherie – **3**; circulația ilegală a drogurilor – **23**; evaziuni fiscale – **3**; contrabandă – **4**; banditism – **1**; păstrarea ilegală a armelor de foc – **3**; corupere pasivă – **1**; trafic de influență – **4**; abuz de putere sau abuz de serviciu – **2**; exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu – **1**; infracțiuni contra justiției – **1**; tortură – **1**; alte infracțiuni – **18**.

Pe cauzele penale expediate cu rechizitoriu în instanța de judecată au fost calculate cheltuieli judiciare în sumă totală de **495 325,4** lei.

Referitor, la valoarea stabilită a prejudiciului cauzat statului, persoanelor juridice și fizice în cauzele expediate în instanța de judecată aceasta se estimează la **2 036 065 154,73** lei, **3 230 000** dolari și **310 000** euro.

În acest sens, o prioritate a activității de exercitare a urmăririi penale a constituit asigurarea recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, inclusiv prin prisma desfășurării investigațiilor paralele. Ca urmare, în perioada de raport, la etapa exercitării urmăririi penale, datorită acțiunilor procesuale *pro active*, procurorii Secției exercitare a urmăririi penale au recuperat efectiv la bugetul de stat suma totală de **1 183 069** lei.

Totodată, în activitatea procurorilor o atenție sporită este acordată indisponibilizării în vederea confiscării bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din activitatea infracțională.

Astfel, paralel cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, pentru administrarea probelor referitoare la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, procurorii din cadrul PCCOCS procedează și la o identificare a bunurilor persoanelor fizice/juridice, în vederea dispunerii măsurilor asiguratorii.

Este de menționat că în perioada anului 2021, la demersurile procurorilor la etapa urmăririi penale, au fost aplicate sechestre pe bunuri și mijloace bănești în valoare totală de **27 998 106** lei, **103 750** euro, **20 000** dolari.

Din numărul total al dosarelor (**40**) pe care s-a dispus clasarea/încetarea urmăririi penale, pe **32** cauze penale s-au dispus soluții în baza *art. 275 pct. 1), 3) din Codul de procedură penală*. În **3** cauze

penale s-a dispus încetarea pe motiv că a intervenit termenul de prescripție sau amnistia, iar în 5 cauze penale soluția a fost adoptată în conformitate cu *art. 275 pct. 9) din Codul de procedură penală*.

În perioada anului 2021 cumulativ, au fost anunțate *în căutare* **26** persoane și au fost identificate și reținute **11** persoane.

Potrivit Legii cu privire la Procuratură, în cadrul procuraturilor specializate activează constant ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații care se subordonează funcțional procurorului-șef al procuraturii specializate. Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații sunt selectați în mod individual de către procurorul-șef al procuraturii specializate și se detașează de la alte instituții pentru o perioadă de până la 5 ani, care poate fi reînnoită pe o perioadă cu același termen.

În PCCOCS sunt detașați 7 ofițeri de urmărire penală și 2 ofițeri de investigații. Urmare a analizei lucrului efectuat s-a constatat că aceștia îndeplinesc în mare parte un volum de lucru esențial în ce privește efectuarea acțiunilor de urmărire penală la indicațiile procurorilor ce exercită urmărirea penală în vederea finalizării în timp restrâns a cauzelor penale.

Conform datelor statistice, în perioada anului 2021, ofițerii de urmărire penală în comun cu ofițerii de investigații au examinat **32** procese penale din numărul total de **203** înregistrate, propunând refuzul în pornirea urmăririi penale în **10** cazuri, urmărirea penală fiind pornită în **22** cazuri. Totodată, au examinat 48 adresări ale cetățenilor ce vizează urmărirea penală. În total, au efectuat acțiuni de urmărire penală în **56** cazuri. Executate 5 cereri de comisii rogatorii parvenite de la organele competente ale altor state.

Dacă e să ne referim la restanța de dosare din gestiunea procurorilor stabilim că la 31.12.2021, procurorii PCCOCS exercitau urmărirea penală pe **265** cauze penale, dintre care în Secția exercitare a urmăririi penale, Oficiul Principal – se aflau **242** cauze penale, Oficiul „Nord” – **18** cauze, iar în Oficiul „Sud” – **5** cauze.

7.2.2. Conducerea urmăririi penale

Cu referire la activitatea de conducere a urmăririi penale efectuată de către cei **17** procurori din cadrul Secției conducere a urmăririi penale a PCCOCS, la începutul perioadei de raport, 01.01.2021, aceștia aveau în conducere **517** cauze penale.

Pe parcursul anului 2021, procurorii au verificat temeinicia pornirii urmăririi penale cu menținerea în conducere a **1752** cauze penale (de la MAI – **533**, de la SV – **109** și de la SFS **139** - dosare, ultimele fiind ulterior remise după competență în gestiunea procurorilor teritoriali sau din cadrul PCCOCS). Tot în perioada anului 2021 au fost disjuse, reluate sau parvenite de la alte organe de urmărire penală alte **454** cauze penale.

Respectiv, în total, în conducerea procurorilor PCCOCS pe parcursul anului 2021 s-au aflat **1752** cauze penale în comparație cu **1465** cauze penale în perioada anului 2020. Această creștere este dictată în prim plan de creșterea numărului cauzelor penale retrase de la alte organe teritoriale de urmărire penală cu transmiterea acestora în special DGUP și DIII a INI sub conducerea PCCOCS și a faptului reluării urmăririlor penale după finisare de către procuror în ordine ierarhică, sau după caz de către judecătorul de instrucție.

În rezultatul modificării legislației, stabilind că nu țin de competența organelor de urmărire penală, în **233** cauze penale (dintre care **228** – MAI și **5** – SV) s-a decis transmiterea acestora după competență. Analizând perioada similară a anului 2020, s-a stabilită că după competență au fost remise **254** cauze penale.

În alte **82** cauze urmărirea penală a fost suspendată în baza *art. 287² din Codul de procedură penală* (toate MAI), din motivul că nu a fost identificat făptuitorul.

Cu propunere de terminare a urmăririi penale organele de urmărire penală au prezentat procurorilor, în ordinea *art.289 din Codul de procedură penală*, **321** cauze privind 530 episoade infracționale, dintre care, pentru expedierea în instanța de judecată – **177** cauze (365 episoade), iar pentru clasarea cauzei/încetarea urmăririi penale – **144** (165 episoade).

Pe cauzele expuse, procurorii au finalizat urmărirea penală în **300** de cazuri în privința a **475** fapte infracționale (în comparație cu perioada anului 2020 când au fost finisate - **242** cauze în privința a **339** fapte infracționale), astfel în creștere cu **58** de cauze penale finisate, dintre care:

- expediate în instanța de judecată cu rechizitoriu - **153** cauze în privința a **318** episoade criminale și **153** învinuiți;
- încetată/clasată urmărirea penală - **147** cauze penale în privința a **157** infracțiuni și **148** persoane (inclusiv în **18** cauze – din motive de nereabilitare în privința a **19** persoane).

Alte **269** cauze penale au fost conexe la dosarele de bază.

În aceeași perioadă, către organele de urmărire penală au fost restituite, în baza *art. 292 din Codul de procedură penală*, **41** cauze penale, toate cu indicații de completare a urmăririi penale, iar pe alte **10** cauze, la 31.12.2021 procurorii urmau să decidă.

Respectiv, în gestiunea ofițerilor de urmărire penală și conducerea procurorilor, la 31.12.2021 se aflau **749** dosare penale.

Mai jos este prezentat tabelul comparativ pe principalele poziții pentru anul 2021 ce țin de conducerea urmăririi penale, în raport cu perioada similară a anului 2020:

Activitatea de conducere a urmăririi penale de către procurorii din cadrul PCCOCS		
Categorii cauze	Anul 2021	Anul 2020
Cauze penale restante la 01.01.	517	525
Cauze primite în procedură	642	940
Total cauze în conducere	1752	1465
Cauze înaintate procurorului	530	280
Cauze finalizate	300	242
Cauze expediate în instanță	153	127
Cauze clasate (încetate)	147	113 și 2 cauze suspendate conform art. 510-511 CP (total 115 finisate)
Cauze suspendate	82	141
Cauze expediate după competență	233 (228 MAI și 5 SV)	341 (254 MAI și 87 SV)
Conexate	269	186
Cauze restante la 31.12.	749	517
Numărul persoanelor trimise în judecată	153	169
Valoarea prejudiciului stabilit (lei)	357 300 914,81	434 892 680,43 (pe cauzele penale din conducere) 13 128 740 353 (pe cauzele din exercitare a procurorilor secției)
Valoarea prejudiciului reparat (lei)	2 103 552	1 904 988
Valoarea bunurilor sechestrate (lei)	11 724 908,46	36 204 311,46 (pe cauzele penale din conducere) 824 528 030 (pe cauzele din exercitare a procurorilor secției)

Cu referire la cele **153** cauze penale expediate cu rechizitoriu în instanța de judecată, pe principalele categorii de infracțiuni, se prezintă în felul următor:

- traficul de persoane/proxenitism - **22**,
- trafic de copii – **3** ,
- circulația ilegală a substanțelor narcotice – **60**,
- escrocherie – **6**,
- șantaj – **3**,
- furt – **4**,
- păstrarea ilegală a armelor de foc și munițiilor – **2**,
- huliganism – **1**,
- tâlhărie – **1**,

- evaziuni fiscale – **1**,
- contrabanda – **17**,
- corupere pasivă – **1**,
- alte infracțiuni – **32** (în special, pornografie infantilă, infracțiuni din domeniul informaticii, fals în acte oficiale, etc.).

Pe aceste infracțiuni în perioada anului 2021 au fost calculate cheltuieli judiciare pe cauzele remise în instanța de judecată în sumă totală de **86 196** lei, în comparație cu perioada anului 2020 în sumă **554 872** lei.

Valoarea bunurilor ridicate, sechestrate în scopul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiuni este de **15 506 956** lei (pe cauzele penale din conducere) și **24 914 955** lei (pe cauzele din exercitarea din cadrul PCCOCS).

Valoarea stabilită a prejudiciului, cauzat statului, persoanelor juridice și fizice în cauzele expediate în instanța de judecată se estimează la **58 174 988,18** lei.

La fel, în perioada de raport, procurorii specializați pe conducerea urmăririi penale au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în **268** cazuri pe procesele penale parvenite cu propunere de la organele de urmărire penală ale MAI și **13** procese parvenite de la Serviciul Vamal.

7.2.2.1. Activitatea specială de investigații

În perioada de raport, procurorii PCCOCS au adresat judecătorilor de instrucție **817** demersuri privind autorizarea acțiunilor de urmărire penală, comparativ cu **530** în anul 2020 și **777** demersuri privind autorizarea măsurilor speciale de investigații, comparativ cu **465** în perioada anului 2020.

În general, activitatea specială de investigație, reprezentând un capitol separat al *Codului de procedură penală*, inclusiv și altor legi și acte normative, este un domeniu foarte sensibil din punct de vedere al ingerinței în special în viața privată a persoanei, fiind necesare atitudini deosebite ale procurorului în aplicarea acestora.

Reieșind că activitatea specială de investigație este un domeniu clasificat (confidențial sau secret) al activității procurorului și altor organe instituționale, vor fi reflectate doar unele date statistice.

Prin urmare din numărul total de **777** măsuri speciale inițiate de procurorii Secției conducere, în perioada anului 2021 - **766** au fost admise. Un aspect special privind aplicarea măsurilor speciale de investigații este autorizarea interceptărilor și înregistrarea comunicărilor. Astfel, în perioada raportată, de către procurorii Secției conducere a urmăririi penale au fost inițiate în total **480** (anul 2020 – **313**) de interceptări, dintre care **469** au fost admise de către judecătorul de instrucție.

La fel, din numărul total de **235** interceptări efectuate, în **192** cazuri persoanele supuse interceptării și înregistrării comunicărilor au fost informate la finisarea urmăririi penale de către procuror. Pe celelalte cazuri, în care persoanele nu au fost informate sunt emise încheieri ale instanței de judecată de amânare a informării până la terminarea urmăririi penale.

7.2.2.2. Reținerea și arestul (alte măsuri preventive)

În perioada de raport, în calitate de bănuți de săvârșirea infracțiunilor, pe cauzele din conducerea urmăririi penale și cauzele penale aflate în exercitarea procurorilor au fost reținute **348** de persoane (comparativ cu **189** în anul 2020), din care în privința a **294** de persoane a fost solicitată aplicarea arestului preventiv, iar în privința a **247** de persoane a fost aplicată măsura preventivă arestul.

Un factor esențial al creșterii numărului persoanelor reținute în perioada anului 2021, se datorează în special creșterii numărului infracțiunilor de circulație ilegală a drogurilor. Acest fapt s-a constatat în special odată cu apariția pandemiei COVID-19. Astfel, pentru infracțiuni din domeniul circulației ilegale a drogurilor au fost reținute **113** persoane din numărul total de **189** reținuți, ceea ce constituie aproximativ **60%** din totalul persoanelor private de libertate. Concomitent, cu toate că numărul cazurilor de reținere a crescut, categoriile infracțiunilor se plasează în a celor excepțional de grave, deosebit de grave și grave.

La fel, alte **24** de persoane au fost reținute pentru comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane și conexe, care reprezintă infracțiuni excepțional sau deosebit de grave. Este necesar de menționat, că din numărul total de **189** de persoane reținute, **10** persoane au fost reținute, inclusiv pe cauze din exercitarea urmăririi penale, în special pe aspectul investigării unor compartimente din „frauda bancară” aflate în gestiunea PCCOCS.

Astfel, în cazul persoanelor aflate în arest toate cauzele penale au fost finisate în termen de până la **6 luni** din momentul reținerii.

REȚINEREA ȘI ARESTAREA PERSOANELOR PE CAUZELE PENALE DIN GESTIUNEA PROCURORILOR DIN CADRUL PCCOCS		Cod rând	2021
Persoane reținute (în temeiul art.166 alin.1 CPP)		1	348
Inclusiv: minori		2	0
Persoane reținute puse în libertate de procuror (din rândul 1)	Total	3	35
	Inclusiv: minori	4	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru reținere	5	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru privarea în continuare de libertate	6	35
Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 6)		7	35
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă, din cele reținute (din rândul 1)		8	294
Inclusiv: minori		9	0
Persoane arestate preventiv, din cele reținute (din rândul 8)		10	247

Inclusiv: minori		11	0
Din rândul 10	învinuite pentru infracțiuni excepțional de grave	12	27
	învinuite pentru infracțiuni deosebit de grave	13	47
	învinuite pentru infracțiuni grave	14	153
	învinuite pentru alte infracțiuni	15	20
Persoane arestate la domiciliu, din cele reținute, în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă (din rândul 8)		15a	11
Inclusiv: minori		15b	0
Persoane reținute puse în libertate de judecătorul de instrucție	Total	16	47
	Inclusiv: minori	17	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru privarea în continuare de libertate (din rândul 8)	18	47
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 18)	19	47
	În legătură cu expirarea termenului de reținere (din rândul 8)	20	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru reținere (din rândul 8)	21	0
Contestări ale părții apărării privind eliberarea mandatului de arestare preventivă		22	217
Din ele	Admise cu punerea persoanei în libertate de instanța de recurs (din rândul 22)	23	9
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 23)	24	9
	Respinse (din rândul 22)	24a	208
	Inclusiv: minori (din rândul 23)	25	0
	Înlocuită arestarea preventivă cu arestarea la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 22)	26	0
Contestări ale procurorului privind refuzul eliberării mandatului de arestare preventivă		27	16
Din ele	Admise cu aplicarea arestării preventive de instanța de recurs (din rândul 27)	28	11
	Inclusiv: minori	29	0
	Aplicată arestarea la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 27)	30	5
	Inclusiv: minori	31	0
	Respinse (din rândul 27)	31a	0
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea la domiciliu, din cele reținute (din rândul 1)		32	19
Inclusiv minori		33	0
Persoane arestate la domiciliu (din rândul 32)		34	19
Inclusiv: minori		35	0
Din rândul 34	învinuite pentru infracțiuni excepțional de grave	36	0
	învinuite pentru infracțiuni deosebit de grave	37	12
	învinuite pentru infracțiuni grave	38	7
	învinuite pentru alte infracțiuni	39	0
Contestări ale părții apărării privind eliberarea mandatului de arestare la domiciliu		40	18
Din ele	Admise cu punerea persoanei în libertate de instanța de recurs (din rândul 40)	41	0
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 41)	42	0
	Inclusiv: minori (din rândul 41)	43	0
	Respinse (din rândul 40)	43a	18

Contestări ale procurorului privind refuzul eliberării mandatului de arestare la domiciliu		44	0
Din ele	Admise cu aplicarea arestării la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 44)	45	0
	Inclusiv: minori	46	0
	Respinse (din rândul 44)	46a	0
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă în contumacie		47	7
Inclusiv: minori		48	0
Persoane arestate preventiv în contumacie (din rândul 47)		49	7
Inclusiv: minori		50	0
Persoane reținute din cele arestate preventiv în contumacie (din rândul 49)		50a	5
Inclusiv: minori		50b	0
Persoane trimise în judecată în stare de arestare preventivă (din rândurile 10, 28 și 49)	Total	51	87
	Inclusiv: minori	52	0
	inculpate pentru infracțiuni excepțional de grave	53	13
	inculpate pentru infracțiuni deosebit de grave	54	17
	inculpate pentru infracțiuni grave	55	57
	inculpate pentru alte infracțiuni	56	0
	cu termenul de arestare până la 3 luni	57	78
	cu termenul de arestare de la 3 la 6 luni	58	9

7.2.2.3. Asistența juridică internațională

De către procurorii PCCOCS au fost expediate pentru executare **56** cereri de asistență juridică (comparativ cu **42** în anul 2020), către următoarele state: Ucraina - **14**, România - **5**, Federația Rusă - **5**, Turcia - **7**, SUA - **4**, Germania - **3**, Polonia - **2**, Letonia - **2**, Slovenia - **1**, Serbia - **1**, Marea Britanie - **2**, Grecia - **1**, Austria - **1**, China - **1**, Cipru - **1**, Lituania - **1**, Republica Italia - **1**, Regatul Suediei - **1**, Bulgaria - **1**, Israel - **1**, Kazahstan - **1**.

7.2.2.4. Alte activități

Pe dosarele din conducere privind acțiunile sau inacțiunile reprezentanților organelor de urmărire penală de către procurorii Secției conducere a urmăririi penale au fost examinate **2442** adresări, cereri (plângeri), dintre care **406** au fost admise, comparativ cu **619** în perioada anului 2020, - **154** admise. Prin urmare procurorii secției în perioada anului 2021 au soluționat cu **1823** de adresări mai multe, decât în perioada anului precedent.

7.2.3. Reprezentarea acuzării de stat

Pe parcursul anului 2021, procurorii PCCOCS au reprezentat acuzarea de stat în instanța de fond în **694** cauze penale, în privința a **1397** inculpați, indicii numerici fiind la același nivel cu perioada similară a anului 2020.

Atribuțiile reprezentării învinuirii în instanțele de judecată în cadrul PCCOCS revin atât procurorilor din Secția reprezentare a acuzării, cât și celor din oficiile „Nord” și „Sud”.

Din numărul total de cauze, au fost pronunțate **232** sentințe în privința a **339** persoane, dintre care cu participarea procurorilor din Secția reprezentare a acuzării **165** sentințe în privința a **232** persoane; oficiul „Nord” - **34** sentințe în privința a **56** persoane și oficiul „Sud” – **33** sentințe în privința a **51** persoane.

Procedura simplificată, prevăzută de *art.364¹ Cod de procedură penală* - pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a fost solicitată de către **139** inculpați, dintre care **3** cereri au fost respinse de către instanța de judecată, iar altele **136** - acceptate. Ca urmare au fost pronunțate **110** sentințe în privința a **136** persoane, ceea ce constituie **47%** din numărul total de cauze penale examinate. Dintre acestea, **82** cauze în privința a **104** persoane au fost examinate cu participarea procurorilor din cadrul Secției reprezentare a acuzării; **16** cauze în privința a **18** persoane – oficiul „Nord” și **12** cauze privind **14** persoane – oficiul „Sud”.

În perioada vizată, au fost pronunțate **19** sentințe de achitare în privința a **45** persoane, ceea ce reprezintă **8,2%** din numărul total de cauze examinate sau **13,3%** din numărul total de persoane în privința cărora au fost pronunțate sentințe de către prima instanță. **13** sentințe de achitare în privința a **27** persoane au fost adoptate cu participarea procurorilor din Secția reprezentare a învinuirii, **2** sentințe în privința a **6** persoane – procurorii din cadrul oficiului „Nord” și **4** sentințe în privința a **12** persoane – procurorii din cadrul oficiului „Sud”.

Făcând o analiză a repartizării sentințelor de achitare după subdiviziunile care au exercitat sau condus urmărirea penală s-a constatat următoarele: pe **6** cauze penale în privința a **13** persoane urmărirea penală a fost exercitată de procurorii din cadrul Secției exercitare a urmăririi penale, **10** cauze penale în privința a **23** persoane au fost expediate în instanța de judecată de către procurorii din Secția conducere a urmăririi penale, **3** dosare în privința a **7** inculpați achitați a fost instrumentat de către procurorii din cadrul oficiului „Sud”; în privința **1** inculpat dosarul a fost instrumentat de către procurorii din cadrul oficiului „Nord” și **1** de către procurorii din Procuratura Anticorupție. Privitor la temeiurile achitării, **2** sentințe de achitare au fost pronunțate urmare a renunțării integrale a acuzatorului de la învinuire.

Cât privește ceilalți **42** inculpați achitați, sentințele au fost contestate în instanța de apel, însă examinarea lor nu a fost finalizată. Analizând sentințele de achitare pronunțate în perioada anului 2021, după termenul de judecare a cauzelor, corespunzător numărului de cauze/persoane s-a constatat că au fost examinate:

- **1/3** - mai mult de 7 ani;

- **0/2** - mai mult de 6 ani;
- **2/6** - mai mult de 5 ani;
- **4/11** - mai mult de 4 ani;
- **3/13** - mai mult de 3 ani;
- **3/3** - mai mult de 2 ani;
- **1/1** - mai mult de 1 an;
- **5/6** - până la 1 an.

Motivele care au generat adoptarea soluțiilor de achitare au fost sistematizate în **3** categorii:

1. Prestația instanței de judecată: aprecierea diferită, în majoritatea cazurilor unilaterală, neobiectivă și fără o analiză corespunzătoare a probelor sau, în general, lăsarea fără o apreciere a acestora;

2. Comportamentul părților sau participanților în proces: schimbarea declarațiilor date la etapa urmăririi penale de către partea vătămată sau martori, imposibilitatea audierii acestora în ședința de judecată din cauza plecării lor peste hotare, concluziile divergente ale expertizelor suplimentare sau contraexpertizelor numite pe parcursul judecării cauzei;

3. Prestația procurorilor: expedierea în instanța de judecată a cauzelor penale în lipsa probelor concludente și suficiente pentru obținerea condamnării sau a cauzelor penale cu grave erori/omisiuni procesuale, precum și a cauzelor penale în care acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii etc.

Totodată, în perioada supusă evaluării, cu participarea procurorilor PCCOCS au fost pronunțate **30** sentințe de încetare (aproximativ **13%** din numărul total de sentințe) în privința a **44** persoane, dintre care, după criteriile sentință/persoană:

- **1/1** - în legătură cu împăcarea părților;
- **11/16** - în legătură cu expirarea termenului de prescripție;
- **6/9** - în legătură cu decesul făptuitorului;
- **0/1** - în privința unei persoane există o hotărâre definitivă prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri;
- **1/1** - în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională;
- **4/4** - fapta inculpatului constituie contravenție;
- **7/12** - există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală.

În baza ultimului temei indicat, prevăzut de *art. 391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală* au fost încetate procesele penale în cazurile de evaziune fiscală, când instanțele civile au anulat actele controalelor fiscale, cât și în situațiile când instanța a constatat încălcarea termenului de menținere a

persoanelor în calitate de bănuît, invocând calcularea acestuia de la pornirea urmăririi penale, dacă numele persoanei acuzate este indicat chiar și în partea descriptivă a ordonanței de pornire a urmăririi penale.

La acest capitol legislația procesual-penală este contradictorie exigențelor CEDO, fapt care a constituit motivul încetării proceselor în instanțele de judecată.

Practica judiciară în acest sens de asemenea este neuniformă, existând mai multe decizii irevocabile de încetare a proceselor penale, dar și decizii de condamnare a persoanelor și respingerea solicitărilor de încetare a cauzelor.

Rolul procurorului la aplicarea pedepsei penale este menționat în *art. 53 alin.(1) pct.8) din Codul de procedură penală* - procurorul își expune părerea în dezbaterile judiciare asupra faptei infracționale săvârșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei, care urmează a fi aplicată. Criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt prevăzute de *art. 75 al Codului de procedură penală* - gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat, circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia. Reieșind din obiectivele de prevenție generală și specială, urmărindu-se scopul indicat la *art.61 din Codul penal*, procurorul orientează instanța la aplicarea unei sau altei pedepse, iar în cazul aplicării neîntemeiate a unor pedepse, în alte limite decât cele prevăzute în sancțiunea normei, fie de altă categorie, procurorul urmează să declanșeze căile de atac.

Analiza efectuată la capitolul politicii punitive pe cauzele examinate denotă că pe parcursul anului 2021, instanțele de judecată au aplicat în privința a **107** inculpați pedeapsa sub formă de închisoare cu executare, **106** inculpați au fost condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, **32** – cu amendă în beneficiul statului, iar în privința a **5** inculpați a fost aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Recuperarea cheltuielilor de judecată constituie o preocupare permanentă, fapt care impune necesitatea restituirii de către persoanele vinovate a cheltuielilor judiciare pe care le suportă nemijlocit statul în legătura cu desfășurarea procesului penal și promovarea mecanismelor de asigurare a evaluării în cadrul cauzelor penale a cuantumului real al cheltuielilor judiciare suportate pe fiecare cauză penală în parte.

Astfel, în perioada supusă evaluării acuzatorii de stat au solicitat încasarea de la persoanele vinovate de comiterea infracțiunilor a cheltuielilor judiciare în sumă totală de **1 171 228,5 lei**. În prima instanță, a fost dispusă încasarea de la inculpați a cheltuielilor judiciare în sumă de **911 272 lei**, ceea ce constituie aproximativ **77,8%** din suma solicitată.

O atenție sporită, în activitatea procurorilor care reprezintă învinuirea în instanța de judecată, este acordată confiscării bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din activitatea infracțională și restituirii prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Astfel, în baza sentințelor adoptate în perioada de raport, au fost confiscate bunuri în valoare totală de **43 468 029** lei. Totodată, în baza sentințelor adoptate în prima instanță a fost dispusă restituirea prejudiciului cauzat părților vătămate (persoane fizice și juridice) în valoare totală de **1 922 131** lei.

În perioada de raport, de către procurorii PCCOCS au fost contestate cu apel sau, după caz, cu recurs privind latura penală și latura civilă a cauzei, inclusiv respingerea solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată sau a confiscării bunurilor utilizate la comiterea infracțiunii sau rezultate din infracțiune, **89** de sentințe, în privința la **142** persoane.

În tabelul ce urmează au fost reflectați indicii numerici privind rezultatele activității secției judiciare, în dinamică pentru perioada 2019-2021.

Activitatea de reprezentare a acuzării de stat de către procurorii din cadrul PCCOCS				
Categorii		Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Total cauze pe care a fost reprezentată acuzarea	dosare	762	707	694
	persoane	1497	1411	1397
Total sentințe pronunțate	dosare	274	197	232
	persoane	416	294	339
Sentințe de condamnare	dosare	214	144	183
	persoane	313	202	250
Închisoare	dosare	75	62	75
	persoane	111	88	107
Suspendarea condiționată a executării pedepsei	dosare	78	62	74
	persoane	120	88	106
Amenda	dosare	57	17	29
	persoane	78	22	32
Munca neremunerată în folosul comunității	dosare	4	3	5
	persoane	4	4	5
Sentințe de încetare	dosare	42	29	30
	persoane	68	55	44
Sentințe de achitare	dosare	18	24	19
	persoane	35	37	45
Valoarea bunurilor confiscate (lei)		60 213 577	10 925 120	43.468.029
Valoarea prejudiciului reparat persoanelor fizice și juridice (lei)		4 181 573	2 520 718	1.922.131
Cauze penale la sfârșitul perioadei de raport	dosare	488	510	462
	persoane	1081	1117	1058

La sfârșitul perioadei de raport, acuzatorii de stat ai PCCOCS reprezentau învinuirea în instanțele de fond în **462** cauze penale în privința a **1058** inculpați, dintre care **34** cauze în privința a **76** inculpați pe care acuzarea de stat este reprezentată de către procurorii din cadrul oficiului „Nord” a PCCOCS, **50**

cauze în privința a **87** inculpați – de procurorii din cadrul oficiului „Sud” cauze și **378** cauze în privința a **895** inculpați – de către procurorii din cadrul Secției reprezentare a acuzării.

După categoriile de infracțiuni, la finele perioadei de raport procurorii reprezintă acuzarea în **96** cauze în privința a **145** inculpați învinuiți în comiterea infracțiunilor de trafic de persoane și conexe; **123** cauze în privința a **289** persoane învinuite de circulația ilegală a drogurilor; **55** cauze în privința a **129** persoane învinuite în comiterea infracțiunii de escrocherie; **35** cauze privind **150** inculpați învinuiți de comiterea evaziunii fiscale.

În urma analizei stării de fapt la capitolul respectării termenului rezonabil de judecare a cauzelor în instanțele de fond s-a stabilit că **379** cauze penale în privința a **924** inculpați sunt cu termen de examinare mai mare de 6 luni, ceea ce constituie **82%** din numărul total de dosare pe care acuzarea de stat este reprezentată de către procurorii PCCOCS:

Termenul de examinare	Dosare	Persoane
mai mare de 6 luni	60	102
mai mare de 1 an	70	113
mai mare de 2 ani	80	191
mai mare de 3 ani	73	206
mai mare de 4 ani	59	182
mai mare de 5 ani	21	61
mai mare de 6 ani	16	69

Motivele examinării îndelungate a cauzelor în prima instanță sunt descrise după cum urmează:

a. Cauzele penale cu mulți inculpați - în cauzele penale privind infracțiunile săvârșite de un grup criminal organizat, cât și cele comise în complicitate, sunt un număr mare de inculpați. Respectiv, în **36** cauze penale sunt mai mult de **5** inculpați (**13** inculpați într-o cauză penală de circulație ilegală de droguri în scop de înstrăinare, de către un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari; **18** inculpați într-o cauză penală de evaziune fiscală, escrocherie comisă de un grup criminal organizat săvârșite în proporții deosebit de mari; **11** inculpați într-o cauză penală de tâlhărie cu agravante etc). În cazul neprezentării din motive obiective sau subiective chiar a unui singur inculpat sau avocat, ședințele se amână, iar acest fapt duce la tergiversarea judecării cauzelor. Totodată, e de menționat că, în astfel de cauze, majoritatea inculpaților au fost deținuți în stare de arest timp de 1 an, astfel, în privința inculpaților care nu se prezintă în instanță a rămas singura pârgie – dispunerea aducerii silite.

b. Cauzele penale de evaziune fiscală - dat fiind faptul că, la baza învinuirii aduse inculpaților pe această categorie de infracțiuni stau Deciziile Serviciului Fiscal de Stat emise în baza actelor de control fiscal (acestea fiind contestate în instanțele judecătorești), instanța care judecă respectivele cauze penale nu poate finaliza cercetarea judecătorească în lipsa hotărârilor în contencios administrativ.

c. Examinarea cauzelor de către judecătorii cărora le-au expirat împuternicirile în funcția de judecător sau au fost eliberați din funcția de judecător - faptul expirării termenului de 5 ani din momentul emiterii Decretului prezidențial de numire în funcție de judecător și nefinalizarea procedurii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă. În atare situație, cauzele penale aflate în procedura respectivilor magistrați au rămas în nelucrare, respectiv examinarea acestora este tergiversată. O situație similară este și în cazul imposibilității îndeplinirii de către judecător a atribuțiilor, în legătură cu aplicarea sancțiunii disciplinare – eliberarea din funcție.

d. Disponerea rejudecării cauzelor penale - a determinat tergiversarea examinării cauzelor penale corespunzător Deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel prin care din diverse temeiuri a fost dispusă rejudecarea cauzelor penale în aceeași instanță de fond, dar în alt complet de judecată. Astfel, la moment, pe rolul instanțelor de fond se află 4 cauze penale în privința a 7 inculpați cu termene de examinare de 3-5 ani, care au fost restituite la rejudecare.

e. Schimbarea completului de judecată - conform *prevederilor art.31 alin.(2) din Codul de procedură penală* „Completul de judecată format în condițiile art.30 trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei, cu excepția prevăzută în alin.(3). Dacă aceasta nu este posibil, completul poate fi schimbat până la începerea cercetării judecătorești”. Aliniatul (2) stipulează că „După începerea cercetării judecătorești, orice schimbare intervenită în completul de judecată impune reluarea de la început a cercetării judecătorești.”

Astfel, pe parcursul judecării cauzei în instanța de judecată, în cazul în care judecătorul care judecă fondul cauzei din motive întemeiate, se înlocuiește cu un alt judecător, cercetarea judecătorească este reluată cu cercetarea din nou a tuturor probelor, fapt ce generează tergiversarea examinării cauzei.

Schimbarea completului de judecată influențează negativ atât asupra termenului de examinare a cauzei în care persoana urmează a fi condamnată înaintea intervenirii termenului de prescripție, cât și dificultatea prezentării repetate a părților vătămate și a martorilor în proces.

Astfel de situații au fost constatate în 4 cauze penale în privința a 17 inculpați.

f. Comportamentul părților în proces - unul din cele mai frecvente motive din care are loc tergiversarea examinării cauzelor penale în instanța de judecată este atitudinea iresponsabilă și pe alocuri abuzivă, manifestată de către unii participanți la proces și în special de părțile apărării.

Neprezentarea în ședința de judecată a apărătorului fără a informa instanța despre motivele care au stat la baza lipsei acestuia la data și ora fixată, condiționează amânarea ședinței de judecată, inclusiv, tergiversarea cauzei și dificultatea prezentării repetate de către acuzatorii de stat a părților vătămate și martorilor la următoarele ședințe de judecată. La acest capitol acuzatorii de stat din cadrul PCCOCS au o practică stabilită și solicită de fiecare dată aplicarea amenzii judiciare conform prevederilor *art. 201 din Codul de procedură* penală față de apărătorii care lipsesc nemotivat sau care cu bună-știință întrerup ședințele de judecată. Dar și în aceste cazuri, în contextul pandemiei create de virusul COVID 19, instanțele de judecată evită să aplice amenzi, atâta timp cât nu sunt cunoscute motivele neprezentării.

La fel, neprezentarea inculpaților în instanța de judecată, generează amânarea unui șir de ședințe de judecată, mai ales în cauzele penale cu mai mulți inculpați, iar aducerile silite dispuse de către instanța de judecată nu aduc careva rezultate pozitive.

g. Neprezentarea părților vătămate sau a martorilor în ședințe de judecată - neprezentarea părților vătămate și a martorilor în proces la fel este un motiv care duce la tergiversarea cauzelor penale în instanța de judecată și care încalcă termenul rezonabil de examinare a cauzelor penale.

Totodată, e de menționat faptul că, cu cât dosarul se află mai mult timp în instanța de judecată, cu atât mai greu îi revine acuzatorului de stat să prezinte persoana în fața instanței de judecată, inclusive din motiv că sunt plecate peste hotarele Republicii Moldova sau nu domiciliază la adresa indicată în rechizitoriu.

7.2.4. Transparența și promovarea imaginii Procuraturii

În perioada anului 2021, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a realizat un set de acțiuni de comunicare cu presa, în număr total de **836 unități**.

Acestea au fost segmentate pe emiterea comunicatelor de presă, notelor/declarațiilor de presă, precizărilor solicitate din partea reprezentanților media. De asemenea, interacțiunile mediatice au luat în considerare atât presa scrisă (tipărită și online), cât și cea radiofonică și televizată.

În majoritatea cazurilor, comunicatele de presă publicate pe pagina de internet oficială a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au fost dublate prin publicarea pe contul din rețeaua de socializare al acesteia. Ulterior, aceste publicații erau distribuite în grupuri de interes din aceeași rețea.

În incinta PCCOCS a fost desfășurată o conferință de presă la un subiect de rezonanță socială sporită, iar cu participarea unității responsabile de comunicare cu presa, procuratura specializată a participat la alte două conferințe de presă organizate de comun cu IGP și cu Serviciul Vamal.

7.2.5. Obiective în activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pentru anul 2022

Reieșind din domeniul de competență, rezultatele și dificultățile din activitatea PCCOCS în perioada anului de raport, aceasta își propune în continuare următoarele obiective prioritare:

- investigarea, combaterea și monitorizarea permanentă a activității grupărilor criminale specializate în traficul internațional de droguri destinate pieței din Republica Moldova cât și a tranzitului;
- investigarea, combaterea și monitorizarea permanentă a activității grupărilor criminale organizate în instituțiile penitenciare;
- investigarea și combaterea fenomenului folosirii de către subiecții infracțiunilor de criminalitate organizată a sistemelor de plăți electronice (cripto-valută, portofele electronice și a monedei electronice). Urmărirea, indisponibilizarea și confiscarea fluxurilor de bani proveniți din activități infracționale, convertiți în mijloace electronice de plată;
- investigarea și combaterea activității grupărilor infracționale transnaționale specializate contrabandă cu produse chimice necesare fabricării drogurilor sintetice, producerea de droguri sintetice, contrabanda cu anabolizante, precum și punerea în funcțiune atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și pe teritoriul țărilor membre a Uniunii Europene a liniilor clandestine de producere a țiigaretelor;
- investigarea și combaterea criminalității organizate specializate pe contrabandă, infracțiuni cibernetice, escrocheriile săvârșite de grupuri criminale organizate și organizații criminale în special cele realizate cu utilizarea tehnologiilor informaționale și folosirea valutilor virtuale și cripto-valutilor;
- investigarea și combaterea traficului de organe, traficul de ființe umane și migrația ilegală în special formele noi de exploatare și utilizarea Republicii Moldova ca țară de tranzit a fluxurilor de migrați din orientul mijlociu (ex. Siria, Afganistan, Irak);
- investigarea și combaterea infracțiunilor de crimă organizată cu implicarea persoanelor cu funcție de răspundere, persoanelor publice și persoanelor de demnitate publică, implicit contrabanda, circulația ilegală a drogurilor, infracțiuni infracțiuni informatice și din domeniul telecomunicațiilor, infracțiuni economice, infracțiuni contra autorității publice și securității statului;
- investigarea și combaterea infracțiunilor economico-financiare și fraude vamale în special a cazurilor sistemice cu implicarea persoanelor responsabile din instituțiile statului;
- întreprinderea unor măsuri pro-active pentru accelerarea judecării cauzelor penale aflate timp îndelungat pe rolul instanțelor de judecată;

- asigurarea aplicării la pronunțarea sentințelor a măsurilor de siguranță prevăzute la *Capitolul 10 din Codul penal*, prin prezentarea probelor specifice aplicării măsurilor de siguranță solicitate (în special expulzarea, confiscarea specială și confiscarea extinsă);
- implementarea unui mecanism de evaluare a dosarelor cu hotărâri de achitare a inculpaților din gestiunea PCCOCS, în vederea responsabilizării procurorilor care au expediat cauza în judecată și a acuzatorului de stat care a reprezentat învinuirea;
- asigurarea aplicării procedurilor speciale de judecare a cauzelor penale în vederea reducerii cheltuielilor judiciare;
- exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor în domeniul monitorizării procesului de examinare a cazurilor de crimă organizată, infracțiuni conexe și asimilate acestor infracțiuni, cu identificarea aspectelor problematice și intervenirea pentru excluderea factorilor de risc care ar putea atrage cu sine sancțiuni din partea instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru admiterea de omisiuni ale investigațiilor și de încălcări ale drepturilor omului în procesele penale;
- efectuarea activităților cu caracter analitic și utilizarea rezultatelor lor la determinarea direcțiilor prioritare de activitate în domeniul specific, la programarea activităților necesare, la înaintarea propunerilor pentru eficientizarea activității PCCOCS și altor organe de drept, în special cele de urmărire penală pentru îmbunătățirea cadrului normativ, inclusiv cel instituțional;
- contribuirea la aplicarea corectă în practică a cadrului normativ în domeniul urmăririi penale, la realizarea măsurilor de unificare a practicii de investigare a cauzelor penale specifice domeniului de activitate a PCCOCS, printre care și analiza practicii judiciare;
- contribuirea la procesul de dezvoltare al PCCOCS, inclusiv prin formularea de propuneri cu privire la rolul și locul instituției, precum și a propunerilor pentru îmbunătățirea structurală și funcțională a activității procurorilor;
- excluderea reținerii și arestării arbitrare;
- ridicarea nivelului calitativ ale actelor procesuale (corespondența cu justițiabilii, actele de procedură inclusiv învinuiri, demersuri, rechizitorii, discursurile acuzatorilor de stat;
- revederea pozițiilor pe domeniul de adresare cu acte de reacționare (sesizări) în cadrul urmăririi penale;
- crearea paginii web a PCCOCS și dezvoltarea transparenței, contribuirea la îmbunătățirea imaginii Procuraturii și sporirii încrederii în PCCOCS;
- îmbunătățirea comunicării prin mijloacele mass-media cu publicul larg pe cauzele cu rezonanță prin implicarea profesioniștilor în domeniu;

- perfecționarea profesională permanentă a angajaților procuraturii și implimentarea standartelor internaționale la investigarea și contracararea criminalității organizate;
- dezvoltarea relațiilor bilaterale cu agențiile similare din străinătate în special cu cele din România, Marea Britanie, Franța, Italia, Turcia etc.

CAPITOLUL VIII. CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI

8.1. Concluzii privind activitatea Procuraturii în anul 2021

Rezultatele activității Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2021 implică analiza sistemică a aspectelor de bază: organizarea managerială și organizarea operațională a activității.

Performanța Procuraturii pentru anul precedent, pe lângă volumul mare de lucru al procurorilor, complexitatea sporită a cazurilor, numărul mare de persoane implicate, fluctuația de personal, a fost influențată și de intervenirea schimbării echipei manageriale a Procuraturii, ca urmare a suspendării din funcție a Procurorului General.

Totodată, aceste evenimente au determinat o perioadă de reziliență și noi cerințe manageriale în activitatea Procuraturii la capitolul modernizare, consolidarea instituțională și utilizarea eficace a resurselor, inclusiv asigurarea unui act de justiție eficient și echitabil.

Activitatea Procuraturii în anul 2021 a fost preponderant afectată și de situația epidemiologică din țară cauzată de virusul SARS-Cov2 (COVID-19). Situația creată determină prioritizarea digitalizării activității Procuraturii în scopul asigurării respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Organizarea și implementarea măsurilor de control intern managerial, care vizează resursele umane, etica și integritatea profesională, dezvoltarea tehnologiilor informaționale, comunicarea publică au identificat anumite deficiențe expuse în prezentul raport, care necesită a fi remediate în vederea asigurării eficienței și eficacității în activitatea instituției.

În aspect operațional, s-a constatat că în decursul anului 2021 mai multe dosare de rezonanță socială sporită au rămas nesoluționate, ceea ce determină necesitatea de a concentra resursele instituției și de a asigura diligența necesară a procurorilor întru investigarea și soluționarea complexă a acestor cauze.

Totodată, este de menționat că la sfârșitul perioadei de raport, numărul investigațiilor pe cauzele de corupție și conexe acestora a înregistrat o creștere, ceea ce este determinată de implementarea în activitatea procurorilor a principiului toleranței zero față de corupție și concentrarea eforturilor în domeniul combaterii corupției de nivel înalt, inclusiv în sectorul justiției.

8.2. Priorități în activitatea Procuraturii pentru anul 2022

Prioritățile în activitatea Procuraturii pentru anul 2022 au fost aprobate, prin *Ordinul Procurorului General nr. 12/8/1 din 09.02.2022*, care au fost avizate pozitiv de Consiliului Superior al Procurorilor, în baza Hotărârii nr.1-21/2022 din 04.02.2022.

Astfel, pentru perioada anului 2022 au fost stabilite următoarele priorități în activitatea Procuraturii:

1. Combaterea corupției la nivel înalt și a criminalității organizate - extinderea corupției de-a lungul anilor în diverse domenii ale vieții sociale, inclusiv în politică și justiție, au creat conexiuni durabile și modele de comportament adaptiv la corupție, ceea ce în consecință a agravat criza socială și economică.

Coruperea politicianilor și alegătorilor, coruperea reprezentanților organelor de drept, inclusiv a actorilor din justiție, îmbogățirea ilicită, delapidarea proprietății publice, devalizarea sistemului bancar și spălarea banilor, toate acestea caracterizează interconexiunea criminalității organizate și a corupției, precum și amploarea de extindere a acestor fenomene, impunând o intervenție prioritară în condițiile în care resursele puse la dispoziția procurorilor sunt limitate.

Subsecvent reorientării potențialului resurselor umane din cadrul procuraturilor specializate la cercetarea cazurilor complexe, este relevantă fortificarea în continuare a capacităților personalului de realizare a analizei operaționale, inclusiv cu utilizarea softului analitic I2.

2. Asigurarea supremației legii, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - rezultă din misiunea Procuraturii de a contribui la înfăptuirea justiției asigurând supremația legii, respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, precum și asigurarea tratamentului bazat pe egalitatea în fața legii pentru toți participanții la procedurile penale sau la alte proceduri din competența sa.

În cadrul realizării acestei priorități, este important de a întreprinde acțiuni în vederea alinierii la standardele ce garantează drepturile omului în toate procedurile urmate de către procurori în cadrul efectuării urmăririi penale sau reprezentării acuzării de stat (de reținere/arestare, de audieri etc.).

3. Dezvoltarea capacităților funcționale ale instituției și revizuirea structurii Procuraturii - în condițiile în care se constată un exod al personalului din Procuratură, iar instituția are de răspuns la multiple provocări, se impune necesitatea revizuirii modului de repartizare a resurselor umane în raport cu sarcinile stabilite.

Necesitatea optimizării resurselor materiale, umane, financiare, informaționale puse la dispoziția Procuraturii în scopul realizării misiunii sale, rezidă din necesitate consolidării instituției pentru a genera rezultatele așteptate de societate.

Totodată, este necesar de a consolida capacitățile funcționale ale procuraturilor specializate, care potrivit legii dispun de independența funcțională.

Dezvoltarea capacităților funcționale ale Procuraturii include extinderea digitalizării activității desfășurate de către personalul instituției.

În același timp, dezvoltarea și mentenanța sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: E-Dosar”, constituie un obiectiv de bază în dezvoltarea capacității funcționale a instituției, iar asigurarea implementării sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii, în conformitate cu standardele în domeniu și promovarea unui climat de integritate instituțională, va crea condiții optime pentru eficientizarea activității.

4. Dezvoltarea instrumentelor de asistență juridică internațională - tot mai frecvent procurorii se confruntă cu caracterul transfrontalier al infracțiunilor investigate, iar asistența juridică internațională reprezintă un instrument fără de care este tot mai dificil de a înainta în investigații. În mai multe cauze penale de rezonanță făptuitorii au reușit să părăsească teritoriul Republicii Moldova și se eschivează de răspundere penală.

Asigurarea funcționalității unui mecanism rapid de schimb de date și informații între state și instituțiile specializate (EUROPOL, EUROJUST, INTERPOL) va contribui la investigarea cazurilor complexe cu elemente de extraneitate, urmărirea bunurilor infracționale și extrădarea persoanelor care au comis infracțiunile.

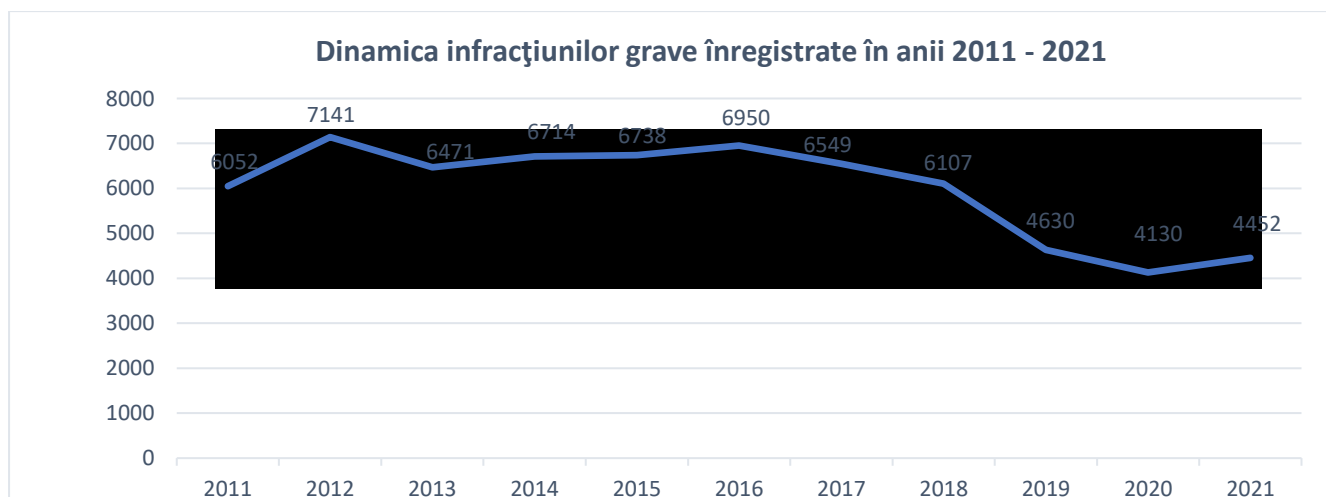
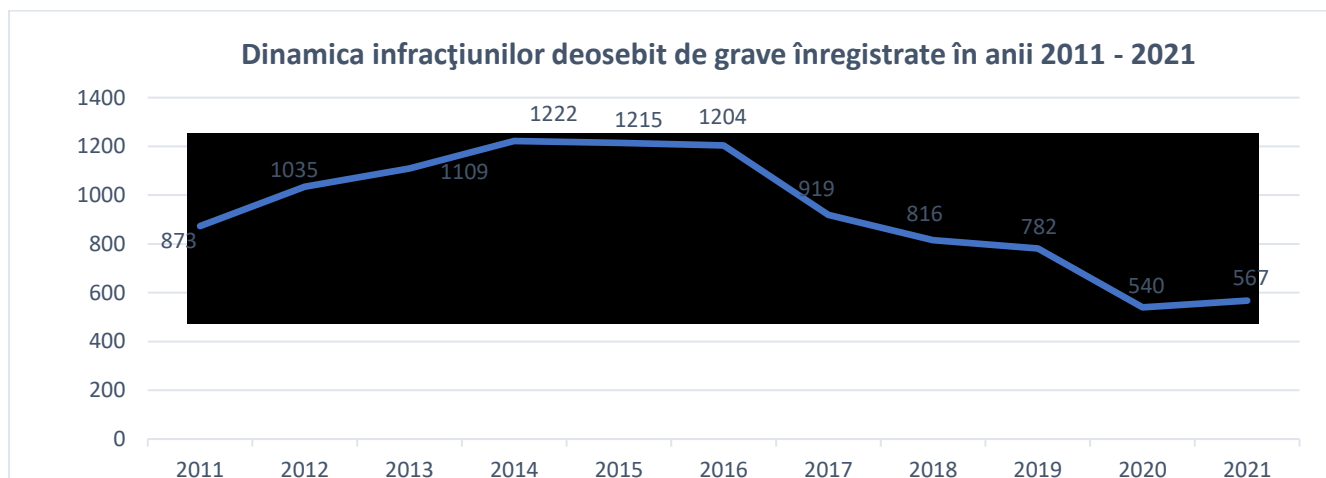
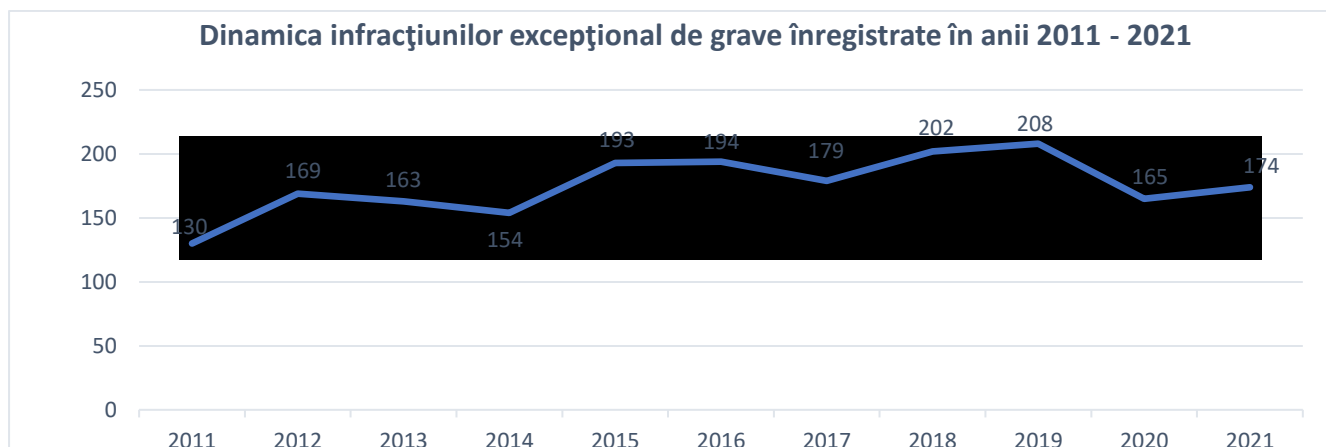
5. Asigurarea transparenței în activitate - dezvoltarea platformelor de comunicare (pagina web) deopotrivă cu dezvoltarea abilităților de comunicare pentru Procuratura Generală și procuraturile specializate va determina creșterea transparenței în activitatea Procuraturii și va contribui la sporirea calității interacțiunii cu publicul.

În temeiul priorităților aprobate, întru repartizarea cât mai eficientă a resurselor și asigurarea unei activități performante a Procuraturii, în temeiul *Ordinului Procurorului General nr. 16/8/1/ din 21.02.2022* a fost aprobat Planul de activitate al Procuraturii pentru anul 2022, în care au fost stabilite obiectivele și acțiunile, care urmează a fi realizate întru asigurarea performanței în activitatea Procuraturii.

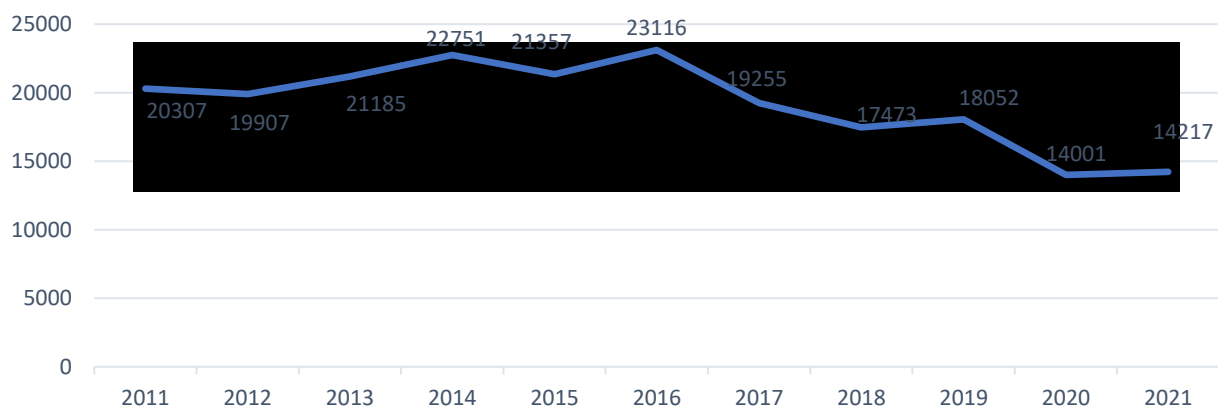
ANEXE

Date aferente stării și dinamicii infracționalității, după categorii de infracțiuni, înregistrate în Republica Moldova pentru anii 2011-2021

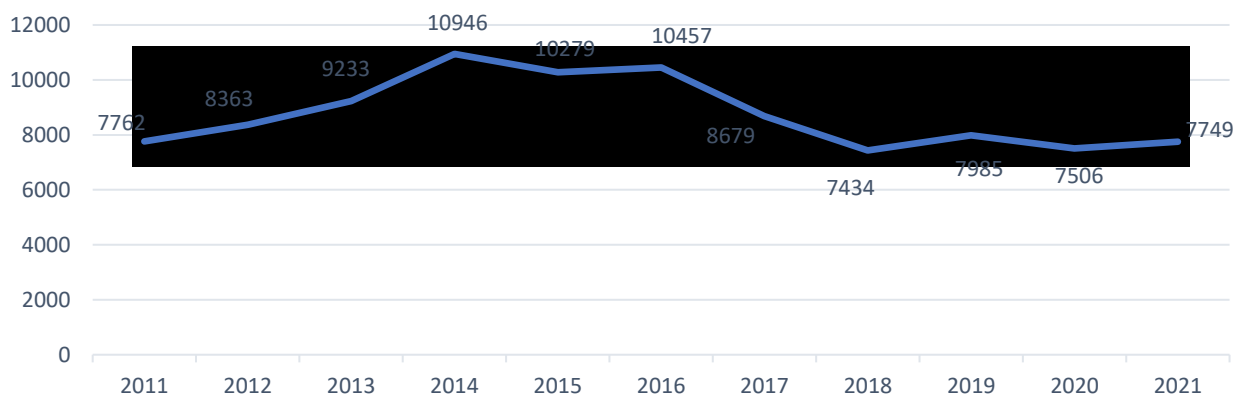

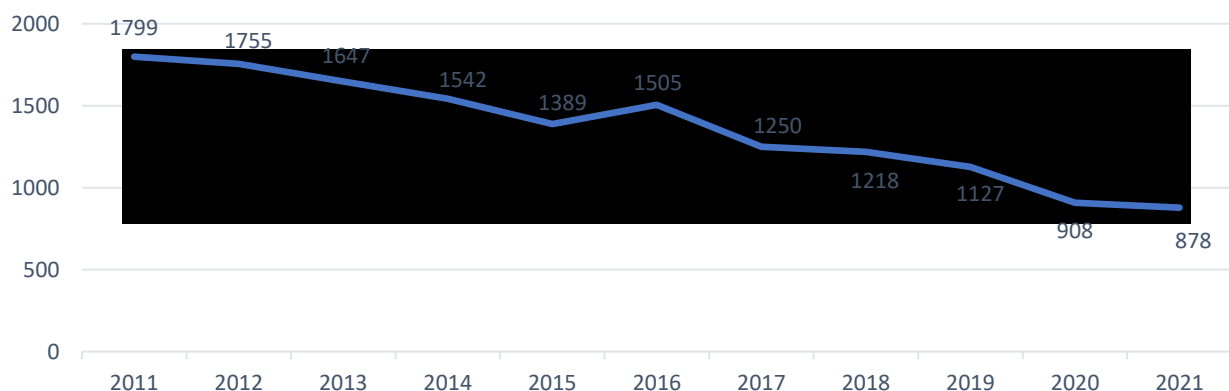
Dinamica infracțiunilor mai puțin grave înregistrate în anii 2011 - 2021

Dinamica infracțiunilor ușoare înregistrate în anii 2011 - 2021

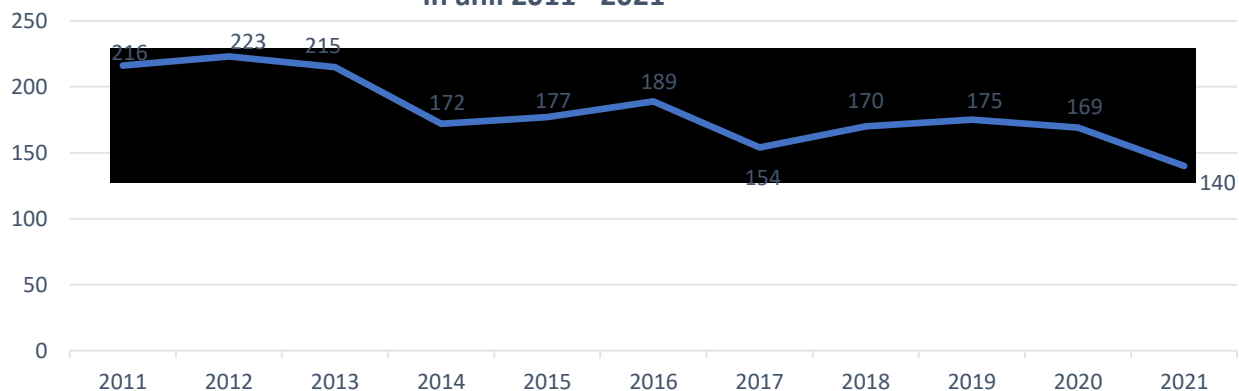

Dinamica infracțiunilor contra vieții și sănătății înregistrate în anii 2011 - 2021

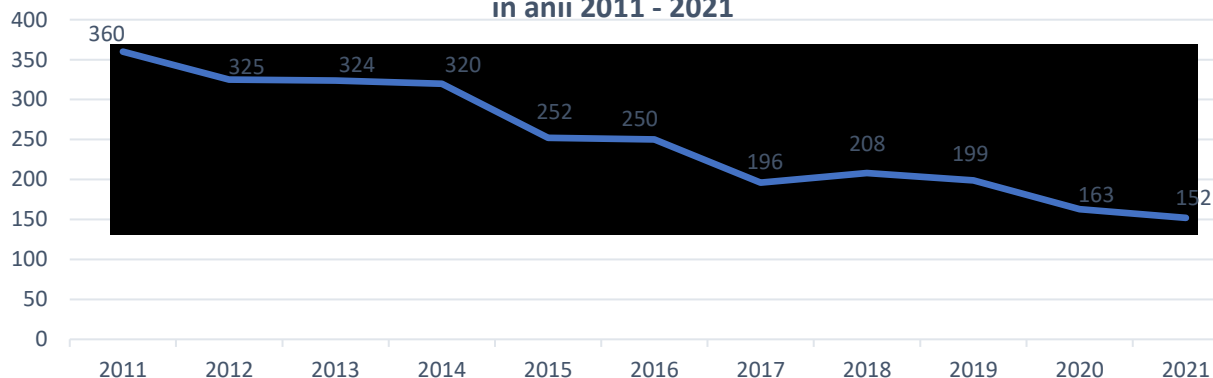

**Dinamica infracțiunilor de omor înregistrate
în anii 2011 - 2021**

**dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată gravă înregistrate
în anii 2011 - 2021**

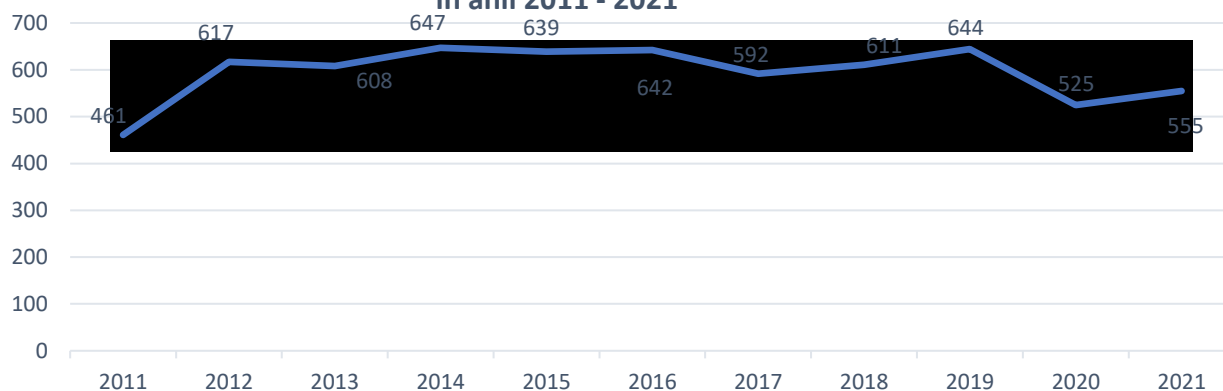

**Dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată medie înregistrate
în anii 2011 - 2021**

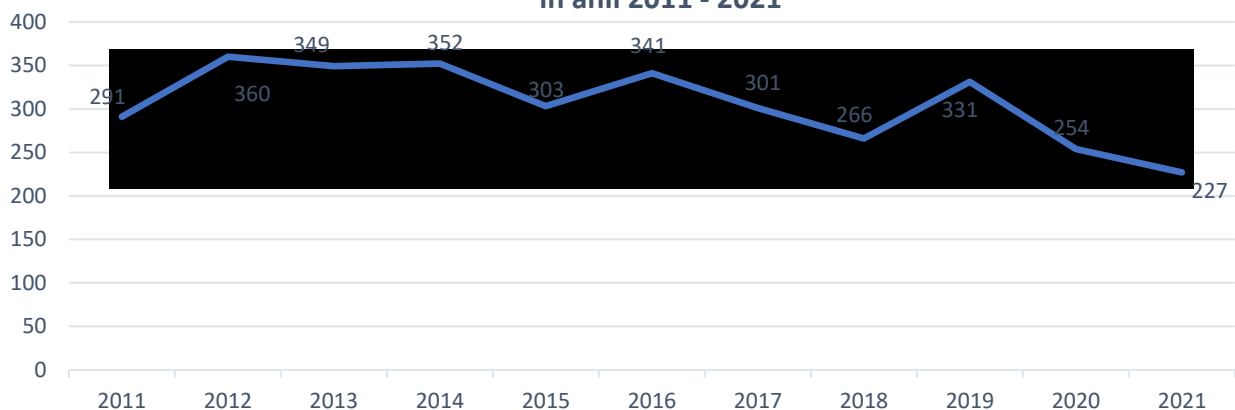

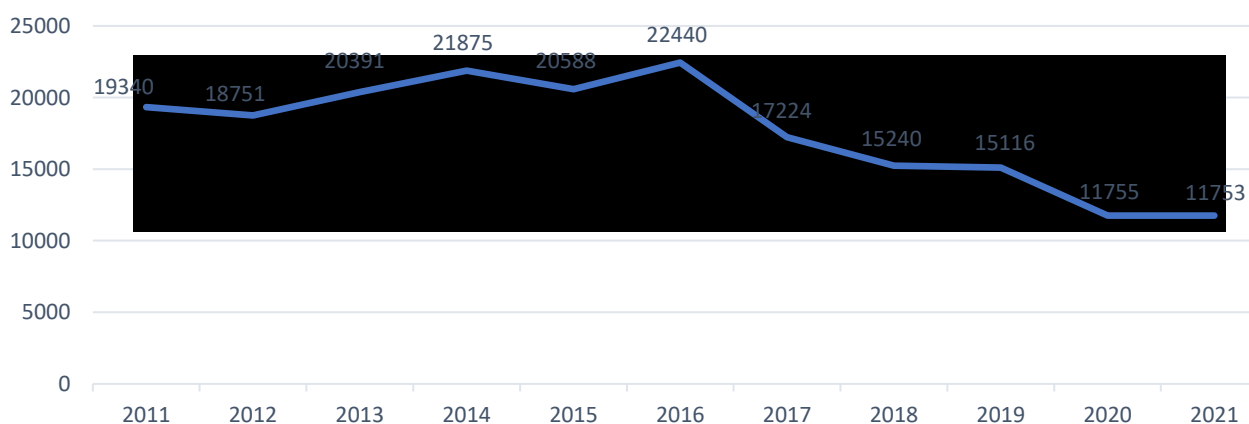
**Dinamica infracțiunilor privind viața sexuală înregistrate
în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor de viol înregistrate
în anii 2011 - 2021**

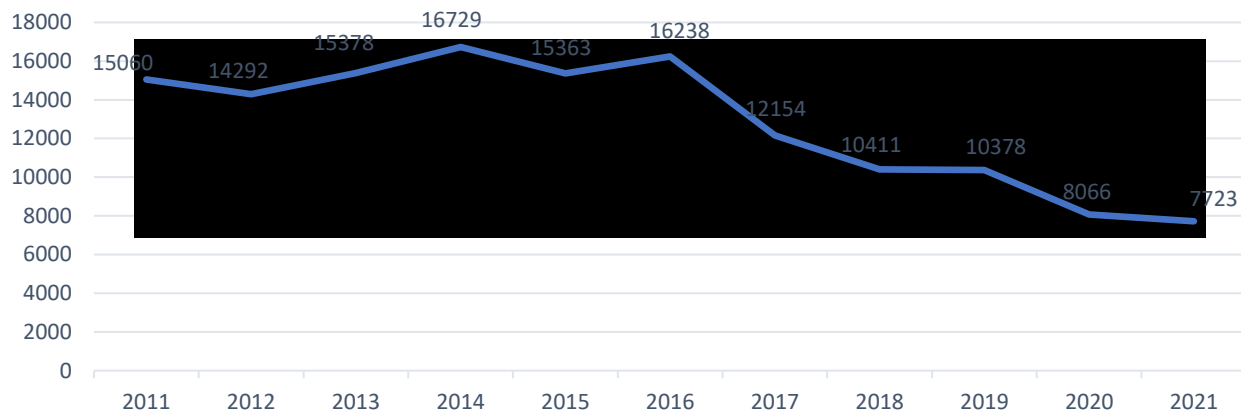

**Dinamica infracțiunilor contra patrimoniului înregistrate
în anii 2011 - 2021**

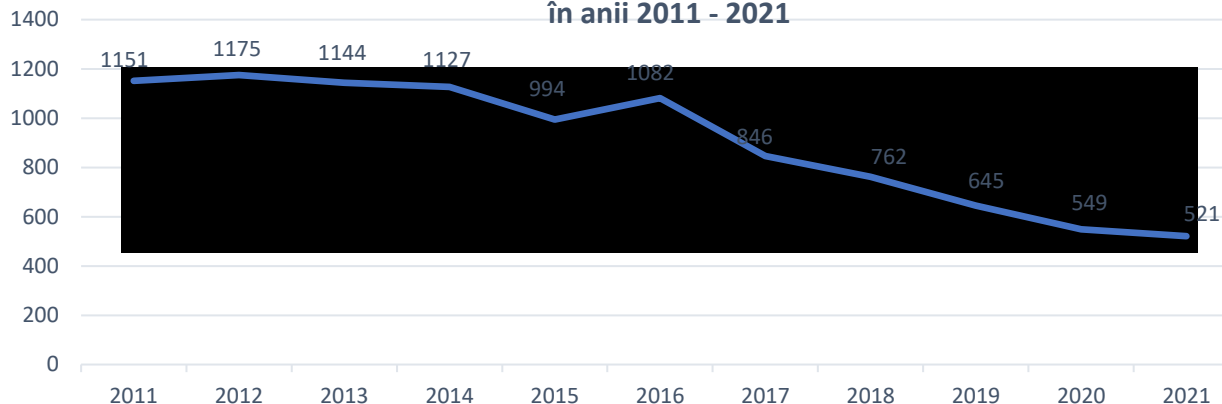

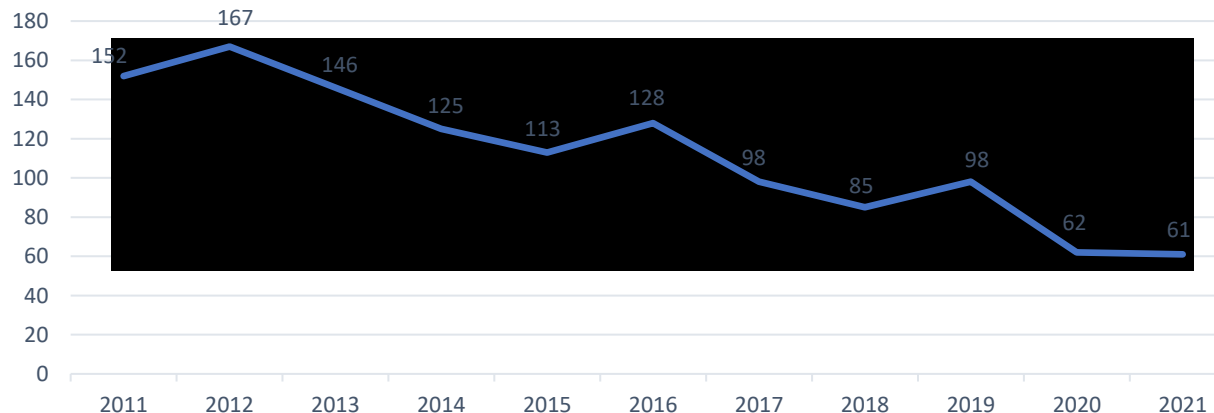
**Dinamica infracțiunilor de furt înregistrate
în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor de jaf înregistrate
în anii 2011 - 2021**

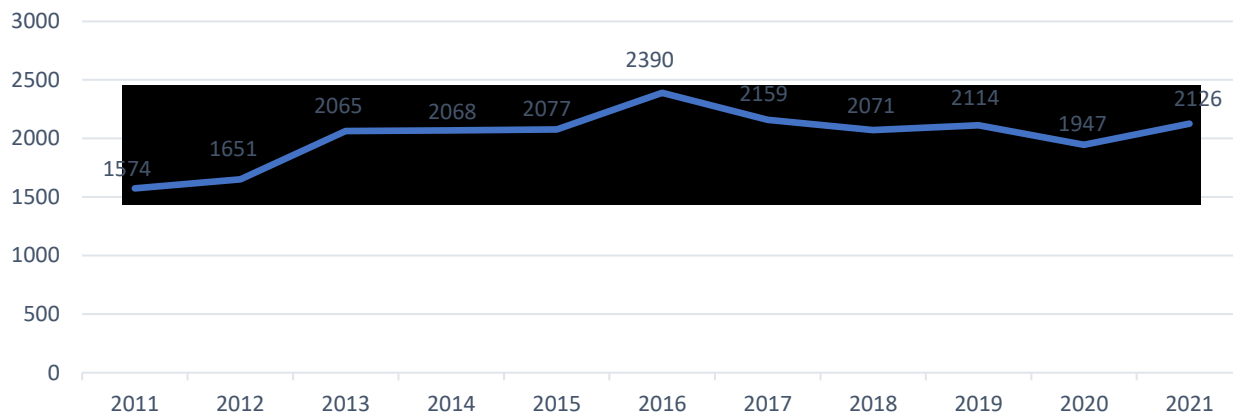

**Dinamica infracțiunilor de tâlhărie înregistrate
în anii 2011 - 2021**

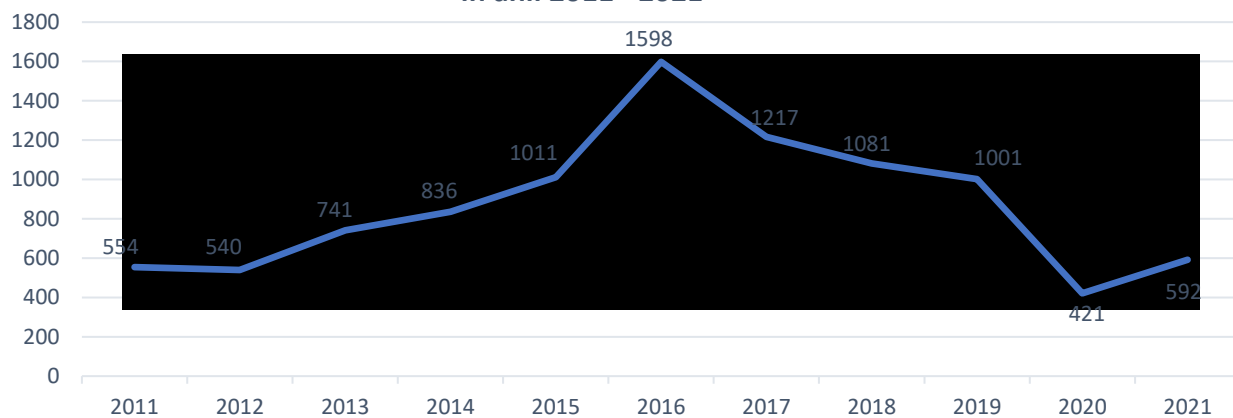

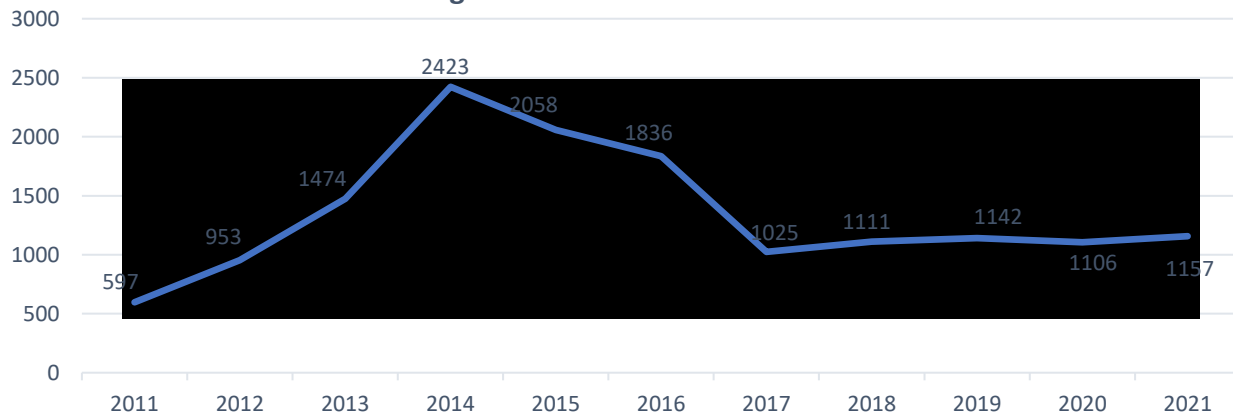
**Dinamica infracțiunilor de escrocherie înregistrate
în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor de pungășie înregistrate
în anii 2011 - 2021**

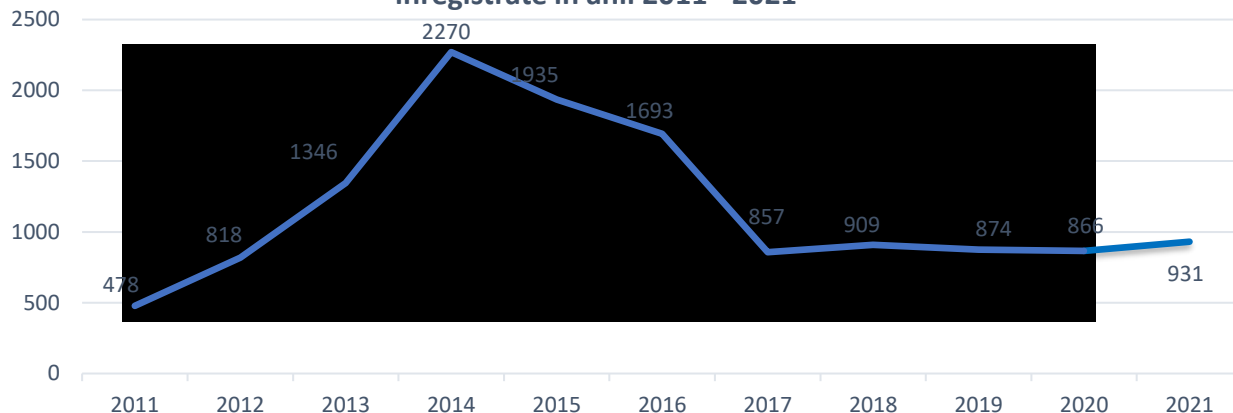

**Dinamica infracțiunilor contra familiei și minorilor
înregistrate în anii 2011 - 2021**

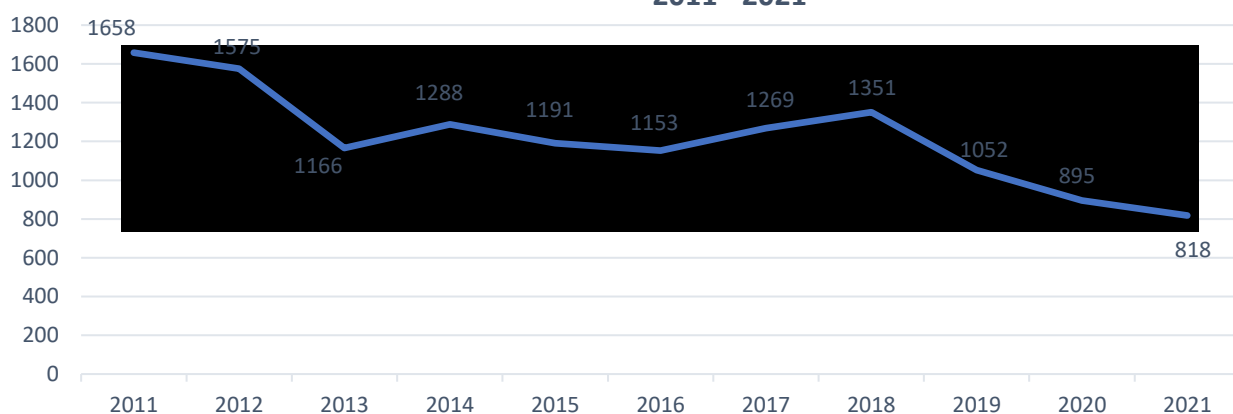

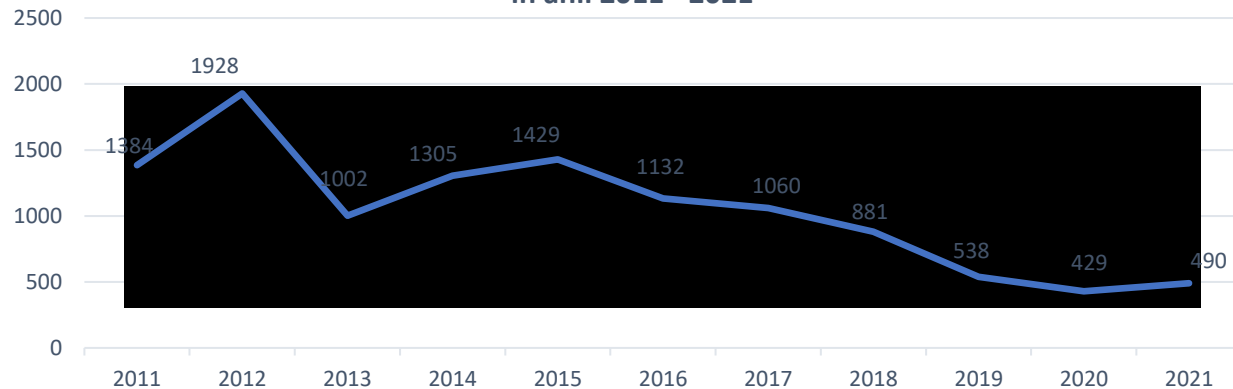
**Dinamica infracțiunilor privind violența în familie
înregistrate în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor înregistrate în anii
2011 - 2021**

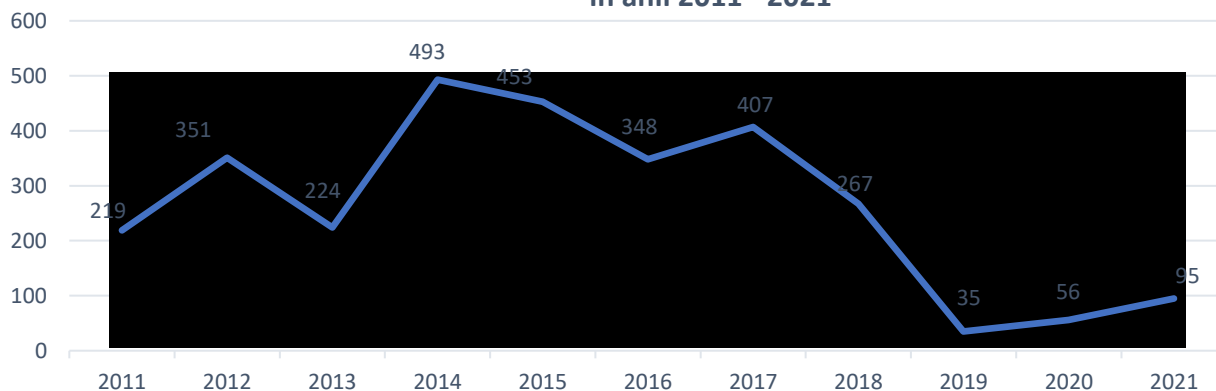

**Dinamica infracțiunilor economice înregistrate
în anii 2011 - 2021**

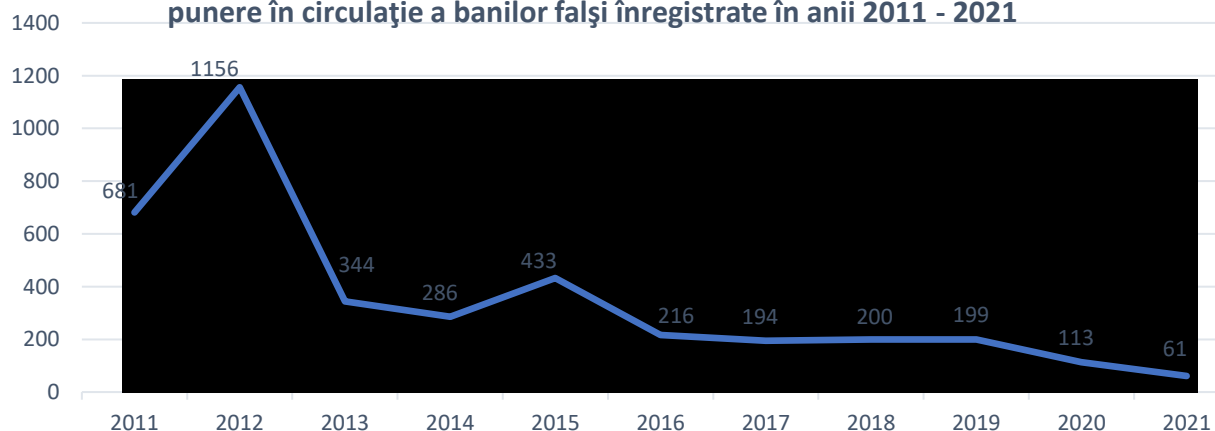

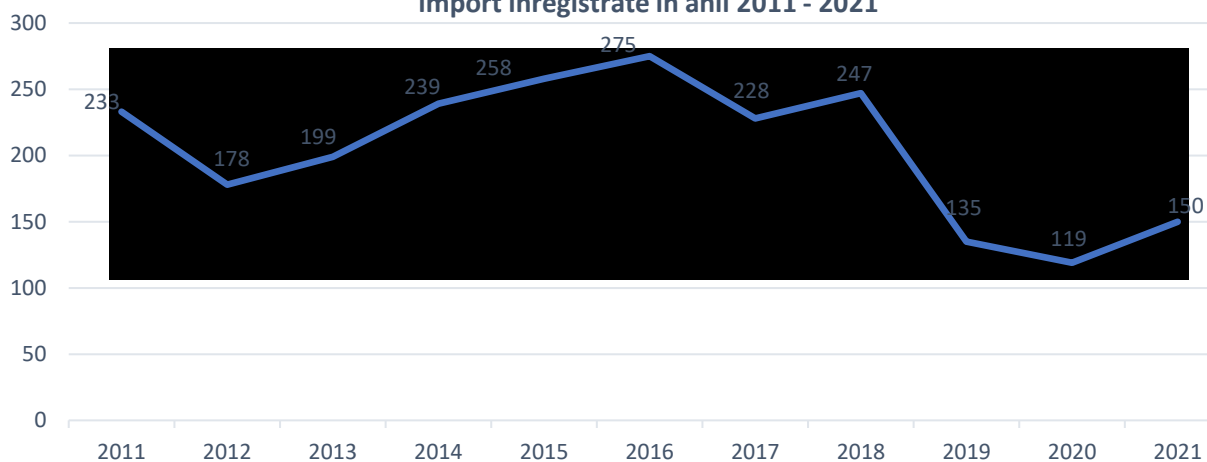
Dinamica infracțiunilor privind evaziunile fiscale înregistrate în anii 2011 - 2021

Dinamica infracțiunilor de fabricare și punere în circulație a banilor falși înregistrate în anii 2011 - 2021

Dinamica infracțiunilor de contrabandă și eschivare de la achitarea drepturilor de import înregistrate în anii 2011 - 2021

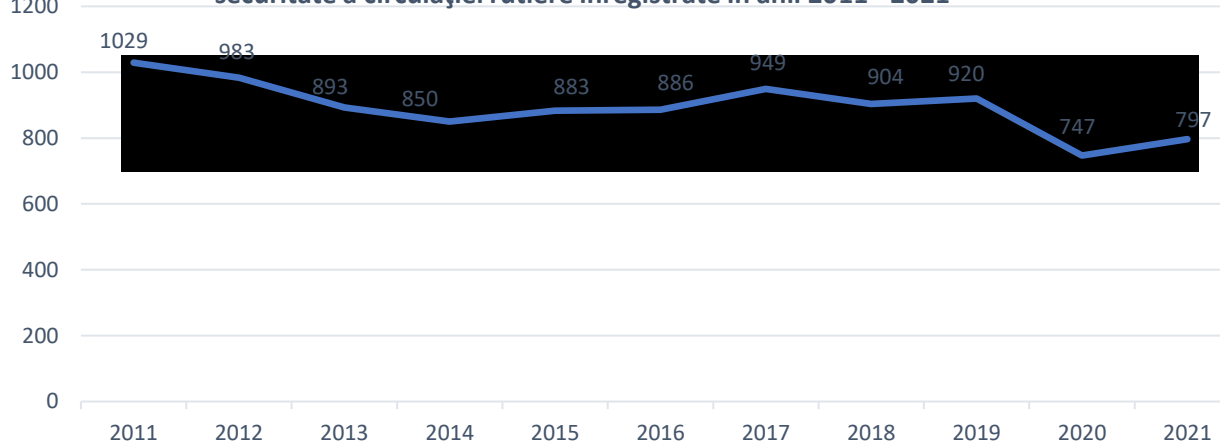

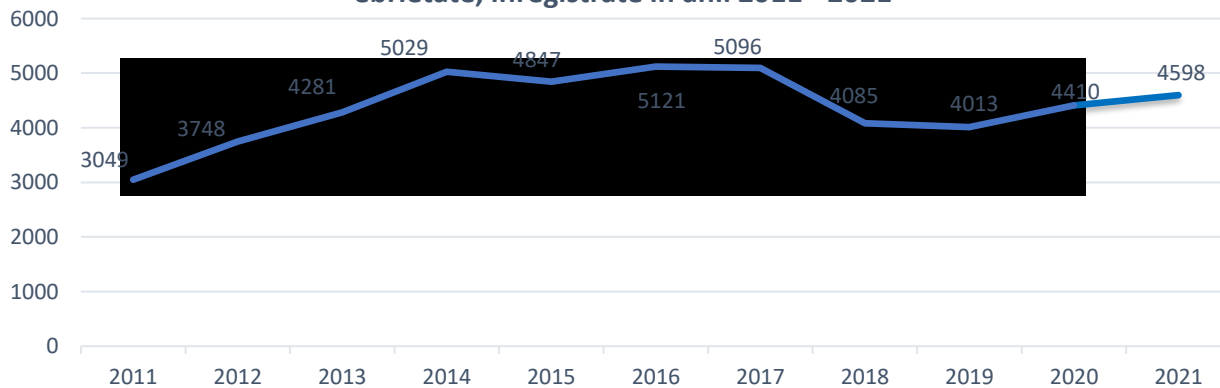
Dinamica infracțiunilor în domeniul transporturilor înregistrate în anii 2011 - 2021

Dinamica infracțiunilor de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere înregistrate în anii 2011 - 2021

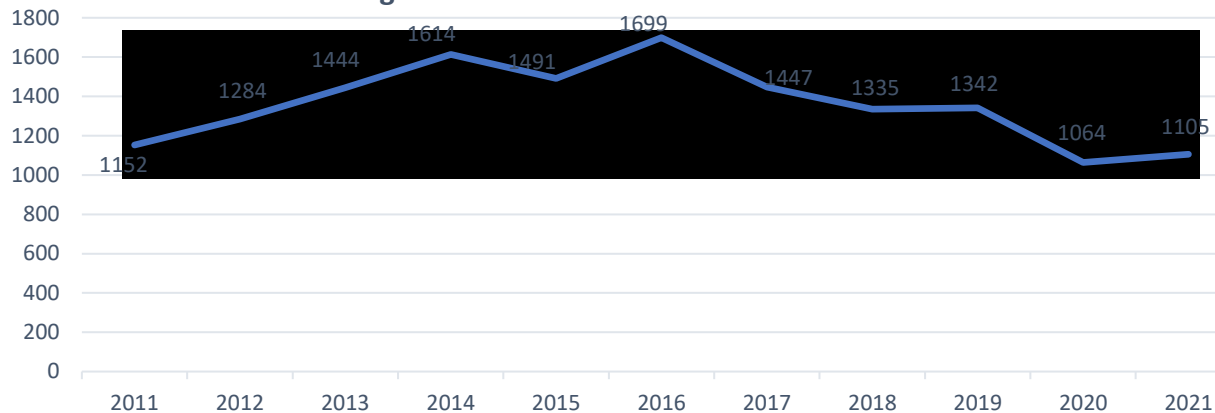

Dinamica infracțiunilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate, înregistrate în anii 2011 - 2021

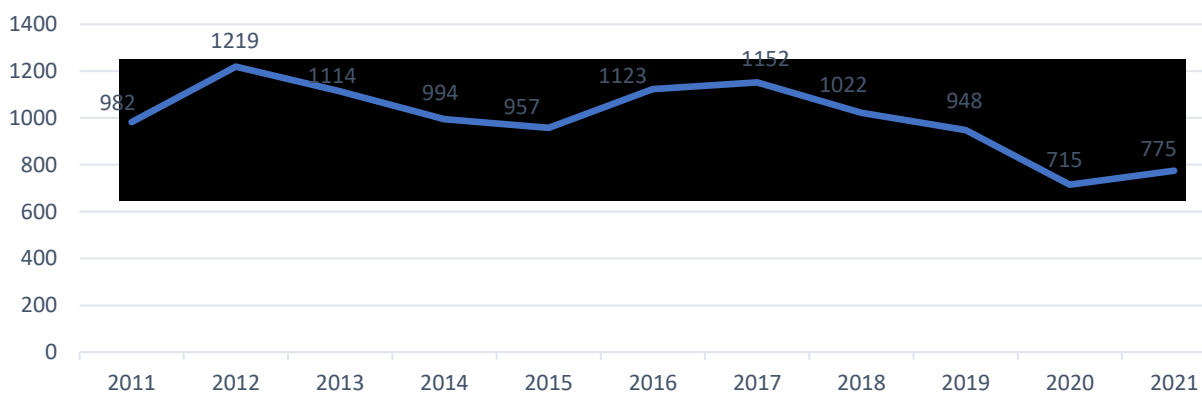

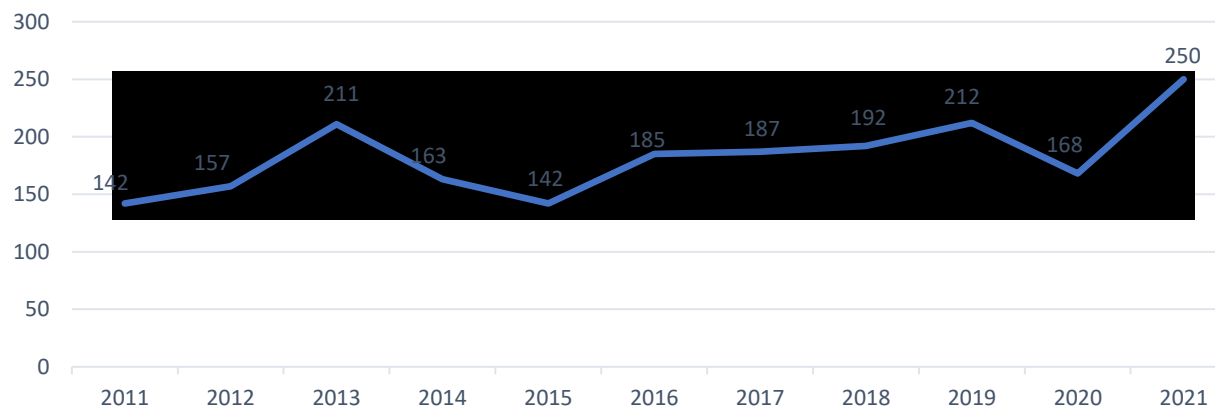
**Dinamica infracțiunilor de hulganism
înregistrate în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor săvârșite de către persoanele publice
(cu funcții de răspundere) înregistrate în anii 2011 - 2021**

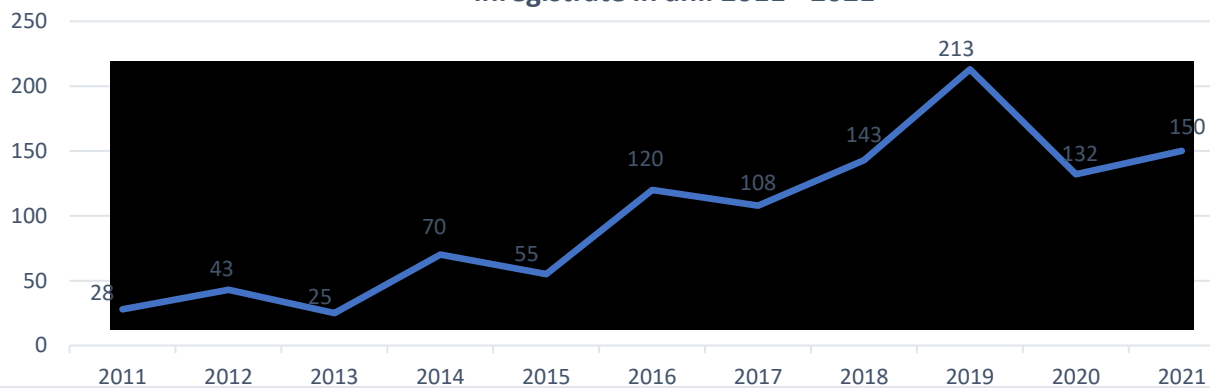

**Dinamica infracțiunilor de corupere pasivă
înregistrate în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor de corupere activă
înregistrate în anii 2011 - 2021**

**Dinamica infracțiunilor săvârșite de grupuri organizate
înregistrate în anii 2011 - 2021**

